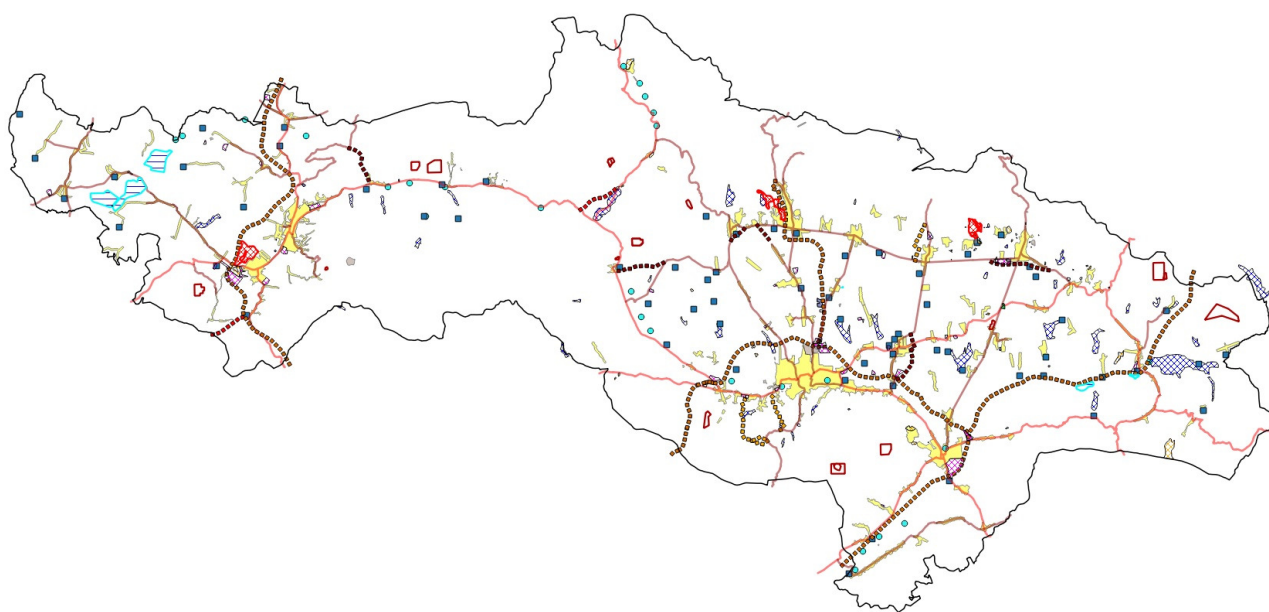

**STRATEŠKA STUDIJA O UTJECAJU NA OKOLIŠ
PROSTORNOG PLANA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE**

ZAGREB, SRPANJ 2014.

NOSITELJ:

UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO I GRADITELJSTVO

POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Nositelj: Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško- slavonske županije
Županijska 7, 34000 Požega

Izrađivač: DVOKUT ECRO d.o.o.
Trnjanska 37, 10 000 Zagreb

Naslov: **Strateška studija o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-
slavonske županije**

Voditeljica izrade: **Ivana Šarić, dipl. ing. biol. – ekologija**
(1.1., 1.2., 1.3., 3., 2.1., 4., 9., 10., 11)

Sarić

Radni tim: **mr. sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.**
(2.2. i 2.6.3. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Golja

Marta Brkić, dipl. ing. agr. - uređenje krajobraza
(2.3. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Brkić

Vjeran Magjarević, dipl. ing. fiz.
(2.2. i 2.6.3. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Magjarević

Ivan Juratek, mag. ing. kraj. arh.
(2.3. i 2.9. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Juratek

mr. sc. Konrad Kiš, dipl. ing. šum.
(2.4. i 2.5. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Kiš

Ines Geci, dipl. ing. geol.
(2.6.1. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Geci

Tomislav Hriberšek, dipl. ing. geol.
(2.6.2. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Hriberšek

Jelena Fressl, dipl. ing. biol.
(2.7. i 2.8. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Fressl

Tajana Uzelac Obradović, dipl. ing. biol. - ekologija
(1.3., 2.7 i 2.8. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Uzelac Obradović

Katarina Bulešić, mag. geog.
(2.10. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Bulešić

**Mario Pokrivač, struč. spec. ing. sec.–zaštita okoliša, dipl. ing.
prom., ing. el.**

Pokrivač

(2.11.)
Marijana Bakula, dipl. ing. kem teh.

Bakula

(2.11.)
Ines Rožanić, MBA

Rožanić

(2.10.)
Daniela Klaić Jančijev, dipl.ing.biol.
(1.4., i 5. s pripadajućim utjecajima, mjerama i monitoringom)

Klaić Jančijev

Glavna ocjena (poglavlje 7.)
Voditeljica izrade: **Ivana Šarić, dipl. ing. biol. - ekologija**

Sarić

Radni tim: **Marta Brkić, dipl. ing. agr. - uređenje krajobraza**
Mr. sc. Konrad Kiš, dipl. ing. šum.
Tajana Uzelac Obradović, dipl. ing. biol. - ekologija
Jelena Fressl, dipl. ing. biol. – ekologija
Daniela Klaić Jančijev, dipl.ing.biol.

Konzultacije i podaci: Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško- slavonske županije
Zavod za prostorno uređenje Požeško- slavonske županije

Direktorica: **Marta Brkić, dipl. ing. agr. - uređenje krajobraza**

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/13-08/136
URBROJ: 517-06-2-2-2-13-3
Zagreb, 16. studenoga 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 2. i u svezi s odredbom članka 269. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) te članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke DVOKUT - ECRO d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trnjanska 37, zastupanog po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, donosi

R J E Š E N J E

- I. Tvrtki DVOKUT - ECRO d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trnjanska 37, daje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije;
 2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš;
 3. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća;
 4. Izrada programa zaštite okoliša;
 5. Izrada izvješća o stanju okoliša;
 6. Izrada izvješća o sigurnosti;
 7. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš;
 8. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća;
 9. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti;
 10. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša;
 11. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša«
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.

- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

DVOKUT - ECRO d.o.o. iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnio je 14. studenoga 2013. godine ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije; Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš; Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća; Izrada programa zaštite okoliša; Izrada izvješća o stanju okoliša; Izrada izvješća o sigurnosti; Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš; Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća; Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti; Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša; Izrada podloga za ishodenje znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša«.

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari a također i iz razloga jer su sve činjenice bitne za donošenje odluke o zahtjevu ovlaštenika poznate ovom tijelu (ovlaštenik je za iste poslove ovlašten prema ranije važećem Zakonu o zaštiti okoliša rješenjima ovoga Ministarstva: KLASA: UP/I 351-02/10-08/135, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 15. studenoga 2010.; KLASA: UP/I 351-02/10-08/239, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 2. prosinca 2010.; KLASA: UP/I 351-02/10-08/155, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 22. studenoga 2010. i KLASA: UP/I 351-02/10-08/227, URBROJ: 531-14-1-1-06-11-2 od 8. prosinca 2010.).

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev osnovan.

Slijedom naprijed navedenog, zbog odgovarajuće primjene Pravilnika, ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu,

Avenija Dubrovnik 6 i 8, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12 i 19/13).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

Dostaviti:

1. DVOKUT - ECRO d.o.o., Trnjanska 37, Zagreb, **R s povratnicom!**
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Očevidnik, ovdje
4. Spis predmeta, ovdje

POPIS

**zaposlenika ovlaštenika: DVOKUT - ECRO d.o.o., Trnjanska 37, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/13-08/136; URBROJ: 517-06-2-2-2-13-3 od 16. studenoga 2013.**

STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA	VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
1. Izrada studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije	X Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Ines Rožanić, MBA; Ivana Šarić, dipl.ing.biol.; Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum.; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.	
2. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o <u>utjecaju na okoliš</u>	X voditelji navedeni pod točkom 1.	
3. Izrada dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temelnog izvješća	X Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Ines Rožanić, MBA; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.	Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum.
4. Izrada programa zaštite okoliša	X mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.; Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Ines Rožanić, MBA; Ivana Šarić, dipl.ing.biol.; mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum.	
5. Izrada izvješća o stanju okoliša	X voditelji navedeni pod točkom 4.	

6. Izrada izvješća o sigurnosti	X	Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.	Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Ines Rožanić, MBA; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Ivana Šarić, dipl.ing.biol.; mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum.
7. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	X	voditelji navedeni pod točkom 1.	
8. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća	X	Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.; mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum.;	Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Ines Rožanić, MBA; Ivana Šarić, dipl.ing.biol.
9. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti	X	voditelji navedeni pod točkom 8.	stručnjaci navedeni pod točkom 8.
10. Obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša	X	mr.sc. Gordan Golja, dipl.ing.kem.teh.; Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Mario Pokrivač, struč.spec.ing.sec.-zašt.okoliša, dipl.ing.prom.; Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza; Ines Rožanić, MBA; Marijana Bakula, dipl.ing.kem.teh.; Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol.; Zoran Poljanec, prof.biol.; Ines Geci, dipl.ing.geol.; Ivana Šarić, dipl.ing.biol.	
11. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša »Prijatelj okoliša«.	X	voditelji navedeni pod točkom 1.	

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/13-08/142
URBROJ: 517-06-2-1-1-13-3
Zagreb, 11. prosinca 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 5. i u svezi s odredbom članka 269. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) te članka 22. stavaka 1. i 5. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke DVOKUT - ECRO d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trnjanska 37, zastupane po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode: Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu; Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta, donosi

R J E Š E N J E

- I. Tvrtki DVOKUT - ECRO d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trnjanska 37, izdaje se suglasnost za obavljanje poslova iz područja zaštite prirode koji se odnose na stručne poslove:
 1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu;
 2. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta;
 3. Izrada studija procjene rizika uvođenja i ponovnog uvođenja i uzgoja divljih vrsta.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

Tvrtka DVOKUT – ECRO d.o.o. iz Zagreba (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnijela je 21. studenoga 2013. ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite prirode: Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu; Priprema i izrada dokumentacije za postupak

utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta; Izrada studija procjene rizika uvođenja i ponovnog uvođenja i uzgoja divljih vrsta.

S obzirom na to da se zahtjev odnosi na izdavanje suglasnosti za stručne poslove iz područja zaštite prirode, Uprava za procjenu okoliša i održivi razvoj zatražila je mišljenje Uprave za zaštitu prirode o predmetnom zahtjevu 21. studenoga 2013. godine. U zaprimljenom mišljenju Uprave za zaštitu prirode (veza KLASA: 612-07/13-69/24 od 3. prosinca 2013.) navodi se sljedeće: *Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da predloženi zaposlenici tvrtke DVOKUT - ECRO d.o.o. iz Zagreba ispunjavaju uvjete propisane člankom 7. i 11. Pravilnika za obavljanje stručnih poslova grupe A – vrste A2, grupe B – vrste B5 i B6 te grupe F – vrste F5 u skladu s člankom 4. navedenog Pravilnika, kako slijedi: Marta Brkić, dipl. ing. agronomije – uređenje krajobraza – voditelj stručnih poslova i stručnjak, Mirjana Meštrić, dipl. ing. agronomije – uređenje krajobraza – voditelj stručnih poslova i stručnjak, mr. sc. Konrad Kiš, dipl. ing. šumarstva – voditelj stručnih poslova i stručnjak, Ivana Šarić, dipl. ing. biologije – voditelj stručnih poslova i stručnjak, Zoran Poljanec, prof. biologije – voditelj stručnih poslova i stručnjak, Tajana Uzelac Obradović, dipl. ing. biologije – voditelj stručnih poslova i stručnjak. Sukladno članku 7. stavak 1 točka 2. i članku 11. Pravilnika pravna osoba koja može obavljati stručne poslove iz područja zaštite prirode za koje je zatražena suglasnost mora imati voditelja stručnih poslova odgovarajuće prirodne ili biotehničke znanosti odnosno struke s pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima zaštite prirode, jednog stručnjaka iz područja prirodne ili biotehničke znanosti odnosno struke s najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima zaštite prirode te jednog stručnjaka iz područja prirodne, tehničke ili biotehničke znanosti odnosno struke s najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima u struci.*

Slijedom naprijed navedenog, zbog odgovarajuće primjene Pravilnika, ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točke I. i IV. izreke ovoga rješenja temelje se na naprijed izloženom utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6 i 8, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12 i 19/13).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

Dostaviti:

1. DVOKUT – ECRO d.o.o., Trnjanska 37, Zagreb, **R s povratnicom!**
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Savska cesta 41, Zagreb
3. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
4. Očevidnik, ovdje
5. Spis predmeta, ovdje

POPIS

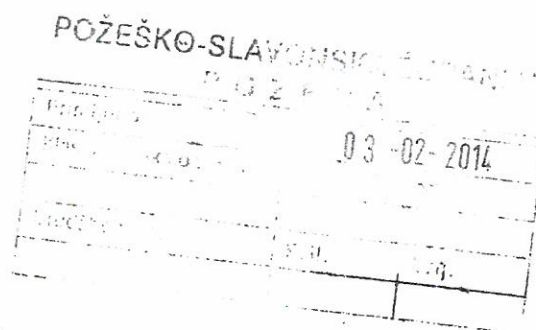
**zaposlenika ovlaštenika: DVOKUT - ECRO d.o.o., Trnjanska 37, Zagreb, slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva
KLASA: UP/I 351-02/13-08/142; URBROJ: 517-06-2-1-1-13-3 od 11. prosinca 2013.**

<i>STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA</i>	<i>VODITELJI STRUČNIH POSLOVA</i>
1. Izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu	X Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum. Ivana Šarić, dipl.ing.biol. Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol. Zoran Poljanec, prof.biol. Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza
2. Priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta	X Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum. Ivana Šarić, dipl.ing.biol. Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol. Zoran Poljanec, prof.biol. Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza
3. Izrada studija procjene rizika uvođenja i ponovnog uvođenja i uzgoja divljih vrsta	X Marta Brkić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza mr.sc. Konrad Kiš, dipl.ing.šum. Ivana Šarić, dipl.ing.biol. Tajana Uzelac Obradović, dipl.ing.biol. Zoran Poljanec, prof.biol. Mirjana Meštrić, dipl.ing.agr.-uređenje krajobraza

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 4866 100

KLASA: UP/I-612-07/13-60/65
URBROJ: 517-07-2-2-14-5
Zagreb, 27. siječnja 2014.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode temeljem članka 18. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 150/2011, 22/2012, 39/2013, 125/2013) i članka 48. stavak 6. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), povodom zahtjeva Požeško-slavonske županije, Upravnog odjela za gospodarstvo i graditeljstvo, Županijska 7, Požega, za provedbu Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije donosi

RJEŠENJE

Požeško-slavonskoj županiji, Upravnom odjelu za gospodarstvo i graditeljstvo, Županijska 7, Požega, da za planirane ciljane izmjene i dopune Prostornog plana požeško-slavonske županije, treba provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Obrazloženje

Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo, Županijska 7, Požega, kao nositelj izrade Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, podnijelo je 6. prosinca 2013. godine zahtjev za provedbu Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za predmetne izmjene i dopune za koju je u svibnju 2013. godine temeljem članka 57. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 110/2010) te odredbi Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine, broj 64/2008) proveden postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Po zaprimljenom zahtjevu sukladno članku 48. stavak 3. Zakona o zaštiti prirode, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode 16. prosinca 2013. godine dopisom KLASA: UP/I-612-07/13-60/69, URBROJ: 517-07-2-2-13-2 od 12. prosinca 2013. godine, zatražila je mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja predmetne strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. 27. siječnja 2014. godine zaprimljeno je traženo mišljenje, KLASA: 612-07/13-29/296, URBROJ: 366-07-2-13-2 od 22. siječnja 2013. godine u kojem se navodi da se prethodnom ocjenom ne mogu isključiti značajni utjecaji predmetnih ciljanih izmjena i dopuna na ekološku mrežu.

Razmatrajući zahtjev Požeško-slavonske županije, Upravnog odjela za gospodarstvo i graditeljstvo, po uvidu u dostavljenu dokumentaciju: Prijedlog Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o izradi ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, koja će se dati na prihvaćanje Županijskoj skupštini 17. prosinca 2013. godine, Presliku Odluke o

izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, Presliku Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, Presliku Odluke o provođenju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, Preslike mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode o potrebi provođenja strateške procjene utjecaja na okoliš ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije, Presliku mišljenja Državnog zavoda za zaštitu prirode o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije i Presliku dopisa Ministarstva zaštite okoliša i prirode i stručni elaborat Državnog zavoda za zaštitu prirode, ranije navedeni zahtjev kojim je zatražena provedba postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u kojem su navedeni i osnovni podaci o planiranoj strategiji te uvida u Uredbu o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013) utvrđeno je slijedeće.

Ciljane izmjene i dopune odnose se na proširenja/korekcije više eksploatacijskih polja, korekcije područja namijenjenog iskorištavanju mineralnih sirovina i otvaranju novih istražnih prostora sukladno korekcijama granica građevinskih područja naselja na području općine Brestovac, promjenu lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Kutjevo, priključenje naselja na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda većih kolektorskih cjelina, planiranje više retencija/akumulacija za obranu od poplava, Planiranje akumulacije MA Bistra 2 na području općine Kaptol, korekciju obuhvata retencije/akumulacije Kaptolka, formiranje i preispitivanje namjene više zona ugostiteljsko turističke namjene, formiranje više zona turističko-rekreacijske namjene, korekciju površine gospodarske zone i gospodarske zone poljoprivredne namjene i rekreacijske zone u Pakracu, korekciju odredbi vezanih uz razvoj iskorištavanja obnovljivih izvora energije – energije sunca, korekciju odredbi vezanih uz obvezu kabliranja odnosno zračnog vođenja kablova, planiranje nove gospodarske zone za specifičnu djelatnost (proizvodnja lijevanog float stakla) u Lipiku i planiranje matičnog kolosijeka povezivanjem na postojeću željezničku prugu II 206 za potrebe nove gospodarske zone, preispitivanje zahvata planiranih Prostornim planom Požeško-slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode radi stvaranja preduvjeta za financiranje projekata iz fondova Europske unije, usklađivanje i ažuriranje stanja ekološke mreže, izgradnja magistralnog plinovoda Omanovac-Daruvar, korekcije i ažuriranje stanja kulturnih dobara, definiranje lokacija za odlaganje otpada koji sadrži azbest, preispitivanje i korekcija odredbi vezanih uz planiranu turističko-rekreacijsko-gospodarsku zonu „Ergela“, planiranje sportsko-rekreacijske namjene i vodene površine kod naselja Emovački lug i dr.

Prostorni obuhvat Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije je u dijelu administrativnog područja županije koji se odnosi na konkretne točke Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije i Prostornog plana Požeško-slavonske županije.

Slijedom gore navedenog te analizom mogućih utjecaja predmetnog plana odnosno glavnih razvojnih potreba i osnovnih ciljeva Prostornog plana Požeško-slavonske županije i njegovih ciljanih izmjena i dopuna na područja ekološke mreže ocijenjeno je da se ne može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da postoji višestruka vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja predmetnih ciljanih izmjena i dopuna i samog prostornog plana tijekom njihove provedbe.

Slijedom provedenog postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu planiranih Ciljanih izmjena i dopuna, uvažavajući gore navedeno mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode, ocijenjeno je da nije moguće isključiti značajane negativne utjecaje Ciljanih izmjena i dopuna, tijekom provedbe te je stoga riješeno kao u izreci.

Sukladno članku 49. Zakona o zaštiti prirode Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu provodi se u okviru postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo Rješenje je izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Dostaviti:

1. Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo
Županijska 7, Požega
2. Državni zavod za zaštitu prirode, Trg Mažuranića 5, Zagreb
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu okoliša i održivi razvoj, ovdje
4. U spis predmeta, ovdje

Na temelju članka 66. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine broj 80/13), članka 4. stavka 3. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine broj 64/08) i članka 41. Statuta Požeško-slavonske županije (Požeško-slavonski službeni glasnik br. 1/13) župan Požeško-slavonske županije donosi

O D L U K U

o provođenju postupka strateške procjene utjecaja Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš

I.

Donošenjem ove Odluke započinje postupak strateške procjene važećeg Prostornog plana Požeško-slavonske županije zajedno sa I. i II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Požeško-slavonske županije (u daljnjem tekstu Plan).

Stratešku procjenu iz stavka 1. ove Odluke provodi Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije (u daljnjem tekstu Upravni odjel) koji je nadležan za izradu prijedloga Plana.

II.

Razlozi donošenja Plana iz točke I. ove Odluke, kao i ciljevi, programska polazišta te obuhvat Plana navedeni su u Odluci Županijske skupštine Požeško-slavonske županije od 21. prosinca 2012. (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 6/12), 21. ožujka 2013. godine (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 1/13), Izmjenama i dopunama ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije od 17. prosinca 2013. (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 7/13), kao i Prostornom planu Požeško-slavonske županije (Požeško-slavonski službeni glasnik broj 5/02 i 5A/02), te I. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Požeško-slavonske županije, Požeško-slavonski službeni glasnik broj 4/11).

Prostorni plan Požeško-slavonske županije donesen je u srpnju 2002. godine, I. Izmjene i dopune su usvojene u srpnju 2011. godine i obuhvatile su sve novonastale okolnosti i potrebe koje su se pojavile u devetogodišnjem vremenskom razdoblju. Potreba za izmjenama i dopuna prostorno-planske dokumentacije se pojavljuje u 2012. i 2013. godini te su donesene naprijed navedene odluke, a sve u cilju stvaranja prostorno-planskih preduvjeta razvoja na području Županije.

Razlog za izradu Studije strateške procjene utjecaja na okoliš Prostornog plana su:

- osiguranje zakonskih i planskih okvira za realizaciju novonastalih strateških interesa i potreba te novih gospodarskih, prostornih i tehničkih okolnosti,
- potreba preispitivanja zahvata planiranih Prostornim planom Požeško-slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode,
- usklađivanja i ažuriranja stanja ekološke mreže – NATURA 2000,
- preispitivanja zahvata planiranih Prostornim planom Požeško-slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode radi stvaranja preduvjeta za financiranje projekata sredstvima iz fondova Europske unije za planirane zahvate u prostoru.

Upravni odjel, prije započinjanja izrade postupka strateške procjene ishodio je mišljenje Ministarstva zaštite okoliša o potrebi provedbe postupka ocjene odnosno strateške procjene.

III.

Kako bi se sagledao utjecaj Plana na sve sastavnice okoliša, među kojima su i ciljevi očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, u okviru strateške procjene Plana na okoliš, provest će se i postupak o potrebi Glavna ocjena Plana s ocjenom drugih pogodnih

mogućnosti u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, a sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13) i Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine 118/09).

IV.

Radnje koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš, provode se sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13), Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08) i odredbama posebnih propisa iz područja iz kojeg se Plan donosi, redosljedom kako je utvrđeno u Prilogu I. ove Odluke.

V.

U postupku strateške procjene prema ovoj Odluci sudjelovat će tijela i osobe koje su navedene u Prilogu II. ove Odluke.

VI.

Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo je o ovoj Odluci dužno informirati javnost sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša i odredbama Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine 64/08) kojima se uređuje informiranje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

VII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Požeško-slavonskom službenom glasniku“.

Klasa:351-03/13-01/03
Urbroj:2177/1-01-01-14-1
Požega, 13.01.2014.

ŽUPAN
Alojz Tomasević, dipl.oec.

The image shows the official seal of the Požeško-slavonska županija (County). The seal is circular and contains the text "REPUBLIKA HRVATSKA" at the top, "POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA" around the perimeter, and "POŽEGA ŽUPAN" at the bottom. In the center of the seal is a coat of arms. A handwritten signature in black ink is written over the seal, and a horizontal line extends from the end of the signature to the right.

PRILOG I.

Redosljed radnji koje će se provesti u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš

Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo (u daljnjem tekstu Upravni odjel), sukladno članku 5. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08) započinje postupak strateške procjene izmjena i dopuna Prostornog plana i izmjena i dopuna Plana u roku od osam dana od dana donošenja ove Odluke.

Radnje koje se provode u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš su:

1. Upravni odjel započinje postupak u roku od osam dana od donošenja ove Odluke. Prva radnja u tom postupku je određivanje sadržaja strateške studije. U svrhu određivanja sadržaja strateške studije Upravni odjel će u navedenom roku zatražiti mišljenja tijela nadležnih za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja na okoliš (npr. priroda, zrak, tlo, krajobraz, buka, otpad, kulturno-povijesna baština i dr.) o sadržaju strateške studije (tijelima će se dostaviti Odluka o izradi Plana, planska polazišta i ciljevi). U svrhu usuglašavanja mišljenja o potrebnom sadržaju strateške studije provodi se javna rasprava s gore navedenim tijelima. Ove radnje provode se sukladno odredbama članak 6. do 9. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08, u daljnjem tekstu Uredba).
2. U postupku određivanja sadržaja strateške studije Upravni odjel objavljuje na internetskim stranicama Odluku o izradi plana, planska polazišta i ciljeve te informira javnost o načinu sudjelovanja u postupku strateške procjene a sukladno odredbama članaka 5.,6. i 12. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.
3. Nakon pribavljenih mišljenja tijela iz točke 1. ovog Priloga, te mišljenja javnosti dostavljenih u postupku informiranja, Upravni odjel utvrđuje konačan sadržaj Strateške studije i donosi Odluku o sadržaju strateške studije, koja se objavljuje na internetskoj stranici Požeško-slavonske županije sukladno člancima 9. i 10. Uredbe.
4. Upravni odjel u roku od osam dana od donošenja Odluke o sadržaju strateške studije započinje postupak odabira ovlaštenika - izrađivača strateške studije sukladno članku 11. Uredbe.
5. Nakon što ovlaštenik izradi stratešku studiju i nositelj izrade plana izradi radni materijal nacrta prijedloga Plana, sve zajedno dostavlja se na uvid i raspravu Povjerenstvu kojeg imenuje Upravni odjel. Ove radnje obavljaju se prema članku 13. Uredbe.
6. Postupak imenovanja i rad Povjerenstva propisan je odredbama Pravilnika o povjerenstvu za stratešku procjenu (Narodne novine 70//08).

7. Nakon što u postupku, prema člancima 9. i 10. Pravilnika, Povjerenstvo ocijeni da je Strateška studija cjelovita i stručno utemeljena, Povjerenstvo donosi mišljenje o rezultatima strateške studije u odnosu na nacrt prijedloga Plana.
8. Izrađivač Plana dovršava nacrt prijedloga Plana nakon što zaprimi cjelovitu i stručno utemeljenu stratešku studiju.
9. Upravni odjel donosi odluku o upućivanju Strateške studije i Nacrta prijedloga Plana na javnu raspravu koju objavljuje na internetskim stranicama Požeško-slavonske županije, sukladno članku 15. Uredbe.
10. Postupak sudjelovanja javnosti kroz sudjelovanje u javnoj raspravi o Strateškoj studiji i Nacrtu prijedloga Plana provodi se prema odredbama članka 5., 6. i 1.2 Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.
11. Istodobno s upućivanjem na javnu raspravu, Upravni odjel dostavlja Stratešku studiju i Nacrt prijedloga Plana na mišljenje tijelima nadležnim za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja na okoliš.
12. Nakon provedene javne rasprave, prikupljena mišljenja, primjedbe i prijedlozi s javne rasprave, mišljenja tijela iz točke 11., dostavljaju se na očitovanje ovlašteniku izrade Strateške studije i izrađivaču Plana. Ovlaštenik izrade Strateške studije svojim očitovanjem predlaže konačne Mjere zaštite okoliša i Program praćenja stanja okoliša, vezano uz Plan.
13. Upravni odjel priprema Nacrt prijedloga Plana te dostavlja na prethodno mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove zaštite okoliša o provedenoj strateškoj procjeni Plana. Uz Nacrt prijedloga Plana dostavlja i Stratešku studiju Plana, mišljenja povjerenstva, rezultate sudjelovanja javnosti, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, mišljenja tijela jedinica lokalne samouprave koje su u postupku strateške procjene dala mišljenja. Navedeno mišljenje o strateškoj procjeni Ministarstvo zaštite okoliša i prirode dostavlja u roku 30 dana od primitka dokumentacije. Po pribavljenim mišljenjima, Upravni odjel priprema konačni nacrt prijedloga Plana i dostavlja nadležnom tijelu na donošenje.
14. Nakon donošenja Plana Upravni odjel izrađuje izvješće o provedenoj strateškoj procjeni Plana, sukladno odredbama članka 19. i 20. Uredbe, o čemu izvješćuje javnost i tijela koja su sudjelovala u postupku strateške procjene sukladno članku 6. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.
15. Izvješće o provedenoj strateškoj procjeni i donesenom Planu, Upravni odjel objavljuje na internetskim stranicama sukladno članku 19. Uredbe.
16. Tijelo nadležno za donošenje Plana, nakon donošenja Plana, dužno je donijeti program praćenja stanja okoliša u odnosu na provedbu Plana, sukladno članku 20. Uredbe.

PRILOG II:

Popis tijela koja su prema posebnim propisima dužna sudjelovati u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš:

1. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Republike Austrije 16, 10000 Zagreb,
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu okoliša i održivi razvoj, Republike Austrije 16, 10000 Zagreb,
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Republike Austrije 16, 10000 Zagreb
4. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb,
5. Ministarstvo gospodarstva, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb,
6. Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb,
7. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnog gospodarstva Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
8. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Trg kralja Petra Krešimira IV br.1, 10000 Zagreb,
9. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Služba za poljoprivredno zemljište, Ulica grada vukovara 78, Zagreb,
10. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Prisavlje 14, 10000 Zagreb,
11. Ministarstvo turizma, Prisavlje 14, Zagreb,
12. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Sarajevska cesta 7 (objekt broj 7), Zagreb
13. Ministarstvo zdravlja, Ksaver 200a, Zagreb
14. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, Zagreb
15. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi, Matka Peića 3, Požega
16. Državni zavod za zaštitu prirode, Trg Mažuranića 5, 10000 Zagreb,
17. Hrvatske vode Zagreb, Služba korištenja i gospodarenja vodama, Avenija grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
18. Hrvatske vode Zagreb, Služba zaštite voda od onečišćenja i zagađenja, Avenija grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
19. Hrvatske vode Zagreb, Služba zaštite od štetnog djelovanja voda, Avenija grada Vukovara 220, 10000 Zagreb,
20. Hrvatske vode Zagreb, VGO za vodno područje sliva Save, VGI Orlijava-Londža, Industrijska 13d, 34000 Požega,
21. Hrvatske vode Zagreb, VGO za vodno područje sliva Save, VGI Ilova - Pakra, J.Jelačića 20, 43500 Daruvar,
22. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb,
23. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije,
24. Jedinice lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije, svima

O tome obavijest:

Zavod za prostorno uređenje

Tajništvo Županije

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

Klasa: 351-03/13-01/03
Urbroj: 2177/1-01-01-14-19
Požega, 24.03.2014.

Požeško-slavonska županija na temelju članka 68. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13) i članka 9. stavka 2. Uredbe o strateškoj procjeni plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08) donosi

ODLUKU
O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE UTJECAJA PROSTORNOG PLANA
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE NA OKOLIŠ

I. Programska polazišta, obuhvat i ciljevi Prostornog plana Požeško-slavonske županije

Ovom Odlukom određuje se sadržaj Strateške studije utjecaja Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš, a nakon provedenog postupka određivanja sadržaja strateške studije utvrđene člankom 7. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš.

Razlozi donošenja Plana iz točke I. ove Odluke, kao i ciljevi, programska polazišta te obuhvat Plana navedeni su u Odluci Županijske skupštine Požeško-slavonske županije od 21. prosinca 2012. (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 6/12), 21. ožujka 2013. godine (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 1/13), 17. prosinaca 2013. (Službeni glasnik Požeško-slavonske županije 7/13), kao i Prostornom planu Požeško-slavonske županije (Požeško-slavonski službeni glasnik broj 5/02 i 5A/02) i I. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Požeško-slavonske županije (Požeško-slavonski službeni glasnik broj 4/11).

Prostorni plan Požeško-slavonske županije donesen je u srpnju 2002. godine, I. Izmjene i dopune su usvojene u srpnju 2011. godine i obuhvatile su sve novonastale okolnosti i potrebe koje su se pojavile u devetogodišnjem vremenskom razdoblju. Potreba za izmjenama i dopuna prostorno-planske dokumentacije se pojavljuje u 2012. i 2013. godini te su donesene naprijed navedene odluke, a sve u cilju stvaranja prostorno-planskih preduvjeta razvoja na području Županije.

Razlog za izradu Studije strateške procjene utjecaja na okoliš Prostornog plana su:

- osiguranje zakonskih i planskih okvira za realizaciju novonastalih strateških interesa i potreba te novih gospodarskih, prostornih i tehničkih okolnosti,
- potreba preispitivanja zahvata planiranih Prostornim planom Požeško-slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode,
- usklađivanja i ažuriranja stanja ekološke mreže – NATURA 2000,

- preispitivanja zahvata planiranih Prostornim planom Požeško-slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode radi stvaranja preduvjeta za financiranje projekata sredstvima iz fondova Europske unije za planirane zahvate u prostoru.

Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo, prije započinjanja izrade postupka strateške procjene ishodio je mišljenje Ministarstva zaštite okoliša o potrebi provedbe postupka ocjene odnosno strateške procjene.

Kako bi se sagledao utjecaj Plana na sve sastavnice okoliša, među kojima su i ciljevi očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, u okviru strateške procjene Plana na okoliš, provest će se i postupak Glavne ocjena Plana s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti u odnosu na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, a sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13), Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine 118/09) te Rješenja Ministarstva zaštite okoliša Klasa: UP/I-612-07/13-60/65, Urbroj:517-07-2-2-14-5 od 27. siječnja 2014. godine.

Obuhvat Strateške studije je Prostorni plana Požeško-slavonske županije u njezinim administrativnim granicama.

II. Sadržaj Strateška studija Prostornog plana Požeško-slavonske županije

Strateška studija obvezno će sadržavati slijedeća poglavlja:

- kratki pregled sadržaja i glavnih ciljeva Prostornog plana i odnosa s drugim odgovarajućim planovima i programima,
- podatke o postojećem stanju okoliša i mogućí razvoj okoliša bez provedbe Prostornog plana,
- okolišne značajke područja na koja provedba Prostornog plana može značajno utjecati,
- postojeće okolišne probleme koji su važni za Prostorni plan, posebno uključujući one koje se odnose na područja posebnog ekološkog značaja, područja određena u skladu s posebnim propisima o zaštiti prirode,
- poglavlje Glavne ocjene prihvatljivosti Prostornog plana za ekološku mrežu sa sadržajem propisanim Prilogom II. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine 118/09),
- vjerojatno značajne utjecaje (sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne) na okoliš, uključujući zrak, tlo, vodu, buku, biodiverzitet i ekološku mrežu, kulturno-povijesnu baštinu, krajolik, elektromagnetsko zračenje, zaštićena područja prema posebnom propisu, ljude, biljni i životinjski svijet, otpad uzimajući u obzir njihove međuodnose,
- mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprečavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih utjecaja provedbe Prostornog plana na okoliš,
- kratki opis razloga za odabir varijantnih rješenja, obrazloženje najprihvatljivijeg varijantnog rješenja Prostornog plana na okoliš i opis provedene procjene, uključujući i poteškoće (npr. tehničke nedostatke ili nedostatke znanja i iskustva) pri prikupljanju potrebnih podataka),
- opis predviđenih mjera praćenja,
- utjecaje i mjere zaštite okoliša najznačajnijih infrastrukturnih građevina-cesta, plinovoda, dalekovoda,
- utjecaje i mjere zaštite okoliša od gospodarenja otpadom,
- utjecaje i mjere zaštite okoliša od poplava vodnih građevina (npr. akumulacija),

- utjecaje i mjere zaštite od prekomjerne buke,
- utjecaje i mjere zaštite okoliša od erozija i bujica,
- utjecaje i mjere zaštite od elektromagnetskog zračenja,
- sažetak podataka iz naprijed navedenih alineja.

III. Popis tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, koja su sudjelovala u postupku određivanja sadržaja Strateške studije Prostornog plana Požeško-slavonske županije

Popis tijela koja su prema posebnim propisima dužna sudjelovati u postupku strateške procjene utjecaja Plana na okoliš:

1. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu okoliša i održivi razvoj
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
4. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine
5. Ministarstvo gospodarstva
6. Ministarstvo poduzetništva i obrta
7. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnog gospodarstva
8. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije
9. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Služba za poljoprivredno zemljište
10. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
11. Ministarstvo turizma
12. Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša
13. Ministarstvo zdravlja
14. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine
15. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi
16. Državni zavod za zaštitu prirode
17. Hrvatske vode, Služba korištenja i gospodarenja vodama
18. Hrvatske vode, Služba zaštite voda od onečišćenja i zagađenja
19. Hrvatske vode, Služba zaštite od štetnog djelovanja voda
20. Hrvatske vode, VGO za vodno područje sliva Save, VGI Orpljava-Londža
21. Hrvatske vode, VGO za vodno područje sliva Save, VGI Ilova – Pakra
22. Hrvatske ceste d.o.o.
23. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije
24. Jedinice lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije

U svrhu informiranja javnosti, informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja Strateške studije objavljena je na internetskim stranicama Požeško-slavonske županije, rasprava o sadržaju Strateške studije i prethodna rasprava o prijedlogu ciljanih izmjena i dopuna prostornog plana, održana je 11. ožujka 2014. godine, a rokovi za dostavu mišljenja o sadržaju Strateške studije su bile od 16. siječnja do 15. veljače 2014. godine. Tijekom navedenog roka prijedloge o sadržaju strateške studije dostavili su: Hrvatske vode, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo kulture, Grad Lipik, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo kulture-Uprava za zaštitu kulturne baštine, Ministarstvo zaštite prirode i okoliša-Uprava za zaštitu prirode, Državna uprava za zaštitu prirode, Ministarstvo poduzetništva i

obrta, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za poljoprivredno zemljište.

IV. Izrađivač Prostornog plana Požeško-slavonske županije

Izrađivač izrade Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana je Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije. Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije je izrađivač i cijelog Prostornog plana kao i I. izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško.-slavonske županije.

V. Izrađivač Strateške studije

Nakon provedenog postupka odabira ovlaštenika, sukladno Obavijesti o odabiru ovlaštenika župana Požeško-slavonske županije, Klasa:400-01/14-01/06, Urbroj: 2177/1-01-01-14-9 od 10. ožujka 2014. godine ovlaštenik za izradu Strateške studije je Dvokut Ecro d.o.o. Zagreb, Trnjanska 37. Navedeni ovlaštenik ima suglasnost Ministarstva za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša – izrada strateških studija sukladno Pravilniku o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (Narodne novine 57/10).

VI. Informiranje javnosti

Ova Odluka se na propisan način objavljuje na internetskim stranicama Požeško-slavonske županije.

REPUBLICA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN
Ajoz Tomasević, dipl.oec.
POZEGA
ŽUPAN

Dostaviti:

1. Zavod za prostorno uređenje
2. Dvokut Ecro d.o.o., Zagreb, Trnjanska 37
3. Ured župana, objava
4. Pismohrana

SADRŽAJ

UVOD.....	1
1. PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PP POŽEŠKO- SLAVONSKE ŽUPANIJE I ODNOS S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA.....	2
1.1. PROSTORNI PLAN POŽEŠKO- SLAVONSKE ŽUPANIJE.....	2
1.2. CILJEVI I PROGRAMSKA POLAZIŠTA CILJANIH IZMJENA I DOPUNA PP PSŽ.....	6
1.3. VARIJANTNA RJEŠENJA.....	8
1.4. ODNOS PP PSŽ S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA.....	18
2. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PP PSŽ	25
2.1. INICIJALNA PROCJENA POSTOJEĆEG STANJA I OKOLIŠNIH PROBLEMA.....	25
2.2. KVALITETA ZRAKA.....	27
2.3. KRAJOBRAZ	29
2.4. TLO I POLJOPRIVREDA	33
2.5. ŠUMARSTVO I LOVSTVO	36
2.5.1. ŠUMARSTVO.....	36
2.5.2. LOVSTVO	38
2.6. VODE	39
2.6.1. PODZEMNE VODE	39
2.6.2. POVRŠINSKE VODE.....	46
2.6.3. POPLAVE I SUŠE.....	50
2.7. BIORAZNOLIKOST	52
2.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.....	56
2.9. KULTURNA BAŠTINA.....	60
2.10. STANOVNIŠTVO I ZDRAVLJE LJUDI	63
2.11. INFRASTRUKTURA I GOSPODARENJE OTPADOM.....	69
3. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA PP PSŽ MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI.....	75
4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI	76
5. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA KOJI SE ODOSE NA PP PSŽ	77
6. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ	82
6.1. KRAJOBRAZ	83
6.2. TLO I POLJOPRIVREDA	85
6.3. ŠUMARSTVO I LOVSTVO	87
6.4. POVRŠINSKE I PODZEMNE VODE.....	89
6.5. BIORAZNOLIKOST	91
6.6. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.....	95
6.7. KULTURNA BAŠTINA.....	97
6.8. STANOVNIŠTVO I ZDRAVLJE LJUDI	99
6.9. MOGUĆI KUMULATIVNI UTJECAJI.....	101
6.10. MOGUĆI PREKOGRANIČNI UTJECAJ	106
7. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI PP PSŽ ZA EKOLOŠKU MREŽU.....	107
7.1. OBILJEŽJA PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE.....	107
7.2. OBILJEŽJA UTJECAJA PROVEDBE PP PSŽ NA EKOLOŠKU MREŽU	108
7.3. VARIJANTNA RJEŠENJA I NJIHOV MOGUĆI UTJECAJ NA EKOLOŠKU MREŽU.....	125
7.4. MJERE UBLAŽAVANJA ŠTETNIH POSLJEDICA PROVEDBE PP PSŽ.....	125
7.5. ZAKLJUČAK O UTJECAJU PP PSŽ NA EKOLOŠKU MREŽU	127
8. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA.....	129

8.1. PRIJEDLOZI MJERA/ SMJERNICA ZA UBLAŽAVANJE UTJECAJA NA OKOLIŠ.....	129
8.2. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA	138
9. OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJEG VARIJANTNOG RJEŠENJA PP PSŽ NA OKOLIŠ I OPIS PROVEDENE PROCJENE.....	139
10. OŠTALI PODACI I ZAHTJEVI.....	141
11. SAŽETAK	148
12. IZVORI PODATAKA	150
13. POPIS PROPISA.....	151

POPIS KRATICA

AZO	Agencija za zaštitu okoliša
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
EM	Ekološka mreža
EP	Eksploatacijsko polje
GP	Građevinsko područje
IP	Istražni prostor
JLS	Jedinica lokalne samouprave
MGIPU	Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
mnv	Metar nadmorske visine
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
OPG	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva
PGO	Plan gospodarenja otpadom
PP PSŽ	Prostorni plan Požeško- slavonske županije
PPPPO PP Papuk	Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Papuk
PPUO/G	Prostorni plan uređenja Općine/ Grada
PSSG	Požeško- slavonski Službeni glasnik
PUO	Procjena utjecaja na okoliš
RH	Republika Hrvatska
SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
SRC	Sportsko- rekreacijski centri
UGT	Ugostiteljsko- turistička namjena
UZP	Uprava za zaštitu prirode

UVOD

Prostorni plan Požeško-slavonske županije (PP PSŽ) donesen je 2002. godine objavom u Požeško-slavonskom Službenom glasniku (PSSG br. 5/02 i 5A/02) nakon čega su donesene Izmjene i dopune Plana 2011.g. (PSSG 4/11).

Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije započeo je u prosincu 2012.g. postupak izrade i donošenja ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije donošenjem *Odluke o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana požeško-slavonske županije* (PSSG 6/12). Nakon donošenja osnovne Odluke uslijedile su još tri izmjene i dopune iste (PSSG 1/13, 7/13 i 3/14).

Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije nositelj je izrade i donošenja Izmjena i dopuna Plana, a ujedno i tijelo nadležno za provedbu postupka strateške procjene utjecaja Izmjena i dopuna Plana na okoliš (SPUO).

Temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13) za predmetne ciljne Izmjene i dopune Plana potrebno je provesti postupak Ocjene o potrebi SPUO. Nadležno tijelo započelo je postupak Ocjene u veljači 2013.g. donošenjem *Odluke o provođenju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije* (PSSG 2/13). U sklopu ovog postupka zatraženo je i mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode (MZOIP, UZP) o potrebi provođenja Glavne ocjene prihvatljivosti ciljanih Izmjena i dopuna Plana za ekološku mrežu.

Po provedenom postupku Ocjene, u siječnju 2014.g. donesena je *Odluka o provođenju postupka strateške procjene utjecaja Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš*. Temeljem Rješenja MZOIP, UZP (Klasa: UP/I-612-07/13-60/65; Ur. broj: 517-07-2-2-14-5; od 27. siječnja 2014.g.), za predmetne ciljne Izmjene i dopune Plana potrebno je provesti i Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Prva radnja u ovom postupku bila je određivanje sadržaja strateške studije. Strateška studija o utjecaju na okoliš izrađuje se kao stručna podloga za provedbu postupka SPUO. Strateškom studijom se određuju, opisuju i procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom plana, te predlažu mjere zaštite okoliša i program praćenja ovisno o prepoznatim utjecajima.

Tijekom postupka određivanja sadržaja strateške studije zatražena su mišljenja tijela o sadržaju Strateške studije¹ te je održana rasprava u svrhu usuglašavanja mišljenja i utvrđivanja konačnog sadržaja strateške studije. Javnost je o ovom postupku bila informirana *Informacijom o provedbi postupka određivanja sadržaja strateške studije o utjecaju Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš* koja je bila objavljena na internetskim stranicama Požeško-slavonske županije. *Odluka o sadržaju strateške studije* donesena je u ožujku 2014.g. (Klasa: 351-03/13-01/03; Ur. broj: 2177/1-01-01-14-19, 24. ožujka 2014.g.).

Sadržaj strateške studije prati obavezan sadržaj propisan Prilogom I. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš.

Nakon donošenja navedene odluke uslijedio je odabir ovlaštenika za izradu strateške studije. Izrađivač Strateške studije je tvrtka Dvokut ecro d.o.o. iz Zagreba koja posjeduje Rješenje MZOIP-a o suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i izradu strateških studija.

¹ Mišljenja tijela prikazana su u poglavlju 9.

1. PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PP POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE I ODNOS S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA

1.1. PROSTORNI PLAN POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Prostorni plan Požeško-slavonske županije je osnovni dokument uređenja prostora za Požeško-slavonsku županiju, kojim se utvrđuju osnove za obnovu i budući razvitak u prostoru, ciljevi prostornog uređenja i namjena prostora, te smjernice, mjere i uvjeti za korištenje, zaštitu i uređenje prostora. Prostorni obuhvat Plana je cjelokupni prostor Županije.

Osnovni Plan donesen je u srpnju 2002. g. Cjelovitim Izmenama i dopunama, koje su usvojene u srpnju 2011.g. obuhvaćene su sve novonastale okolnosti i potrebe koje su se pojavile u devetogodišnjem vremenskom razdoblju od početka primjene Plana kao što su ponovna valorizacija koridora infrastrukturnih objekata (ceste, plin, električna energija, telekomunikacija, vodno gospodarstvo itd.) od interesa za Županiju, prijedloga zaštićene prirodne baštine, gospodarenje otpadom i dr.

Osnovna namjena i korištenje prostora

Odredbama za provođenje Plana prostor je prema namjeni razgraničen načelno, obzirom na karakter plana i mjerilo (1:100.000). Detaljnije razgraničenje prostora, određivanje veličine, položaja i oblika prostora pojedine namjene provodit će se PPUO/G-ovima temeljem smjernica i uvjeta koji su određeni PP PSŽ-om.²

Osnovni kriterij za razgraničenje prostora prema načinu korištenja uvjetovan je kategorijom zaštite prostora:

- zaštićena kulturno povijesna baština,
- zaštićena prirodna baština,
- poljoprivredna zemljišta te šume i šumska zemljišta.

Prema namjeni, prostor PSŽ dijeli se na:

- površine naselja (izgrađeni i neizgrađeni dio)
- površine izvan naselja za izdvojene namjene (gospodarska namjena, ugostiteljsko-turistička namjena, sportsko-rekreacijska namjena, građevine infrastrukture, građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti),
- poljoprivredne površine (osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo i ostala obradiva tla),
- šumske površine (gospodarske šume, zaštitne šume, šume posebne namjene),
- vodne površine (vodotoci, jezera, kanali, ribnjaci, akumulacije, retencije).

Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju

Građevine od važnosti za Državu i Županiju određene su na temelju Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, te posebnih propisa. Za njih se, do

² Ovo se odnosi na sve namjene, osim vodnog prostora koji se ne može mijenjati u prostornom planu nižega reda. Prostorni položaj, oblik i granice akumulacija su orijentacijski usmjeravajući, a za njihovo precizno utvrđivanje nužna su dodatna istraživanja i izrada odgovarajuće dokumentacije.

donošenja PPUO/G-a, izdavanje lokacijskih dozvola može temeljiti na PPŽ-u uz uvjet da se prethodno izradi stručna podloga za izdavanje lokacijske dozvole. U Odredbama je dan popis tih građevina, a one se odnose na prometne građevine, vodne građevine i energetske građevine.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

Kao što je već rečeno, PP PSŽ utvrđuje osnovna usmjerenja za razmještaj gospodarskih sadržaja u prostoru, dok će se detaljna namjena i uvjet smještaja pojedinih namjena u prostoru detaljnije odrediti PPUO/G-ovima. Planom se nastoji osigurati da se gospodarske djelatnosti smještaju u prostor uz uvjete da:

- racionalno koriste prostor (bolje iskoriste i popunjavaju postojeće zone kako bi se spriječilo neopravdano zauzimanje novih površina)
- nisu energetske zahtjevne i prometno su primjerene
- nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša
- zasnovane na modernim sektorima, temeljenim na novim tehnologijama i sektoru usluga
- najbolje valoriziraju ljudski rad
- zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.).

Za velike industrijske objekte³ određeno je da se mogu graditi samo u posebnim radnim zonama udaljenim od stambenih i javnih građevina najmanje 30 m (odnosno 100 m) i odijeljene zelenim pojasom, dok se na području naselja mogu graditi samo objekti čiste industrije i druge proizvodnje, te skladišta i servisi koji svojim postojanjem i radom ne ugrožavaju život u naselju.

Planom se predviđa razvoj poljoprivrede temeljiti na tržišnim načelima i obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući i farmerski tip gospodarstva. Teži se zaustavljanju daljnjeg usitnjavanja i poticanju povećanja zemljišnog posjeda. Obzirom da se dio poljoprivrednog zemljišta nalazi na vodonosniku podzemne pitke vode, želi se orjentirati prema razvoju ekološke poljoprivrede. Osobito vrijedno obradivo (P1) i vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište ne može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe osim:

- kad nema niže vrijednoga poljoprivrednog zemljišta,
- kada je utvrđen interes za izgradnju objekata koji se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja,
- pri gradnji gospodarskih građevina namijenjenih isključivo za poljoprivrednu djelatnost i preradu poljoprivrednih proizvoda.

Planom su utvrđene smjernice i uvjeti za smještaj gospodarskih sadržaja vezanih za poljoprivredne djelatnosti koje se moraju poštivati prilikom izrade PPUO/G-a.

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti mora se temeljiti na načelu održivog gospodarenja. Šume i šumsko zemljište moraju se koristiti sukladno šumskogospodarskim planovima te Zakonu o šumama i drugim posebnim propisima, a izgradnja je moguća jedino na način utvrđen u Zakonu o šumama.

Eksploatacija mineralnih sirovina vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina. Za potrebe izrade Plana izrađena je karta ograničenog i uvjetnog potencijala mineralnih sirovina koja je uzela u obzir sva prostorna ograničenja za smještaj ovih tipova aktivnosti. Na temelju nje određene su moguće lokacije

³ veća skladišta, servisi i zanatska proizvodnja koji zahtijevaju veće površine ili otpremanje većih količina robe i sirovina, kao i onih koji su potencijalni izvori različitih zagađenja čovjekove okoline ili prouzrokuju prekomjernu buku

za smještaj eksploatacijskih polja i istražnih prostora. Planom se uvjetuje obveza saniranja svih napuštenih eksploatacijskih polja.

Razvoj turizma potrebno je planirati u skladu s mogućnostima i prirodnim značajkama prostora na način da se ponuda na turističkom tržištu nužno prilagodi strategiji razvoja Županije. Uređenje i izgradnju odgovarajućih sadržaja potrebno je provoditi tako da se maksimalno očuva izvorna vrijednost prirodnog i kulturno-povijesnog okruženja poštivajući gradnju danog područja, tj. lokalnog ambijenta.

Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

Sustav i mreže društvenih djelatnosti vezani su na naselja, a hijerarhijsko ustrojstvo u uskoj je svezi s daljnjim razvitkom sustava središnjih naselja planiranim u PPŽ. Planom je određena mreža građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije i to: školstva, zdravstva, športa i rekreacije, kulture i vjerskih zajednica.

Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađena i neizgrađena dijela područja

Građevinskim područjima određuju se granice površina naselja kao i površine za izdvojene namjene. Položaj, veličina i oblik građevinskih područja određuje se prema kategoriji zaštite i osjetljivosti prostora, a između pojedinih građevinskih područja nužno je predvidjeti odgovarajući pojas šume ili poljoprivredne površine. Građevinska područja treba određivati racionalnim korištenjem prostora, s obrazloženjem opravdanosti povećanja njegova neizgrađena dijela. Kod određivanja građevinskih područja prvenstveno treba težiti očuvanju povijesnog nasljeđa i tradicionalne tipologije naselja, te voditi računa o lokalnim osobitostima, značenju naselja u sustavu središnjih naselja, potrebama vezanim uz izgradnju javnih i gospodarskih sadržaja, mogućnostima komunalnog opremanja i sl.

Planom su dani kriteriji za određivanje građevinskih područja naselja, GP sportske i ugostiteljsko - turističke namjene izvan naselja, GP ostalih gospodarskih zona (proizvodnu, poslovnu, poljoprivrednu, uslužnu, trgovačku, komunalno-servisnu, industrijsku, prerađivačku, zanatsku ili slične namjenu). Također, dani su kriteriji za korištenje izgrađenog i neizgrađenog dijela područja.

Uvjeti (funkcionalni, prostorni, ekološki) utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

Trase i lokacije novih prometnih i infrastrukturnih građevina su orijentacijske i moguće ih je mijenjati unutar koridora, odnosno radijusa:

- za prometne građevine – brze ceste – 1000,0 m
- za prometne građevine – državne ceste – 200,0 m
- za prometne građevine – županijske ceste – 100,0 m
- za prometne građevine – ostale ceste – 50,0 m
- za magistralni plinovod – 200,0 m
- za međumjesni (srednjetačni) plinovod – 50,0 m
- za nadzemni dalekovod prijenosa električne energije 110 kV i više – 500,0 m
- za ostale elektrovodove – 100,0 m
- za vodove vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje - 500,0 m
- za elektoničkih komunikacija vodove - 500,00 m
- vodovi do objekata prikazanih simbolima - vezano na stvarni smještaj objekata
- za vodove na reguliranju vodotoka - prema projektnoj dokumentaciji

- za trafostanice naponskog nivoa 110/35 kV i više – u radijusu 500,0 m od predložene načelne lokacije
- za ostale trafostanice (u daljnjem tekstu TS) - u radijusu 100,0 m od predložene načelne lokacije
- za redukcijску stanicu (u daljnjem tekstu : RS) - u radijusu 100,0 m od predložene načelne lokacije
- za crpilište/vodozahvat - na temelju vodoistražnih radova
- za precrpne stanice - u radijusu 100,0 m od predložene načelne lokacije, ili obzirom na podatke iz detaljnije projektne dokumentacije i geodetske izmjere
- za lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda - u radijusu 100,0 m od predložene načelne lokacije, ili obzirom na podatke iz detaljnije projektne dokumentacije i geodetske izmjere
- za planirane akumulacije/mikroakumulacije - na temelju projektne dokumentacije
- za ostale građevine - na temelju projekta.

Planom se potiče iskorištavanje obnovljivih izvora energije. Osim malih hidroelektrana otvorena je i mogućnost izgradnje građevina za iskorištavanje i drugih oblika energije kao što su sunčeva energija, energija vjetrova, geotermalna energija, energija nastala iz otpada drvoprerađivačke industrije, kao i drugog vrsta drvnog, biljnog i komunalnog otpada, a zadovoljavajući pri tome sve uvjete zaštite prirode i okoliša. Planom se daju uvjeti i kriteriji za smještaj tih građevina.

Također, Planom se daju kriteriji za izgradnju zaštitnih i regulacijskih građevina. Za zaštitu od štetnog djelovanja voda na vodotocima Planom se dozvoljavaju regulacijski zahvati i korekcije korita pod uvjetima definiranim ovim Planom, drugim propisima i posebnim uvjetima ukoliko su potrebni. U suglasju s veličinom i stupnjem razrađenosti sustava vodnog gospodarstva ovim planom su prikazane građevine iz spomenutih kategorija, ali se istim, obzirom na značaj, dodatno omogućava planiranje eventualnih novih vodnih građevina, ovisno o aktualnim i neodgodivim potrebama, a temeljem čega bi se te građevine mogle prostorno locirati i definirati PPUO/G-ovima.

Poplave od pritoka rijeka Orljave i Pakre na području Županije trebaju se riješiti kompleksnim zahvatima na slivovima, prije svega radovima na zaštiti od štetnog djelovanja erozijskih procesa i bujica, radovima na regulaciji vodotoka.

Na kartografskom prikazu ucrtane su akumulacije, retencije i brdske akumulacije čiji je položaj usmjeravajući. Za svaku od planiranih nužno je izraditi potrebnu dokumentaciju, te u dogovoru sa sadašnjim korisnicima prostora pronaći pravo rješenje.

Rješenje javne vodoopskrbe treba temeljiti na uspostavi cjelovitog sustava koji će distribucijom vode sa sigurnih izvorišta osigurati potrebne količine kvalitetne vode za sadašnje i buduće potrebe. Izgradnja i proširenje javnog vodoopskrbnog sustava naselja potrebno je razvijati na temelju osnovnih postavki danih u PPŽ-u i na temelju izrađene Studije razvitka vodoopskrbe na području Požeško-slavonske županije.

U svim naseljima na području Županije nužno je definirati i planirati sustav odvodnje i to temeljem Studija zaštite voda Požeško - slavonske županije kao dugoročnog razvojnog planskog dokumenta za odvodnju otpadnih voda, ali i za zaštitu resursa površinskih i podzemnih voda.

Gospodarenje otpadom

U rješavanju problema zbrinjavanja otpada najhitnije je potrebno obuhvatiti cijelo područje Županije organiziranim odvozom otpada. Pri gospodarenju otpadom nužno je što je

moguće više izbjegavati nastajanje otpada, koristiti vrijedna svojstva otpada i sekundarne sirovine, te sigurno odlagati otpad koji se ne može koristiti.

Planom se predviđa izgradnja županijskog centra za gospodarenje otpadom koji mora omogućiti kompletno zbrinjavanje otpada što podrazumijeva:

- sustav građevina i uređaja za obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada.
- Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za privremeno skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom.
- Privremeni smještaj otpada može se osigurati u građevini za skladištenje otpada – skladištu, do njegove uporabe i/ili zbrinjavanja.
- Proizvođač otpada namijenjenog uporabi ili zbrinjavanju može vlastiti proizvedeni otpad privremeno skladištiti na za to namijenjenom prostoru unutar svojeg poslovnog prostora.
- Privremeno skladištenje opasnog otpada, također se sukladno odredbama posebnih propisa, do trenutka predaje osobi ovlaštenoj za skupljanja, prijevoz i skladištenje istog, može rješavati i na mjestu njegova nastanka uz provedbu propisanih mjera zaštite, a temeljem posebnog odobrenja.

Planom su određene **mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti, kao i mjere zaštite prirodnih vrijednosti, posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina, te su propisane mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš.**

1.2. CILJEVI I PROGRAMSKA POLAZIŠTA CILJANIH IZMJENA I DOPUNA PP PSŽ

Od donošenja zadnjih Izmjena i dopuna Plana (2011.g.) pojavile su se nove okolnosti te zahtjevi koji se ocjenjuju od strateškog interesa za područje Županije. Naime, pojavila se potreba za formiranjem gospodarske zone za specifičnu djelatnost (proizvodnja lijevanog i float stakla) koja zbog tehnološkog procesa zahtjeva veću površinu i poseban oblik zone. U postojećem PP PSŽ nije predviđena mogućnost takve gospodarske zone u gradu Lipiku te, kako se radi o gradnji građevina i otvaranju nove gospodarske zone od strateškog interesa za grad Lipik i PSŽ, nameće se potreba pristupanja izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana županije.

Obzirom da se uz navedeno pojavilo još nekoliko zahtjeva za izmjenama i dopunama, iste su se ocijenile potrebnim i opravdanim te će se kao točkaste izmjene ugraditi u ovaj elaborat Plana.

Prema gore navedenom, osnovni cilj Izmjena i dopuna Plana je

- ostvarenje preduvjeta za razvoj nove gospodarske zone za specifičnu djelatnost (proizvodnja lijevanog i float stakla) na području Grada Lipika.

Ostali ciljevi i programska polazišta ciljanih Izmjena i dopuna Plana su omogućavanje:

- proširenja/korekcije područja eksploatacijskih polja „Šamanovica“, „Duboka“, „Krndija-Velika brazda“, „Čukur“, „Klašnice“,
- korekcije područja namijenjenog istraživanju mineralnih sirovina i otvaranju novih istražnih prostora sukladno korekcijama (ukidanju) granica građevinskih područja naselja na području općine Brestovac,
- promjene lokacije za smještaj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Kutjevo,

- korekcije u svrhu mogućnosti priključenja naselja na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda većih kolektorskih sustava, kao rješenja koja mogu zamijeniti pojedine samostalne ili zajedničke sustave za odvodnju otpadnih voda, priključivanje naselja Jakšić na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Pleternica (ukidanje planiranog uređaja za pročišćavanje u Jakšiću/ Kuzmici),
- planiranja retencija za obranu od poplava "Basamac", "Drenik" ("Sklop"), "Čujevac" ("Šibovica"), "Odorovac" i "Selište",
- planiranja akumulacije MA Bistra 2 na području Općine Kaptol
- preispitivanja namjene formirane gospodarske zone Grabarje (ugostiteljsko- turistička ili gospodarska namjena) te vrste i kapaciteta ugostiteljsko- turističke zone (kamp) sjeverno od Kutjeva,
- korekciju obuhvata akumulacije/ retencije Kaptolka
- formiranja zone turističko- rekreacijske namjene "Leštat", Kuzma i Klašnice,
- korekcije površine/oblika ugostiteljsko-turističkih zona u Pleternici i Radovancima,
- korekcije površina/oblika gospodarske zone u Pakracu, Pleternici i gospodarske zone poljoprivredne namjene i rekreacijske zone u Požegi,
- korekcije Odredbi za provođenje u svrhu neometanog razvoja iskorištavanja obnovljivih izvora energije sunca,
- korekcije Odredbi za provođenje u svrhu redefiniranja minimalne zelene površine u radnim zonama za iznimne slučajeve,
- korekciju Odredbi za provođenje u svrhu redefiniranja obveze kabliranja, odnosno zračnog vođenja elektroenergetskih vodova,
- korekciju obuhvata poplavnih područja u Županiji,
- planiranje matičnog kolosijeka povezivanjem na postojeću željezničku prugu II 206 Banova Jaruga – Pčelić iz kolodvora Lipik za potrebe nove gospodarske zone
- preispitivanja zahvata planiranih Prostornim planom Požeško- slavonske županije u odnosu na zaštitu okoliša i prirode radi stvaranja preduvjeta za financiranje projekata sredstvima iz fondova Europske unije za planirane zahvate u prostoru,
- usklađivanja i ažuriranja stanja ekološke mreže- NATURA 2000,
- izgradnje magistralnog plinovoda Omanovac- Daruvar DN 200/50, u koridoru postojećeg plinovoda Pakrac- Daruvar DN 150/50,
- korekcije i ažuriranje stanja zaštite kulturnih dobara i kulturne baštine na području Županije,
- korekcije obveze izrade urbanističkih planova uređenja,
- definiranja lokacije za smještaj otpada koji sadrži azbest,
- preispitivanja i korekcije površina, oblika, vrste, namjene, kapaciteta te smjernica za gradnju u ranije planiranim turističko- rekreacijsko- gospodarskoj zoni „Ergela“ te turističko- rekreacijskoj zoni i zoni golf igrališta „Raminac“ u Lipiku,
- planiranja sportsko- rekreacijske namjene i vodne površine (jezera) na lokaciji kod naselja Emovački lug,
- promjenu planirane namjene vodne površine (ribnjaka) u poljoprivredno zemljište koja se nalazi na području Grada Pleternice te manjim dijelom na području Općine Čaglin, na lijevoj obali Londže.

1.3. VARIJANTNA RJEŠENJA

Na području PSŽ razmatrane su varijante za 2 zahvata:

- za **gospodarsku zonu u Lipiku (tvornica stakla)** razmatrano je 6 varijanti. Varijante su razmatrane kako bi se pronašlo najpovoljnije rješenje za izgradnju ove zone u smislu minimalne potrebe za prenamjenu zemljišta, dostupnosti postojeće infrastrukture, mogućnosti otkupa zemljišta i dr. Uvjet je bio da bude na području Grada Lipika.
- za **obilaznicu Požege** razmatrane su 3 varijante, od kojih su varijante 2 i 3 gotovo identične, a razdvajaju se oko 1,5 km prije spoja na državnu cestu. Varijante su razmatrane kako bi se pronašlo najpovoljnije rješenje rasterećenja prometa kroz grad Požegu, a da se obilaznica izmakne iz građevinskog područja naselja te ostavi mogućnost povezivanja sa zonama gospodarske namjene.

Za ostale zahvate nisu razmatrane varijante iz razloga što su one rezultat već izrađenih podloga (npr. akumulacije i retencije- lokacije su određene Vodoprivrednom osnovom sliva rijeke Orljave) ili jer se planiraju unutar postojećih zona (npr. odlaganje azbesta na postojećem odlagalištu komunalnog otpada Vinogradine za koje se planira uređenje u Županijski centar za gospodarenje otpadom) ili jer se županijskim planom određuju uvjeti za smještaj pojedinih namjena u planovima nižeg reda.

Za ove varijante zahvata provedena je analiza u programskom paketu DoctuS – računalna aplikacija za podršku u odlučivanju, a na temelju podataka dobivenih kroz opis varijanti u predmetnoj Strateškoj studiji.

Jedna od prednosti inteligentnog sustava za podršku poslovnih odluka DoctuS jest mogućnost obrade kvalitativnih podataka, jer on obrađuje i pojmove. To je od velike važnosti budući da se dosta aspekata može smjestiti samo na pojmovnim skalama.

Druga važna prednost je što se pregledno može pratiti proces odlučivanja. Analiza varijanti provedena je uzimajući u obzir aspekt zaštite okoliša i socijalnu podnošljivost. Metodologijom su obuhvaćene faze analize potencijalnih varijanti:

1. *Definiranje kriterija za usporedbu lokacija*
 - a. *Pregled i obrazloženje usporednih kriterija (načela)*
 - b. *Određivanje težinskih faktora usporednih kriterija (načela)*
2. *Primjena usporednih kriterija na sve potencijalne varijante*

U analizi je primijenjen fazni pristup u cilju osiguranja kvalitete cjelokupnog procesa. Na početku procesa je identificirano područje od interesa (sve varijante za svaki pojedini zahvat). Nakon toga definirani su usporedni kriteriji temeljem kojih su analizirane varijante. Uvjet za provedbu kvalitetnog procesa je prethodno definiranje odgovarajućih kriterija za analizu i procjenu povoljnosti prethodno definiranih varijanti. Rezultat primjene kriterija je stablo odlučivanja obrađivanih varijanti sa prikazanim izborom najpovoljnije, odnosno kategoriziranje varijanti prema njihovoj prihvatljivosti.

Pri definiranju usporedbenih kriterija osnova su bili važeći hrvatski propisi, planska dokumentacija kao i rezultati analize varijanti lokacija prevedene u sklopu predmetne Strateške studije. Opisom svake pojedine varijante obzirom na prethodno definirane usporedne kriterije podijeljen je u skupine:

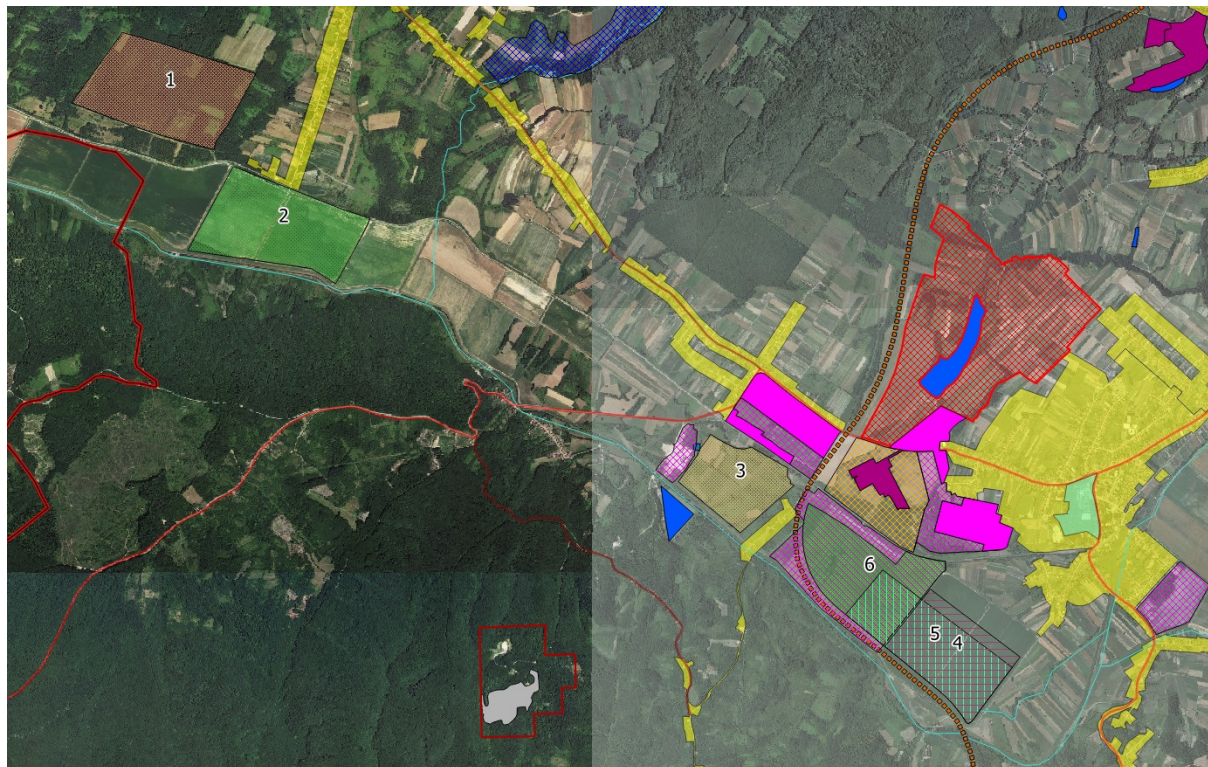
- A skupina: Kriteriji prema prihvatljivosti s obzirom na zaštitu okoliša
- B skupina: Sociološka podnošljivost

Pri opisu varijanti definiran je i težinski faktor, koji određuje značaj pojedinog utjecaja u odnosu na ostale utjecaje, odnosno u odnosu na karakteristike predmetnog zahvata. Težinski faktor određen je kvantitativno, u rasponu skale od 1 do 5, gdje 1 označuje

najmanje vrijedan značaj utjecaja, dok 5 označuje najveću značajnost utjecaja. Svaki identificiran utjecaj se valorizira po težinskom faktoru. Više utjecaja mogu imati jednaku vrijednost težinskog faktora.

Dodijeljeni težinski faktori određuju važnost pojedinih identificiranih utjecaja u stablu odlučivanja DoctuS programa, odnosno sukladno ranije utvrđenim težinskim faktorima određuje se značaj pojedinog utjecaja u odnosu na ostale utvrđene utjecaje, za svaki zahvat.

Gospodarska zona Lipik (6 varijanti)

Usporedbeni kriteriji varijanti gospodarske zone Lipik

Pregled kriterija prema prihvatljivosti s obzirom na zaštitu okoliša

→ utjecaj na vode

Lokacije su uspoređivane u odnosu na smještaj pojedine lokacije u odnosu na poplavna područja te u odnosu na područja zona vodozaštite. Manje prihvatljivom je smatrana ona lokacija koja je smještena unutar poplavnog područja, odnosno unutar I zone vodozaštite.

→ utjecaj na poljoprivredu i poljoprivredna zemljišta

Lokacije planirane tvornice su uspoređivane u odnosu na smještaj same lokacije na poljoprivrednim površinama definiranim prema prostorno-planskoj dokumentaciji, odnosno prema ortofoto snimci i ARKOD pregledniku. Povoljnije je ocijenjena varijanta lokacije koja je smještena na poljoprivrednim površinama manje vrijednosti. Nastavno na to, promatrao se i utjecaj na poljoprivrednu djelatnost, u odnosu na zauzimanje poljoprivrednih površina veće gospodarske vrijednosti.

→ utjecaj na zaštićene dijelove prirode, prirodna staništa te bioraznolikost

Smještaj lokacije planirane tvornice Lipik u odnosu na zaštićena područja prirode postavljen je kao jedan od kriterija. Ujedno, smještaj lokacije unutar područja rijetkih ili ugroženih stanišnih tipova (određenih prema Karti staništa i prema ortofoto snimci), kao i

prenamjena staništa u odnosu na njegovu lokalnu raširenost uzeti su kao kriteriji. Smještaj lokacije tvornice unutar ugroženih ili rijetkih staništa koja nisu lokalno raširena smatran je kao manje povoljan. Također i smještaj lokacije unutar zaštićenog područja prirode.

Rijetka i ugrožena staništa koja su razmatrana su: točkasti lokaliteti i buffer 300m: C2222, A3212, D1213, D1214, I1711 te Poligoni staništa: E31/C22, A13/A41/J44, E51, E21, E22, E11/12, E41, C33, A41/I21, C22, C24 (najmanje prihvatljivi) te poligoni staništa E45, C23, E31, E32 (prihvatljivi).

→ utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu

Lokacije su vrednovane u odnosu na blizinu lokaliteta kulturno-povijesne baštine te na broj lokaliteta unutar buffer zone od 2km od potencijalne lokacije tvornice.

→ utjecaj na krajobraz

Vrednovanje lokacija u odnosu na krajobrazne vrijednosti uzimalo je u obzir lokaciju tvornice u odnosu na vrijednost krajobraza te u odnosu na vizualnu izloženost nove tvornice, kao novog objekta u prostoru. Kao zone vizualne izloženosti smatraju se mjesta zadržavanja i boravka ljudi.

Pregled kriterija prema prihvatljivosti s obzirom na sociološku podnošljivost

→ utjecaj stanovništvo

Lokacije su uspoređivane obzirom na njihovu blizinu građevinskim područjima naselja. Prihvatljivijom je smatrana lokacija koja se nalazi dalje od građevinskog područja naselja. Blizina naselja uvjetuje povećanje mogućnosti onečišćenje (narušavanje kvalitete) zraka i povećanje razine buke što bi moglo narušiti kvalitetu života tamošnjeg stanovništva i utjecati na njihovo zdravlje te je navedeno također uzeto kao jedan od kriterija.

→ povezanost buduće tvornice na postojeću infrastrukturu

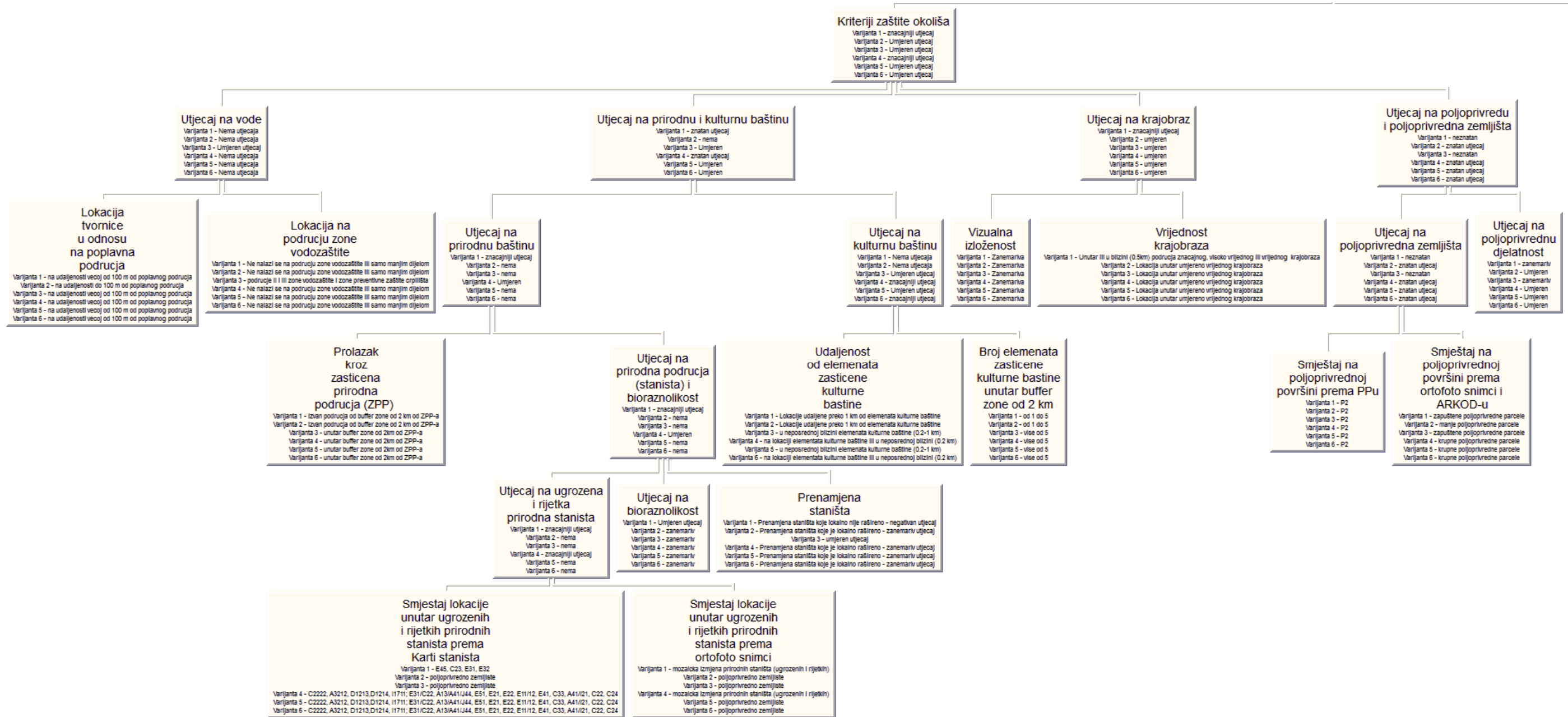
Lokacije su uspoređivane obzirom na njihovu povezanost sa postojećom komunalnom i prometnom infrastrukturom. Prihvatljivijim su smatrane one lokacije koje već imaju priključke na postojeću infrastrukturnu mrežu.

Opis pojedinih varijanti prema gore zadanim kriterijima može se vidjeti u Dodatku (Opis lokacija planirane tvornice Lipik obzirom na kriterije zaštite okoliša; Opis lokacija planirane tvornice Lipik obzirom na sociološke kriterije).

Rezultati provedene analize prikazani su u nastavku.

Tablica 1. Kriteriji prihvatljivosti potencijalnih lokacija tvornice Lipik

Name	Value 1	Value 2	Value 3
Odabir varijante lokacije buduće tvornice Lipik	☞ najmanje prihvatljiva	prihvatljiva	prihvatljiva
Kriteriji zaštite okoliša	☞ značajniji utjecaj	Umjeren utjecaj	Neznatan utjecaj
Sociološki kriteriji	☞ značajniji utjecaj	Umjeren utjecaj	zanemariv
Utjecaj na vode	☞ znatan utjecaj	Umjeren utjecaj	Nema utjecaja
Lokacija tvornice u odnosu na poplavna područja	☞ unutar poplavnog područja	na udaljenosti do 100 m od poplavnog područja	na udaljenosti većoj od 100 m od poplavnog područja
Lokacija na području zone vodozaštite	☞ područje I zone vodozaštite	područje II i III zone vodozaštite i zone preventivne zaštite crpilišta	Ne nalazi se na području zone vodozaštite ili samo manjim dijelom
Utjecaj na poljoprivredu i poljoprivredna zemljišta	☞ znatan utjecaj	umjeren	neznatan
Utjecaj na poljoprivredna zemljišta	☞ znatan utjecaj	umjeren	neznatan
Smještaj na poljoprivrednoj površini prema PPU	☞ P2	PŠ	PŠ
Smještaj na poljoprivrednoj površini prema ortofoto snimci i ARKOD-u	☞ krupne poljoprivredne parcele	manje poljoprivredne parcele	zapuštene poljoprivredne parcele
Utjecaj na poljoprivrednu djelatnost	☞ Velik	Umjeren	zanemariv
Utjecaj na prirodnu i kulturnu baštinu	☞ znatan utjecaj	Umjeren	nema
Utjecaj na prirodnu baštinu	☞ značajniji utjecaj	Umjeren	nema
Prolazak kroz zaštićena prirodna područja (ZPP)	☞ unutar ZPP-a	unutar buffer zone od 2km od ZPP-a	izvan područja od buffer zone od 2 km od ZPP-a
Utjecaj na prirodna područja (stanista) i bioraznolikost	☞ značajniji utjecaj	Umjeren	nema
Utjecaj na ugrožena i rijetka prirodna stanista	☞ značajniji utjecaj	Umjeren	nema
Smještaj lokacije unutar ugroženih i rijetkih prirodnih stanista prema Karti stanista	☞ C2222, A3212, D1213,D1214, I1711; E31/C22, A13/A41/J44, E51, E21, E22, E11/12,	E45, C23, E31, E32	poljoprivredno zemljište
Smještaj lokacije unutar ugroženih i rijetkih prirodnih stanista prema ortofoto snimcima	☞ mozaicka izmjena prirodnih stanista (ugroženih i rijetkih)	New Value	poljoprivredno zemljište
Prenamjena staništa	☞ Prenamjena staništa koje lokalno nije rašireno - negativan utjecaj	umjeren utjecaj	Prenamjena staništa koje je lokalno rašireno - zanemariv utjecaj
Utjecaj na bioraznolikost	☞ značajniji utjecaj	Umjeren utjecaj	zanemariv
Utjecaj na kulturnu baštinu	☞ značajniji utjecaj	Umjeren utjecaj	Nema utjecaja
Udaljenost od elemenata zaštićene kulturne baštine	☞ na lokaciji elementata kulturne baštine ili u neposrednoj blizini (0.2 km)	u neposrednoj blizini elemenata kulturne baštine (0.2-1 km)	Lokacije udaljene preko 1 km od elemenata kulturne baštine
Broj elemenata zaštićene kulturne baštine unutar buffer zone od 2 km	☞ više od 5	od 1 do 5	manje od 1
Utjecaj na krajobraz	☞ značajniji utjecaj	umjeren	nema utjecaja
Vizualna izloženost	☞ Znatna	Zanemariva	Neznatna
Vrijednost krajobraza	☞ Unutar ili u blizini (0.5km) područja značajnog, visoko vrijednog ili vrijednog krajobraza	Lokacija unutar umjerenog vrijednog krajobraza	Lokacija unutar beznačajnog ili degradiranog krajobraza
Utjecaj na stanovništvo	☞ značajniji utjecaj	umjeren	zanemariv
Blizina naselja	☞ manje od 30m	od 30 do 100m	više od 100m
Utjecaj na kvalitetu zraka i opterećenje bukom	☞ značajniji utjecaj	umjeren	zanemariv
povezanost na postojećoj infrastrukturu	☞ ne postoji izgrađena infrastruktura	djelomično izgrađena infrastruktura	izgrađena infrastruktura

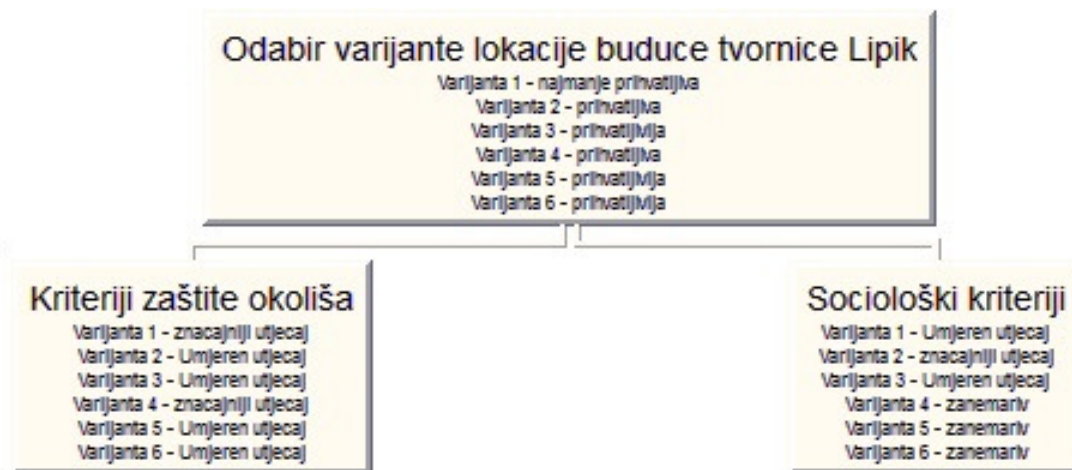

Slika 1. Ocjena povoljnosti – kriteriji zaštite okoliša

Slika 2. Ocjena povoljnosti – sociološki kriteriji

Zaključak

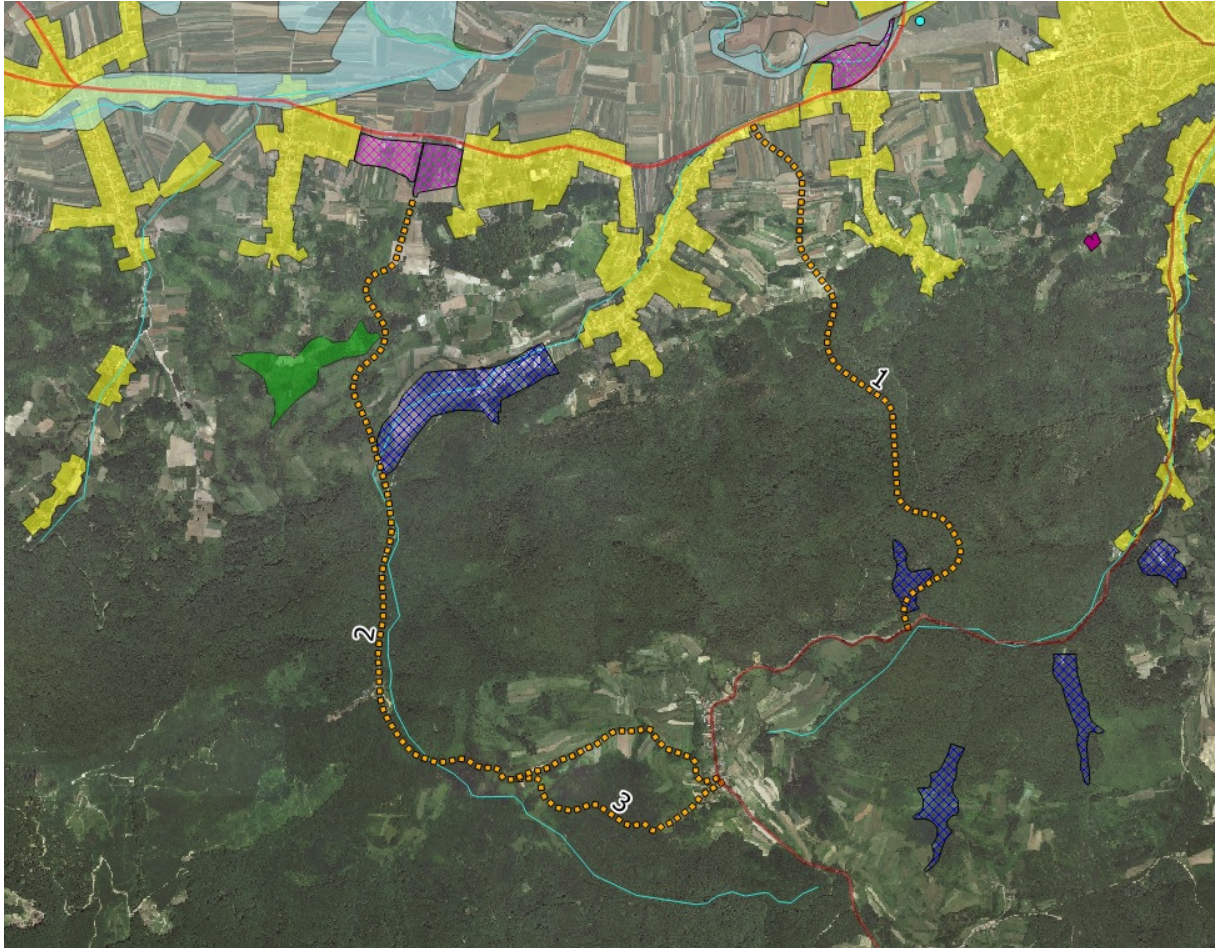
Iz provedene analize je razvidno kako su sve predložene varijante za lokaciju planirane tvornice Lipik prihvatljive, dok su varijante 3, 5 i 6 prihvatljivije.

Kao najmanje prihvatljiva ocijenjena je varijanta 1 zbog njezinog znatnijeg utjecaja na okoliš (prirodna staništa i krajobraz). Varijante 2 i 4 su ocijenjene kao prihvatljive, iako je zabilježen značajniji utjecaj na stanovništvo zbog same blizine lokacije tvornice građevinskom području naselja te samo djelomično izgrađenoj infrastrukturi na samoj lokaciji.

Iako se sve predložene varijante lokacije nalaze na poljoprivrednim površinama vrijednog obradivog tla (prema prostornom planu), kao relevantniji kriterij uzeta je namjena

površine određena analizom prema ortofoto snimci i ARKOD pregledniku. Iako je ocijenjeno kako varijante 4, 5 i 6 imaju znatan utjecaj na poljoprivredno zemljište i poljoprivredu, ukupno gledajući te su varijante uz varijantu 3 ocijenjene prihvatljivijim od ostalih.

Obilaznica Požega (3 varijante)

Usporedbeni kriteriji varijanti obilaznice Požege

Pregled kriterija prema prihvatljivosti s obzirom na zaštitu okoliša

→ utjecaj na vode

Varijante su uspoređivane u odnosu na prolazak trasa u odnosu na poplavna područja te u odnosu na područja zona vodozaštite gdje je promatrana duljina prolaska kroz vodozaštitna područja IIIA i IIIB vodozaštitne zone. Manje prihvatljivom je smatrana ona varijanta koja prolazi poplavnim područjem, odnosno koja prolazi dulje kroz IIIA zonu vodozaštite.

→ utjecaj na šume i šumarstvo

Varijante obilaznice su uspoređivane u odnosu na prolazak kroz šumsko područje (vrstu šume prema namjeni) te je gledana površina prenamjene gospodarskih šuma koja direktno ima veze s gospodarskom djelatnosti šumarstva.

→ utjecaj na zaštićene dijelove prirode, prirodna staništa te bioraznolikost

Prolazak varijanti trasa obilaznice u odnosu na zaštićena područja prirode postavljen je kao jedan od kriterija. Ujedno, smještaj trase unutar područja rijetkih ili ugroženih stanišnih tipova (određenih prema Karti staništa), kao i fragmentacija staništa uzeti su kao

kriteriji. Stvaranje novog koridora smatrano je manje povoljnim. Također kao i smještaj unutar zaštićenog područja prirode.

Rijetka i ugrožena staništa koja su razmatrana su: točkasti lokaliteti i buffer 300m: C2222, A3212, D1213, D1214, I1711 (najmanje prihvatljivi) te poligoni staništa E31/C22, A13/A41/J44, E51, E21, E22, E11/12, E41, C33, A41/I21, C22, C24 (prihvatljivi).

→ utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu

Varijante su vrednovane u odnosu na blizinu lokaliteta kulturno-povijesne baštine te na broj lokaliteta unutar buffer zone od 2km od varijante trase obilaznice.

→ utjecaj na krajobraz

Vrednovanje trasa u odnosu na krajobrazne vrijednosti uzimalo je u obzir pružanje trase u odnosu na vrijednost krajobraza te u odnosu na vizualnu izloženost trase. Kao zone vizualne izloženosti smatraju se mjesta zadržavanja i boravka ljudi. Ujedno, u krajobraznom smislu uzeto je u obzir i stvaranje novog koridora, kao nepovoljnije opcije.

Pregled kriterija prema prihvatljivosti s obzirom na sociološku podnošljivost

→ utjecaj stanovništvo

Varijante su uspoređivane obzirom na njihovu udaljenost od građevinskih područja naselja. Prihvatljivijom je smatrana varijanta koja se nalazi dalje od građevinskog područja naselja. Blizina naselja uvjetuje povećanje mogućnosti onečišćenje (narušavanje kvalitete) zraka i povećanje razine buke što bi moglo narušiti kvalitetu života tamošnjeg stanovništva i utjecati na njihovo zdravlje te je navedeno također uzeto kao jedan od kriterija.

→ Povezanost s gospodarskim područjima naselja

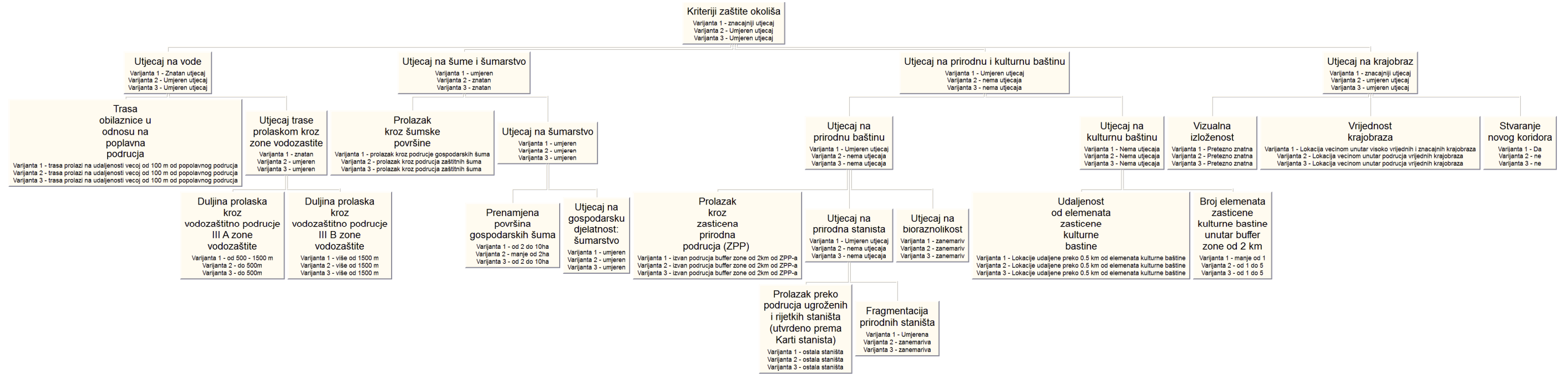
Varijante su analizirane prema prolasku kroz/ blizinom zona gospodarske namjene naselja. Prihvatljivijim su smatrane varijante koja prolaze kroz/ uz gospodarske zone naselja (planirane ili postojeće).

Opis pojedinih varijanti prema gore zadanim kriterijima može se vidjeti u Dodatku (Opis varijanti obilaznice Požege obzirom na kriterije zaštite okoliša; Opis varijanti obilaznice Požege obzirom na sociološke kriterije).

Rezultati provedene analize prikazani su u nastavku.

Tablica 2. Kriteriji prihvatljivosti varijanti trase obilaznice Požege

Name	Value 1	Value 2	Value 3
Odabir varijante trase buduće obilaznice Požege	☞ najmanje prihvatljiva	☞ prihvatljiva	☞ prihvatljiva
Kriteriji zaštite okoliša	☞ značajniji utjecaj	☞ umjeren utjecaj	☞ neznatan utjecaj
Sociološki kriteriji	☞ značajniji negativan utjecaj	☞ umjeren utjecaj	☞ pozitivan utjecaj
Utjecaj na vode	☞ Znatan utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ Nema utjecaja
Trasa obilaznice u odnosu na poplavna područja	☞ trasa prolazi kroz poplavno područje	☞ trasa prolazi na udaljenosti do 100 m od poplavnog područja	☞ trasa prolazi na udaljenosti većoj od 100 m od poplavnog područja
Utjecaj na prirodnu i kulturnu baštinu	☞ značajniji utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ nema utjecaja
Utjecaj na prirodnu baštinu	☞ značajniji utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ nema utjecaja
Prolazak kroz zaštićena prirodna područja (ZPP)	☞ unutar ZPP-a	☞ unutar buffer zone od 2 km od ZPP-a	☞ izvan područja buffer zone od 2km od ZPP-a
Utjecaj na prirodna staništa	☞ značajniji utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ nema utjecaja
Utjecaj na kulturnu baštinu	☞ značajniji utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ Nema utjecaja
Udaljenost od elemenata zaštićene kulturne baštine	☞ Preklapanje trase s elementima kulturne baštine	☞ Lokacije na udaljenosti od 0.1 - 0.5 km od elemenata kulturne baštine	☞ Lokacije udaljene preko 0.5 km od elemenata kulturne baštine
Broj elemenata zaštićene kulturne baštine unutar buffer zone od 2 km	☞ više od 5	☞ od 1 do 5	☞ manje od 1
Utjecaj na krajobraz	☞ značajniji utjecaj	☞ umjeren utjecaj	☞ nema utjecaja
Vizualna izloženost	☞ Pretežno znatna	☞ Pretežno zanemariva	☞ Neznatna
Vrijednost krajobraza	☞ Lokacija većinom unutar visoko vrijednih i značajnih krajobraza	☞ Lokacija većinom unutar područja vrijednih krajobraza	☞ Lokacije unutar umjereno vrijednih ili beznačajnih krajobraza
Utjecaj na stanovništvo	☞ značajniji negativan utjecaj	☞ umjeren utjecaj	☞ zanemariv
Udaljenost od GP naselja	☞ prolazi kroz GP naselja	☞ prolazi na udaljenosti do 50m od GP naselja	☞ prolazi na udaljenosti većoj od 50m od GP naselja
Utjecaj na kvalitetu zraka i opterećenje bukom (promatrano kroz odnos/ udaljenost)	☞ znatan	☞ umjeren	☞ zanemariv
Duljina prolaska kroz vodozaštitno područje III A zone vodozaštite	☞ više od 1500 m	☞ od 500 - 1500 m	☞ do 500m
Duljina prolaska kroz vodozaštitno područje III B zone vodozaštite	☞ više od 1500 m	☞ od 500 - 1500 m	☞ do 500m
Utjecaj trase prolaskom kroz zone vodozaštite	☞ znatan	☞ umjeren	☞ zanemariv
Utjecaj na šume i šumarstvo	☞ znatan	☞ umjeren	☞ zanemariv
Prolazak kroz šumske površine	☞ prolazak kroz područja zaštićenih šuma	☞ prolazak kroz područja šuma posebne namjene	☞ prolazak kroz područje gospodarskih šuma
Utjecaj na šumarstvo	☞ znatan	☞ umjeren	☞ zanemariv
Prenamjena površina gospodarskih šuma	☞ više od 10ha	☞ od 2 do 10ha	☞ manje od 2ha
Utjecaj na gospodarsku djelatnost: šumarstvo	☞ znatan	☞ umjeren	☞ zanemariv
Prolazak preko područja ugroženih i rijetkih staništa (utvrđeno prema Karti staništa)	☞ C2222, A3212, D1213, D1214, I1711	☞ E31/C22, A13/A41/J44, E51, E21, E22, E11/12, E41, C33, A41/I21, C22, C24	☞ ostala staništa
Fragmentacija prirodnih staništa	☞ Izrazita	☞ Umjerena	☞ zanemariva
Utjecaj na bioraznolikost	☞ značajniji utjecaj	☞ Umjeren utjecaj	☞ zanemariv
Stvaranje novog koridora	☞ Da	☞ ne	
Povezanost s gospodarskim područjima naselja (analizirano prema prolasku kroz/ b)	☞ nije povezana	☞ prolazi uz područje gospodarske namjene naselja	☞ prolazi kroz područje gospodarske namjene naselja
Utjecaj na gospodarstvo	☞ neznacajan	☞ umjeren	☞ pozitivan

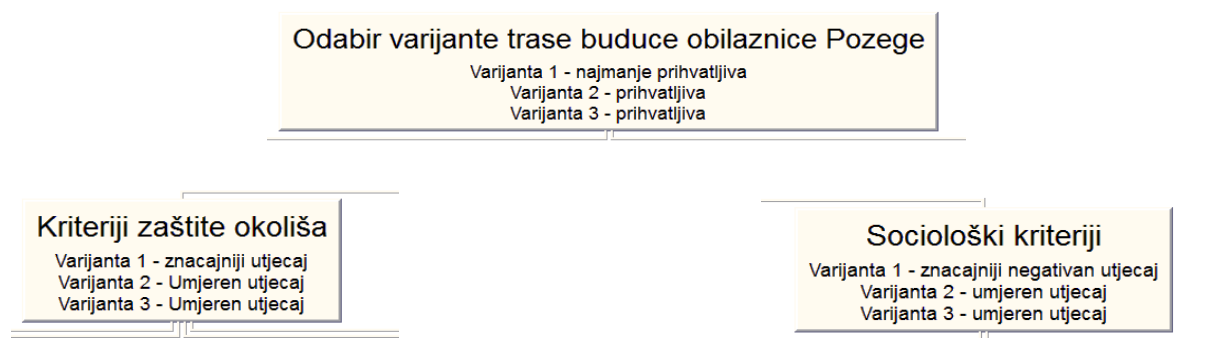

Slika 3. Ocjena povoljnosti – kriteriji zaštite okoliša

Slika 4. Ocjena povoljnosti – sociološki kriteriji

Zaključak

Iz provedene analize je razvidno kako su sve predložene varijante obilaznice Požege prihvatljive.

Kao najmanje prihvatljiva ocijenjena je varijanta 1 zbog njezinog znatnijeg utjecaja na okoliš (pretežito zbog stvaranja novog koridora) te na stanovništvo (prolazak kroz građevinsko područje naselja). Varijante 2 i 3 ocijenjene su kao prihvatljive.

1.4. ODNOS PP PSŽ S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA

U nastavku se daje pregled odnosa PP PSŽ-a s odgovarajućim strategijama, planovima i programima (Tablica 3).

Tablica 3. Odnos PP PSŽ-a s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima na državnoj razini

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
NACIONALNA STRATEGIJA I PLAN DJELOVANJA NA OKOLIŠ (NSPDO)	<p><u>Globalni i opći dugoročni ciljevi zaštite okoliša:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Održavati i poboljšavati sveukupnu kakvoću života, 2. Održavati trajan pristup prirodnim izvorima, 3. Izbjeći svaku trajnu štetu na okolišu, 4. Smatrati da k održivom ide onaj razvoj koji zadovoljava sadašnje potrebe, a bez ugrožavanja budućih naraštaja i mogućnosti da zadovolje vlastite potrebe. <p><u>Dugoročni nacionalni ciljevi u zaštiti okoliša:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Sačuvati i unaprijediti kakvoću voda, mora, zraka i tla u Republici Hrvatskoj, 6. Održati postojeću biološku raznolikost u Republici Hrvatskoj, 7. Sačuvati prirodne zalihe, a osobito integritet i značajke područja posebnih prirodnih vrijednosti (more, obala i otoci, planinski dio Republike Hrvatske itd.) 	<p>Ciljevi prostornog razvoja regionalnog, državnog i međunarodnog značaja, koji su određeni strateškim razvojnim dokumentima i propisima RH:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava 2. Racionalno korištenje prirodnih izvora 3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša 	<p>Ciljevi PP PSŽ usklađeni su s ciljevima Nacionalne strategije i plana djelovanja na okoliš u točkama racionalnih korištenja prirodnih izvora (unaprijeđenja kakvoće sastavnica okoliša) te očuvanja značajki područja posebnih prirodnih vrijednosti (cilj 7 Strategije).</p>
STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVITKA REPUBLIKE HRVATSKE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvažiti nacionalne osobitosti, 2. Promicati gospodarstvo temeljeno na blagostanju, razvojnim promjenama, natjecateljskom duhu i s društvenom odgovornošću, gospodarstvo koje osigurava visoki standard života te punu i visokokvalitetnu zaposlenost; 3. Promicati demokratsko, socijalno uključivo, kohezivno, zdravo, sigurno i pravедno društvo koje poštuje temeljna prava i kulturnu raznolikost te koje stvara jednake mogućnosti i bori se protiv diskriminacije u svim oblicima; 4. Zaštititi kapacitet Zemlje da održi život u svoj svojoj raznolikosti, poštovati ograničenja koja postoje pri korištenju prirodnih dobara i osiguravati visoku razinu zaštite i poboljšanja kakvoće okoliša, sprječavati i smanjivati zagađivanje okoliša i promicati održivu proizvodnju i potrošnju kako goapodarski rast ne bi nužno značio i degradaciju okoliša; 5. Znanstvenim i stručnim spoznajama razvijati sustav zaštite zdravlja ljudi, uključujući sanaciju postojećih opterećenja okoliša, 6. Jačati uspostavu demokratskih institucija u regiji i svijetu te braniti njihovu stabilnost, polazeći od univerzalnog prava na mir, sigurnost i slobodu 7. Aktivno promicati održivi razvoj u regiji i svijetu. 		<p>Ciljevi PP PSŽ usklađeni su s ciljevima 4 i 5 Strategije. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava specifični je cilj Prostornoga plana koji nije u koliziji s ciljevima Strategije.</p>
STRATEGIJA I	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnažiti prostorno razvojnu strukturu Države, 2. Povećati vrijednost i kvalitetu prostora i okoliša, 		<p>Cilj 1 Prostornog plana usklađen</p>

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE	<ol style="list-style-type: none"> 3. Racionalno koristiti i zaštititi nacionalna dobra, 4. Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja, 5. Razvijati infrastrukturne sustave na cijelom području Države, 6. Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja, 7. Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete prvenstveno na poboljšanje učinkovitosti u okvirima već izgrađenog i korištenog prostora te na stvaranje uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarskih aktivnosti i poboljšanja kvalitete života na svim, osobito depopulacijskim područjima 		je s ciljem 5 Strategije (razvoj infrastrukturnih sustava na cijelom području Države), a ciljevi 2 i 3 s ciljem 2 i 3 Strategije (povećanje vrijednosti i kvalitete prostora i okoliša te racionalno korištenje i zaštita nacionalnih dobara).
STRATEGIJA UPRAVLJANJA VODAMA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva, 2. Osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene, 3. Zaštita ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih vidova štetnog djelovanja voda, 4. Zaštita i unapređenje ekološkog stanja voda i o vodi ovisnih ekosustava 		Ciljevi Prostornoga plana po svemu su usklađeni s ciljevima Strategije po pitanjima osiguravanja dovoljne količine pitke i tehnološke vode te zaštite i unapređenja ekološkog stanja voda i o vodi ovisnih ekosustava (ciljevi 1, 2 i 3 Strategije s ciljevima 1 i 2 PP-a te cilj 4 Strategije s ciljem 3 Plana).
STRATEGIJA I AKCIJSKI PLAN ZAŠTITE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI REPUBLIKE HRVATSKE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske 2. Ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama) 3. Ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr. 4. Osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima 5. Utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države 6. Poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja 7. Razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih 		Ciljevi Prostornog plana 2 i 3 (racionalno korištenje prirodnih izvora te očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša) reflektiraju se u svim ciljevima Strategije i akcijskog plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti RH.

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
NACIONALNA ŠUMARSKA POLITIKA I STRATEGIJA	resursa, obavješćivanjem, razvojem mehanizama financiranja. 1. Sačuvati i promicati stabilnost staništa, zdravstveno stanje šuma i produktivni kapacitet sastojina 2. Uvođenje 4E (ekološke, ergonomске, ekonomske, energetske) tehnologije u šumarstvo 3. Poboljšanje sustava gospodarenja krškim područjem 4. Uključivanje miniranih šumskih područja u redovito gospodarenje 5. Korištenje biomase za energiju		Ciljevi Nacionalne šumarske politike i strategije RH su također i ciljevi Prostornog plana PSŽ-a 2 i 3 (racionalno korištenje prirodnih izvora te očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša).
STRATEGIJA I PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE 2007.- 2015.	1. Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, 2. Sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta, 3. Sanacija »crnih točaka«, lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom, 4. Razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, s predobradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja, 5. Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.		Ciljevi Strategije i plana gospodarenja otpadom reflektiraju se u cilju 3 Prostornog plana PSŽ (očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša).
STRATEGIJA PROMETNOG RAZVITKA REPUBLIKE HRVATSKE	1. Postići primjereno vrednovanje prednosti geoprometnog položaja Hrvatske kroz europsku mrežu glavnih prometnih koridora; 2. Kvalitetno međusobno prometno povezati hrvatske regije, posebice obalnog i kontinentalnog područja, uz povezivanje na europske prometne pravce; 3. Razvojem prometne infrastrukture i prometnih djelatnosti pospješiti uključivanje hrvatskoga gospodarstva u međunarodnu podjelu rada i osigurati dinamičniji gospodarski razvitak; 4. Razvojnim infrastrukturnim programima stvoriti konkretne mogućnosti za izravno ulaganje stranoga kapitala, kao i za kreditnu potporu međunarodnih financijskih institucija; 5. Razvijati integralni prijevoz kao suvremeni oblik prijevoza, primjeren zaštiti okoliša; 6. Restrukturirati velika poduzeća u državnom vlasništvu i primijeniti tržišna mjerila u njihovu poslovanju; 7. Urediti odnose u upravljanju, izgradnji i korištenju objekata prometne infrastrukture, posebice onih koja imaju status javnog dobra ili su na javnom dobru.		Većina ciljeva Strategije prometnog razvitka obuhvaćena je ciljem 1 Prostornoga plana PSŽ-e (razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava), a cilj 5 Strategije s ciljem 3 Plana (očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša).
STRATEGIJA REGIONALNOG RAZVOJA REPUBLIKE	1. Razvoj županija i statističkih regija, 2. Razvoj potpomognutih područja, 3. Razvoj pograničnih područja.		Ciljevi Strategije regionalnog razvoja generičkog su karaktera te u potpunosti obuhvaćaju cilj 1

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
HRVATSKE 2011.-2013.			Prostornoga plana (razvoj gradova i funkcija naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava)
STRATEGIJA ENERGETSKOG RAZVOJA RH	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iskorištavanje tržišta za ostvarenje sigurne i cjenovno prihvatljive opskrbe energijom 2. Obuzdavanje emisije stakleničkih plinova iz energetskog sektora 3. Poticanje obnovljivih izvora energije 4. Poticanje istraživanja, razvoja i primjene okolišno održivih energijskih tehnologija 		Ciljevi 1 i 2 Strategije energetskog razvoja obuhvaćeni su ciljem 1 Prostornoga plana PSŽ-e. Cilj 3 Strategije obuhvaćen je ciljem 2 PP PSŽ-e.
STRATEGIJA GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA RH	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarenje mineralnim sirovinama na način koji osigurava dostupnost prirodnim resursima i budućim generacijama na načelima održivog razvoja: <ul style="list-style-type: none"> - Gospodarski interesi, zaštita resursa - Okolišni interesi - Društveni interesi. 		Cilj Strategije gospodarenja mineralnim sirovinama obuhvaćen je kroz sve ciljeve PP PSŽ-e.
STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA RH DO 2020. GODINE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja 2. Novo zapošljavanje 3. Investicije 4. Povećanje turističke potrošnje. 		Ciljevi 1, 2 i 3 Strategije razvoja turizma obuhvaćeni su ciljem 1 Prostornoga plana PSŽ-e.
NACIONALNI PROJEKT NAVODNJAVANJA I GOSPODARENJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM I VODAMA U RH (NAPNAV)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kratkoročni: <ul style="list-style-type: none"> - Izrada županijskih planova - Prilagodba zakonodavstva - Izgradnja pilot-projekata navodnjavanja 2. Dugoročni: <ul style="list-style-type: none"> - Pregled i rangiranje daljnjih projekata na području RH za provedbu navodnjavanja - Definiranje i ustroj organizacija i statusa institucija za planiranje, izvođenje, korištenje i održavanje i praćenje projekata - Prijedlog dinamike sustavnog uvođenja navodnjavanja u RH do 2020. godine. 		Dugoročni cilj - prijedlog dinamike sustavnog uvođenja navodnjavanja u RH do 2020. godine - podrazumijeva stvaranje preduvjeta za uspostavu sustava navodnjavanja te je na taj način u skladu s ciljem 1 (razvoj važnih infrastrukturnih sustava – vodnogospodarski sustav) i 2 (racionalno korištenje prirodnih izvora – vode) PP PSŽ-a.
STRATEŠKI PLAN MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE ZA RAZDOBLJE 2015 – 2017.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podizanje razine konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora razini EU kako bi se smanjile razlike u negativnim pokazateljima proizvodnje u sektoru u odnosu na EU 2. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača 3. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru 4. Održivi razvoj šumarstva, lovstva i drvne industrije 		Ciljevi 2, 3 i 5 Strateškog plana obuhvaćeni su ciljem 1 Prostornoga plana PSŽ-e; cilj 4 Strateškog plana obuhvaćen je ciljem 2 PP PSŽ-a.

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
PLAN ZAŠTITE I POBOLJŠANJA KAKVOĆE ZRAKA U RH ZA RAZDOBLJE OD 2008 – 2011.	5. Održivi razvoj vodnog gospodarstva 1. Postupno smanjenje onečišćenja zraka s ciljem zaštite zdravlja ljudi, okoliša i materijalnih dobara 2. Smanjenje emisije onečišćujućih tvari s ciljem ispunjenja obveza prema međunarodnim konvencijama i protokolima (regionalna onečišćenja, zaštita ozonskog sloja i ublaženje klimatskih promjena 3. Promicanje politike održivog razvoja, integracijom ciljeva politike zaštite zraka u sektorske strategije i planove, posebice glede pitanja smanjenja emisije stakleničkih plinova i Kyotskog protokola 4. Ubrzanje prijenosa pravne stečevine i pozitivne prakse EU iz područja zaštite zraka 5. Nadogradnja i osnaživanje institucionalnih i organizacijskih kapaciteta za provedbu postavljenih ciljeva, posebice na lokalnoj razini 6. Kontinuirano unaprjeđivanje sustava za praćenje i izvješćivanje o emisijama i kakvoći zraka, posebice u pogledu osiguranja i kontrole kvalitete podataka 7. Unaprjeđenje sustava za informiranje javnosti i dostupnosti informacija o pitanjima zaštite zraka i kakvoći zraka 8. Poticanje znanstveno-istraživačkih programa, posebice iz područja klimatskih promjena 9. Unaprjeđenje aktivnosti i suradnje na međunarodnom planu, posebice u prijenosu tehnologija		Ciljevi 1 i 2 Plana obuhvaćeni su ciljevima 1 i 3 Prostornoga plana PSŽ-e.

Tablica 4. Odnos PP PSŽ-a s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima na županijskoj razini

NAZIV SPP-a	CILJEVI STRATEGIJE/PLANA	CILJEVI PP PSŽ	KOMENTAR
ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2011-2013.	1. Povećati konkurentnost Požeško-slavonske županije kroz bolje iskorištavanje prirodnih potencijala, podršku uvođenju suvremenih tehnologija i metoda poslovanja te osiguranje preduvjeta za privlačenje investicija 2. Unaprijediti fizičku, gospodarsku i socijalnu infrastrukturu te umanjiti negativne utjecaje na okoliš.	Opći ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja: 1. Demografski razvoj 2. Odabir prostorne i gospodarske strukture 3. Razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture 4. Zaštita krajobraznih	Cilj 1 razvojne strategije PSŽ-e usklađen je s ciljem 2 Plana (odabir prostorne i gospodarske strukture), a cilj 2 sa svim ciljevima (1-5) Plana.
STUDIJA RAZVITKA	1. Širenje vodoopskrbe na područja u županiji koja još uvijek nemaju riješenu javnu vodoopskrbu ili je ona u neodgovarajućem stanju		Cilj 1 Studije usklađen je s

VODOOPSKRBE NA PODRUČJU POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	2. Uvođenje centralnog sustava upravljanja 3. Formiranje regionalnog komunalnog poduzeća	vrijednosti	ciljevima 1, 2, 3 i 5 Plana. Ciljevi 2 i 3 Studije usklađeni su s ciljevima 2 i 3 Plana.
PLAN GOSPODARENJA OTPADOM U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2007.-2015.	1. izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i smanjivanje opasnih svojstava otpada, i to posebice: razvojem čistih tehnologija koje koriste manje prirodnih izvora i tehničkim razvojem i promoviranjem proizvoda koji ne pridonose ili u najmanjoj mogućoj mjeri pridonose povećanju štetnog utjecaja otpada i opasnosti onečišćenja te razvoju odgovarajućih metoda zbrinjavanja opasnih tvari sadržanih u otpadu namijenjenom uporabi, 2. uporaba otpada recikliranjem, ponovnom uporabom ili obnovom odnosno drugim postupkom koji omogućava izdvajanje sekundarnih sirovina, ili uporabu otpada u energentske svrhe, 3. zbrinjavanje otpada na propisan način 4. sanacija otpadom onečišćenog okoliša	5. Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina	Ciljevi 1-4 PGO-om PSŽ-e usklađeni su s ciljevima 2-5 Plana.

Tablica 5. Odnos PP PSŽ-a s Prostornim planovima županija s kojima graniči

Granična županija	Značajni postojeći/planirani sadržaji u graničnom dijelu, prema PPŽ-ima	Značajni planirani sadržaji u graničnom dijelu, prema PP Požeško-slavonske županije	Napomena
Brodsko-posavska županija	Hidromelioracija, energetska infrastruktura (plinovodi)	MAHE (Orljava)	moguć kumulativni utjecaj na rijeku Orjavu (područje ekološke mreže)
Bjelovarsko-bilogorska županija	Potencijalne akumulacije, istražni prostor za mineralne sirovine	MAHE (Bijela)	moguć kumulativni utjecaj na površinske/podzemne vode
Virovitičko-podravska županija	Planirane akumulacije i retencije obrane od poplava, turistička i rekreacijska namjena, eksploatacijska polja	MAHE (Brzaja)	moguć kumulativni utjecaj na vodotoke područja Parka prirode Papuk
Osječko-baranjska županija	-	-	-
Sisačko-moslavačka županija	-	-	-

2. POSTOJEĆE STANJE OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PP PSŽ

Požeško-slavonska županija nalazi se na sjeveroistočnom dijelu RH i zauzima površinu od 1.815, 23 km². Graniči s pet županija (Sisačko-moslavačkom, Bjelovarsko-bilogorskom, Virovitičko-podravskom, Osječko-baranjskom i Brodsko-posavskom. Sastoji se od 10 jedinica lokalne samouprave (JLS)- 5 Gradova (Požega, Pakrac, Lipik, Kutjevo i Pleternica) i 5 Općina (Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika) unutar kojih je smješteno 277 naselja.

Ovo područje specifično je po razvoju izduženih naselja duž prometnica kao i porastu stanovništva uglavnom u naseljima smještenim uz glavne prometne koridore (osobito cestovne). Primjetan je dugoročni trend preseljavanja ljudi iz brdsko-gorskih u nizinska područja i ubrzana težnja za napuštanjem poljoprivredne djelatnosti. Stanovnici se nastanjuju u suburbanizirana naselja, koja pretežno leže uz najznačajnije prometnice.

2.1. INICIJALNA PROCJENA POSTOJEĆEG STANJA I OKOLIŠNIH PROBLEMA

Cilj i svrha inicijalne procjene postojećeg stanja okoliša i okolišnih problema je prepoznati kakvo je stanje okoliša na području PSŽ po pojedinim sastavnicama: klimatske promjene, zrak, krajobraz, tlo, šume, vode, biološka raznolikost, zaštićena područja prirode, kulturna baština, stanovništvo i zdravlje ljudi te gdje su glavni pritisci i problemi kako bi se odredio fokus strateške studije i pristup procjeni mogućih utjecaja na okoliš. Prilikom inicijalne procjene u obzir su uzeta mišljenja nadležnih tijela pribavljenih tijekom postupka određivanja sadržaja Strateške studije, te je održana praktična radionica⁴ s relevantnim tijelima u PSŽ s ciljem prikupljanja što više relevantnih informacija o stanju okoliša i problemima na području županije.

Strateškom studijom obradit će se mogući utjecaji aktivnosti koje su planirane ciljanim izmjenama i dopunama Plana, ali i onih aktivnosti koje su planirane važećim Planom, ali nisu još realizirane. Neke od tih aktivnosti (zahvata) već su prošle postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš. Rezultati inicijalne procjene prikazani su u nastavku (Tablica 6).

Tablica 6. Rezultati inicijalne procjene

Okolišno pitanje	Preporuke za Stratešku procjenu
Klimatske promjene	<ul style="list-style-type: none"> → Obzirom da prostor županije u velikoj mjeri zauzimaju šumske površine te da nije razvijena industrija niti se planira u mjeri da bi značajno doprinosila povećanju količine stakleničkih plinova u stateškoj studiji nije potrebno sagledavati mogući utjecaj provedbe plana s tog aspekta. → U strateškoj studiji se treba usmjeriti na prepoznavanje posljedica klimatskih promjena, te na koji način se planira postići prilagodba posljedicama klimatskih promjena (prvenstveno suše, poplave). Navedeno će biti obrađeno u poglavlju Vode.
Zrak	<ul style="list-style-type: none"> → Kvaliteta zraka je zadovoljavajuća- ne postoje značajni izvori onečišćenja (osim manjih prometnica, kućanskih ložišta i srednjih ind. postrojenja) → Ne prati se kvaliteta zraka u sklopu državne i lokalne mreže → U studiji se treba usmjeriti na prepoznavanje onih područja gdje postoje značajniji izvori onečišćenja zraka (industrijska postrojenja, prometnice, eksploatacijska polja i dr.) na osnovu raspoloživih podataka. Prilikom analize mogućih utjecaja potrebno je sagledati utjecaj na onečišćenje zraka planiranih aktivnosti u odnosu na blizinu naselja, odnosno s

⁴ Radionica je održana 15. svibnja 2014.g. u Požegi, u sklopu projekta SEA Hrvatska

Okolišno pitanje	Preporuke za Stratešku procjenu
	aspekta utjecaja na zdravlje ljudi.
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> → Za prostor PSŽ nije izvršena valorizacija krajobraza. U županijskoj razvojnoj strategiji astraktivan krajobraz navodi se kao „snaga“ ovog prostora te da je potrebno osigurati odgovarajuću zaštitu i očuvati kvalitetu življenja koncentriranjem industrije na područja koja su već korištena u tu svrhu. → U studiji se treba usmjeriti na analizu postojećeg stanja krajobraza i prepoznati glavne uzroke ugroženosti. Analizu mogućih utjecaja treba sagledavati s aspekta lokacija planiranih aktivnosti u odnosu na vrijednosti krajobraza.
Tlo i poljoprivreda	<ul style="list-style-type: none"> → Poljoprivredne površine zauzimaju više od 40% ukupne površine županije. Na području Lipika i Jakšića najveće su površine poljoprivrednog zemljišta. Pretpostavlja se da je prisutno onečišćenje tla pesticidima u određenoj mjeri, međutim nedostaje sustavno praćenje kvalitete tla pa se ne zna u kojoj mjeri. Također, u određenoj mjeri prisutna je i prenamjena poljoprivrednog tla u građevinsko zemljište. Prisutan je i trend napuštanja poljoprivrede. → U brdskim područjima prisutna je erozija → Ciljanim izmjenama i dopunama planira se prenamjena P2 zemljišta u gospodarsku zonu (tvornica stakla) → U strateškoj studiji potrebno je sagledati utjecaj na tlo i poljoprivredu osobito s aspekta gubitka poljoprivrednog zemljišta i erozije vezano za nove zahvate. Također, potrebno je razmotriti varijante lokacije planirane tvornice stakla u Lipiku.
Šume i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> → Pokrivenost županije šumom i šumskim zemljištem iznosi preko 40%. Stanje šuma je zadovoljavajuće. Ne postoje značajni pritisci na šume i šumsko zemljište. → Prostornim planom planira se otvaranje novih eksploatacijskih polja i turističkih zona. → U studiji je potrebno sagledati kumulativni utjecaj novih planiranih aktivnosti, posebno EP i turističke zone s aspekta značajnog zauzimanja šuma i šumskog zemljišta.
Lovstvo	<ul style="list-style-type: none"> → Inicijalnom procjenom ustanovljeno je da na području županije nije prisutno značajno stradavanje divljači na prometnicama te samim tim ne postoji sustavno praćenje migracija niti stradavanja divljači. → U strateškoj studiji potrebno je obraditi opis stanja lovstva i divljači na području županije, kao i definirati postojeće probleme i mogući razvoj bez provedbe plana.
Vode	<ul style="list-style-type: none"> → Stanje voda na području županije je zadovoljavajuće. Županija je bogata podzemnim vodama. Onečišćenje voda je lokalnog karaktera (nekontrolirani ispusti, onečišćenje podzemnih voda divljim odlagalištima otpada i upotrebom pesticida) → Prostornim planom planira se velik broj akumulacija i retencija sa svrhom zaštite od poplava, navodnjavanja i vodoopskrbe. → U strateškoj studiji potrebno je obraditi utjecaj na vode s aspekta lociranja zahvata u odnosu na poplavne zone i vodozaštitne zone, kumulativnog utjecaja izgradnje malih hidroelektrana te mogućeg onečišćenja zbog realizacije novih zahvata.
Biološka raznolikost i zaštićena područja	<ul style="list-style-type: none"> → Stanje bioraznolikosti u županiji je zadovoljavajuće. Postoje područja izuzetno visoke vrijednosti zaštićena u kategorijama parka prirode, spomenika parkovne arhitekture, značajnog krajobraza i dr. → Velika raznolikost stanišnih tipova - 16 tipova šumskih zajednica, suhi kontinentalni travnjaci, vlažne livade košanice, cret na području Svinjarevca, velik broj vodenih staništa, a Papuk je područje izoliranog krša bogat podzemnim staništima. → Ne postoje značajne prijetnje očuvanju bioraznolikosti. Ipak, u strateškoj studiji je potrebno sagledati mogući utjecaj planiranih zahvata (posebno infrastrukture, retencije i akumulacije, golf igrališta i eksploatacijska polja) na fragmentaciju i zauzimanje staništa i značajne promjene stanišnih uvjeta te u odnosu na zaštićena područja prirode.
Kulturna baština	<ul style="list-style-type: none"> → Na području županije prisutan je velik broj kulturnih i povijesnih lokaliteta koje mogu biti bitni daljnja osnova razvoja turizma što je u županijskog razvojnoj strategiji prepoznato kao „snaga“ ovog područja. → U strateškoj studiji potrebno je sagledati mogući utjecaj planiranih aktivnosti (posebno gospodarske zone i infrastruktura) u odnosu na lokalitete kulturne baštine, na

Okolišno pitanje	Preporuke za Stratešku procjenu
	područjima gdje su prepoznati konflikti.
Stanovništvo i zdravlje ljudi	→ U strateškoj studiji potrebno je sagledati utjecaj na stanovništvo s aspekta mogućeg onečišćenja zraka i povećane razine buke uslijed realizacije planiranih aktivnosti i u odnosu na postojeće stanje kvalitete zraka/ razine buke na pojedinim područjima (ukoliko su podaci poznati).

2.2. KVALITETA ZRAKA

Postojeće stanje

Prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14), područje RH podijeljeno je na pet zona, uz izdvojena četiri naseljena područja tj. područja aglomeracije prikazanih na slici (Slika 5). Podjela je izvršena s obzirom na prostornu razdiobu emisija onečišćujućih tvari, zadane kriterije kakvoće zraka, geografska obilježja i klimatske uvjete koji su značajni za praćenje kvalitete zraka. Područje PSZ uvršteno je u zonu HR1 koja uz Požeško-slavonsku obuhvaća i područja Brodsko-posavske, Osječko-baranjske (izuzimajući Grad Osijek), Vukovarsko-srijemske i Virovitičko-podravске županije.

Slika 5. Prostorni prikaz podjele Republike Hrvatske na 5 područja/zona sa 4 izdvojene aglomeracije (označenih kružićima).

Praćenje kvalitete zraka u RH provodi se u okviru:

- Državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka,
- Lokalnih mreža za praćenje kvalitete zraka u županijama i gradovima koje uključuju i mjerne postaje posebne namjene.

Lokacije postojećih mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka⁵ zone HR1 su Kopački rit, Desinić i Bilogora, dok je nova mjerna postaja u državnoj

⁵ prema Uredbi o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 22/14)

mreži za trajno praćenje kvalitete zraka postavljena u Varaždinu. U zoni HR1 još se nalazi i lokalna mreža za praćenje kvalitete zraka Našicecement s automatskom mjernom postajom Zoljan.

Mjerna postaja Disinić nalazi se na oko 120 km zračne udaljenosti od zapadnih granica Požeško-slavonske županije, pa podaci s te postaje nemaju značenja pri ocjeni kvalitete zraka na području Požeško-slavonske županije. Na mjernoj postaji Bilogora tijekom 2012. godine obavljano je uzorkovanje čestica PM₁₀ i PM_{2,5} instrumentom sa uzorkivačem kod kojeg protok zraka ne zadovoljava norme HRN EN 12341:1998 i HRN EN 14907:2006., te se podaci nisu koristili u svrhu kategorizacije zraka. Mjerna postaja u Varaždinu nije bila uspostavljena u 2012.

Na mjernoj postaji Kopački rit u 2012. godini mjerile su se sljedeće onečišćujuće tvari: O₃, PM₁₀, PM_{2,5} i PM₁. Kvaliteta zraka je bila II kategorije uvjetno⁶ s obzirom na O₃, a zbog nedostatnog obuhvata podataka nije izvršena kategorizacija kvalitete zraka s obzirom na PM₁₀ i PM_{2,5}. Na mjernoj postaji Zoljan u 2012. godini mjerile su se sljedeće onečišćujuće tvari: SO₂, NO₂, PM₁₀ te ukupna taložna tvar i metali As, Pb, Cd, Ni, TI i Hg u UTT. Zrak je na mjernoj postaji Zoljan bio I kategorije s obzirom na SO₂, NO₂ i PM₁₀.

Prekomjerno onečišćenje prizemnim ozonom zabilježeno je na području cijele Republike Hrvatske. Uzroci prekomjernih koncentracija bili su i jesu meteorološki uvjeti, vrste vegetacije koja je prirodni izvori emisije prekursora prizemnog ozona, te zemljopisni položaj Hrvatske koji zbog karakteristika strujanja zraka nad europskim kontinentom rezultira izloženosti daljinskom transportu prizemnog ozona, ali i prekursora prizemnog ozona. Onečišćenje prizemnim ozonom je regionalni problem zbog daljinskog, prekograničnog prijenosa prizemnog ozona i njegovih prekursora. Maksimumi koncentracije prizemnog ozona pojavljuju se na udaljenostima od nekoliko desetaka pa čak i stotine kilometara od većih izvora.

Prekomjerno onečišćenje lebdećim česticama (PM₁₀ i PM_{2,5}) karakteristično je za gradove smještene na području nizinske kontinentalne Hrvatske. Prekomjerno onečišćenje lebdećim česticama posljedica je utjecaja emisija iz malih kućnih ložišta i cestovnog prometa, koja se nadodaje na relativno značajnu pozadinsku koncentraciju lebdećih čestica. Na koncentracije čestica zimi značajno utječu klimatski uvjeti kontinentalne Hrvatske, gdje česta pojava slabog vjetrova i tišina u uvjetima stabilnog plitkog sloja atmosfere zadržavaju emisiju čestica prizemnih i niskih izvora.

Postojeći problemi

Prema navedenim podacima o kvaliteti zraka Požeško-slavonske županije može se zaključiti samo općenito. Kvaliteta zraka na području Požeško-slavonske županije I je kategorije. Moguća prekoračenja graničnih i ciljnih vrijednosti pojedinih onečišćujućih tvari moguća su u blizini većih prometnica i industrijskih središta. Budući da industrije koje bi uzorkovale velika onečišćenja u Požeško-slavonskoj županiji nisu predviđene, za očekivati je da će kvaliteta zraka ostati I kategorije. Kvaliteta zraka s obzirom na prizemni ozon u pojedinim slučajevima bit će II kategorije jer je to, kako je već navedeno, regionalni problem zbog daljinskog prekograničnog prijenosa prizemnog ozona i njegovih prekursora. Postojeći problem kvalitete zraka u širem smislu je nedostatak mjernih postaja i posljednično nemogućnost precizne ocjene kvalitete zraka.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

⁶ Prilogom 8 Pravilnika o praćenju kakvoće zraka propisan je minimalan obuhvat podataka od 90% za većinu onečišćujućih tvari koje se prate u RH. Za mjerenja gdje je obuhvat podataka manji od 90%, a veći od 75% kategorizacija je navedena kao uvjetna

Bez provedbe PP PSŽ, pogotovo projekata u okviru kojih se mogu očekivati veće ili manje emisije onečišćujućih tvari u atmosferu (proizvodnja stakla, eksploatacija mineralnih sirovina, pročišćavanje otpadnih voda) kvaliteta zraka ostala bi na postojećoj razini, odnosno ostala bi I kategorije. Stoga je potrebno, pri realizaciji projekata koji mogu imati utjecaj na kvalitetu zraka, sagledati taj utjecaj i uključiti sve moderne i najbolje raspoložive tehnike kako bi se očuvala postojeća kvaliteta zraka. Pojedini projekti planirani prostornim planom uz negativan mogu imati i pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka (uređaji za pročišćavanje otpadnih voda) jer pravilnom izvedbom mogu smanjiti koncentraciju neugodnih mirisa u zraku. Razvoj obnovljivih izvora energije (energije sunca) pozitivno pridonosi očuvanju kvalitete zraka jer smanjuje potrebu za upotrebom fosilnih goriva. Također, na području akumulacija i retencija smanjuje se koncentracija lebdećih čestica u zraku što može imati pozitivan doprinos poboljšanju kvalitete zraka.

2.3. KRAJOBRAZ

Postojeće stanje

Karakter krajobraza PSŽ je rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i antropogenih čimbenika i svojevrsni pokazatelj prirodnog, povijesnog i kulturološkog stanja.

Reljefna struktura je osnovni nositelj krajobraznih značajki koji u velikoj mjeri uvjetuje sadržaj i raspored prirodnog, doprirodnog i antropogenog pokrova. U fizičko-geografskom smislu županija, kao dio megaregije panonskog bazena, predstavlja složeni dio makroregije slavonskog gromadnog gorja kojoj je svojstven gorsko-zavalski reljef. Prostor Županije praktički je uokviren gorskim masivima. Na sjeveru se granice poklapaju s gorskim hrptovima Papuka, Ravne gore i Krndije a prostor županije zauzima južne i jugozapadne padine i prigorja navedenih masiva. Na jugu granica prolazi hrptovima Požeške gore i Dilj-gore a njihova se sjeverna podgorja nalaze na prostoru Županije. Na zapadu se nalazi područje Pšunja s izrazito razvedenim reljefom, lepezasto raspoređenim gorskim kosama i duboko usječenim potočnim dolinama. Općenita značajka gorskih dijelova Županije je nadmorska visina vrhova koja varira između 400 i 1000 mnv s izrazitim razvedenošću na sjeveru i sjeverozapadu a manjom na južnom području. Središnjim dijelom Županije dominira požeška zavala koju karakteriziraju prigorja i podgorja te središnji nizinsko-brežuljkasti prostor. Oblik zavale je ovalan s dužinom oko 40 km i širinom 15-20 km i generalnim nagibom prema jugu. Prostor zavale se u južnom dijelu pretapa u kotlinu orljavačkog podolja koja završava na krajnjoj južnoj točki županije tj. usmjerena je na Posavinu i rijeku Savu. Zapadni dio Županije je reljefno djelomično izdvojen područjem Pšunja a karakterizira ga nizinsko brežuljkasti reljef. Područje masiva Papuka je u geomorfološkom smislu interesantno zbog karbonatnog podrijetla stijena koje je uzrok pojave brojnih krških formi.

Površinski pokrov u podjednakoj je mjeri zastupljen šumama i poljoprivrednim površinama koje ukupno zauzimaju oko 95% površine županije. Područja urbanih i seoskih naselja, prometnice i ostali infrastrukturni elementi s zajedno s vodenim tokovima i vodama stajaćicama zauzimaju preostalih 5% prostora Županije.

Šumske površine locirane su pretežno na brdskim područjima, tj. na nadmorskim visinama i nagibima na kojima nije bila moguća poljoprivredna obrada. Na ostatku područja županije šume su u manjoj mjeri zastupljene i nadolaze tek mjestimično. Sukladno tome gorski masivi koji okružuju požešku zavalu gotovo su u potpunosti prekriveni šumama bjelogoričnog sastava koje su tijekom smjene godišnjih doba nositelj dinamike krajobraza. Na ostatku područja županije imaju ulogu nositelja volumena i promjene boje te pridonose dinamici krajobrazne strukture. Zbog navedenih razloga šume su, u korelaciji s reljefom, nositelji prirodnog karaktera i predstavljaju vrijedan krajobrazni element.

Poljoprivredne površine su najzastupljenije na reljefno blaže razvedenim područjima te prigorjima i podgorjima. Pri tome se izdvaja područje požeške zavale kao prostorno

dominantna jedinica u kojoj su poljoprivredne površine najzastupljeniji element krajobrazna a time i temeljni čimbenik karaktera područja. Dolina rijeke Orljave na jugu i krajnji zapad Županije su dva područja na kojima se također nalazi značajan udio poljoprivrednih površina.

U pogledu krajobrazne vrijednosti razlikuju se dva tipa:

- Površine intenzivne poljoprivredne namjene su većeg prostornog opsega te se nalaze u strukturno slabo artikuliranim sustavima u kojima prevladavaju monokulture. Zauzimaju pretežno zaravnate dijelove terena ali se mogu naći i na padinama. Oblik površina je pravokutan a parcelacija varira od izrazito pravilne do gotovo organske. Na području Županije zastupljene su u svim područjima gdje dominira poljoprivredna proizvodnja uz izuzetak strmijih dijelova prigorja i podgorja. Po namjeni su oranice uz povremenu pojavu livada i vrlo rijetku pojavu većih vinogradarskih područja.
- Poljoprivredne površine koje se uvjetno mogu nazvati površinama ekstenzivne poljoprivredne namjene su manjeg prostornog opsega i nalaze se u mozaično strukturiranim područjima koja se često prožimaju sa šumarcima ili šumama. Zauzimaju brdske padine a oblik im varira od pravilnog do nepravilnog. Na području županije nalaze se u kontaktnim zonama poljoprivrednog i prirodnog krajobrazna. U pravilu su vizualno izložene a prolaskom kroz takva područja doživljavaju se dinamične promjene u strukturi, volumenskim i kolorističkim odnosima krajobrazna. Namjena im je mješovita te su podjednako zastupljene oranice, vinogradi i livade uz nešto manji udio voćnjaka. Predstavljaju vrijedan element krajobrazna i imaju značajnu ulogu u strukturi i karakteru krajobrazna. Kao značajni element krajobrazna ističu se vinogradarska područja i to posebice na području Kutjeva i Požege. Dok su vinogradi u blizini Kutjeva smješteni na južnim obroncima Krndije i obilježeni pravilnim rasterom i intenzivnijim oblikom gospodarenja vinogradi u području Požege se odlikuju nepravilnijim rasporedom u prostoru koji rezultira većom razinom mozaičnosti i kvalitete krajobrazna.

Na području Županije se ne nalaze naselja relativno izražene urbane strukture. Niz manjih gradova poput Lipika, Pakraca, Požege i Kutjeva se sastoji od uređene stare jezgre oko koje se nalaze stambena naselja u kojima dominiraju katnice. Prema rubovima se gustoća naseljenosti smanjuje a povećava se udio infrastrukturnih i industrijskih objekata. Industrijske, tj. gospodarske, zone su manjeg opsega s vrlo malim udjelom elemenata teške industrije koji bi mogli predstavljati izrazite krajobrazne degradacije. Manja naselja orijentirana su pretežno duž prometnica i funkcionalno su vezana za poljoprivredne površine. Rjeđe se nalaze naselja u gorskim područjima koja svojim smještajem i arhitektonskim izričajem predstavljaju izrazite krajobrazne vrijednosti. Gledajući u cjelini naselja ne predstavljaju vrijedne krajobrazne elemente a ponekad su, zbog kontekstualno neprikladne izgradnje ili dispozicije, krajobrazno bezvrijedan ili degradirajući element.

Prometnice, dalekovodi i pruga prema vizualnom utjecaju predstavljaju elemente krajobrazne degradacije a funkcionalno služe kao pravci kretanja koji omogućuju sagledavanje prostora. Pretežno su vezani za naselja a njihova koncentracija je najveća na poljoprivrednim i urbanim područjima. U gorskom području manja je zastupljenost infrastrukturnih objekata ali su vizualno uočljiviji zbog izrazite prirodnosti okolice.

Vodeni tokovi i stajačice uz sebe vežu specifičnu vegetaciju i time čine sustave koji predstavljaju vrijedne krajobrazne elemente. Površinom najveći sustav stajačica su ribnjaci Poljana na krajnjem zapadu Županije čije krajobrazne kvalitete definira odnos vodenih površina i okolne vegetacije. Na ostatku prostora mjestimično se javljaju manja jezera ili mlake. Sustav vodenih tokova najgušći je u području požeške zavale gdje se manji tokovi i potoci slijevaju s brdskih područja prema zajedničkom toku rijeke Orljave a nešto rjeđi je na zapadnom dijelu gdje se tokovi spajaju u tok rijeke Pakre. Navedene rijeke su ujedno i najdominantnije tekućice u strukturi krajobrazna.

Gledajući u cjelini krajobrazna struktura je definirana odnosom konveksnih i konkavnih volumena uzrokovanih reljefnim strukturama dok su na površini jasno definirana

šumska i poljoprivredna područja umjerene razine mozaičnosti. Kontaktne zone između prirodnih i poljoprivrednih područja na brdskom području odlikuju se mozaičnom strukturom krajobraza te predstavljaju vizualno najdinamičnije područje.

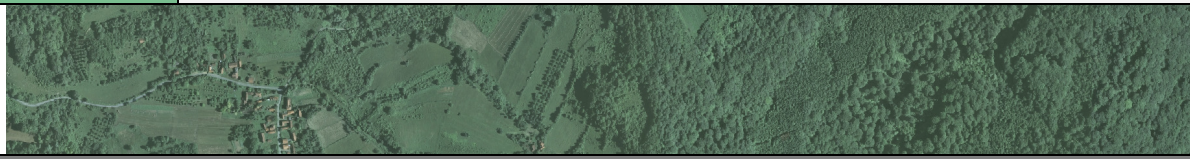

S obzirom na karakter krajobraza razlikujemo dvije jasne cjeline: gorska područja prirodnog karaktera krajobraza visoke vrijednosti i antropogeni tj. kulturni krajobraz umjerene vrijednosti na padinama i ravničarskim dijelovima uz pojavu kontaktne zone između navedenih cjelina koja se odlikuje značajkama kulturnog krajobraza visoke vrijednosti.

Na području Županije jedino je područje Sovskog jezera Zakonom o zaštiti prirode zaštićeno kao značajni krajobraz.

Vrednovanje krajobraza

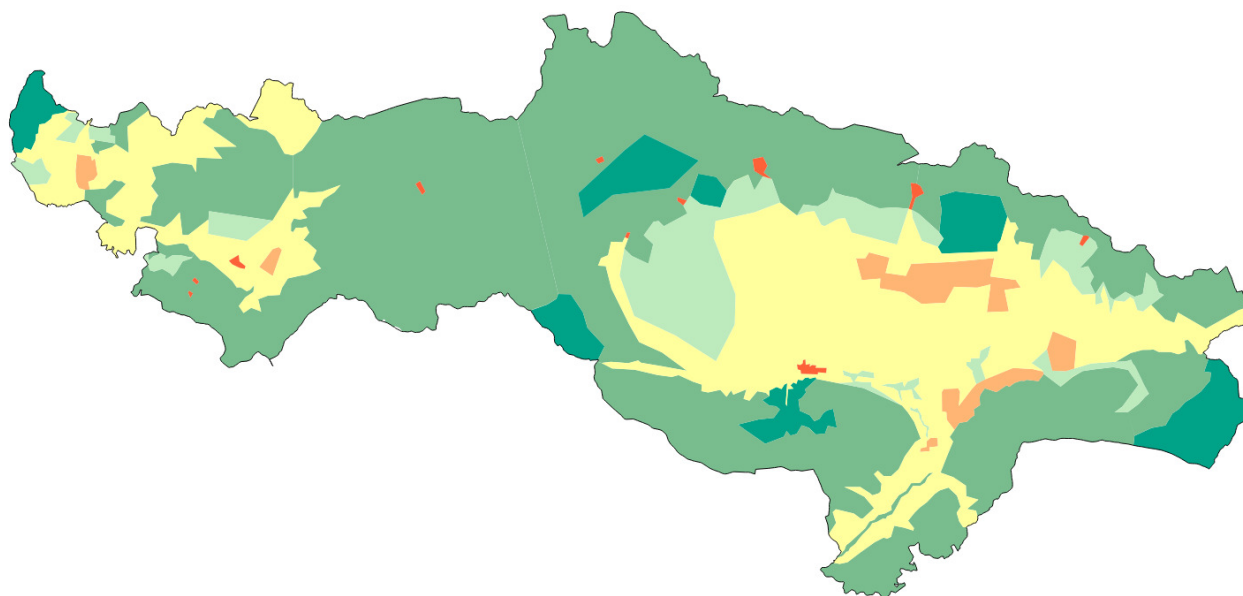
Nakon inventarizacije reljefnih značajki, prirodnog i antropogenog površinskog pokriva te uzevši u obzir karakter krajobraza područje PSŽ je vrednovano i podijeljeno u nekoliko vrijednosnih kategorija. Osnovni kriteriji vrednovanja su navedeni u tablici (Tablica 7).

Tablica 7. Opis vrijednosnih kategorija krajobraza

VRIJEDNOST	OPIS VRIJEDNOSNE KATEGORIJE KRAJOBRAZA I SLIKOVNI PRIKAZ
vrlo visoka / značajni krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> - vrlo visoka razina kvalitete prepoznatljiva u širem području ali i djelatnosti koje definiraju specifični karakter krajobraza - vinogradi, ribnjaci i mozaični sustavi poljoprivrednih površina, livada i šumaraka - područja Kutjevačkih vinograda, Požeškog vinogorja, okolica Striježevice i Gornjih Vrhovaca (jugoistočni dio Papuka), okolica Snjegavića, Paka i Sovsko jezero, Ribnjaci Poljana
	
visoka	<ul style="list-style-type: none"> - krajobraz karakterističan za prostor Županije, visoka razina kvalitete - prirodne šume, tekućice i stajačice te mozaični sustavi kultiviranih krajobraza - gorska područja koja okružuju Požešku kotlinu, gorska područja istočno od Pakraca, manje šumske površine i okolice vodotoka
	
umjerena	<ul style="list-style-type: none"> - umjereno visoka razina kvalitete, relativno prepoznatljiva struktura - naselja, oranice, tekućice i šumske površine - područja brdskih padina oko požeške kotline, manja područja na zapadu Županije
	

neutralna	<ul style="list-style-type: none"> - krajobraz bez prepoznatljive strukture, nema izrazitih kvaliteta - područja u kojima dominiraju oranične površine te seoska i gradska naselja - požeška kotlina, dolina rijeke Orljave, zapad Županije
	
niska	<ul style="list-style-type: none"> - krajobraz vrlo niske razine kvalitete i bez prepoznatljivosti - područja u kojima dominira intenzivna poljoprivredna proizvodnja i gradska i seoska naselja niske razine ambijentalnih kvaliteta - okrupnjene oranice intenzivnog oblika korištenja u Požeškoj kotlini i na zapadu Županije
	
negativna / degradacija	<ul style="list-style-type: none"> - elementi koji predstavljaju vizualno negativne pojave u krajobrazu tj. krajobrazne degradacije - kamenolomi, industrijska postrojenja ili industrijske zone - kamenolomi na vizualno istaknutim brdskim područjima te industrijska postrojenja i zone
	

Kao rezultat procesa vrednovanja dobivena je kompozitna karta vrijednosti tj. privlačnosti krajobraza za prostor Požeško-slavonske županije (Slika 6).

Slika 6. Kompozitna karta vrijednosti tj. privlačnosti krajobraza za prostor PSŽ

Postojeći problemi

U trenutno važećem PP PSŽ je nepostojanje krajobrazne osnove na županijskoj i lokalnoj razini prepoznato kao osnovni problem koji onemogućuje kvalitetnu integralnu

zaštitu raznolikosti i identiteta krajobraza. Problem nepostojanja krajobrazne osnove, osim na županijskoj razini, proteže se i do državne razine.

Uzevši u obzir prethodno opisano stanje krajobraza izdvojene su djelatnosti koje utječu na degradaciju elemenata krajobraza i vizualnih značajki, a samim time i na karakter krajobraza:

- Eksploatacijska polja, industrijska proizvodnja i infrastrukturni zahvati – uočavaju se kao forme koje svojim antropogenim karakterom kontekstualno odudaraju od okolnog područja. Posebno se ističu infrastrukturni zahvati i eksploatacijska polja koja se nalaze na vizualno istaknutim područjima i unutar prirodnog krajobraza. Poseban je problem lociranje navedenih zahvata na vizualno istaknutim brdskim područjima koja ujedno, zbog svog prirodnog sastava, spadaju u kategoriju vrijednih i značajnih krajobraza.
- Iskorištavanje šuma i izvedba raznih tipova zahvata rezultira promijenjenom krajobraznom slikom i narušavanjem prirodnosti krajobraza. Iako je uobičajena praksa prirodno ili umjetno pomlađivanje te pošumljavanje (prosta ili proširena biološka reprodukcija) potrebno je dugo razdoblje kako bi se krajobrazna slika vratila u prvobitno stanje.
- Intenzivna poljoprivreda- okrupnjavanjem oraničnih površina i uzgojem monokultura utječe se na kvalitetu strukture krajobraza na način da se umjesto manjih, mozaičkih sustava uvode pravilne forme velikih površina. Ujedno se mijenja i karakter krajobraza.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Budući da na prostoru Županije ne postoje tendencije ubrzanog gospodarskog razvoja niti širenja agrarnih površina predviđa se da se krajobrazna slika neće u značajnoj mjeri promijeniti. Unatoč tome moguće su daljnje degradacije krajobraza koje će biti lokalnog karaktera u obliku:

- pojava novih eksploatacijskih polja ili proširenja postojećih
- izgradnje manjih industrijskih objekata
- izgradnje prometnica.
- nastavak sječe i gospodarskog iskorištavanja šumskih površina.
- okrupnjavanje poljoprivrednih površina

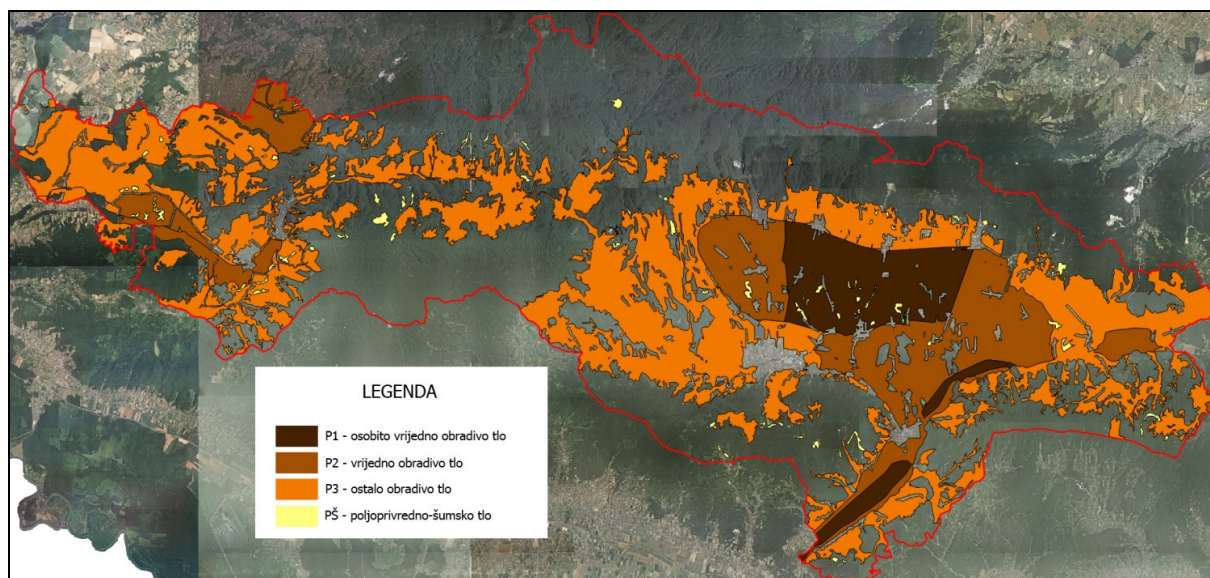
Osim krajobraznih degradacija predviđaju se procesi koji će rezultirati kvalitetnijom krajobraznom slikom i dinamičnijom strukturom

- ekstenzivno stočarstvo i ekološka poljoprivreda u brdskom područjima
- ribnjaci i akumulacije u nizinskim područjima

2.4. TLO I POLJOPRIVREDA

Postojeće stanje

Oradive poljoprivredne površine na području PSŽ (oranice i vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade) zauzimaju 43,13% ukupne površine zemljišta i čine 90,95% ukupne površine poljoprivrednog zemljišta.

Slika 7. Poljoprivredne površine PSŽ (Izvor: PP PSŽ)

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine (Državni zavod za statistiku), na području županije nalazi se 13.521 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG) i 37 poslovnih subjekata koji se bave poljoprivredom. Ipak, od ukupnog broja OPG-a samo je njih 5.686 bilo 2008. godine upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u Uredu državne uprave PSŽ-e i to 5.554 OPG-a, 83 obrta, 37 trgovačkih društava, 8 zadruga i 4 ostala ustrojbeni oblika. Prosječna veličina OPG-a u RH iznosi 5,9 ha, a na području PSŽ oko 7,2 ha što je znatno iznad državnog prosjeka.

Poljoprivrednici su udruženi u petnaestak poljoprivrednih zadruga, a u zadnje vrijeme pokrenut je i proces organiziranja poljoprivrednih proizvođača u poljoprivredne zadruge kao poduzetnički model udruživanja većeg broja poljoprivrednih proizvođača.⁷

Voćarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo

Ove poljoprivredne djelatnosti tradicionalno imaju velik razvojni potencijal na području PSŽ-e s obzirom na prirodne pogodnosti podneblja. U razdoblju 2004. - 2007. zamjetan je značajan porast površina pod vinogradima i voćnjacima, a zaštićena vina kutjevačkog, požeškog i pleterničkog vinogorja nadaleko su poznata. Na području županije vinovom je lozom zasađeno 1.295,48 ha površine uglavnom južne ekspozicije, što čini oko 0,016% ukupne površine poljoprivrednog zemljišta u županiji⁸.

Stočarstvo

Stočni fond PSŽ-e bio je znatno devastiran tijekom Domovinskog rata, a te se posljedice osjećaju i danas. U razdoblju 2004. - 2007. godine izgrađene su 53 farme s ukupno 1.256 grla, što čini 7,13% izgrađenih farmi, odnosno 4,44% grla u RH. Broj grla povećao se tijekom provedbe Operativnog programa za razvoj govedarske proizvodnje na prosječno 24 grla po farmi (prosjeak RH iznosi 39 g/f). Klimatski i reljefni uvjeti na području županije omogućuju stabilnu stočarsku i ratarsku proizvodnju.

S aspekta temeljne gospodarske strukture, u Panonskoj Hrvatskoj dominira gospodarska specijaliziranost u području poljoprivrede i šumarstva, dok je prerađivačka industrija na drugom mjestu sa znatno manjim udjelom u BDP-u, što pokazuje gospodarsku

⁷ Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011. - 2013., Požega, ožujak 2011., str. 33

⁸ Poduzetnik, Mjesečnik za poduzetnike i menadžere, dostupno na: <http://www.poduzetniksl.hr/content/view/352/39/>, [28.05.2006.]

homogenost ove regije i orijentaciju na dominantnu gospodarsku djelatnost u primarnom sektoru - poljoprivredu⁹.

Postojeći problemi

Najveći problem u gospodarenju poljoprivrednim zemljištem na području PSŽ-e predstavlja **onečišćenost minskim eksplozivnim sredstvima**. Prema najnovijim podacima HCR-a, na području županije još uvijek se 34,31 km² vodi kao minski sumnjivo područje¹⁰. Najviše nerazminiranih površina nalazi se na području Gradova Pakraca i Lipika i Općina Brestovac i Velika. Razminiravanje se provodi u skladu s dostupnim sredstvima i potrebama krajnjih korisnika (okućnice, poljoprivredne površine, koridori infrastrukturnih objekata i sl.). Iz tablice strukture minski sumnjivog područja RH po županijama prema namjeni površina iz 2009. godine (Tablica 8) vidljivo je kako Požeško-slavonska županija predstavlja otprilike prosjek stupnja miniranosti poljoprivrednih površina u republici (25,4% od ukupno miniranih površina u odnosu na 39,1 Vukovarsko-srijemske županije i 2,4% Dubrovačko-neretvanske)¹¹.

Tablica 8. Struktura minski sumnjivog područja po županijama prema namjeni površina

ŽUPANIJA	MSP km ²	STRUKTURA MINSKI SUMNJIVOG PROSTORA PREMA NAMJENI POVRŠINA											
		Okućnice naseljenih kuća		Infrastrukt. objekti		Poljoprivredne površine						Šume, protupožarni putevi i prosjeke	
		km ²	%	km ²	%	Oranice		Livade i pašnjaci		UKUPNO Oranice, livade i pašnjaci			
km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%	km ²	%		
Ličko-senjska	186	0,2	0,1	0	0	18,6	10	36,6	19,7	55,2	29,8	124,1	66,9
Osječko-baranjska	180	0	0	0	0	48	26,7	0,2	0,1	48,2	26,8	121,9	67,7
Sisačko-moslavačka	158	1,7	1,1	0,1	0,1	10,6	6,7	39,6	25	50,2	31,8	105,6	66,8
Karlovačka	81,1	0	0	0	0	13,1	16,2	17	21	30,1	37,1	50,9	62,8
Vukovarsko-srijemska	72,8	0,1	0,1	0	0	28,3	38,9	0,2	0,3	28,5	39,1	43,6	59,9
Zadarska	70,3	0,5	0,7	0,1	0,1	13,9	19,8	12,8	18,2	26,7	38	9,5	13,5
Požeško-slavonska	64	1	1,1	0	0	13,5	21	2,8	4,4	16,3	25,4	47,2	73,5
Šibensko-kninska	58,4	1,4	2,4	0	0	1,5	2,6	2	3,4	3,5	6	6,3	10,8
Brodsko-posavska	32,6	0,1	0,3	0	0	5,8	17,8	0,9	2,8	6,7	20,6	25,7	78,8
Splitsko-dalmatinska	29	0	0	0	0	0	0	2,2	7,6	2,2	7,6	8,8	30,3
Virovitičko-podravska	14	0	0	0	0	0,1	0,7	1,3	9,3	1,4	10	12,6	90
Dubrovačko-neretvanska	8,4	0	0	0	0	0,1	1,2	0,1	1,2	0,2	2,4	1,6	19
UKUPNO	955	4,7	0,5	0,2	0,1	153,5	16,1	115,7	12,1	269,2	28,2	557,8	58,4

Drugi vid problema predstavlja **nerazvijeno i neorganizirano tržište poljoprivrednim proizvodima**, tako da većina proizvoda nema poznatog kupca, odnosno plasman proizvoda je znatno otežan¹².

⁹ Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011. - 2013, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, svibanj 2010., str. 25

¹⁰ Hrvatski centar za razminiravanje, izvod iz Plana trogodišnjeg razdoblja 2014. - 2016.

¹¹ Nacionalni program protuminskog djelovanja RH, NN 120/09, str. 12.

¹² Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011. - 2013., Požega, ožujak 2011., str. 33.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Davanjem u zakup i prodajom državnog poljoprivrednog zemljišta povećat će se površine pod korištenjem poljoprivrednog zemljišta i to kod registriranih poljoprivrednih gospodarstava u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava, što je preduvjet za povećanje specijalizirane proizvodnje, a što će ovisiti o namjeni, odnosno kulturi poljoprivrednih površina.

Podneblje i orografija županije pruža povoljne uvjete za ratarsku proizvodnju. Obradive površine i povećanje broja OPG-a čine osnovu za kvalitetnu proizvodnju žitarica, stočne hrane, industrijskih kultura, ali i ekološku proizvodnju, uzgoj ljekovitog bilja i sl. Značajne mogućnosti u razvoju poljoprivredne proizvodnje na području županije otvaraju se na području kontrolirane proizvodnje zdrave hrane (eko-certificirane), što podrazumijeva biljnu proizvodnju bez primjene umjetnih gnojiva i pesticida, kao i razvoj ekstenzivnog stočarstva. U cilju poticanja razvoja poljoprivredne proizvodnje, na razini RH provodi se nekoliko operativnih programa na nacionalnoj razini u koje su uključeni i pojedini proizvođači s područja PSŽ: OP razvitka govedarske proizvodnje, OP podizanja trajnih nasada, OP razvitka svinjogojске proizvodnje, OP potpore proizvodnji slavonskog kulena i OP za razvoj povrćarstva i cvjećarstva.

Županija u cilju poticanja poljoprivredne proizvodnje vlastitim sredstvima provodi i nekoliko projekata u poljoprivredi: okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišnog posjeda, sufinanciranje umjetnog osjemenjivanja krava, sufinanciranje kupovine kvalitetnog rasplodnog materijala nazimica/nerastova, sufinanciranje dugogodišnjih nasada, sufinanciranje ekološke proizvodnje, investicijske potpore te subvencije kamata na kredite poljoprivrednim proizvođačima za finalizaciju poljoprivrednih proizvoda.

Osim spomenutih projekata, važno je spomenuti i stvaranje preduvjeta za povećanje prinosa kroz izgradnju sustava navodnjavanja koji je planiran na osnovi dokumenta "Osnove navodnjavanja na području PSŽ" iz 2005. godine, a kojime su planirana moguća područja pogodna za izgradnju sustava navodnjavanja u skladu s potrebama krajnjih korisnika.

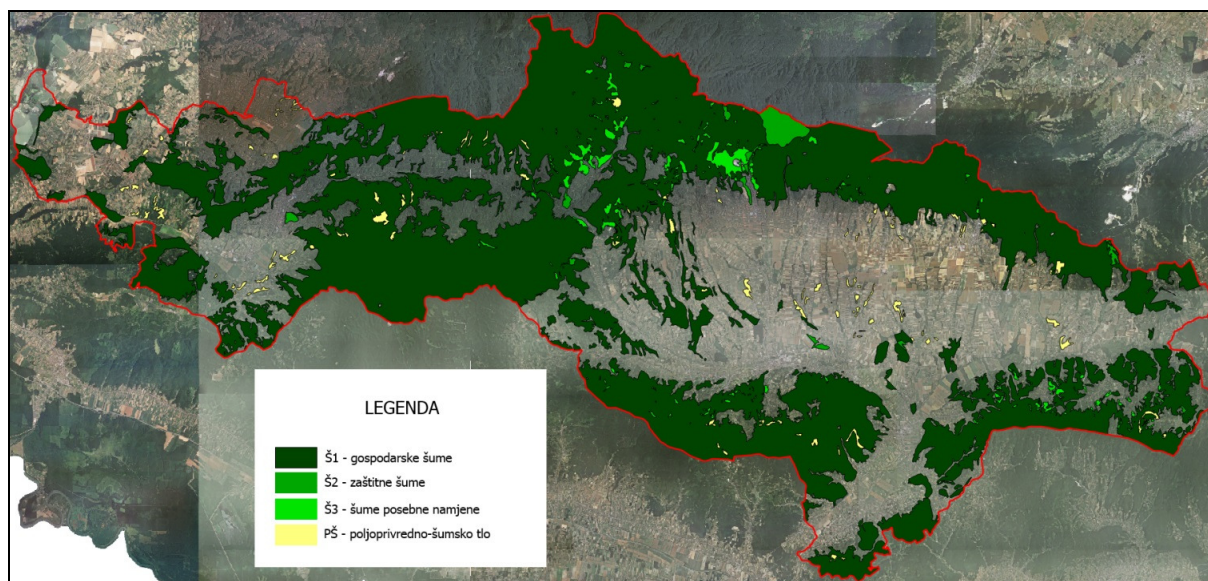
2.5. ŠUMARSTVO I LOVSTVO

2.5.1. Šumarstvo

Postojeće stanje

Površina šuma i šumskog zemljišta na području Županije (podaci Državne geodetske uprave) iznosi 81.979,56 ha, što čini 45,16% ukupnog teritorija Županije, odnosno 4,06% ukupnog šumskog područja Republike Hrvatske. Najveći dio šumskog područja Požeško-slavonske županije (97,05%) je u državnom vlasništvu i njime gospodari trgovačko društvo "Hrvatske šume" d.o.o. za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u vlasništvu RH putem svoje tri ustrojbene jedinice (Uprave šuma Bjelovar, Nova Gradiška i Požega), a 5,69% je u vlasništvu šumoposjednika/šumovlasnika¹³.

¹³ Izvor: "Hrvatske šume" d.o.o. Potrebno je napomenuti kako se ova brojka odnosi na šumsko područje koje se kastastarski vodi kao šuma ili šumsko zemljište, odnosno koje je obuhvaćeno programima gospodarenja šumama šumoposjednika, dok je u naravi ova brojka vjerojatno puno veća kao posljedica sukcesije šumske vegetacije na zapuštena poljoprivredna zemljišta.

Slika 8. Šumske površine PSŽ prema prostorno-planskoj dokumentaciji (Izvor: PP PSŽ)

Prema namjeni, gospodarske šume čine 97,05%, zaštitne 2,55% i šume posebne namjene 0,4% od ukupne površine šuma i šumskog zemljišta. Od vrsta prevladavaju bukva (49,7%), hrast kitnjak i lužnjak (31,8%), a od ostalih vrsta najbrojniji su cer, obični grab, jasen, bagrem i crna joha¹⁴. Općenito uzevši, stanje šuma u županiji je dobro, prvenstveno zbog niskog stupnja industrijalizacije, dugogodišnjeg stručnog gospodarenja od strane šumarske struke te pogodnim prirodnim čimbenicima koji su uzrok velike biološke raznolikosti.

Od ukupno registriranih pravnih subjekata na području županije (3.011), 116 subjekata registrirano je u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (3,85%). Od broja registriranih pravnih subjekata aktivno je tek njih 1.024 (34%), od čega 46 u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (4,49%)¹⁵.

Postojeći problemi

Najveći problem šumarstva ovog područja je nedovoljna otvorenost šumskog područja, odnosno **nedovoljna izgrađenost šumske infrastrukture** (šumskih cesta), pogotovo u višim, strmijim i teže pristupačnim predjelima. Ovakva situacija imala je za posljedicu nedovoljan intenzitet sječe te prestarjelost sastojina u nepristupačnim područjima i prejak intenzitet u otvorenijim i pristupačnijim mlađim regularnim sastojinama¹⁶.

Drugi veliki problem je, kao i u mnogim drugim županijama, **velik stupanj miniranosti šumskog područja**. Iz tablice (Tablica 8) vidljivo je kako je PSŽ u vrhu miniranosti šumskog područja u RH (od ukupno 64,2 km² minski sumnjivog područja u županiji na šume, protupožarne putove i prosjeke otpada 73,5%).

Također, prisutno je i smanjenje poslovne aktivnosti u vezanoj drvno-prerađivačkoj industriji (dva najveća drvno-prerađivačka poslovna subjekta su u stečaju te su značajno smanjili obujam proizvodnje), što se može negativno odraziti na plasman primarnih šumskih

¹⁴ Izvor: DGU. Točnost ovih podataka je upitna, budući da je iz grafičkog prikaza vidljivo kako je površina šuma posebne namjene ipak znatno veća od navedenih 0,4% ukupne šumske površine. Očito je riječ o terminološkoj neusklađenosti pojmova zaštitnih šuma i šuma posebne namjene (šume u zaštićenim područjima spadaju u kategoriju šuma posebne namjene, dok su zaštitne šume namijenjene očuvanju pojedinih područja u smislu zaštite od erozije, zaštite vodotoka, naselja i sl.).

¹⁵ Izvor: Statistički ljetopis Republike Hrvatske za 2013. godinu, Državni zavod za statistiku RH.

¹⁶ Izvor: DGU.

proizvoda, prvenstveno pilanskih trupaca. Ipak, za očekivati je kako ovaj problem neće biti previše izražen budući da se plasman po potrebi može pokriti kupcima s udaljenijih područja.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

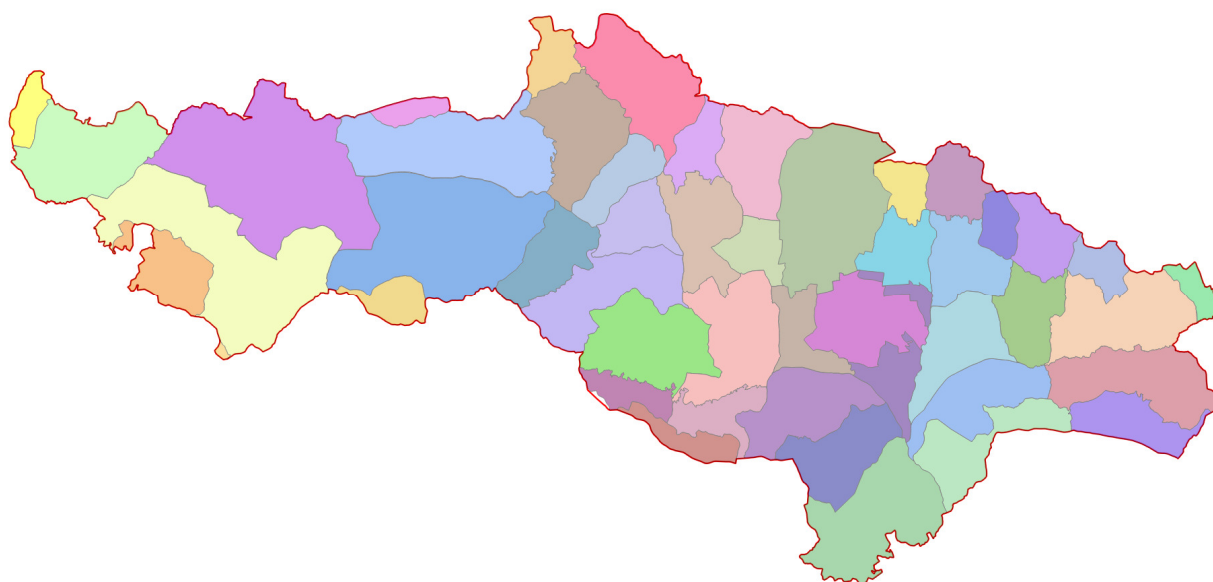
Šumama na području PSŽ gospodari se u skladu sa šumsko-gospodarskim planovima, ponajprije šumsko-gospodarskom osnovom područja (plan nacionalne razine) te osnovama gospodarenja gospodarskim jedinicama za šume u državnom vlasništvu i programima gospodarenja za šume šumovlasnika/šumoposjednika te programima gospodarenja za šume posebne namjene, kao i godišnjim i operativnim godišnjim planovima koji su izvršne naravi.

Osnovne planske smjernice vezane za šumu i šumsko zemljište podrazumijevaju očuvanje šuma kao vrijednog prirodnog resursa, ne samo zbog komercijalne vrijednosti primarnih i sporednih šumskih proizvoda već i radi očuvanja i unapređenja općekorisnih funkcija koje svojim koristima za društvo u cjelini višestruko nadmašuju proizvodne funkcije šuma, kao i usklađivanje interesa različitih korisnika prostora šuma i šumskog zemljišta (poljoprivreda, vodno gospodarstvo, eksploatacija mineralnih sirovina, rekreacija, skupljanje sporednih šumskih proizvoda, šume u zaštićenim područjima, privatni šumoposjednici), a naročito uz uvažavanje i reguliranje posebnosti gospodarenja šumama i šumskim zemljištem na područjima ekološke mreže RH.

2.5.2. Lovstvo

Postojeće stanje

Na području Požeško-slavonske županije postoji 43 lovišta, od kojih 24 zajedničkih (županijskih), ukupne površine 55.748 ha te 19 državnih lovišta, ukupne površine 125.550 ha. Lovišta zauzimaju značajne površine prirodnih šumskih predjela, kao i okolna područja u blizini šuma (proplanci, travnjaci, zaravni, poljoprivredne površine). U brdskim predjelima županije obitava krupna dlakava divljač (srna, divlja svinja, jelen), dok nizinska područja nastanjuje mahom sitna pernata i dlakava divljač (obični zec, fazan, jazavac, lisica, kuna, šljuka, vrana, čavka i svraka)¹⁷.

Slika 9. Shematski prikaz lovišta na području PSŽ

¹⁷ Izvor: Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije 2011. - 2013., Požega, ožujak 2011., str. 36

Postojeći problemi

Problemi lovne djelatnosti u odnosu na prostorno planiranje uglavnom se odnose na moguću fragmentaciju staništa koju mogu prouzročiti određeni linijski infrastrukturni zahvati, točnije veće prometnice (brze ceste i autoceste) te željezničke pruge. Izgradnjom brzih cesta i autocesta, koji su ograđeni objekti, dolazi do trajne fragmentacije staništa te prekidanja ustaljenih migracijskih putova divljači, što se na adekvatan način mora riješiti projektiranjem odgovarajućih prijelaza za divljač na razini procjene utjecaja na okoliš ili posebnim uvjetima u postupku izdavanja lokacijske dozvole u slučaju kada nije obavezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš. Fragmentacija staništa ima izrazito negativan utjecaj na biološku raznolikost i razmjenu genetskog materijala, smanjenje vitalnosti i brojnosti vrsta te povećanje osjetljivosti na vanjske negativne utjecaje, npr. širenje invazivnih vrsta. Ovaj je fenomen naročito izražen na rubnim dijelovima staništa koji nastaju izgradnjom prometnice, a što za posljedicu ima promjenu stanišnih uvjeta i smanjenje bonitetne vrijednosti lovišta, pogotovo u smislu uznemiravanja i dostupnosti hrane i vode. Također, izgradnjom prometnica znatno se smanjuje i lovno-produktivna površina, a permanentna rasvjeta i buka vozila stvaraju dodatni negativni učinak na divljač koja se zbog uznemiravanja povlači dalje od prometnice, što još više smanjuje površinu uporabljivog biotopa.

Iako na ostalim vrstama prometnica (ceste niže kategorije i željezničke pruge) nije toliko izražen utjecaj fragmentacije, budući da životinje lako mogu preći ove objekte, ostaje trajna opasnost od kolizije divljači s vozilima kako na cestama, tako i na željezničkim prugama, iako znatno manjeg intenziteta. Pri tome može doći do šteta na divljači kao i šteta na vozilima, no ovaj je utjecaj manji na području prometnica gdje prevladava sitna divljač i na kojima vozila razvijaju niže brzine, budući da je zaustavni put vozila adekvatno manji.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Divljači na području Požeško-slavonske županije gospodari se u skladu s lovno-gospodarskim osnovama lovišta te šumsko-gospodarskim planovima koji moraju biti međusobno usklađeni. Osnovne planske smjernice razvoja lovstva Požeško-slavonske županije podrazumijevaju intenzivan razvoj lovnog turizma koji se, zbog svog elitnog karaktera, smatra prioritetnom stavkom razvoja turističkog potencijala kontinentalne Hrvatske. Smjernice daljnjeg razvoja lovne djelatnosti na području županije odnose se na obnovu starih lovačkih kuća i ostale infrastrukture vezane uz lovni turizam, kao i izgradnju novih objekata te izradu projekata kojima bi se spojio lovni s ostalim oblicima turizma, što je temeljeno na činjenici kako je lovni turizam oblik turizma kojime se bitno ne narušava okoliš, dok u isto vrijeme pruža optimalne mogućnosti gospodarskog iskorištavanja prirodnih resursa.¹⁸

2.6. VODE

2.6.1. PODZEMNE VODE

Postojeće stanje

Hidrogeološke značajke

Prema Odluci o granicama vodnih područja (NN 79/10) područje Požeško-slavonske županije pripada vodnom području rijeke Dunav, području podsliva rijeke Save. Na području županije nalaze se dva slivna područja: sliv Orjava-Londža (površine 1580 km²) i sliv Ilova-Pakra (površine 1664,5 km²).

Sliv rijeke Orjave najvećim dijelom obuhvaća Požešku kotlinu koja je izgrađena od neogenskih i kvartarnih naslaga. U cjelini su to slabo propusne naslage unutar kojih se

¹⁸ Ibid, str. 39

nalaze propusniji slojevi pijeska i mjestimice zaglinjenoga šljunka, razmjerno malog prostiranja. Najznačajnija sredina s obzirom na vodoopskrbu je karbonatni kompleks koji izgrađuje središnje dijelove Papuka, te šljunkovito-pjeskovite naslage u dolini rijeke Orljave.

Sliv rijeka Ilove i Pakre najvećim je dijelom izgrađen od neogenskih naslaga pokrivenih kopnenim praporom kvartarne starosti u kojima ne postoje značajniji vodonosnici, a postojeća crpilišta relativno slabih izdašnosti vezana su za tanke aluvijalne vodonosnike rijeka Ilove, Pakre i njihovih pritoka.

Grupirana vodna tijela podzemne vode prema Planu upravljanja vodnim područjima (Hrvatske vode, lipanj 2013)

Prema Planu upravljanja vodnim područjima, područje županije nalazi se na području tri grupirana tijela podzemne vode: *sliv Lonja-Ilova-Pakra*, *Lekenik-Lužani* i *sliv Orljave*. U tablici (Tablica 9) prikazane su karakteristike grupiranih vodnih tijela podzemne vode.

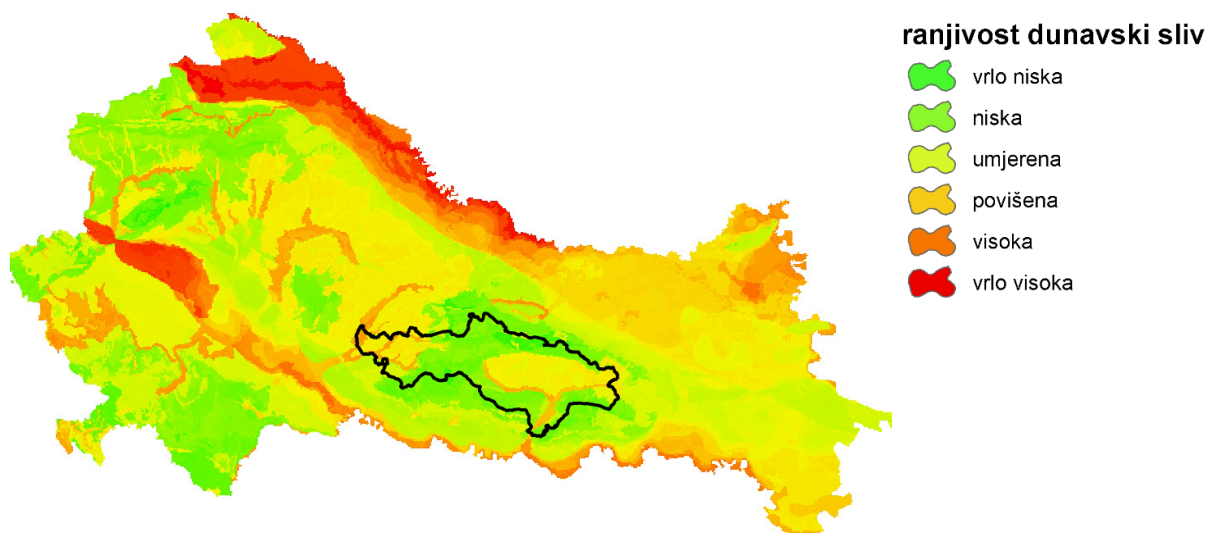
Tablica 9. Karakteristike grupiranog vodnog tijela podzemne vode

Kod	Ime grupiranog vodnog tijela podzemne vode	Poroznost	Površina (km ²)	Obnovljive zalihe podzemnih voda, odnosno prosječni godišnji dotok podzemne vode (*10 ⁶ m ³ /god)	Eksploatacijske količine podzemnih voda (*10 ⁶ m ³ /god)	Iskorištenost resursa (%)	Prirodna ranjivost	Državna pripadnost grupiranog vodnog tijela podzemne vode	Procijenjeni rizik s obzirom na količinsko stanje	Procijenjeni rizik kemijskog stanja
DSGNKCPV_25	SLIV LONJA-ILOVA-PAKRA	Dominantno međuzrnska	5.186,14	219	37	16,9	Većinom umjerena ranjivost	HR	Nije u riziku	Nije u riziku
DSGIKCPV_28	LEKENIK-LUŽANI	međuzrnska	3.444,26	636	11	1,7	Niska do vrlo niska, većinom umjerena, a ima i manjim dijelom povišene ranjivosti	HR/BIH	Nije u riziku	Nije u riziku
DSGNKCPV_26	SLIV ORLJAVE	dominantno međuzrnska	1.575,00	134	15	11,2	Većinom umjerena ranjivost	HR	Nije u riziku	Nije u riziku

Prirodna ranjivost vodonosnika

Prema Planu upravljanja vodnim područjima (Hrvatske vode, lipanj 2013), područje županije nalazi se na području vrlo niske i umjerene, a manjim dijelom na području povišene prirodne ranjivosti vodonosnika. Vrlo niska ranjivost vodonosnika karakteristična je za aluvijalne vodonosnike s povoljnom zaštitnom funkcijom tla i debljinom krovine većom od 30 m; umjerena ranjivost je karakteristična za aluvijalne vodonosnike razmjerno dobrih hidrauličkih svojstava, ali sa značajnijom zaštitnom funkcijom krovinskih naslaga vodonosnika i tla, te za vodonosnike uglavnom slabih hidrauličkih svojstava, ali s razmjerno malom dubinom do vode i slabim zaštitnim svojstvima nesaturirane zone i tla; povišena ranjivost je karakteristična za aluvijalne vodonosnike na mjestima gdje je izraženija zaštitna uloga tla ili debljina krovine prelazi 5 m.

Na slici (Slika 9) vidljiva je prirodna ranjivost podzemnih voda na području županije, prema Planu upravljanja vodnim područjima (Hrvatske vode, lipanj 2013).

Slika 9. Prirodna ranjivost podzemnih voda na području PSŽ

Vodoopskrba

Na području županije, za potrebe vodoopskrbe koriste se podzemne vode (vodonosnici aluvijalnih naslaga uz rijeku Orljavu i Pakru), izvori s padina okolnog gorja i zahvati na rijekama u gornjem toku.

Najveće zalihe podzemnih voda nalaze se u aluvijalnim naslagama rijeke Orljave. Širina vodonosnika je 1.000 do 1.500 m. Osnovne značajke ovog vodonosnika su:

- plitko zalijeganje (dubina podine vodonosnika 6 - 10 m),
- mala debljina vodonosnika,
- nagibna ploha prati tok Orljave,
- podinu vodonosnika čine lapori i laporovite do pjeskovite gline,
- prekrivenost slabim slojem prekrivača od praha i gline debljine 1 - 7 m,
- velika propustljivost šljunka i pijeska

Postojeća i potencijalna crpilišta/izvorišta na području Županije

Postojeća crpilišta/izvorišta:

- crpilište „Zapadno polje“, grad Požega
- crpilište „Luka“, grad Požega

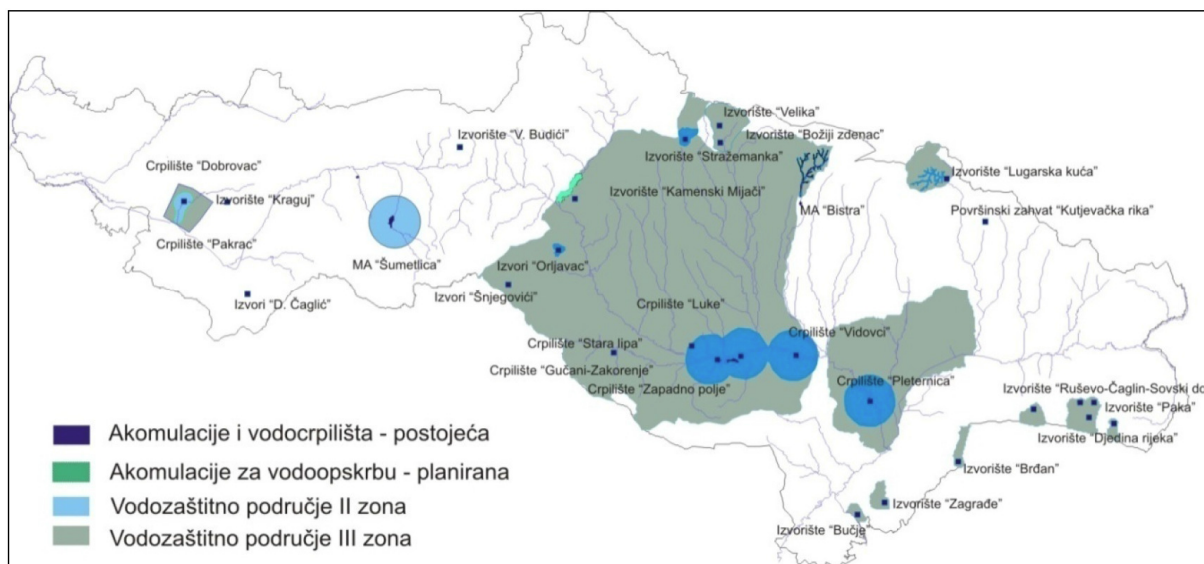
- izvorišta Veličanke – tri zahvata: Veličanka, Mala Veličanka i Božji zdenac, na južnim obroncima Papuka
- izvorišta Stražemanke, na južnim obroncima Papuka
- površinski zahvat Kutjevačka rika – tri izvorišta
- akumulacija „Šumetlica“
- crpilište Dubočanka
- površinski zahvat Gornja Šumetlica – na potoku Sivornica uzvodno od brane akumulacije Šumetlica
- crpilište Dobrovac
- crpilište „Dječji vrtić“, grad Pakrac
- crpilište Zmajevac, Donji Čaglić

Potencijalna crpilišta/izvorišta:

- akumulacija „Kamensko“
- akumulacija „Šumetlica“
- crpilište „Vesela“, grad Pleternica
- crpilište „Striježevica“
- crpilište „Veličanka“
- crpilište „Gaj“

Zone sanitarne zaštite crpilišta/izvorišta

Na slici (Slika 10) vidljiva su izvorišta, postojeće i planirane akumulacije te zone sanitarne zaštite na području županije (izvor: PP PSŽ).

Slika 10. Izvorišta, postojeće i planirane akumulacije te zone sanitarne zaštite na području PSŽ

Na području županije nalaze se slijedeće zone sanitarne zaštite prema „Odluci o vodozaštitnom području crpilišta „Luke“ JP komunalnih djelatnosti „Tekija“, Požega“ (1996.g.) i prema „Odluci o vodozaštitnim područjima izvorišta vode za piće JP komunalnih djelatnosti „Tekija“ s p.o. Požega“ (1997.g.).

- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Luke 1, Luke 2, Luke 3 i Luke 4
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Stara Lipa
- I. zona sanitarne zaštite Vidovci 1,
- I. zona sanitarne zaštite Vidovci 2
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Zapadno polje
- I. zona sanitarne zaštite Orljavac 1
- I. zona sanitarne zaštite Orljavac 2
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Šnjegavić
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Oravica-Kamenska
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Pljaštak
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Djedina rijeka
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Zagrađe
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Bučje
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Ruševo (tri kaptaže: Bijeli zdenac, Lasac i Medvjedovac)
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Gložje (Radaškovci i Gložje)
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Radaškovci (Radaškovci i Gložje)
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Volovčica – Sovski dol
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Staro selo – Paka
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Kutjevačka Rika i Mala Rika
- I. zona sanitarne zaštite kaptaže kod Lugarske kuće (izvorište Mala Rika i Kutjevačka Rika)
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Bistra Kaptol
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Božji zdenac
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Veličanka
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Stražemanke
- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Pakra (bijela)

- II. zona sanitarne zaštite Zapadno polje
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Stara lipa
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Šnjegavić
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Vidovci
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Orljavac
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Oravica-Kamenska
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Pljaštak
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Djedina rijeka
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Zagrađe
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Brodski Brđani – Bara
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Bučje
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Ruševo
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Radaškovci i Gložje
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Volovčica – Sovski dol
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Staro selo – Paka

- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Kutjeva
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Bistra Kaptol
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Veličanka i Božji zdenac
- II. zona sanitarne zaštite izvorišta Stražemanke

- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Pljaštak
- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Zagrađe
- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Bučje
- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Bistra Kaptol
- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Veličanka i Božji zdenac
- III. zona sanitarne zaštite izvorišta Pakra (bijela)

- III.A zona sanitarne zaštite izvorišta: Luke, Stara lipa, Vidovci, Zapadno polje
- III.A zona sanitarne zaštite izvorišta Orljavac
- III.A zona sanitarne zaštite izvorišta Stražemanke

- III.B zona sanitarne zaštite izvorišta: Luke, Vidovci, Orljavac, Zapadno polje, Stara lipa i Pljaštak
- III.B zona sanitarne zaštite izvorišta Stražemanke

Prema „Odluci o vodozaštitnom području crpilišta „Pleternica“ JP komunalnih djelatnosti „Tekija“ Požega“ (Požeško-slavonski službeni glasnik XX/96), na području županije nalaze se slijedeće zone:

- I. zona sanitarne zaštite izvorišta Pleternica 1, Pleternica 2 i Pleternica 3
- III.A zona sanitarne zaštite izvorišta Pleternica
- III.B zona sanitarne zaštite izvorišta Pleternica

Navedene Odluke o izvorištima/crpilištima moraju se usuglasiti s Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN br. 66/11, 47/13).

Na području županije određene su zone preventivne zaštite crpilišta.

Postojeći problemi

Jedan od postojećih problema na području županije je problem vodoopskrbe, odnosno ograničenosti raspoloživih izvora javne vodoopskrbe. Osnovna značajka javnog vodoopskrbnog sustava su nedovoljne količine pitke vode u ljetnom periodu, zbog povećane potrošnje i smanjenja izdašnosti, te neizgrađenosti javnih vodovoda za oko 30 % naselja. Pretpostavka je da će se postojeći problemi s vodoopskrbom riješiti izgradnjom i uključivanjem akumulacija Šumetlica i Kamensko u vodoopskrbni sustav.

Postojeći problemi vodoopskrbe područja županije te smjernice za njihovo rješavanje su:

- osiguranje novih količina vode, te očuvanje postojećih resursa za što je potrebno odrediti zone sanitarne zaštite sukladno posebnim propisima te provoditi odgovarajuću zaštitu,
- nastavak hidrogeoloških istražnih radova na području vodonosnika,
- izrada i provođenje programa smanjivanja gubitaka u sustavima,

→ optimalizacija sustava, daljnje proširenje, međusobno povezivanje i samo unaprjeđenje razvoja, upravljanja i održavanja vodoopskrbnog sustava, što je međusobno zavisno. Međusobna interakcija može biti interesno povezivanje komunalnih poduzeća, što je sukladno Strategiji upravljanja vodama u Republici Hrvatskoj.

Može se zaključiti da će ubrzo, za razvitak vodoopskrbe na području županije, nedostajati dovoljne količine vode, što će uvjetovati povećanje zahvaćenih količina vode na izvoru „Zapadno polje“ (na 70 l/s), te realizaciju potencijalnih izvorišta: crpilište „Veličanka“, „Dubočanka“ i „Striježevica“, te akumulacije „Kamensko“ i „Šumetlica“.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Bez osiguranja dodatnih količina vode, bez provedbe programa očuvanja postojećih resursa, bez provođenja daljnjih istražnih radova na području vodonosnika, bez radova na daljnjem proširenju, međusobnom povezivanju i samom unaprijeđenju razvoja vodoopskrbnog sustava, i dalje će postojati problem s osiguranjem dovoljne količine pitke vode u ljetnom periodu.

Bez rješenja problema smanjenja gubitaka vode u postojećem vodoopskrbnom sustavu ili preraspodjelom tlakova u njemu, ostat će problem nedostatka vode kod krajnjih potrošača.

Bez izgradnje planiranih višenamjenskih akumulacija, koje će biti uključene u sustav vodoopskrbe, problem manjka pitke vode u ljetnim mjesecima će i dalje postojati, uz mogućnost dodatnog smanjenja količine vode.

Ukoliko se neće povećati broj stanovništva priključenih na sustav javne odvodnje, i dalje će ostati problem onečišćenja podzemnih voda, procijeđivanjem otpadnih voda, s mogućnošću pogoršanja problema onečišćenosti.

2.6.2. POVRŠINSKE VODE

Postojeće stanje

Prema Odluci o granicama vodnih područja (NN 79/10) područje PSŽ pripada vodnom području rijeke Dunav, području podsliva rijeke Save. Na području županije nalaze se dva slivna područja: sliv Orljava-Londža i sliv Ilova-Pakra.

Vodene površine zauzimaju oko 1,52 % ukupne površine PSŽ.

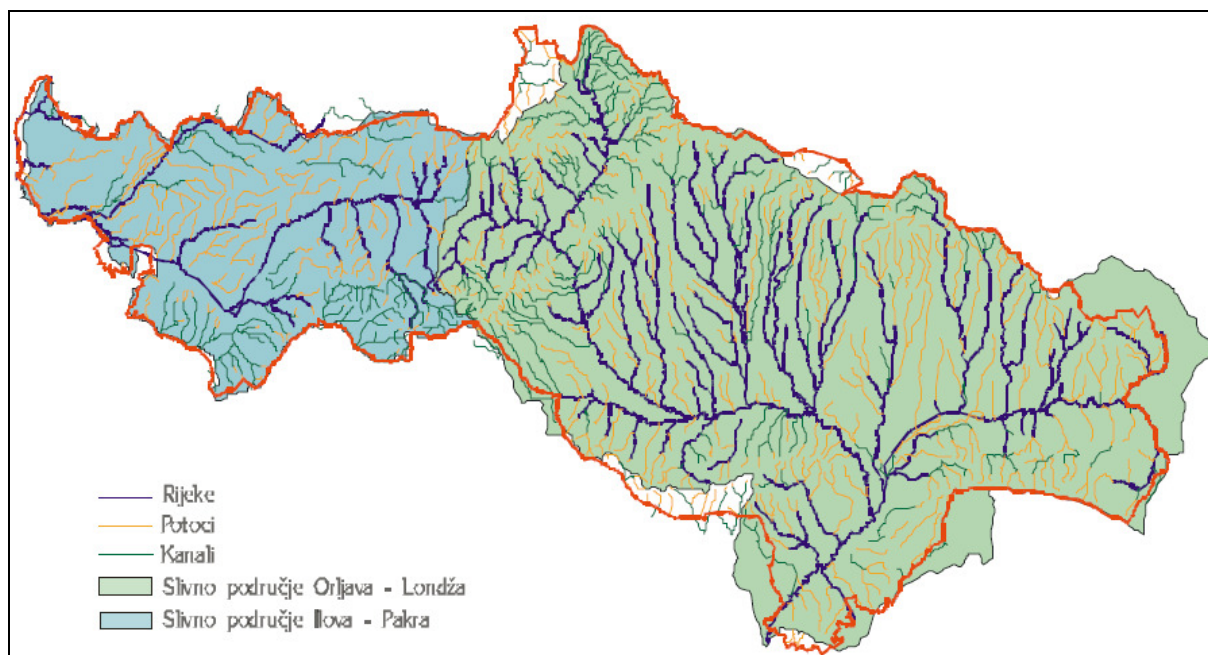
Sliv Orljava - Londža

Površina sliva rijeke Orljave iznosi 1.580 km² na ušću u rijeku Savu, odnosno 745 km² na ušću rijeke Londže. Dužina rijeke Orljave iznosi 86 km, a proteže se požeškom kotlinom u smjeru zapad – istok (jugoistok), da bi od grada Pleternice do županijske granice tekla u smjeru jugozapada. Dužina hidrografske mreže (vodotoci duži od 3 km) je 570 km. Najznačajniji pritok rijeke Orljave jer rijeka Londža. Pritoci rijeke Orljave i Londže formiraju se na obroncima Papuka i Krndije te teku u smjeru sjever – jug.

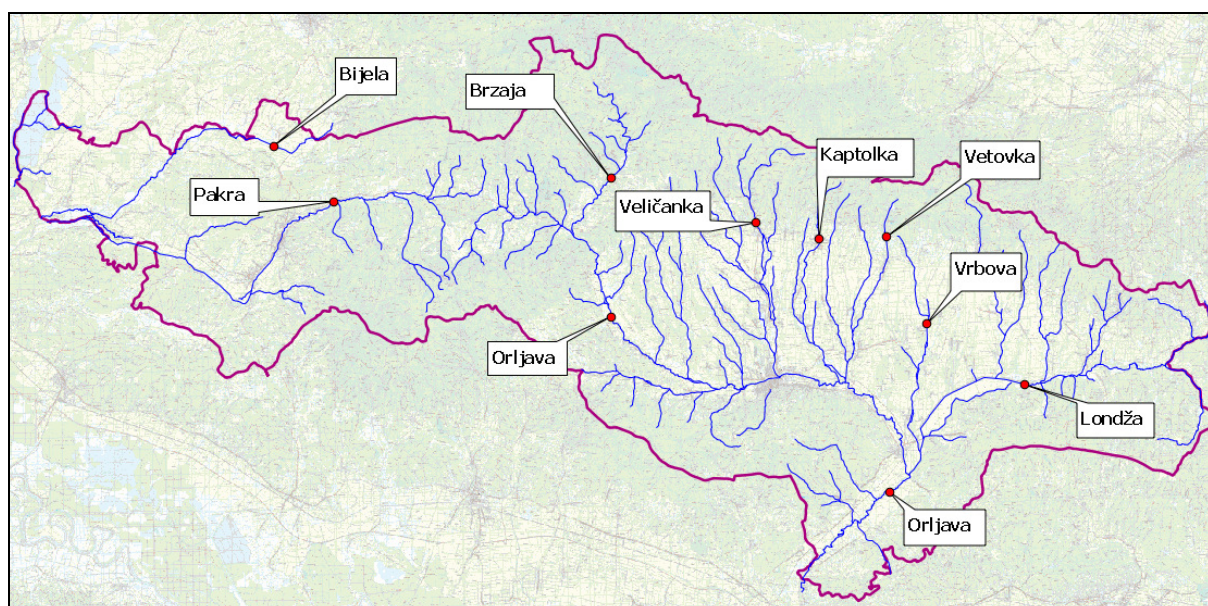
Sliv Ilova – Pakra

Površina sliva iznosi 1.662,6 km², a na području PSŽ zauzima 488,2 km². Slivna površina rijeke Pakre iznosi 640,9 km², a dužina rijeke je 70,5 km i proteže se u smjeru istok- zapad. Rijeka Bijela ima slivnu površinu 331,6 km² i dužinu 59,5 km, teče u smjeru sjeveroistok- jugozapad i ulijeva se u Pakru izvan granice županije.

Na slici (Slika 11) prikazana su slivna područja na području Požeško – slavonske županije. Na slici (Slika 12) prikazan je prostorni raspored glavnih vodotoka na području PSŽ.

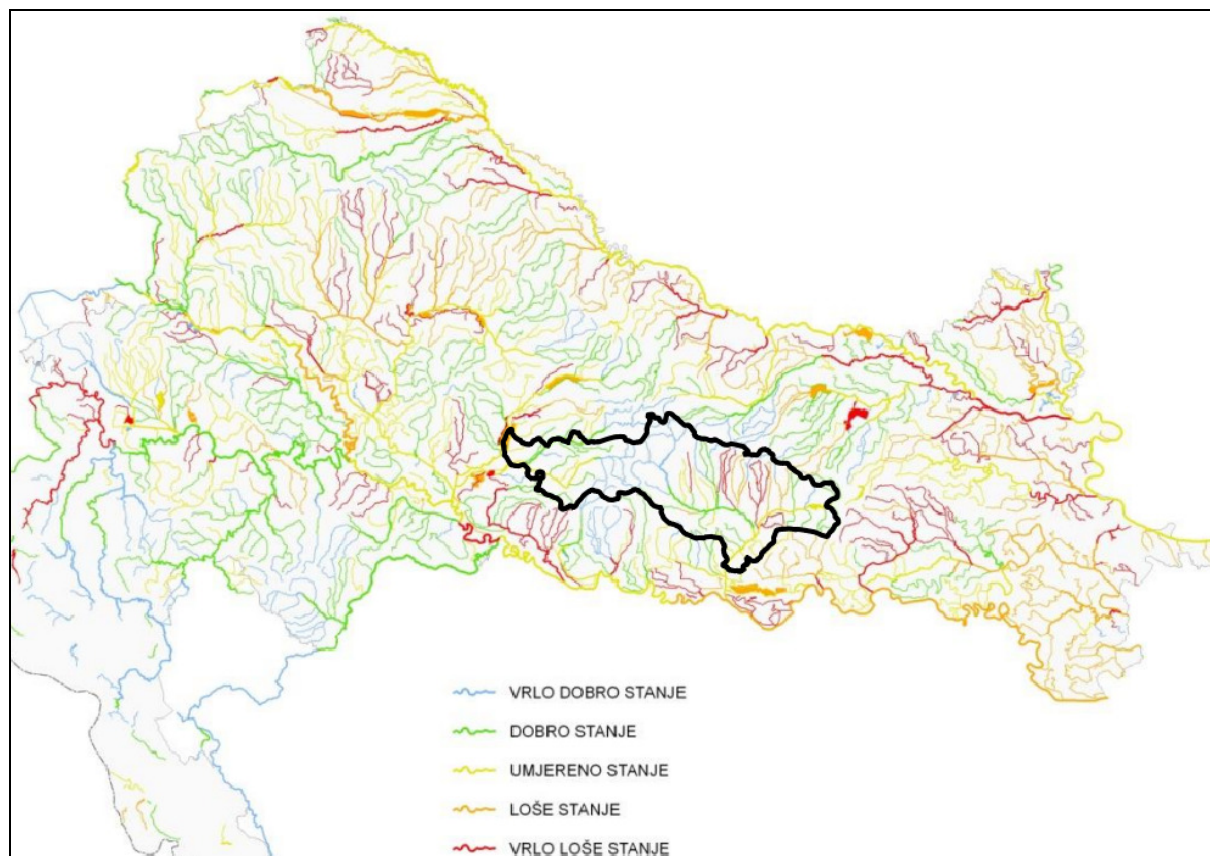

Slika 11. Slivna područja na području Požeško – slavonske županije (Izvor: PP PSŽ)

Slika 12. Prostorni raspored glavnih vodotoka na području PSŽ

Prema Planu upravljanja vodnim područjima (Hrvatske vode, 2013.) ukupno stanje voda određeno je na temelju ocjene općeg hidromorfološkog i fizikalno – kemijskog stanja i ocjene kemijskog stanja te je jednaka nižoj od te dvije ocjene. Na slici (Slika 13) vidljivo je da ocjena ukupnog stanja puno povoljnija na slivu Ilove i Pakre (unutar granica županije) nego na slivu Orlavje i Londže.

Slika 13. Ukupno stanje voda na području PSŽ (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima, Hrvatske vode, 2013.)

Postojeći problemi

Postojeći problemi vezani na stanje površinskih voda vezani su uglavnom na kemijsko i fizikalno- kemijsko opterećenje površinskih voda. Problemi su vezani za odvodnju sanitarnih otpadnih voda, ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda u recipijente, nekontrolirano ispuštanje otpadnih voda iz kućanstava bez priključaka na sustav javne odvodnje, poljoprivredu kroz neuređene stočne farme i korištenje mineralnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja (ispiranjem poljodjelskih površina onečišćenih sredstvima za zaštitu bilja i umjetnim gnojivima, gnojištima).

Onečišćenje površinskih voda na području županije možemo podijeliti na dva tipa:

- onečišćenje iz točkastih izvora
- onečišćenje iz raspršenih izvora

Pokazatelji o onečišćenju voda iz točkastih izvora temelje se na procjeni onečišćenja od stanovništva priključenog na sustave javne odvodnje i onečišćenja od gospodarskih subjekata koji, na temelju vodopravne dozvole za ispuštanje otpadnih voda, svoje otpadne vode ispuštaju u sustave javne odvodnje ili direktno u okoliš. Onečišćenje od stanovništva se prati preko pokazatelja onečišćenja organskim tvarima (BPK₅, KPK) i hranjivim tvarima (ukupni dušik, ukupni fosfor).

Onečišćenje iz raspršenih izvora procijenjeno je vrlo grubo iz bilance onečišćujućih tvari u površinskim vodama, na temelju rezultata monitoringa kakvoće voda. Analiza je provedena samo za onečišćenje hranjivim tvarima (ukupni N, ukupni P) i sljedeće grupe raspršenih izvora onečišćenja:

- stanovništvo bez priključka na sustav javne odvodnje,
- stočne farme

→ poljoprivredne površine (primjena gnojiva, sredstava za zaštitu bilja)

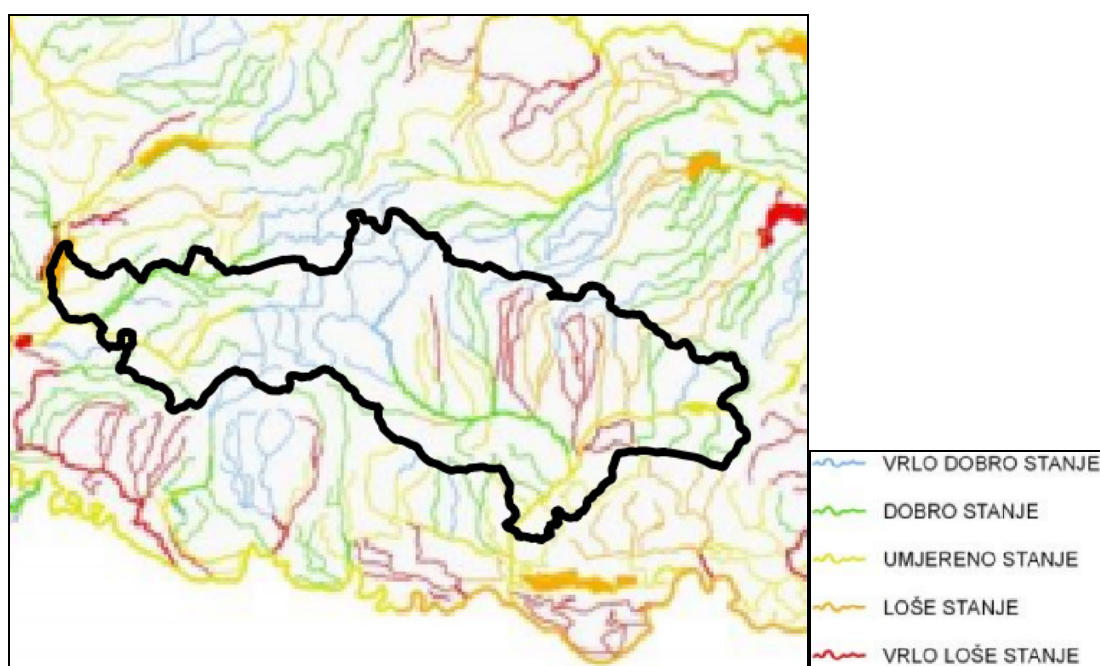
Prema podacima iz Izvješća o stanju okoliša na prostoru Požeško – slavonske županije za razdoblje 2008.- 2012. (PSSG 8/13) na području županije svi gradovi imaju izgrađen sustav javne odvodnje određenog opsega. Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju centralne dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz ispušt otpadnih voda u obližnje vodotoke. Na području Požeško-slavonske županije izgradnja kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje daleko zaostaje za izgradnjom vodoopskrbnih sustava. Odvodnja otpadnih i oborinskih voda riješena je djelomično u gradovima Požega, Pleternica, Pakrac i Lipik, Kutjevo te općinskim središtima Velika, Kaptol i Jakšić. Pored toga izgrađen je manji broj zasebnih sustava u Hrnjercu, Vetovu, Ovčari i Gaju, te djelomično izgrađen sustav odvodnje u naselju Poljana. Priključenost stanovništva na sustave odvodnje je nezadovoljavajuća- 42% što je slično prosjeku u RH, čime je sustavima odvodnje na području županije obuhvaćeno oko 36.000 stanovnika.

Kod većine perifernih naselja odvodnja otpadnih voda riješena je putem sabirnih i septičkih jama iz kojih se otpadne vode prelijevaju u vodotoke i dreniraju u podzemlje.

U Pakracu, Lipiku i Požegi izgrađeni su centralni uređaji za pročišćavanje otpadnih voda i to 1. stupanj - mehanički stupanj.

Analiza kakvoće voda koja se provodi u županiji pokazuje da je voda lošije kakvoće, što se pogotovo očituje nizvodno od gradova.

Na slici (Slika 14) prikazano je opće hidromorfološko i fizikalno – kemijsko stanje površinskih voda na području PSŽ.

Slika 14. Opće hidromorfološko i fizikalno – kemijsko stanje površinskih voda na području PSŽ (Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima, Hrvatske vode, 2013.)

Općenito situacija je puno povoljnija na slivu Ilove i Pakre (unutar granica županije) nego na slivu Orljave i Londže.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Obzirom na probleme vezane za ispuštanje neobrađenih/ nedovoljno pročišćenih sanitarnih otpadnih voda bilo putem sustava javne odvodnje odnosno putem sabirnih jama s ispuštima u obližnje vodotoke, izostankom izgradnje sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda nastavio bi se negativan utjecaj na površinske vode u vidu kemijskog i fizikalno- kemijskog onečišćenja vodotoka.

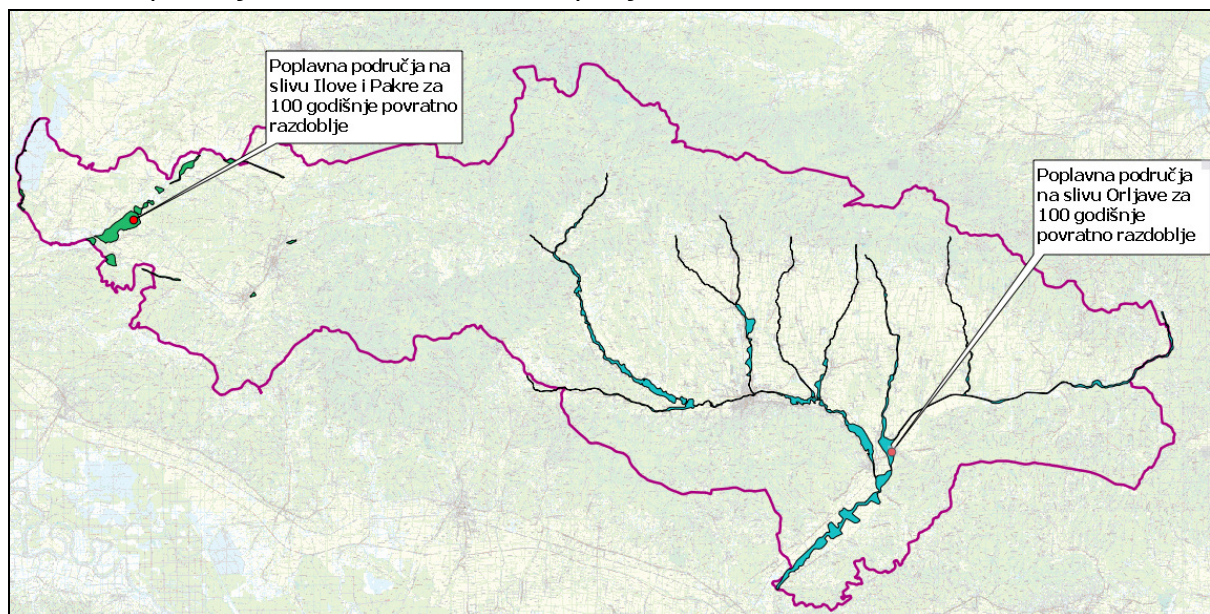
2.6.3. POPLAVE I SUŠE

Postojeće stanje

Globalno prisutne klimatske promjene između ostalog manifestiraju se kroz sve učestalije pojave ekstremnih meteoroloških pojava koje najčešće rezultiraju elementarnim nepogodama u obliku suša, požara, poplava, ciklona, a koje sa sobom nose znatne gospodarske štete, ponajprije u poljoprivredi

Područje PSŽ, a poglavito požeštine karakteriziraju pojave velikih voda koje se pojavljuju i brzo otječu te sušna razdoblja kada protok u vodotocima značajno pada, a manji vodotoci u ljetnim mjesecima i presušuju.

Na slici (Slika 15) prikazana su poplavna područja na slivovima Ilova- Pakra i Orljava- Londža na području Požeško – slavonske županije.

Slika 15. Poplavna područja na slivovima Ilova – Pakra i Orljava – Londža na području PSŽ

Iz perspektive poplava, situacija je povoljnija na slivu Ilove- Pakre s obzirom da su naselja koja se nalaze u blizini poplavnih područja smještena na višim nadomorskim visinama gdje je manja opasnost od poplava. Na slivnom području djelomično su uređeni vodotoci Pakre i Bijele.

Za slivno područje Orljave- Londže napravljena je Hidrološka analiza sliva Orljave s novelacijom rješenja zaštite od poplava (Vodoprivredno-projektni biro d.d., Zagreb, 2012.g).¹⁹Reljefne karakteristike sliva Orljave formirale su specifičan prostorni raspored hidrografske mreže uslijed čega se javlja izuzetno veli broj koicidencija poplavnih valova na brojnim

¹⁹ Izvor: Hidrološka analiza sliva Orljave s novelacijom rješenja zaštite od poplava (Vodoprivredno-projektni biro d.d., Zagreb, 2012.g)

točkama unutar slivova. Osim toga, različiti klimatski uvjeti koji su prisutni u slivu uzrokuju neravnomjeran prostorni i vremenski raspored oborina. Tako nizinska područja u prosjeku imaju godišnju oborinu od oko 770 mm/god, a viša područja oko 890 mm/god. Najviše oborina padne u VI. i XI. mjesecu. Oko 10% oborina padne u obliku snijega. Otjecanje voda karakterizira i kratak period velikih voda, u kojem otekne i do 50% ukupnih godišnjih voda nanoseći pritom štete poljoprivrednim površinama te šumama i šumskim zemljištima, naseljima i objektima. Na brdskim potocima formiraju se bujice čija pokretna snaga uzrokuje pronos nanosa u niže predjele, gdje se taloži i smanjuje protjecajni profil, uslijed čega pri nailasku velikih voda dolazi do plavljenja okolnog terena. Na nekim bujicama su djelomično izvedeni regulacijski radovi, ali sudeći prema broju pojava poplava na prostoru Županije, to je nedovoljno. Područje karakterizira i dug period hidroloških minimuma (suše), u kojem se javlja povećana potreba za vodom, a koje tada nema na raspolaganju.

Rijeka Orljava i njeni pritoci nisu u stanju primiti mjerodavne protoke za koje se propisuje sigurnost obrane od poplava. Odgovarajućim objektima u slivu potrebno je izvršiti njihovu redukciju na nivo postojećih kapaciteta. U cilju postizanja željenog stupnja sigurnosti ocijenjeno je da je aktivnosti potrebno prebaciti na brdski dio sliva gdje vodu treba zadržati kako bi se smanjio pritisak na nizvodna područja. To se prije svega odnosi na izgradnju akumulacija i retencija na glavnim vodotocima: Orljavi, Londži, Kaptolki i Vrbovi, kojima se potiče značajna redukcija voda s relativno velikim utjecajem na nizvodni dio sliva. Navedene akumulacije imale bi velik utjecaj u smislu redukcije maksimalnih voda, te općenito na distribuciju voda.

U postojećem stanju izgrađenosti sustava najugroženija područja u slivu su ona uz rijeku Orjavu na području između Bučja i Frkljevaca, šire područje Pleternice, dionica Orljave od Viškovaca do Vidovaca, dionica kroz Požegu između novog i željezničkog mosta te uzvodno od ušća Orljavice do Boričevaca.

Pleternica se brani akumulacijom „Londža“ od rijeke Londže i retencijom „Vrbova“ od potoka Vrbova, a od rijeke Orljave bi je trebalo braniti dodatnim objektima: akumulacijom „Kamenska“ i akumulacijom „Kaptolka“. Izgradnjom ovih konceptijskih objekata zaštite od štetnog djelovanja voda, praktično bi se eliminirale poplavne zone koje danas postoje unatoč izgrađenim nasipima.

Tablica 10. Evidentirane elementarne nepogode na području PSŽ za razdoblje 1998. – 2008. (Izvor: Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011.-2013., Požega, 2011.)

Godina	Vrsta elementarne nepogode	Ukupan iznos procijenjene štete (kn)
1998.	Snježni nanosi i olujno nevrijeme uz tuču, 2 puta proglašenje elementarne nepogode zcijelo područje Županije	57.724.594
1999.	Olujni vjetar, kiša i tuča	29.056.190
2000.	Suša	53.745.569
2001.	Mokri snijeg, kasni mraz, olujni vjetar	12.232.592
2002.	Kasni mraz, tuča i olujno nevrijeme	14.903.128
2003.	Kasni mraz, suša – cijelo područje Županije	71.224.270
2004.	Poplave , olujno nevrijeme i tuča	47.772.419
2005.	Tuča i olujni vjetar	33.117.077
2006.	Kiša, suša , tuča	28.404.484
2007.	Dugo sušno razdoblje u proljetnom periodu , te olujno nevrijeme praćeno tučom i pijavicom	120.110.744
2008.	Olujno nevrijeme praćeno velikim količinama oborina i tučom	3.883.452

Prema podacima o evidentiranim elementarnim nepogodama na području PSŽ za razdoblje 1998. – 2008. (Tablica 10) vidljivo je da značajnu štetu na prostoru Požeško – slavonske čine upravo poplave i suše. Kada se tome dodaju velike poplave iz 2010. godine te nedavne poplave iz svibnja 2014. čije se štete još zbrajaju vidljivo je da situacija što se tiče obrane od poplava nezadovoljavajuća. Poplave uzrokuju ljudske žrtve, velike štete na imovini, te štetu na infrastrukturi i okolišu te je nužno krenuti u rješavanje tog problema.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Obzirom da otjecanje voda na području PSŽ karakterizira kratak period velikih voda, u kojem otekne velik postotak ukupnih godišnjih voda razarajući pritom poljoprivredne površine te šume i šumska zemljišta, naselja i objekte te da je karakterističan dug period malih voda, u kojem se javlja povećana potreba za vodom, a koje tada nema, izostankom gradnje akumulacija/retencija nastavio bi se negativan utjecaj na stanovništvo i njihovu imovinu. Linijski objekti pasivne zaštite (nasipi) od poplava više nisu dovoljni, jer sve je očitiji utjecaj klimatskih promjena ne protoke vodotoka, te postoji mogućnost pojave uzastopnih velikih vodnih valova u kratkom vremenskom periodu. Akumulacije i retencije predstavljaju aktivnu obranu od poplava. Obzirom da su akumulacije predviđene kao višenamjenski objekti, njihovim korištenjem moguće je iz njih vršiti vodoopskrbu te po potrebi navodnjavati poljoprivredne površine.

2.7. BIORAZNOLIKOST

Postojeće stanje

Zahvaljujući geografskom smještaju, visinskoj razvedenosti (Papuk, Krndija, Dilj gora, Požeška gora i Psunj) te raznolikosti i brojnosti vodnih tijela na prostoru Županije dolaze raznolika staništa, odnosno stanišni tipovi, te s njima povezane biljne i životinjske vrste.

Prema podacima Državnog zavoda za zaštitu prirode²⁰ na prostoru Županije dolaze stanišni tipovi prikazani u tablici (Tablica 11). Nazivi staništa koja se smatraju ugroženima i rijetkima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09), odnosno nalaze se na Prilogu II.A predmetnog pravilnika su podebljana.

Tablica 11. Zastupljenost stanišnih tipova na području Požeško-slavonske županije

Tip staništa - NKS	NKS kod	površina (ha)	udio u površini Županije (%)
<i>Kopnena staništa - poligoni</i>			
Aktivna seoska područja	J11	6877,91	3,77
Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	J11/J13	596,93	0,33
Gradske jezgre	J21	111,36	0,06
Gradske stambene površine	J22	1568,38	0,86
Industrijska i obrtnička područja	J41	13,05	0,01
Infrastrukturne površine	J44	2,65	0,001
Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	131	50107,36	27,48
Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	181	217,46	0,12
Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	E45	43809,86	24,03
Mezofilne livade Srednje Europe	C23	16193,96	8,88
Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva	D12	627,13	0,34
Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	E31	15838,06	8,69
Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume / Vlažne livade Srednje	E31/C22	20,53	0,01

²⁰ Podaci o vrstama, staništima, zaštićenim i evidentiranim područjima, područjima Ekološke mreže RH i potencijalnim područjima europske ekološke mreže Natura 2000 s prijedlogom mjera zaštite za potrebe izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Požeško-slavonske županije, DZZP, 2013.

Tip staništa - NKS	NKS kod	površina (ha)	udio u površini Županije (%)
Europe			
Mozaici kultiviranih površina	121	3937,42	2,16
Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	I21/J11/I8 1	2260,17	1,24
Neobrasle i slabo obrasle obale stajaćica / Trščaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Infrastrukturne površine	A13/A41/J 44	109,67	0,06
Panonske bukovo-jelove šume	E51	3834,26	2,10
Poplavne šume crne joha i poljskog jasena	E21	44,29	0,02
Poplavne šume hrasta lužnjaka	E22	98,77	0,05
Poplavne šume vrba / Poplavne šume topola	E11/E12	11,24	0,01
Površinski kopovi	J43	99,80	0,05
Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze	E32	31133,49	17,07
Srednjoeuropske neutrofilne do slaboacidofilne, mezofilne bukove šume	E41	855,92	0,47
Stalne stajaćice	A11	866,72	0,48
Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima	C33	19,93	0,01
Trščaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Mozaici kultiviranih površina	A41/I21	52,91	0,03
Urbanizirana seoska područja	J13	199,02	0,11
Uzgajališta životinja	J45	17,87	0,01
Vinogradi	153	473,03	0,26
Vlažne livade Srednje Europe	C22	2093,25	1,15
Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci	C24	56,25	0,03
Voćnjaci	151	191,33	0,10
Ukupno:		182339,98	100,00
Kopnena staništa - točkasti lokaliteti			
Livade bodljazobi i blijede djeteline	C2222		
Termofilne šikare brdskog vegetacijskog pojasa	D1213		
Zajednica male i velike vodene leće	A3212		
Zajednica vodenog papra i todjelnog dvozubca	11711		
Šikare i živice planarnog vegetacijskog pojasa	D1214		

Raznolika staništa popraćena su i znatnom bioraznolikosti, odnosno prisutnošću brojnih biljnih i životinjskih vrsta. U fauni prostora zastupljene su sve skupine životinja (sisavci, ptice, vodozemci, gmazovi, ribe te beskralješnjaci).

Iako ne postoje detaljni podaci o rasprostranjenosti vrsta na prostoru Županije, prema podlozi DZZP-a, koja je temeljena na nizu znanstvenih i stručnih studija, te crvenim knjigama RH, na razmatranom prostoru očekuje se niz zaštićenih i ugroženih vrsta (Tablica 12).

Tablica 12. Kratak pregled ugroženih vrsta Županije te izdvojene najugroženije vrste

Skupina	Broj ugroženih vrsta za koje se pretpostavlja da dolaze na prostoru Županije	Posebno ugrožene vrste koje se očekuju na prostoru Županije
Sisavci	19 niz vrsta šišmiša, puhovi (sivi i orašar), europski zec, vjeverica, dabar, vidra i močvarna rovkva	<ul style="list-style-type: none"> dugokrili pršnjak (<i>Miniopterus schreibersi</i>) sivi dugoušan (<i>Plecotus austriacus</i>) velikouhi šišmiš (<i>Myotis bechsteinii</i>) južni potkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)
Ptice	61	<ul style="list-style-type: none"> patka lastarka (<i>Anas acuta</i>)

Skupina	Broj ugroženih vrsta za koje se pretpostavlja da dolaze na prostoru Županije	Posebno ugrožene vrste koje se očekuju na prostoru Županije
	niz grabljivica, močvarica, pjevica, vrste iz porodica: djetlića, šljuka, kokošica, čigri, sova i golubova	<ul style="list-style-type: none"> • patka žličarka (<i>Anas clypeata</i>) • crnoprugasti trstenjak (<i>Acrocephalus melanopogon</i>) • šljuka kokošica (<i>Gallinago gallinago</i>) • patuljasti orao (<i>Hieraaetus pennatus</i>) • patka gogoljica (<i>Netta rufina</i>) • mali vranac (<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>) • crvenonoga prutka (<i>Tringa totanus</i>) • patka kreketaljka (<i>Anas strepera</i>) • divlja guska (<i>Anser anser</i>) • orao kliktaš (<i>Aquila pomarina</i>) • žuta čaplja (<i>Ardeola ralloides</i>) • bukavac (<i>Botaurus stellaris</i>) • eja močvarica (<i>Circus aeruginosus</i>) • eja livadarka (<i>Circus pygargus</i>) • velika bijela čaplja (<i>Egretta alba</i>) • štekavac (<i>Haliaeetus albicilla</i>) • veliki pozviždač (<i>Numenius arquata</i>) • žličarka (<i>Platalea leucorodia</i>) • čaplja danguba (<i>Ardea purpurea</i>) • patka njorka (<i>Aythya nyroca</i>) • bjelobrada čigra (<i>Chlidonias hybridus</i>) • crna roda (<i>Ciconia nigra</i>) • kosac (<i>Crex crex</i>) • crna lunja (<i>Milvus migrans</i>) • škanjac osaš (<i>Pernis apivorus</i>) • golub dupljaš (<i>Columba oenas</i>) • modrovoljka (<i>Erithacus svecicus</i>) • mala šljuka (<i>Lymnocyptes minima</i>) • siva štijoka (<i>Porzana parva</i>) • riđa štijoka (<i>Porzana porzana</i>) • šljuka (<i>Scolopax rusticola</i>)
Gmazovi	1 barska kornjača (<i>Emys orbicularis</i>)	
Vodozemci	3 crveni mukač (<i>Bombina bombina</i>) gatalinka (<i>Hyla arborea</i>) veliki panonski vodenjak (<i>Triturus dobrogicus</i>)	
Ribe	8 vrste iz porodica: paklara (dunavska, ukrajinska i potočna mrena), šarana (potočna mrena, krkušica i dvoprugasta uklija), vijuna (zlatni vijun) te pastrva (potočna pastrva)	<ul style="list-style-type: none"> • potočna mrena (<i>Barbus balcanicus</i>) • zlatni vijun (<i>Sabanejewia balcanica</i>) • potočna pastrva (<i>Salmo trutta</i>)
Beskralješnjaci – postoje podaci	14	<ul style="list-style-type: none"> • močvarni plavac (<i>Maculinea alcon</i>)

Skupina	Broj ugroženih vrsta za koje se pretpostavlja da dolaze na prostoru Županije	Posebno ugrožene vrste koje se očekuju na prostoru Županije
za leptire	vrste iz porodica: debeloglavaca, lastinrepaca, plavaca	riđa, i <ul style="list-style-type: none"> • žutonoga riđa (<i>Nymphalis xanthomelas</i>) • šareni ve/bijela riđa (<i>Nymphalis vaualbum</i>)

Postojeći problemi

Trenutno stanje bioraznolikosti Županije nije zabrinjavajuće, prisutan je niz prirodnih staništa te s njima povezanih vrsta, uključujući preko stotinjak ugroženih i zaštićenih vrsta.

Ipak, kako širom Hrvatske, pa tako i na području Županije, ljudska djelatnost ima razne negativne utjecaje na mnoge prirodne stanišne tipove (smanjuje mu se površina rasprostiranja, broj lokaliteta ili mijenja kvalitativni ili kvantitativni sastav u odnosu na karakteristično stanje²¹). Degradacija staništa, ili gubitak, su među najznačajnijim uzrocima smanjenja biološke raznolikosti. Fragmentacija staništa se općenito smatra jednim od značajnih razloga ugroženosti staništa, posebno šuma i vodotoka.

Unos alohtonih vrsta, odnosno širenje invazivnih vrsta, općenito predstavlja velik problem za bioraznolikost, domaće biljne i životinjske vrste te očuvanje svih prirodnih staništa.

Vodena staništa i svojte su iz raznih izvora izložene onečišćenjima (ispuštanje otpadnih voda te korištenje gnojiva u poljoprivredi, posebno opterećenja hranjivim solima). Zahvati na vodnim tijelima, u svrhu regulacije vodotoka ili za neku drugu namjenu, također imaju negativan utjecaj na staništa površinskih kopnenih voda, močvarnih staništa, vlažnih travnjaka i poplavnih šuma, jer dovode do promjena režima plavljenja.

Šumska staništa zauzimaju oko 45% površine Županije. Šume te biljne i životinjske vrste s njima povezane su ponajprije ugroženi fragmentacijom (često zbog izgradnje infrastrukturnih sustava), neodgovarajućim gospodarenjem u privatnim šumama te prenamjenom zemljišta (krčenje šuma za građevinska ili poljoprivredna područja). Poplavne šume, koje su posebno ugrožene promjenama vodnoga režima, prekrivaju 0,08% Županije.

Općenito, pa tako i u Županiji postoji dugogodišnji trend širenja antropogenih staništa i prenamjene prirodnih staništa. Urbane površine te površine pod intenzivnom poljoprivredom zauzimaju sve veće prostore. S druge strane, staništa ovisna o tradicionalnim ljudskim aktivnostima, kao što su travnjačka staništa ovisna o ispaši i košnji, su prepuštena sukcesiji zbog napuštanja tih djelatnosti.

Brojne biljne i životinjske vrste danas su ugrožene prvenstveno zbog gubitka ili narušavanja njegove kvalitete ljudskom aktivnošću, u manjoj mjeri uzroci su prirodni, npr. mali broj stanišnih lokaliteta ili prirodna vegetacijska sukcesija. Životinje su, osim kroz utjecaj na njihova staništa, često ugrožene i prekomjernim lovom ili ribolovom te izravnim uznemiravanjem.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Bez provedbe predmetnog prostornog plana raširenost antropogenih staništa, kao i fragmentacija prirodnih staništa bi se zadržale na trenutnoj razini. Vodena staništa i svojte bi i dalje bili izloženi pritisku ispuštanja nedovoljno obrađenih otpadnih voda. Mnoga vodena tijela bi zadržala svoje sadašnje hidrološke karakteristike te vrste koje u njima obitavaju. Također, izostanak zahvata na vodotocima bi značilo da neće doći do značajnih promjena

²¹ J. Topić, Lj. Ilijanić, N. Tvrtković i T. Nikolić: Staništa - priručnik za inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb 2006.

poplavnih režima, odnosno da bi izostao negativan utjecaj takvih zahvata na poplavna i vlažna šumska i travnjačka staništa.

2.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE

Postojeće stanje

Na području Požeško-slavonske županije nalazi se šest područja prirode zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13). Prostorni plan PSŽ predviđa i zaštitu područja primjenom planskih mjera zaštite na nizu područja (većinom vrijednih krajobrazna ili šuma). Kako se radi o prostoru koji se štiti planom, u smislu rezervacije prostora, ona nisu obrađivana u poglavlju Zaštićena područja prirode, već se predmetno poglavlje odnosi na područja zaštićena Zakonom. Prostori vrijednih krajobrazna su uključeni u analizu krajobrazna, a šume u poglavlje o šumama.

Područje Papuka, u ukupnoj površini od 33.600 ha, proglašeno je **Parkom prirode Papuk** 1999.g.²². Park se prostire na području Požeško-slavonske županije i Virovitičko-podravne županije.

Temeljni razlog za proglašenje zaštite većeg dijela planine Papuk i manjeg dijela planine Krndije, bila je iznimna geološka, biološka, krajobrazna i kulturna raznolikost, a koja je tipična za područje tzv. slavonskih planina u zapadnom dijelu slavonske regije. Gotovo 95% površine Parka prekriveno je šumama koje su na nekim lokalitetima zbog svojih prirodnoznatvenih i krajobraznih vrijednosti posebno zaštićene. Na području PSŽ to je **spomenik prirode „Stanište tise“**, zaštićeno 2004. godine. Park prirode Papuk zbog svojih obilježja prirodno je stanište mnogim životinjskim vrstama, među kojima se zbog brojnosti i raznolikosti posebno ističu ptice i šišmiši. Gorja su izrazito šumske površine, pa ih i to razlikuje i razdvaja od okolnog krajobrazna, te su najmarkantnija značajka reljefa istočne Hrvatske. Izvorne šume su dobro očuvane, a posebno su vrijedne šume panonske bukve i jele u višim predjelima. Područje Parka prirode predstavlja geološki najraznolikije područje u ovom dijelu Republike Hrvatske. Slijedom europskih i svjetskih inicijativa u zaštiti vrijedne geološke baštine stvorene su asocijacije kao što su: Europska mreža geoparkova (EGN), te Svjetska mreža geoparkova (GGN). Park prirode Papuk postao je članom navedenih asocijacija 2007. godine, kao prvi geopark iz Hrvatske.

2006. godine je unutar Parka prirode Papuk preventivno bio zaštićen i posebni botanički rezervat „Pliš-Mališćak-Turjak-Lapjak“ (djelomično se prostire i izvan granica parka). Danas prostor botaničkog rezervata nije pod zaštitom, ali je pokrenut postupak za njegovo proglašenje.

Značajni krajobraz Sovsko jezero je jedinstveno prirodno jezero u brdsko-brežuljkastom području kontinentalne Hrvatske zaštićeno 1989. godine. Nalazi se na sjevernoj padini Dilja, u maloj depresiji. S istočne i sjeveroistočne strane okruženo je šumom hrasta kitnjaka i običnog graba te šumom bukve u jarcima.

Spomenik parkovne arhitekture Trenkovo – park oko dvorca zaštićen je 1964. godine i obuhvaća površinu od 5,20 ha.

Ljuečilišni perivoj u Lipiku nastao je krajem 19.stoljeća, a **spomenikom parkovne arhitekture** proglašen je 1965. godine. Park se prostire na površini od 10,4 ha.

Sjeveroistočno od Požege u Kutjevu, nalazi se kasnobarokni dvorac obitelji Turković uklopljen u prostrani park. Unutar kamenog ogradnog zida, rubom su sađena stabla, dok je središnji prostor ispred dvorca uređen s neohistoricističkom rondelom. **Spomenikom parkovne arhitekture park oko dvorca u Kutjevu** proglašen je 1967. godine.

²² Zakon o proglašenju Parka prirode „Papuk“, NN 45/99

Zakonska ograničenja povezana s kategorijom zaštite su prikazana u sljedećoj tablici (Tablica 13), kao i mjere zaštite predložene od strane Državnog zavoda za zaštitu prirode prilikom izrade Stručne podloge za izradu predmetnih izmjena i dopuna plana.

Tablica 13. Prikaz kategorija zaštite i ograničenja sukladno Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13) te mjere zaštite sukladno podlozi Državnog zavoda za zaštitu prirode

Kategorija	Prirodna vrijednost	Namjena	Gospodarske i druge djelatnosti	Mjere zaštite
Posebni rezervat <i>Planirani botanički rezervat Turjak–Mališćak–Pliš–Lapjak</i>	Područje kopna i/ili mora od osobitog značenja zbog jedinstvenih, rijetkih ili reprezentativnih prirodnih vrijednosti, ili je ugroženo stanište ili stanište ugrožene divlje vrste	prvenstveno očuvanje vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> nisu dopušteni zahvati i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom dopušteni zahvati kojima se održavaju ili poboljšavaju uvjeti važni za očuvanje svojstava zbog kojih je proglašen iznimno se dopušta uzgoj riba i/ili drugih vodenih organizama tamo gdje je u trenutku proglašenja zatečena djelatnost uzgoja, u opsegu i na način koji ne ugrožava svojstva zbog kojih je proglašen dopuštaju se druge djelatnosti iz pravilnika o zaštiti i očuvanju područja (propisuje Ministar) 	Na području i u neposrednoj okolini nisu prihvatljivi zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih i/ili životinjskih populacija, a to su: <ul style="list-style-type: none"> intenzivniji zahvati sječe; izgradnja objekata i prateće infrastrukture u službi stambene, proizvodne, poslovne i turističke namjene; izgradnja prometne infrastrukture; izgradnja elektrana (uključujući i one na obnovljive izvore energije); eksploatacija mineralnih sirovina; hidrotehnički zahvati i melioracija zemljišta; prenamjena zemljišta; postavljanje antenskih stupova; onečišćenje nadzemlja i podzemlja; unošenje stranih (alhtonih) vrsta.
Park prirode <i>PP Papuk</i>	Prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima, naglašenim krajobraznim i kulturno-povijesnim vrijednostima	Znanstvena, kulturna, odgojno-obrazovna te rekreativna namjena	<ul style="list-style-type: none"> dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i zahvati kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i uloga 	Za očuvanje PP Papuk najvažnije je usklađenje s provedbom njegovog prostornog plana područja posebnih obilježja i plana upravljanja.
Spomenik prirode <i>Stanište tisa na Papuku</i>	Pojedinačni neizmijenjeni dio prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost		<ul style="list-style-type: none"> dopušteni su zahvati i djelatnosti kojima se ne ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti 	Na području i u utjecajnom području nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti šumske fitocenoze, a to su ponajprije: <ul style="list-style-type: none"> intenzivniji zahvati sječe u okolnom prostoru, izgradnja prometnica,

Kategorija	Prirodna vrijednost	Namjena	Gospodarske i druge djelatnosti	Mjere zaštite
Značajni krajobraz <i>Sovsko jezero</i>	Prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje		<ul style="list-style-type: none"> dopušteni su zahvati i djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen 	<ul style="list-style-type: none"> eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr. Na području i u neposrednoj okolini nisu prihvatljivi zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih i/ili životinjskih populacija, a to su: <ul style="list-style-type: none"> intenzivniji zahvati sječe; izgradnja elektrana (uključujući i one na obnovljive izvore energije); eksploatacija mineralnih sirovina; hidrotehnički zahvati i melioracija zemljišta; prenamjena zemljišta; izgradnja golf igrališta; postavljanje antenskih stupova; onečišćenje nadzemlja i podzemlja; unošenje stranih (alohtonih) vrsta. Elemente krajobraza u zaštićenim i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti. U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana.
Spomenik parkovne arhitekture <i>Park u:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>Lipiku</i> <i>Trenkovu</i> <i>Kutjevu</i> 	Umjetno oblikovani prostor (perivoj, botanički vrt, arboretum, gradski park) koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-povijesnu i odgojno-obrazovnu vrijednost		<ul style="list-style-type: none"> dopušteni su zahvati i djelatnosti kojima se ne narušavaju vrijednosti zbog kojih je zaštićen 	

Postojeći problemi

Stanje zaštićenih područja prirode je relativno dobro, no ipak postoje određeni problemi.

Za PP Papuk nije donesen Prostorni plan područja posebnih obilježja što otežava provedbu Plana upravljanja PP Papuk, odnosno provođenje planiranih oblika zaštite.

Unutar Parka prirode je smješten botanički vrlo vrijedan prostor, Turjak–Mališćak–Pliš–Lapjak, koji trenutno nije posebno zaštićen. U postupku se nalazi zahtjev za proglašenje botaničkog rezervata.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Bez provedbe predmetnog prostornog plana zadržalo bi se trenutno stanje zaštićenih područja.

2.9. KULTURNA BAŠTINA

Postojeće stanje

Povoljan geografski položaj područja PSŽ omogućio je kontinuitet naseljavanja te protok različitih kulturnih, gospodarskih i političkih utjecaja od pretpovijesti do današnjih dana. Takvi uvjeti omogućili su bogatstvo elemenata kulturne baštine na području cijele Županije. Osim velikog broja arheoloških lokaliteta, povijesnih i ruralnih cjelina, utvrđenih gradova, sakralnih građevina te pojedinačnih stambenih i javnih zgrada nalazimo i brojne uporabne i umjetničke predmete koji su dio pokretne kulturne baštine.

Prema podacima Konzervatorskog odjela u Požegi, iz lipnja 2014. godine, a prostoru Županije nalazilo se 210 zaštićenih kulturnih dobara od čega je trajno zaštićeno 163 a preventivno 47. Među elementima kulturne baštine najviše su zastupljeni elementi nepokretne baštine s 131 trajno zaštićenim elementom i 46 preventivno zaštićenih. Elementi nepokretne baštine su zastupljeni s 19 trajno zaštićenih elemenata i jednim preventivno zaštićenim, a trajno je zaštićeno i 13 elemenata nematerijalne kulturne baštine.

MATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

Nepokretna kulturna baština:

Gradske urbanističke jezgre nalaze se u Požegi, Lipiku i Pakracu, a registrirane su kao kulturno dobro s ucrtanim zonama zaštite. Unutar zaštićenih urbanih cjelina nalazi se i veći dio registriranih ili preventivno zaštićenih kulturnih dobara graditeljske baštine stambene, javne i sakralne namjene. Izvan urbanih jezgri gradova, na prostoru cijele županije, nalazi se sakralne i profane građevine koji se nalaze u raznim kategorijama zaštite. U seoskim područjima se pretežno nalaze stambeni i gospodarski objekti koji predstavljaju elemente etnološke kulturne baštine te sakralni objekti-crkve i raspela. U okolici gradova i sela se nalaze ladanjske kuće ili kurije, ostatci samostana i crkava, tragovi srednjovjekovnih selišta a na pogodnim uzvišenjima više ili manje sačuvane ruševine starih gradova ili utvrda. Ostatci utvrđenih srednjovjekovnih gradova se nalaze na teško pristupačnim lokacijama Požeškog gorja i Papuka što je rezultiralo oštećenjima i izostankom održavanja.

Područje Županije predstavlja značajno arheološko područje s nizom lokaliteta putem kojih pratimo kontinuirano naseljavanje od mlađeg kamenog doba do danas. Osim keramike značajni su i grobni humci-tumuli u kojima je pronađena ratnička oprema. Kao primjer se može navesti lokalitet Čemernica i Gradci gdje su pronađeni nalazi od vremena Starčevačke kulture pa do starijeg željeznog doba. Od ostalih arheoloških područja mogu se izdvojiti Grabarje, Čaglin i Ruševo. Po zastupljenosti dominiraju nalazišta iz kamenog, željeznog i

antičkog doba dok je pojava srednjovjekovnih nalaza nešto rjeđa a ranoslavenskom razdoblju se može pripisati tek nalazište u blizini Brestovca.

Pokretna kulturna baština:

Čine je predmeti koji se nalaze u muzejima, galerijama, knjižnicama, arhivima, privatnim zbirka ili su dio crkvenih inventara.

Trenutno su aktivni samo gradski muzeji Požege i Pakraca. Gradski muzej Pakraca je nastao u novije vrijeme i sadrži etnografske, umjetničke, kulturno-povijesne i školske zbirke manjeg opsega. Gradski muzej u Požegi, zbog svoje bogatije povijesti koja seže u 1924. godinu, sadrži opsežnije zbirke i a unutar muzeja su odjeli za povijest, arheologiju, etnologiju te povijest umjetnosti.

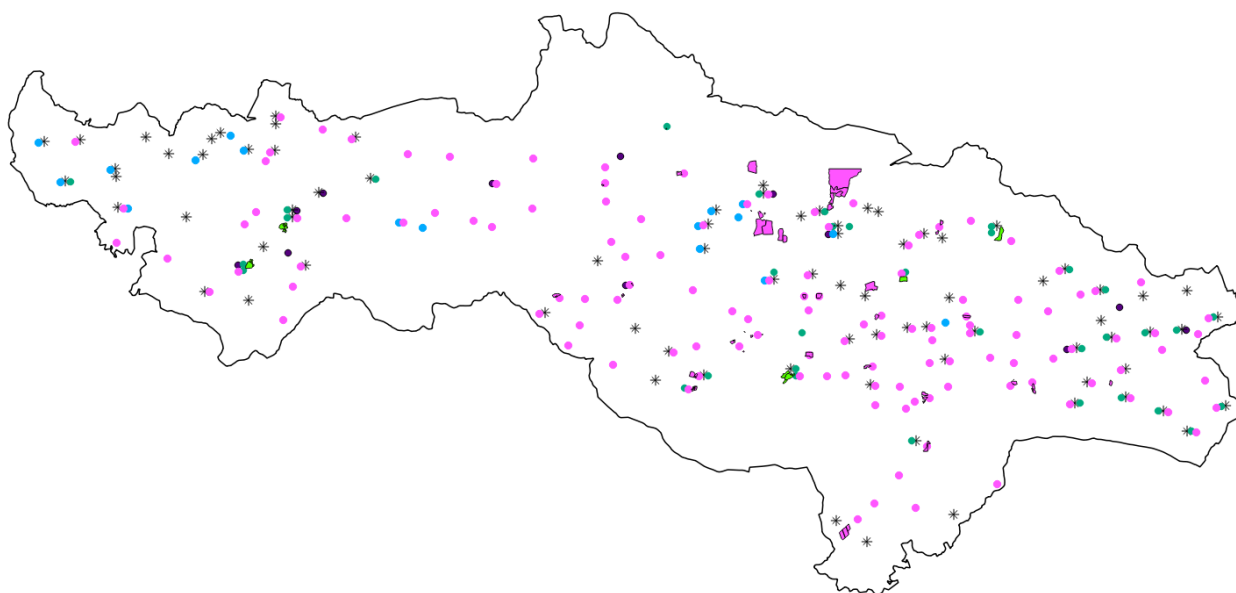
Knjižnična građa pohranjena je u fundusima muzeja i knjižnica a značajne primjerke posjeduje i samostan Franjevac u Požegi gdje se nalazi oko 3600 svezaka stare i rijetke građe, zbirke rukopisa iz 18. i 19. st., arhivska građa te dvije inkunabule.

U Povijesnom arhivu u Požegi nalazi se brojno arhivsko gradivo raspoređeno u 221 arhivskom fondu i zbirci koje je prikupljeno u razdoblju od 1724. do 1990.

Prema dostupnim podacima u grafičkom prikazu 2.9.-1 prikazan je prostorni raspored elemenata kulturne baštine. Pojedini elementi su simbolički prikazani a detaljno objašnjenje značenja s kategorijama zaštite prikazano je u tablici 2.9.-1.

NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

Od 13 zaštićenih elemenata nematerijalne kulturne baštine za područje PSŽ su specifična dva elementa s područja Požege. To su požeški vinogradarski običaj-Grgurevo i umijeće izgradnje i sviranja gajdi i duda. Ostali elementi rasprostranjeni su cijelim područjem istočne Slavonije. Među njih se ubrajaju razna umijeća poput zlatoveza, sviranja na tamburi samici i izrade kožnih prsluka, pučka pjevanja i napjevi poput svatovca ili bećarca, priprema slavonskog kulena/kulina itd.

Slika 16. Prostorni raspored elemenata kulturne baštine

Tablica 14. Simbolični prikaz elemenata materijalne kulturne baštine na prostoru PSŽ

SIMBOL	ELEMENT KULTURNE BAŠTINE	SIMBOL	ELEMENT KULTURNE BAŠTINE
	arheološki lokalitet		arheološki pojedinačni lokalitet
	povijesna gradska cjelina		civilna građevina
	sakralna građevina		spomen objekt

INSTRUMENTI ZAŠTITE

Konzervatorski odjel u Požegi osnovan je 1999. godine i obavlja stručne i upravne poslove koji se odnose na istraživanje, proučavanje, praćenje stanja, evidentiranje, dokumentiranje i promicanje kulturnih dobara, primjenu odgovarajućih metoda i mjera zaštite kulturnih dobara, pružanje stručne pomoći vlasnicima i ovlaštenicima prava na kulturnim dobrima, utvrđivanje posebnih uvjeta građenja, utvrđivanje uvjeta korištenja, namjene i upravljanja kulturnim dobrima, utvrđivanje režima zaštite, organiziranje i izvođenje zaštitnih radova na kulturnim dobrima, vođenje prvostupanjskog upravnog postupka sukladno zakonskim propisima o zaštiti i očuvanju kulturne baštine. Konzervatorski odjel obavlja i stručni nadzor, provođenje kontrole prometa, uvoza i izvoza kulturnih dobara, osiguravanje djelovanja jedinstvene informacijsko-dokumentacijske službe uz suradnju s drugim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnim i fizičkim osobama u cilju poticanja i promicanja zaštite kulturne baštine.

Svi evidentirani i zaštićeni elementi kulturne baštine nalaze se u procesu zaštite sukladno zakonskoj regulativi. Prisutne su kategorije zaštićenih, preventivno zaštićenih, predloženih za zaštitu, predloženih za zaštitu od lokalnog značaja i evidentiranih kulturnih dobara. Osim kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara RH, prema važećoj legislativi kulturna se baština prepoznaje, valorizira i štiti mjerama prostorno-planske dokumentacije svih razina i vrsta koja donosi sustav neophodnih operativnih mjera zaštite.

Postojeći problemi

- Nezadovoljavajuće stanje materijalne, a posebno graditeljske i spomeničke baštine uzrokovali su zapuštenost, neodržavanje i ruševnost. Osim recentnih procesa za takvo stanje zaslužna su i nedavna ratna razaranja koja su posebice bila prisutna na području gradova Pakraca i Lipika.
- Nedovoljni stručni kapaciteti za izradu konzervatorskih studija, prikupljanje podataka i izradu programa gospodarskog korištenja.
- Nepostojanje modela upravljanja kulturnom baštinom zbog čega nema njihova sustavnog održavanja i korištenja (npr. za razvoj kulturnog i ostalih selektivnih oblika turizma).
Niska svijest javnosti o vrijednostima i mogućnostima korištenja kulturne baštine.
- Posebno su ugroženi ostatci srednjovjekovnih gradova tj. utvrda. Razlozi ugroženosti su: nepristupačne lokacije koje otežavaju održavanje, razmjeri oštećenja i teško određivanje nove namjene.
- Nedostatna muzejska prezentacija i javna nedostupnost vrijednih sakralnih i privatnih zbirki, čime se onemogućuju poduzetnički pothvati i održivo korištenje.
- Napuštanje tradicijskih običaja i obrta uzrokuje nestanak elemenata nematerijalne baštine.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

Budući da se procesi otkrivanja, očuvanja i održivog korištenja kulturne baštine ne vežu isključivo uz provedbu PP-a nego ovise i o nizu drugih faktora nije moguće predvidjeti razvoj bez provedbe PP PSŽ.

2.10. STANOVNIŠTVO I ZDRAVLJE LJUDI

Postojeće stanje

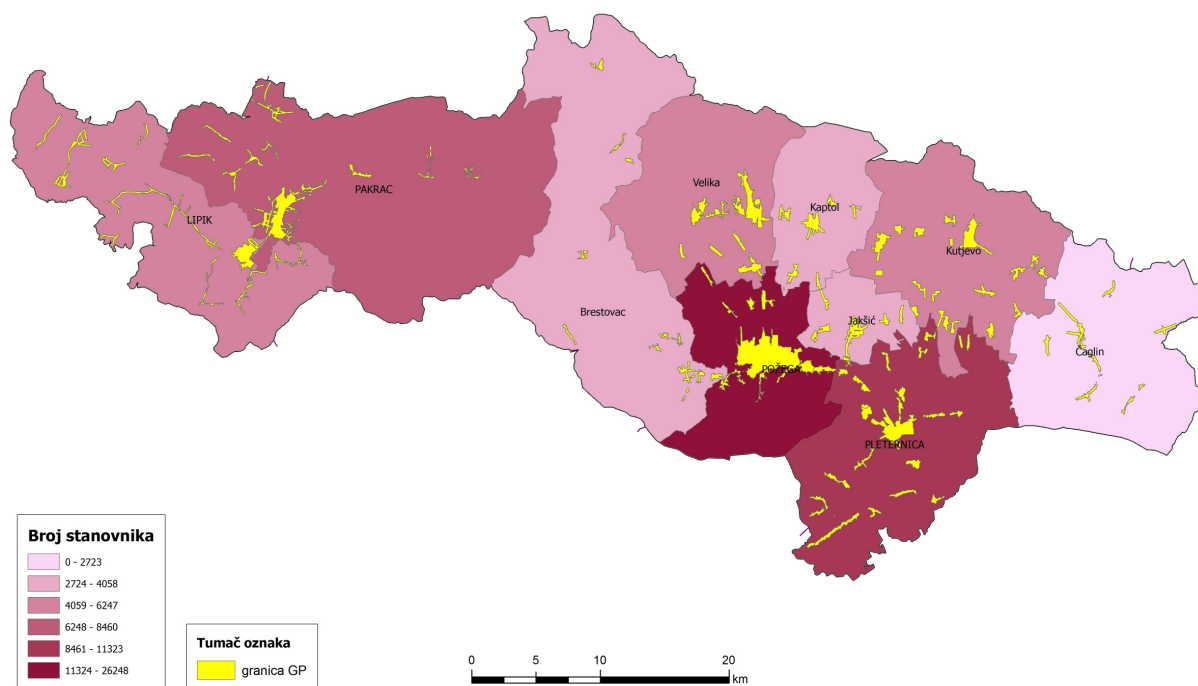
Opće kretanje stanovništva

Analizirane su opće demografske karakteristike PSŽ na razini jedinica lokalne samouprave. Analiza je izrađena na temelju dostupnih podataka. Korišteni su podaci iz Popisa stanovništva 2001. i 2011. godine na razini Općina/Gradova.

U svim jedinicama lokalne samouprave vidljiv je negativan trend kretanja broja stanovnika u međupopisnom razdoblju. Prema Popisu stanovništva 2011. godine ukupan broj stanovnika u svim naseljima iznosi 78.034 što je oko 9% manje u odnosu na prethodnu popisnu godinu (2001.).

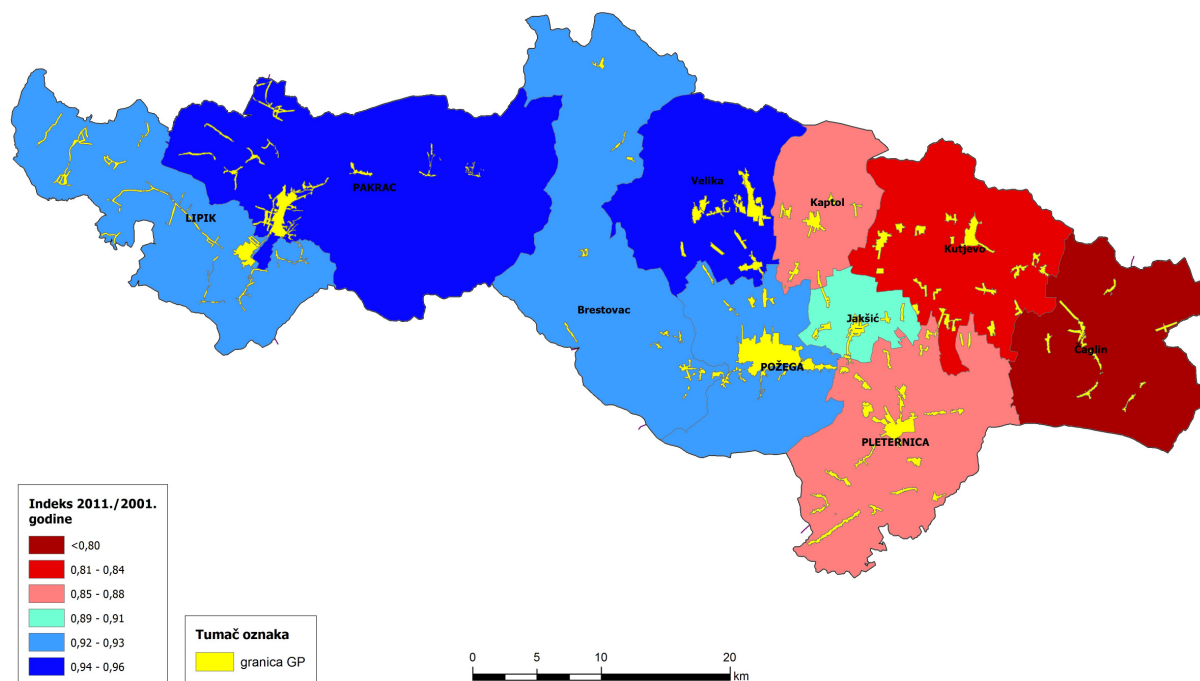
Najveći broj stanovnika 2011. godine imalo je naselje Požega (26.248 stanovnika), a ostala naselja bilježe znatno manji broj stanovnika (najmanji broj stanovnika imalo je naselje Kaptol). Indeks popisne promjene (indeks kretanja broja stanovnika) označava promjenu broja stanovnika u međupopisnom razdoblju.²³ Prema podacima, najizraženiji indeks popisne promjene je u naselju Čaglin (0,8) što znači da navedeno naselje bilježi najveće smanjenje broja stanovnika u međupopisnom razdoblju. Najmanju promjenu bilježi naselje Pakrac (0,96). Niti jedno naselje ne bilježi porast broja stanovnika.

Na području cijele županije prosječna gustoća naseljenosti iznosi 45,07 st/km² i manja je od prosjeka gustoće naseljenosti Republike Hrvatske (78,1 st/km²). Najveća je u naselju Požega (196,01 st/km²), a najmanja na području naselja Brestovac (13,34 st/km²) i Čaglin (15,16 st/km²).

Slika 17. Ukupan broj stanovnika u JLS 2011. godine

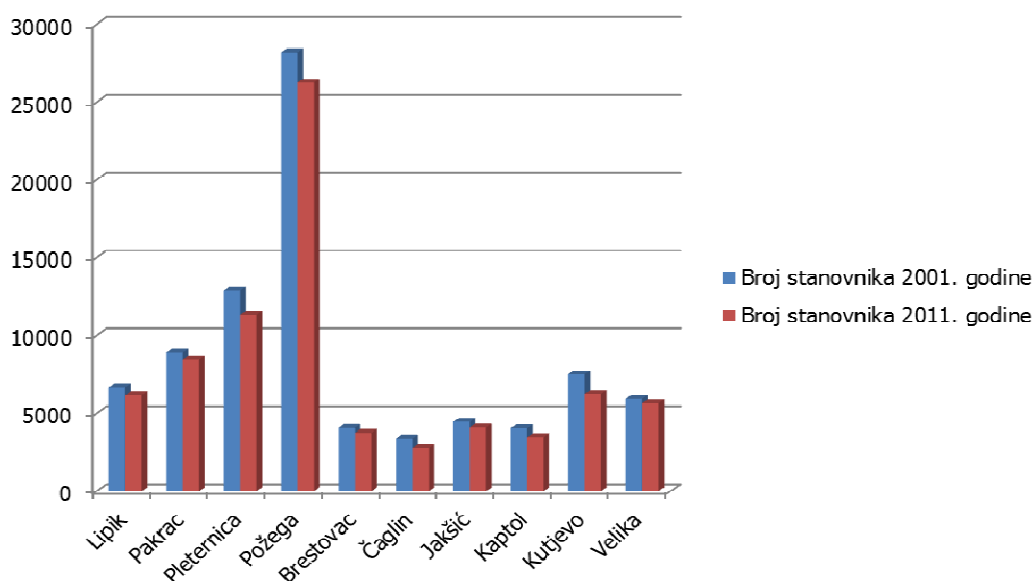
²³ Ukoliko je indeks kretanja broja stanovnika <1 došlo je do smanjenja broja stanovnika. Ukoliko je >1 došlo je do povećanja broja stanovnika. Konačno, ako je jednak 1 došlo je do stagnacije broja stanovnika.

Slika 18. Indeks popisne promjene u JLS 2011./2001. godine

Tablica 15. Ukupno (opće) kretanje broja stanovnika u Požeško-slavonskoj županiji

JLS	Broj stanovnika 2001. godine	Broj stanovnika 2011. godine	Indeks popisne promjene 2011./2001.	Gustoća naseljenosti
Lipik	6674	6170	0,92	49,49
Pakrac	8855	8460	0,96	23,63
Pleternica	12883	11323	0,88	57,15
Požega	28201	26248	0,93	196,01
Brestovac	4028	3726	0,93	13,34
Čaglin	3386	2723	0,80	15,16
Jakšić	4437	4058	0,91	92,75
Kaptol	4007	3472	0,87	40,61
Kutjevo	7472	6247	0,84	35,98
Velika	5888	5607	0,95	36,20
UKUPNO	85831	78034	0,91	45,07

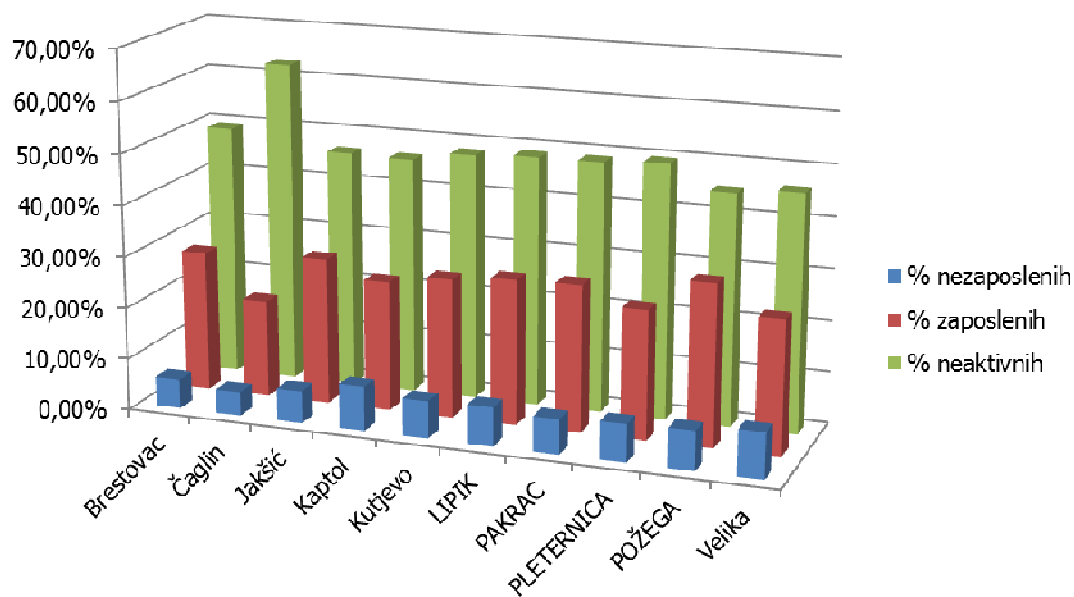
Slika 19. Ukupno (opće) kretanje broja stanovnika u Požeško-slavonskoj županiji

Stanovništvo prema gospodarskoj aktivnosti

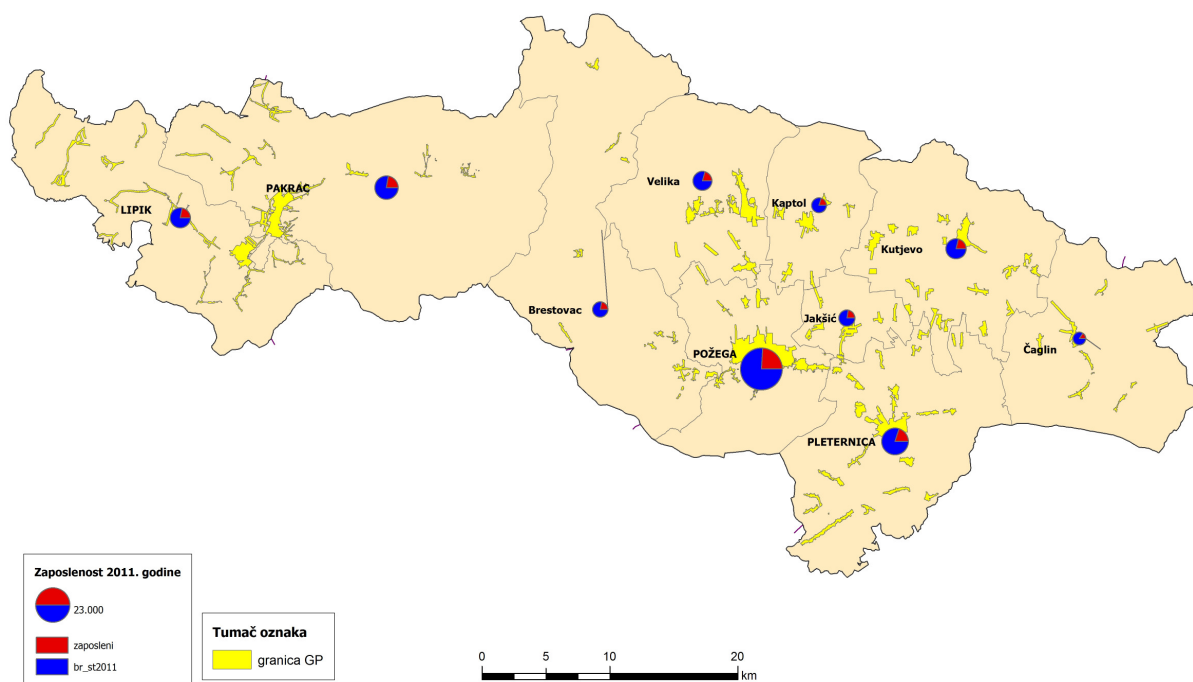
Oko polovice radno sposobnog stanovništva na području RH je zaposleno. Smanjena gospodarska aktivnost u posljednjem desetljeću značajno se odrazila na stanje na tržištu rada. Udio zaposlenih na području Požeško-slavonske županije iznosi 28,13%. Najveći udio je na području Grada Požege (31,37%), a najmanji na području Općine Čaglin (18,95%).

Tablica 16. Stanovništvo prema gospodarskoj aktivnosti

JLS	Broj stanovnika 2011. g.	Zaposleni 2011. g.	Neaktivni 2011. g.	Nezaposleni 2011. g.	% zaposlenih	% nezaposlenih	% neaktivnih
Brestovac	3726	1023	1839	215	27,46%	5,77%	49,36%
Čaglin	2723	516	1712	127	18,95%	4,66%	62,87%
Jakšić	4058	1159	1885	256	28,56%	6,31%	46,45%
Kaptol	3472	879	1605	298	25,32%	8,58%	46,23%
Kutjevo	6247	1691	3005	453	27,07%	7,25%	48,10%
LIPIK	6170	1742	3007	464	28,23%	7,52%	48,74%
PAKRAC	8460	2415	4131	574	28,55%	6,78%	48,83%
PLETERNICA	11323	2837	5613	837	25,06%	7,39%	49,57%
POŽEGA	26248	8235	11812	2005	31,37%	7,64%	45,00%
Velika	5607	1451	2585	498	25,88%	8,88%	46,10%
UKUPNO	78034	21948	37194	5727	28,13%	7,34%	47,66%

Slika 20. Stanovništvo prema gospodarskoj aktivnosti

Slika 21. Zaposleno stanovništvo u JLS 2011. godine

Zdravlje ljudi

Zdravstveno stanje stanovništva direktno je i najčešće povezano s kvalitetom vode, onečišćenjem zraka i nedovoljnom sanacijom onečišćenih područja. U RH sustavno se prate uglavnom parametri koji se odnose na zdravstvenu ispravnost, kao što su: praćenje zdravstvene ispravnosti vode za piće iz javnih vodoopskrbnih objekata, praćenje zdravstvene ispravnosti vode za rekreaciju, praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica pri uvozu i na tržištu, praćene slučajeva i epidemija bolesti koje se prenose hranom i epidemija bolesti koje se prenose vodom, praćenje kvalitete zraka i praćenje UV B ozračenosti.

U urbanim i prometnim područjima, uz onečišćenje zraka, utjecaj na ljudsko zdravlje i kvalitetu života imaju buka i prometne nesreće. Onečišćenje zraka obuhvaća prisutnost u zraku jedne ili više tvari kao što su aerosoli (prašine, dimovi, magle), plinovi i pare takvih značajki i u takvim koncentracijama da mogu biti štetni za život i zdravlje ljudi.

Obuhvat hrvatskog stanovništva s priključcima na javne vodoopskrbne sustave je oko 80%, ali s značajnim varijacijama na regionalnoj razini. Na području PSŽ opskrbljenost vodom stanovništva iz vodoopskrbnog sustava je zadovoljavajuća, a županija po tom pitanju spada među srednje razvijene u RH. Najveća priključenost na javne sustave vodoopskrbe je na području gradova i većih općinskih središta. Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda zaostaje za vodoopskrbnim sustavom. Priključenost stanovništva na području županije je nezadovoljavajuća. Kod većine perifernih naselja odvodnja je riješena putem sabirnih i septičkih jama.

Požeško-slavonska županija spada u dijelove Hrvatske u kojima je zabilježen najveći udio neispravnih uzoraka vode²⁴. Najvećim je dijelom riječ o onečišćenjima dubokih podzemnih voda koja su primarno mineralnog podrijetla.

Veliki utjecaj na kvalitetu života ima buka kojoj je stanovništvo izloženo. Najčešći nepovoljni učinci na zdravlje su umor, smanjenje radnog elana i koncentracije te oštećenje sluha. Najveći izvori buke su promet (cestovni, željeznički) i industrijska postrojenja. Na području županije nalazi se nekoliko postrojenja koji bukom mogu utjecati na stanovništvo koje boravi u njihovoj blizini. To su uglavnom područja gospodarske namjene i prometnice u blizini građevinskih područja gdje je gustoća stanovništva najveća²⁵.

Postojeći problemi

Opadanje ukupnog broja stanovnika uvjetovano je prirodnom depopulacijom i negativnim migracijskim saldom. Nepovoljna demografska slika Požeško-slavonske županije utječe i na društveno-gospodarski razvoj županije i to kroz gospodarsku strukturu stanovnika.

Zdravstveno stanje stanovništva direktno je i najčešće povezano s kvalitetom vode, onečišćenjem zraka i nedovoljnom sanacijom onečišćenih područja. Na području Županije najveća priključenost na javne sustave vodoopskrbe je na području gradova i većih općinskih središta. Ostalo stanovništvo koristi se s lokalnim vodovodima, bunarima i vodom iz javnih ili privatnih zdenaca.

Obzirom da sadašnja opskrbljenost, raspoloživost i zdravstvena ispravnost vode nije u potpunosti zadovoljavajuća, zbog osiguranja dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo potrebno je kroz program vodoopskrbe poboljšati stanja postojećih izvorišta otvarati nova izvorišta, otkriti gubitke vode u vodoopskrbnom sustavu te sanirati nastale kvarove (zbog dotrajalosti, lošeg održavanja i sl.).

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda riješena je djelomično u gradovima te općinskim središtima, a kod većine perifernih naselja odvodnja otpadnih voda riješena je putem sabirnih i septičkih jama iz kojih se otpadne vode prelijevaju u vodotoke i dreniraju u podzemlje. Izgrađeni kanalizacijski sustavi na području Županije većinom su lokalnog

²⁴ Izvješće o stanju okoliša u RH 2005.-2008.

²⁵ Sustavnoga praćenja buke u okolišu, kao i evaluacije utjecaja buke na zdravlje ljudi u Republici Hrvatskoj nema. U postojećem zakonodavstvu (Zakon o zaštiti od buke te drugim propisima), ne postoji obveza centralnog prikupljanja i evaluacije podataka o izmjerenim razinama buke, pa sistematizirani podaci o tome u ovome trenutku nisu dostupni. Ukoliko se žalbe građana mogu uzeti kao pokazatelj stanja, najčešće se radi o buci koja potječe iz prometa (cestovni, željeznički, zračni) i od ugostiteljskih objekata (restorani, kafići, disko-klubovi). Više od 80% buke iz komunalnih izvora otpada na buku što je stvaraju prijevozna sredstva u prometu. Za glavne autoceste, željezničke pruge i zračne luke, kao i za četiri grada koja imaju više od 100.000 stanovnika (Zagreb, Osijek, Split i Rijeka) izrađuju se strateške karte buke.

karaktera, odnosno svako naselje ima svoju kanalizaciju, pa bi za kvalitetniju odvodnju bilo potrebno uspostaviti jedinstveni kanalizacijski sustav.

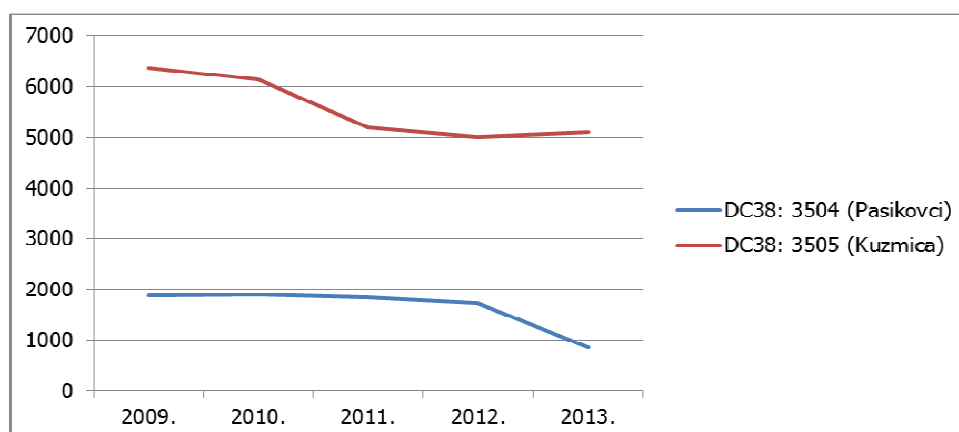
Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

S obzirom da je u PSŽ izražena depopulacija proizlazi da demografska slika Požeško-slavonske županije nije zadovoljavajuća. Smanjenje broja stanovnika uzrokovano je prirodnim smanjenjem broja stanovnika i negativnim migracijskim saldom. Očekuje se nastavak nepovoljnih demografski trendova, a to se može odraziti u svim strukturama stanovništva (dobno-spolna i gospodarska). Navedeni trend može dovesti i do sve veće disproporcije između dobni skupina (mlado, zrelo i staro stanovništvo), reprodukcije stanovništva, a to sve posredno može utjecati na društveno-gospodarski razvoj. U slučaju pozitivne neto migracija ili povećanja fertiliteta moguća je stagnacija ili povećanje broja stanovnika.

Zdravlje stanovništva usko je povezano s onečišćenjem pojedinih sastavnica okoliša. Pretpostavlja se da izloženost onečišćenom zraku (prvenstveno u urbanim i industrijskim zonama i u blizini prometnica) može dovesti do akutnih respiratornih bolesti stanovništva koje boravi na tom području. Na takvim je područjima također moguć osjećaj neugode kod stanovnika zbog neugodnih mirisa određenih onečišćujućih tvari te iritacije očiju, nosa i grla. Na području Županije ne postoje značajni izvori onečišćenja (osim prometa uz značajnije

prometnice, malih kućanskih ložišta te manjih i srednjih industrijskih postrojenja), može se pretpostaviti da je zrak u Županiji zadovoljavajuće kakvoće i da nije onečišćen.

Područje Požeško-slavonske županije specifično je po razvoju izduženih naselja duž prometnica, pa se pretpostavlja da je kvaliteta zraka i ugroženost bukom veća na području takvih naselja. Prema podacima Hrvatskih cesta d.o.o. postoji trend smanjenja broja vozila na prometnica u razdoblju od 2009. – 2013. (Slika 22). Bez obzira smanjenje trenda, pretpostavlja se da veći broj vozila na određenoj prometnici povećava mogućnost narušavanja kvalitete zraka te veću ugroženost od buke. Ukoliko ne dođe do izgradnje obilaznica oko Požege, pretpostavlja se da će ugroženost stanovništva od buke i narušene kvalitete zraka u blizini prometnica i dalje biti ovisna o intenzitetu prometa.

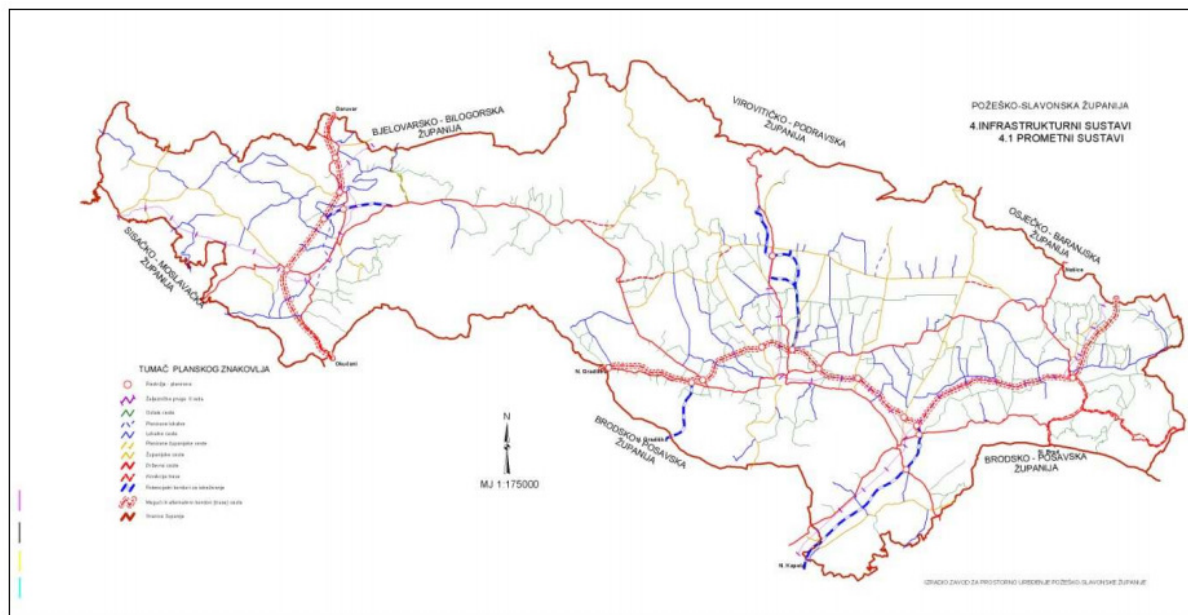
Slika 22. Brojanje prometa na brojačkim mjestima Pasikovci i Kuzmica u blizini Požege

2.11. INFRASTRUKTURA I GOSPODARENJE OTPADOM

Postojeće stanje

Prometni sustav

Na području PSŽ ne ističu se prometni koridori europskog i državnog značenja, što je i karakteristično za ovaj dio Hrvatske. Razlog tome je da inače veoma povoljan geoprometni položaj sjeveroistočnog dijela Hrvatske, smješten na spoju između dvije prostorno-zemljopisne cjeline (Panonske nizine i Dinarskog gorja), u čijem polumjeru se od 500 km nalazi nekoliko europskih regija (srednjoeuropska, alpska, karpatska i balkanska), nije adekvatno valoriziran postojećim prometnim sustavom.

Slika 23. Prometni sustav na području PSŽ (Izvor: Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije 2011.-2013., PSŽ (2011))

Cestovni promet

Prema kategorizaciji cesta²⁶ na području PSŽ postoji ukupno 8 državnih, 26 županijskih i 77 lokalnih prometnica. Postojeće stanje državnih cesta na području županije je loše i nezadovoljavajuće u pogledu stupnja uređenosti za taj tip javnih cesta obzirom na niz ograničenja koje smanjuju stupanj prometne usluge i sigurnost prometa (npr. nezadovoljavajuća širina i loše stanje kolničke konstrukcije, prolaz trase kroz građevinska područja naselja, miješanje lokalnog i tranzitnog prometa, loša razina sigurnosti te ograničavajući prometno-tehnički elementi horizontalnog i vertikalnog vođenja trase). Na mreži županijskih cesta potrebno je provesti modernizaciju kolnika te korekciju prometno-tehničkih elemenata s namjerom poboljšanja sigurnosti prometa, a uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) i prostornom smislu (promjena trase).

Osim županijskih cesta, na području PSŽ potrebno je urediti cijelu mrežu lokalnih cesta kako bi se osigurao brz i siguran pristup svim površinama na području Županije koji su u funkciji stanovanja ili gospodarstva.

Javni prijevoz putnika između jedinica lokalne samouprave nije dovoljno razvijen, kao ni lokalni gradski prijevoz. Razlog je nemogućnost ostvarivanja profitabilnosti takvih međugradskih i međuopćinskih linija zbog malog broja putnika.

²⁶ Izvor: Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 66/13 i 13/14).

Područjem Požeško-slavonske županije planirane su trase prometnica državnog značaja²⁷:

- Brza cesta dionica Pleternica – Požega – Brestovac
- Državne ceste dionica Požega – Velika
- Brze ceste Pleternica – Lužani, dionica obilaznica Pleternica
- Brze ceste granica Republike Mađarske – Virovitica – Okučani – granica BiH, dionica Daruvar – Lipik
- Cestovnog smjera Našice – Pleternica – Lužani
- Brze ceste Požega (Brestovac) – Staro Petrovo Selo (A3)

Željeznički promet

Na području Požeško-slavonske županije nalaze se sljedeće postojeće željezničke pruge od značaja za lokalni promet²⁸:

- željeznička pruga L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić rasputnica
- željeznička pruga L205 Nova Kapela – Batrina – Pleternica - Našice
- željeznička pruga L206 Pleternica – Požega – Velika

Na području Požeško-slavonske županije ne postoji pruga od značaja za međunarodni promet kao ni pruga s dva kolosijeka.

Nakon dugogodišnjeg ulaganja u cestovnu infrastrukturu zanemareno je ulaganje u željezničku infrastrukturu koja je jedan od najnerazvijenijih vidova prometne infrastrukture RH. To se o čituje nizom nedostataka u željezničkom sektoru, lošom infrastrukturom, zastarjelom željezničkim voznom parkom, te zastarjelom opremom za signalizaciju i komunikaciju. Ugroženost prometovanja željeznicom u transportu ljudi i materijalnih dobara te trendovima u željezničkom prometu, u zadnje vrijeme usmjerilo je potrebu za izgradnju novih željezničkih pravaca te obnovu postojećih kapitalne remonte na mnogim dionicama pruga, a osobito na prugama od lokalnog značaja. Postojeće željezničke pruge zadržavaju se u postojećim trasama koje se štite u skladu s posebnim propisima te ih potrebno obnoviti kroz rekonstrukciju i sanaciju tehničkih elemenata, kao i popratnih građevina u funkciji željezničkog prometa (stajališta), a u skladu s planiranim programima razvoja Hrvatskih željeznica.

Zračni promet

Na području PSŽ smještene su ukupno tri letjelišta (Pleternica, Lipik, Badljevin) namijenjena za potrebe poljoprivredne, sportsko-rekreacijske i turističke djelatnosti. Također se na području Županije planiraju lokacije za smještaj još šest letjelišta (Trenkovo, Gaj, Treštanovci, Ovčara, Bektež i Sapna).

Telekomunikacijski promet

Na području PSŽ nalazi se 57 baznih postaja²⁹ na ukupno 46 lokacija.

Telekomunikacijska mreža odnosno elektronička komunikacijska infrastruktura u RH (uključujući i Požeško-slavonsku županiju) postigla je relativno visok stupanj razvijenosti i prati dostignuća razvijenih država. Obzirom da se u pravilu nalazi u koridorima drugih

²⁷ Za predmetne ceste provedeni su postupci procjene utjecaja na okoliš i ishodena su Rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš u periodu 2005.-2013. godine.

²⁸ Izvor: Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14).

²⁹ Prema podacima HAKOM-a iz studenog 2012. Godine (Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Požeško-slavonske županije za razdoblje 2008.-2012., PSŽ (2013)).

infrastrukturnih sustava, a i zahvaljujući uvođenju novih tehnologija, odnosno zamjeni postojećih novim, telekomunikacijski sustav ima relativno male zahtjeve za prostorom.

Elektroenergetski sustav

Područjem PSŽ prolaze trase dalekovoda i unutar područja županije smještene su postojeće trafostanice naponske razine 400 i 110 kV, stoga se opskrbljuje sa električnom energijom iz četiri pravca.

- DV 400kV TS Žerjavinec-TS Ernestinovo
- DV 110 kV Nova Gradiška-TS Požega
- DV 110 kV TS Požega – TS Slavonski Brod 1
- DV 110 kV TS Međurić-TS Daruvar
- TS 110/35 kV Požega

U prostoru dominira zračna mreža s tendencijom njenog premještanja, posebno u urbanim sredinama, pod zemlju, najčešće u koridoru cesta.

U skladu s razvojnim potrebama PSŽ, osnovni prioriteti se odnose na zamjenu i rekonstrukciju postojećih dotrajalih objekata i vodov. Uz rekonstrukciju i modernizaciju postojećih energetskih postrojenja, u razmatranju novih proizvodnih objekata, prioritet županije je su postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije (voda, vjetar, sunce, biomase, otpad...) i koja je lako spojiti na postojeću prienosnu mrežu. Na vodotocima Orljave³⁰ i Brzaje, planira se izgradnja malih hidroelektrana do 5 MW (MAHE), ali se razmatraju i mogućnošću instaliranja na drugim lokacijama tj. na umjetno stvorenim branama i razlikama potencijala kod mreže vode za opskrbu stanovništva na Veličanki, Bistri i Stražemanki, a koje treba još valorizirati i istražiti.

Plinoopskrba i opskrba naftom

Na području PSŽ nalazi se veći dio eksploatacijskog polja ugljikovodika "Janja Lipa" i vršni sjeveroistočni dio eksploatacijskog polja "Kozarice". Plin dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim plinovodom do otpremne stanice OS Lipovljani, odakle se dalje magistralnim plinovodom do rafinerije Sisak na daljnju preradu.

Transportni plinski sustav sastoji se od mreže visokotlačnih magistralnih plinovoda i plinovoda za međunarodni transport ukupne duljine 149,63 km na području PSŽ. Opskrba plinom osigurana je na području gradova Pakrac i Lipik, Požega, Pleternica, Kutjevo te općina Jakšić i Brestovac, a na području općina Kaptol i Velika započete su aktivnosti oko izgradnje plinske mreže, dok na području općine Čaglin nije iskazan interes od strane stanovništva tako da nema potencijalnih koncesionara za izgradnju plinske mreže.

Trenutno područjem PSŽ prolazi magistralni plinovod Kutina-Dobrovac DN 200/50 koji je trenutno u izgradnji. Također je planirana izgradnja magistralnog plinovoda Omanovac-Daruvar DN 200/50. Trasa magistralnog plinovoda u potpunosti se poklapa s postojećim magistralnim plinovodom Pakrac-Daruvar DN 150/50, kojeg će zamijeniti na dionici od Omanovca do Daruvara. Na području Požeško-slavonske županije plinovodi su promjera 150, 300 i 800 mm i tlakom od 50 i 75 bara. Područjem Požeško-slavonske županije planirane su i trase sljedećih magistralnih plinovoda³¹:

- Nova Kapela Požega DN 300/50
- Slobodnica – Donji Miholjac DN 1000/75

³⁰ Npr. pribranska mala hidroelektrana u Gradu Pleternici za koju je proveden postupak procjene i ishodeno Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš 2008. godine.

³¹ Za predmetne plinovode provedeni su postupci procjene utjecaja na okoliš i ishodena su Rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš u periodu 2006.-2009. godine.

→ Kutina Dobrovac DN 200/50.

U planu je povećati potrošnju i poboljšati opskrbu plina kao ekonomski i ekološki prihvatljivog energenta u odnosu na druge energente te nastojati ga pretvoriti u glavni energent široke potrošnje, uz praćenje pouzdanosti i sigurnosti postojećih instalacija. Stoga, u skladu s tim, osim izgradnje magistralnih plinovoda, planirana je i daljnja izgradnja gradskih i mjesnih plinovoda koji spajaju dva ili više gradova/općina kao i lokalnih plinovoda tako da se omogući korištenje prirodnog plina u što većem broju naselja i što većeg broja korisnika.

Na području Grada Lipika nalazi se postojeći priključni naftovod DN 90/50 Janja Lipa 7 i 5 - KS Lipovljani koji nije aktivan. Na području Požeško-slavonske županije planirani su i rudarski objekti i eksploatacije nafte i plina na eksploatacijskim poljima ugljikovodika Lipovljani, Jamarica, Kozarica i Janja Lipa³²:

Vodoopskrba

Na području PSŽ postoje dva veća vodoopskrbna sustava (Pakrac-Lipik i Požega), te niz manjih lokalnih vodovoda. Zbog topografskih prilika (vododijelnica između rijeke Orljave i Pakre s prijevodom na 350 m nm.) ne predviđa se u skoroj budućnosti povezivanje Pakračkog i Požeškog vodoopskrbnog sustava u smislu povezivanja vodoopskrbnih mreža. Njihovo povezivanje biti će eventualno putem potencijalnog izvorišta - akumulacija Kamensko II ili u manjoj mjeri izvorištem akumulacija Šumetlica³³.

Okolo 79,4% stanovnika opskrbljuje se iz javnih vodoopskrbnih sustava. Preostalih 20,6% stanovništva još uvijek opskrbljuje vodom uz korištenje individualnih zahvata ili manjih lokalnih vodovoda.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Na području PSŽ svi gradovi imaju izgrađen sustav javne odvodnje određenog opsega. Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju centralne dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz ispušt otpadnih voda u obližnje vodotoke.

Međutim, izgradnja kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje daleko zaostaje za izgradnjom vodoopskrbnih sustava što jasno uočava ozbiljnost problema zaštite voda od onečišćenja, a tako života i zdravlja ljudi te zaštita okoliša.

Odvodnja otpadnih i oborinskih voda riješena je djelomično u gradovima Požega, Pleternica, Pakrac, Lipik i Kutjevo te općinskim središtima Velika, Kaptol i Jakšić, a započeta je izgradnja i malih zasebnih sustava u Hrnjercu, Vetovu, Ovčari i Gaju, te djelomično izgrađen sustav odvodnje u naselju Poljana. Priključenost stanovništva na sustave odvodnje je nezadovoljavajuća - 42% što je slično prosjeku u Republici Hrvatskoj, čime je sustavima odvodnje na području županije obuhvaćeno cca 36.000 stanovnika.

Na području županije planirani su sljedeći zahvati vezani uz vodoopskrbu i odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda³⁴:

³² Za što je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i ishodeno je Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš 2013. godine.

³³ Za što je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i ishodeno je Rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš 2008. godine. Svi zahvati za koje je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i za koje su već ishodene (uglavnom sve ili dio) potrebne suglasnosti/dozvole smatraju se kao postojeći i bit će obrađene Strateškom studijom jedino u smislu kumulativnog utjecaja s nekim drugim planiranim zahvatom.

³⁴ Za predmetne zahvate provedeni su postupci procjene utjecaja na okoliš i ishodena su Rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš u periodu 2007-2012. godine. Svi zahvati za koje je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš i za koje

- Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Požege
- Akumulacije Šumetlica
- Dogradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s rekonstrukcijom pripadajućeg sustava prikupljanja i odvodnje aglomeracije Lipik-Pakrac
- Sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Pleternica

Otpad:

Na području Županije otpad se odlaže na dva odlagališta komunalnog otpada (Crkvište kraj Pakraca i Vinogradine kraj Požege), od kojih Vinogradine zadovoljavaju propisane uvjete dok odlagalište Crkvište ne zadovoljava propisane uvjete zaštite okoliša i u postupku je sanacije. Na području Županije se otpad odlaže i na divljim odlagalištima koja se kontinuirano saniraju, no istovremeno nastaju nova. Sustav odvajanja otpada - zeleni otoci postoje u Pakracu i Lipiku. Organiziranim odvozom otpada u Županiji je obuhvaćeno 87% stanovništva. Prema podacima iz registra onečišćenja okoliša za 2012. godinu, proizvedeno je 13.686 t komunalnog otpada, dok je sakupljeno 8.954 t biorazgradivog otpada koji je najvećim dijelom odložen. Prema registru onečišćenja okoliša za 2007. godinu, u Županiji je proizvedeno oko 8.430 tona neopasnog proizvodnog otpada i oko 243 tona opasnog otpada. Veći dio proizvodnog otpada i opasnog otpada preuzimaju ovlaštene skupljači i predaju ovlaštenim obrađivačima.

Prema PGO Požeško-slavonske županije, predviđeno je zatvaranje postojećih odlagališta do izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom odnosno do uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Sve lokacije cjelovitog sustava gospodarenja otpadom (ŽCGO, reciklažna dvorišta, pretovarna stanica, zeleni otoci, kompostana i dr.) planirane su i unesene su u Županijski prostorni plan. Kroz Izmjene i dopune PP PSŽ usklađeno je širenje potrebnih površina dok je u prostornim planovima gradova i općina potrebno usklađivanje lokacija pretovarnih stanica i ostalih objekata. Na postojećoj lokaciji Vinogradine planirana je izgradnja ŽCGO, a na lokaciji Crkvište je predviđena pretovarna stanica s reciklažnim dvorištem. Otpad koji sadrži azbest odlagat će se na za to predviđenu pluhu unutar odlagališta Vinogradine.

Postojeći problemi

Na području županije prepoznati su sljedeći problemi vezani za infrastrukturu i gospodarenje otpadom:

- prometna infrastruktura Požeško-slavonske županije (iako u posljednje vrijeme bilježi intenzivniji razvoj), u svojim segmentima ne odgovara suvremenim zahtjevima i sve većim potrebama stanovništva kao niti razvojnim funkcijama županije u cijelosti
- način na koji se izgradila postojeća mreža odašiljača za potrebe mobilnih usluga ne zadovoljava osnovne kriterije smještaja u prostoru i devastira ga
- nedovoljna pokrivenost nekih općina plinskom mrežom (npr. Velika) jer nema interesa za izgradnjom magistralnog plinovoda
- nedovoljno kvalitetne vode za zadovoljenje rastućih potreba stanovništva, osobito u sušnim (ljetnim) mjesecima
- nedostatak odgovarajuće vodoopskrbne mreže (magistralni i spojni cjevovodi) koja bi povezala glavna crpilišta/izvorišta s najvećim centrima potrošnje, gubici u vodoopskrbnom sustavu i neodgovarajuća vrsta i promjer cjevovoda

su već ishođene (uglavnom sve ili dio) potrebne suglasnosti/dozvole smatraju se kao postojeći i bit će obrađene Strateškom studijom jedino u smislu kumulativnog utjecaja s nekim drugim planiranim zahvatom.

- radi nedostatka financijskih sredstava izgrađeni su dijelovi kanalizacijskih kolektora (po fazama), dijelovi uređaja i kanalizacijske mreže, ali ne kao dovršeni i funkcionalni kanalizacijski sustavi, zbog čega se nepročišćene otpadne vode i dalje ispuštaju u recipijente.
- najveći problem kanalizacijskog sustava je u zonama sanitarne zaštite crpilišta radi zaštite podzemnih voda koje se koriste za vodoopskrbu stanovništva
- problem odvodnje se javlja i u naseljima gdje je kanalizacija riješena najvećim dijelom neodgovarajućim septičkim jamama koje se nekontrolirano prazne
- sustav cjelovitog gospodarenja otpadom na području Županije još uvijek nije uspostavljen, a glavni razlog ovakvoj situaciji je sporost u provođenju postupaka izrade/kompletiranja projektne dokumentacije i ishođenja potrebnih dozvola za objekte cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Mogući razvoj bez provedbe PP PSŽ

U proteklom desetogodišnjem razdoblju Vlada RH je naglasak razvoja stavila na igradnju cestovne mreže, plinovodnog sustava i elektroničkih komunikacijskih sustava, a svi ostali infrastrukturni sustavi su djelomično rekonstruirani bez značajnih proširenja. Postignuta stopa razvoja ova tri sustava bile je i veća nego u državama EU, a daljnji razvoj je zasnovan na unaprjeđenju posluživanja i dovršetku još nedostajućih dionica mreže. Sljedeće desetogodišnje razdoblje, u uvjetima održivog razvoja, predviđa značajnije ostvarivanje razvoja željezničkog i riječnog prometa, kao i razvoja energetskih proizvodnih postrojenja (s naglaskom na korištenje obnovljivih izvora i ekološki prihvatljivih tehnologija) i prijenosnih sustava (prvenstveno cjevovodi i 400 kV dalekovodi) koji će omogućiti daljnji održivi gospodarski razvoj. Osnovni trend za koji se očekuje da će se nastaviti u nadolazećim godinama je i dalje dominantan utjecaj cestovnog prometa na okoliš jer rastuća potrošnja nafte i naftnih derivata prati povećanje broja cestovnih vozila. Ipak, planiranom provedbom infrastrukturnih projekata vezanih uz željeznički i riječni promet za očekivati je da će se dio cestovnog teretnog prometa preusmjeriti na ovaj vid prometa.

Kao što je ranije rečeno, bez provedbe PP PSŽ infrastrukturni sustav razvijat će se i dalje uglavnom u skladu sa pojedinom državnom Strategijom, planom ili programom građenja i održavanja pojedine vrste infrastrukture (promet – cestovni (državne, županijske i lokalne ceste³⁵), željeznički, energetika – elektroenergetika, plinoopskrba, vodnogospodarstvo – vodopskrba (npr. planirane akumulacije Šumetica i Kamenska), odvodnja otpadnih voda). S obzirom na uglavnom nedostatak međusobne koordinacije na razini države većina ove infrastrukture razvija se (i razvijat će se) „stihijski“ bez međusobnog povezivanja pojedinih dijelova u logične zaokružene cjeline.

Nastavak odlaganja komunalnog otpada bez prethodnog odvajanja biorazgradivog dijela otpada na postojećim i novim lokacijama odlagališta, nekontrolirano odlaganje opasnog otpada, odlaganje mulja s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na neslužbenim ili divljim odlagalištima, rezultiralo bi sve većim pritiskom i onečišćenjima na okoliš (vode, tlo, zrak, staništa) i ugrozom ljudskog zdravlja.

³⁵ Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine planirano je ulaganje od 61,104.000 kn investicijsko i redovno održavanje županijskih i lokalnih cesta u Požeško-slavonskoj županiji. Izvor: Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine (NN 1/14).

3. OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA PP PSŽ MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Područje obuhvata PP PSŽ je čitavo područje županije. Međutim, zahvati koji se planiraju prostornim planom uglavnom će imati više ili manje lokalni utjecaj. U poglavlju 2 opisane su okolišne značajke područja PSŽ, a u poglavlju 6 kod analize mogućih utjecaja dan je i opis područja gdje se očekuje mogući utjecaj provedbe Plana.

4. POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI

Postojeći okolišni problemi opisani su za pojedinu sastavnicu okoliša u poglavlju 2.

5. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA KOJI SE ODNOSE NA PP PSŽ

U nastavku (Tablica 17) je analiziran odnos ciljeva NSP-a i OPKK-a s ciljevima zaštite okoliša uspostavljenih po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma.

Tablica 17. Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma koji se odnose na PSŽ

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI PROTOKOLA/KONVENCIJE/SPORAZUMA	CILJEVI PROSTORNOG PLANA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	KOMENTAR
<p>Konvencija o pristupu informacijama o sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus 1998.).</p> <p>Objavljena je u NN – MU 6/96., stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 10. rujna 1997.</p>	<p>Cilj Konvencije je da „...radi doprinosa zaštiti prava svake osobe sadašnjega i budućih naraštaja na život u okolišu pogodnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit, svaka stranka jamči pravo pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša sukladno odredbama ove Konvencije.“</p>	<p>Ciljevi prostornog razvoja regionalnog, državnog i međunarodnog značaja, koji su određeni strateškim razvojnim dokumentima i propisima RH:</p> <p>Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i značajnih infrastrukturnih sustava</p> <p>Racionalno korištenje prirodnih izvora</p> <p>Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša.</p>	<p>U slučaju Strateške procjene utjecaja Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš to će biti ostvareno i tijekom postupka strateške procjene utjecaja na okoliš koji uključuje sudjelovanje javnosti u vidu javnog uvida i javne rasprave.</p>
<p>Europski sporazum o međunarodnom prijevozu opasnih tvari u cestovnom prometu (ADR) s njegovim sastavnim dijelovima, prilogima A i B i aktom o notifikaciji (NN – MU 12/91.)</p>	<p>U skladu s člankom 2 Sporazuma, opasne tvari čiji prijevoz isključuje prilog A ne smiju biti prevožene u međunarodnom prometu dok je prijevoz ostalih opasnih tvari dopušten u skladu s:</p> <p>uvjetima propisanim u prilogu A za pakiranje i označavanje opasnih tvari; i</p> <p>uvjetima propisanim u prilogu B za konstrukciju, izradu, opremanje i radnje s vozilima koje prevoze određene opasne tvari.</p>	<p>Opći ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja:</p> <p>Demografski razvoj</p> <p>Odabir prostorne i gospodarske strukture</p> <p>Razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture</p> <p>Zaštita krajobraznih vrijednosti</p> <p>Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina.</p> <p>Ciljevi prostornog uređenja naselja:</p> <p>Racionalno korištenje i zaštita prostora</p> <p>Unapređenje uređenja naselja i</p>	<p>Primjena Sporazuma uključena je, među ostalim međunarodnim ugovorima, u čl. 3 Zakona o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07), s kojime treba biti usklađen i Prostorni plan Županije.</p> <p>Prilozi A i B bitni su sastavni dijelovi Sporazuma koji se izmjenjuju i dopunjuju svake druge (neparne) godine te upravo te izmjene i dopune utječu na nacionalne propise i postupanje s opasnim tvarima te ih je potrebno neprekidno pratiti i usvajati.</p>

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI PROTOKOLA/KONVENCIJE/SPORAZUMA	CILJEVI PROSTORNOG PLANA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	KOMENTAR
<p>Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro 1992.). Objavljena je u NN-MU 01/92, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. srpnja 1996.</p> <p>Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime. Republika Hrvatska ratificirala je Protokol 1999. Zakonom o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime NN-MU 5/07.</p>	<p>Temeljni cilj Konvencije je „...postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razinu koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sustav. Ta razina treba se ostvariti u vremenskom okviru dovoljno dugom da omogući ekosustavu da se prilagodi na klimatske promjene da se ne ugrozi proizvodnja hrane te da se omogući nastavak ekonomskog razvoja na održiv način“.</p> <p>Cilj Kyoto Protokola je smanjenje emisije stakleničkih plinova u industrijaliziranim zemljama za oko 5,2 posto u odnosu na razine iz 1990-ih godina u razdoblju od 2008. do 2012. godine.</p>	komunalne infrastrukture	Generički ciljevi 1 i 3 na državnoj razini, županijski ciljevi 2. i 3. te cilj 1 na razini prostornog uređenja naselja (sprečavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka) Prostornog plana PSŽ, usklađeni su s ciljevima Konvencija.
<p>Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.). Republika Hrvatska potvrdila je Konvenciju 1996.godine. Objavljena je u NN – MU br. 6/06.</p> <p>U okviru ove Konvencije popisan je i Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) (NN-MU 07/02)</p>	<p>Osnovni ciljevi Konvencije su osigurati: očuvanje sveukupne biološke raznolikosti, održivo korištenje prirodnih dobara, na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja, integriranje mjera zaštite i održivog korištenja prirode u sve relevantne sektore.</p>		Ciljevi Prostornog plana 2 i 3 na nacionalnoj razini (racionalno korištenje prirodnih izvora te očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša) te ciljevi 4 i 5 županijske razine usklađeni su s ciljevima Konvencije.
<p>Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979, stupila na snagu 1982). Zakon o potvrđivanju Konvencije donešen u travnju 2000 (NN 66/2000).</p>	<p>Glavni ciljevi Konvencije su osigurati očuvanje i zaštitu divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih prirodnih staništa (navedenih u dodacima I. i II Konvencije), povećanje suradnje između ugovornih stranaka, kao i regulirati eksploataciju tih vrsta (uključujući i migratorne vrste) navedene u Dodatku 3. U tu svrhu Konvencija nameće zakonske obveze ugovornim strankama, zaštititi više od 500 divljih biljnih vrsta i više od 1000 divljih životinjskih vrsta.</p>		Cilj Prostornog plana 3 na nacionalnoj razini (očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša) te cilj 5 županijske razine (zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina) usklađeni su s ciljevima Konvencije.

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI PROTOKOLA/KONVENCIJE/SPORAZUMA	CILJEVI PROSTORNOG PLANA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	KOMENTAR
<p>Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija) (Bonn, 1979, stupila na snagu 1985). Zakon o potvrđivanju Konvencije donešen u svibnju 2000 (NN - MU 67 2000). U okviru ove Konvencije potpisani su sporazumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sporazum o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom Atlanskom području (ACCOBAMS) (NN-MU 06/00) - Sporazum o zaštiti europskih populacija šišmiša (EUROBATS) (NN-MU 06/00) - Sporazum o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA) (NN-MU 06/00) 	<p>Cilj Konvencije je očuvanje migratornih vrsta divljih životinja u čitavom području njihova rasprostranjenja. Konvencija predstavlja okvir unutar kojeg države članice mogu poduzimati mjere zaštite i očuvanja migratornih vrsta i njihovih staništa na globalnoj razini.</p>		<p>Cilj Prostornog plana 3 na nacionalnoj razini (očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša) te cilj 5 županijske razine (zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina) usklađeni su s ciljem Konvencije.</p>
<p>Konvencija o močvarama (Ramsarska konvencija, 1971). Hrvatska je, na vlastiti zahtjev, postala punopravna članica Konvencije u lipnju 1991. Odredbe Konvencije implementirane su u Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NN 143/2008).</p>	<p>Misija ove konvencije je „<i>očuvanje i mudro korištenje svih vlažnih staništa kroz aktivnosti na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini ,putem međunarodne suradnje, kao doprinos postizanju održivoga razvoja diljem svijeta</i>“.</p>		<p>Cilj Prostornog plana 3 na nacionalnoj razini (očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša) te cilj 5 županijske razine (zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina) usklađeni su s ciljem Konvencije.</p>
<p>Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca 2000.). Objavljena je u NN - MU 12/02., stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 1. ožujka 2004., a taj je datum objavljen u NN-MU 11/04. Zakon o potvrđivanju Konvencije donesen je u rujnu 2002. godine (NN - MU 12/2002).</p>	<p>Konvencija ima za ciljeve promicanje zaštite krajobraza, upravljanje i planiranje te organiziranje europske suradnje o pitanjima krajobraza</p>		<p>Cilj Prostornog plana 4 na županijskoj razini (zaštita krajobraznih vrijednosti) usklađen je s ciljevima Konvencije.</p>
<p>Konvencija o zaštiti svjetske kulturne</p>	<p>Osnovni ciljevi ove konvencije su:</p>		<p>Cilj Prostornog plana 5</p>

KONVENCIJA/PROTOKOL/SPORAZUM	CILJEVI PROTOKOLA/KONVENCIJE/SPORAZUMA	CILJEVI PROSTORNOG PLANA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	KOMENTAR
<p>i prirodne baštine (NN-MU 12/93). Usvojena: PARIZ, 1972. Republika Hrvatska stranka je Konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji od 8. listopada 1991. Konvencija je u odnosu na Republiku Hrvatsku stupila na snagu 8. listopada 1991.</p>	<p>Potaknuti zemlje potpisnice na praćenje i izvještavanje o stanju očuvanja područja Svjetske baštine; Pružanje stručne pomoći i profesionalnog usavršavanja za poslove očuvanja područja Svjetske baštine; U slučaju potrebe, pružanje žurne pomoći područjima Svjetske baštine koja se nalaze u neposrednoj opasnosti. Ostali ciljevi su: Jačanje javne svijesti; Poticanje sudjelovanja lokalnih zajednica na očuvanje njihove kulturne i prirodne baštine; Ostvarivanje međunarodne suradnje u očuvanju kulturne i prirodne baštine.</p>		<p>na županijskoj razini (zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno - povijesnih cjelina) usklađen je s ciljevima Konvencije.</p>

6. VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ

Procjena mogućih utjecaja odvijala se u nekoliko faza.

U prvoj fazi izvršilo se preklapanje GIS slojeva zahvata koji su planirani PP PSŽ i slojeva ograničenja s različitih aspekata zaštite okoliša kako bi se dobio pregled aktivnosti koji se planiraju u zonama gdje su moguća određena ograničenja u realizaciji zahvata. Analizirani su svi zahvati koji su planirani ciljanim izmjenama i dopunama, kao i nerealizirani zahvati planirani važećim Planom, bez obzira u kojoj fazi realizacije su ti zahvati (da li je provedena procjena utjecaja na okoliš, dobivena lokacijska dozvola i slično).

Zahvati su dobiveni od strane izrađivača Plana u .shp obliku. Također, od izrađivača Plana dobivene su podloge korištenja i namjene površine, ograničenja u korištenju i zaštite prostora.

Analiza se napravila za sljedeće aspekte:

Sastavnica okoliša	Kriteriji za određivanje ograničenja
Krajobraz	→ vrijednosne krajobrazne kategorije
Tlo i poljoprivreda	→ kategorije poljoprivrednog zemljišta
Šume i šumarstvo	→ kategorije šumskih površina prema namjeni
Vode	→ vodozaštitna područja → poplavne zone
Biološka raznolikost	→ vrijedni stanišni tipovi
Zaštićena područja prirode	→ zaštićena područja prema Zakonu o zaštiti prirode
Kulturna baština	→ udaljenosti od objekata kulturne baštine
Stanovništvo i zdravlje ljudi (kvaliteta zraka i razina buke)	→ blizina građevinska područja naselja

Temeljem ovih kategorija, za svaku od sastavnica okoliša, prostor je razgraničen na:

- područja u kojima su planirane aktivnosti **prihvatljive**
- područja u kojima su planirane aktivnosti **uvjetno prihvatljive** (moraju se poštivati određeni uvjeti)
- iznimno vrijedna područja u kojima su planirane aktivnosti **neprihvatljive**.

Detaljan prikaz kriterija i ograničenja dan je u Dodatku studije (Kriteriji za definiranje konfliktnih područja).

Na osnovu ovakvih razgraničenja napravljene su karte konfliktnih područja. Obzirom na to da nisu isti kriteriji za različite tipove zahvata, karte konfliktnih područja napravljene su za sljedeće grupe planiranih aktivnosti:

- eksploatacijska polja i istražni prostori
- gospodarske zone
- ugostiteljsko- turističke zone
- sportsko- rekreacijske zone- golf igrališta
- sportsko- rekreacijske zone- ribnjaci
- sportsko- rekreacijske zone- ostalo

- akumulacije i retencije
- uređaji za pročišćavanje otpadnih voda
- sustavi vodoopskrbe i odvodnje
- telekomunikacijska infrastruktura
- plinovodi i produktovodi
- ceste
- dalekovodi
- solarne elektrane
- male hidroelektrane
- odlagališta otpada.

Nakon što su prepoznate, konfliktne lokacije su na radnom sastanku s izrađivačima Plana i nositeljima izrade Plana raspravljene, te se pristupilo detaljnijoj procjeni mogućih utjecaja. Rezultati detaljne procjene dani su u Dodatku studije po pojedinim sastavnicama okoliša, a u nastavku je dan pregled najznačajnijih zaključaka. U Dodatku studije prikazani su utjecaji samo onih zahvata za koje je prema preglednoj karti utvrđeno da se nalaze na područjima s određenim ograničenjima (po rednim brojevima kako je to prikazano na preglednoj karti). Za one tipove zahvata za koje je utvrđeno da se ne očekuju utjecaji, nisu razmatrani u Dodatku. Prilikom analize koristile su se i ortofoto podloge, ali i druga relevantna literatura i zakoni.

6.1. KRAJOBRAZ

Vrijednost krajobrazna proporcionalna je njegovoj ranjivosti tj. osjetljivosti krajobrazna na promjene. Iz tog razloga kriteriji prilikom procjene utjecaja pojedinih tipova zahvata na krajobraz definirani su prema položajnosti zahvata u krajobraznim cjelinama različite vrijednosti. Procjena utjecaja određenih zahvata izvedena je na osnovi njihovih vizualnih značajki te popratnih djelatnosti koje ti zahvati uzrokuju, a koje utječu na krajobrazne i vizualne značajke ili karakter krajobrazna.

Krajobrazne cjeline podijeljene su u šest vrijednosnih skupina od kojih pet predstavljaju različite kategorije krajobrazne vrijednosti, dok šesta predstavlja trenutno prisutne krajobrazne degradacije (vidi poglavlje 2.3.). Na osnovu ovih kategorija, određeni su kriteriji za definiranje konfliktnih područja:

- krajobraz vrlo visoke/ značajne i visoke vrijednosti smatra se područjem najosjetljivijim na promjene.
- umjereno vrijedan krajobraz smatra se umjereno osjetljivima na promjene.
- krajobraz neutralne i niske vrijednosti
- područja krajobraznih degradacija.

Eksploatacijska polja i gospodarske (industrijske) zone koje se planiraju na područjima krajobrazna vrlo visoke i visoke vrijednosti smatraju se neprihvatljivim, a ostali tipovi zahvati smatraju se uvjetno prihvatljivim u ovim područjima. U ostalim kategorijama realizacija svih tipova zahvata je prihvatljiva, ali treba uzeti u obzir krajobrazne vrijednosti područja.

Prilikom procjene utjecaja pojedinih tipova zahvata izdvojeni su oni koji mogu uzrokovati značajne negativne utjecaje na krajobrazne značajke, kvalitetu vizura ili karakter krajobrazna. Kao glavno ograničenje pokazala se položajnost zahvata u vrlo vrijedna i vrijedna područja krajobrazna. Budući da je otpornost na promjene ostalih tipova krajobrazna relativno snažna zaključeno je da će u njima svi zahvati, uz primjenu zakonskih mjera i dobre prakse, uzrokovati prihvatljive negativne utjecaje.

Tipovi zahvata koji se nalaze u vrlo vrijednim i vrijednim područjima krajobraza a mogu uzrokovati značajne negativne utjecaje su:

- Eksploatacijska polja su na prostoru PSŽ locirana na brdskom reljefu u kojem dominira šumski pokrov ili pak mozaična struktura krajobraza. Takva položenost uvjetuje smještaj u prostoru kojeg odlikuju vrijedne krajobrazne i vizualne značajke što uzrokuje negativne vizualne utjecaje i uništavanje vrijednog prirodnog pokrova. Javljaju se dvije šire lokacije koje mogu uzrokovati izrazito velike negativne utjecaje na krajobraz i vizualne značajke. Utjecaji će nastati uslijed sinergijskog učinka realizacije planiranih zahvata (obrađeno u dijelu Kumulativni utjecaji). U skladu s time za jednu lokaciju predloženo je brisanje iz Plana.
- Izgradnjom golf igrališta moguće su degradacije u obliku promjene karaktera krajobraza uzrokovane pojavom zahvata koji se namjenom i oblikom ne uklapa u dominantni kulturno-prirodni krajobraz. Sukladno tome veliku pažnju potrebno je posvetiti kvalitetnom oblikovanju i koncipiranju zahvata kako bi se izbjegli snažni negativni utjecaji.
- Planirane prometnice će zbog svog izrazito antropogenog karaktera i snažne linearnosti u umjerenom mjeri narušiti krajobrazne i vizualne značajke ponajviše u vrijednim i vrlo vrijednim prirodnim i kulturnim mozaičnim krajobraznim tipovima.
- Tehnologija izgradnje i korištenja malih hidroelektrana ne uvjetuje značajne krajobrazne degradacije. Kao glavni problem javlja se smještaj planiranih elektrana u vrijednim krajobraznim tipovima i to u blizini vodotoka koji se ističu kao najvrijednije sastavnice krajobraza i nositelji ambijentalnih vrijednosti.
- Utjecaji akumulacija i retencija svode se na promjenu krajobraznih značajki i karaktera prostora. U većini slučajeva pojava nove vodene površine može značiti i oplemenjivanje prostora. S druge strane, neadekvatnim oblikovanjem obala i nasipa, moguće je negativno utjecati na prirodni ili kulturni karakter vrlo vrijednih i vrijednih krajobraza.
- Odlagališta otpada neće uzrokovati značajne utjecaje ukoliko se poštuju mjere ublažavanja utjecaja te propisana zakonska i prostorno-planska regulativa. Detaljnije su obrađeni iz razloga položenosti u vrijedan krajobrazni tip ili negativnih prostornih konotacija koje zahvat uzrokuje.
- Lokacije predviđene za ugostiteljsko-turističku namjenu neće u značajnoj mjeri negativno utjecati na krajobrazne i vizualne značajke ukoliko se izgradnja i namjena oblikom prilagodi prirodnom i kulturnom kontekstu okoline.
- Ribnjaci u osnovi nemaju potencijalan negativan utjecaj na krajobrazne i vizualne značajke ukoliko se ne nalaze u visoko vrijednim i značajnim krajobrazima ili u slučajevima izgradnje koja nije u skladu s krajobraznom slikom okoline. Kako bi se izbjegli negativni utjecaji potrebno je kvalitetno oblikovanje i koncipiranje svakog pojedinog projekta.

Također su izdvojeni planirani zahvati koji uz primjenu zakonski propisanih mjera i odredbi iz PPPSŽ neće imati značajne negativne utjecaje na krajobraz, vizualne značajke ili karakter krajobraza:

- Energetski park
- Željeznički koridori
- Dalekovodi (nalaze se uz postojeće)
- Plinovodi
- Željezničke pruge (industrijski kolosijek)
- Sustavi vodopskrbe i odvodnje
- Telekomunikacijska infrastruktura

- Sportsko rekreacijska namjena
- Uređaji za pročišćavanje

6.2. TLO I POLJOPRIVREDA

Pri analizi utjecaja aktivnosti planiranih PP PSŽ na tlo i poljoprivrednu djelatnost, kao kriterij za definiranje konfliktnih područja razmatrano je nezauzimanje ili zauzimanje u što manjoj mogućoj mjeri osobito vrijednih i vrijednih poljoprivrednih tala (P1 i P2).

Imajući u vidu činjenicu kako je poljoprivredna djelatnost jedna od ključnih gospodarskih grana županije, ali također i činjenicu kako na području županije postoje velike površine poljoprivrednog tla, razvojne ciljeve treba uskladiti na način da se, koliko god je to moguće, razvojni projekti smještaju van vrijednih poljoprivrednih područja, osim ukoliko se ne ustanovljavaju s ciljem poboljšanja/povećanja poljoprivredne proizvodnje (npr. gospodarske zone isključivo poljoprivredne namjene). Infrastrukturne zahvate koji će prouzročiti fragmentaciju poljoprivrednog tla treba nastojati izmjestiti na način da ne presijecaju poljoprivredne parcele.

Provedenom analizom mogućih utjecaja zaključeno je da velika većina eksploatacijskih i istražnih polja ne zauzima poljoprivredne površine. Jedino područje pod brojem 6 (rezervirani prostor za istraživanje Šeovica) je planirano na području P3 (ostalo obradivo zemljište), no s ortofoto snimke je razvidno kako je predmetno područje zauzela drvenasta vegetacija u procesu sukcesije te kako se isto ne koristi u poljoprivredne svrhe.

Slijedom navedenog, može se zaključiti kako osnivanje eksploatacijskih polja i istražnih prostora mineralnih sirovina *nije konfliktno* s aspekta poljoprivrede i zaštite poljoprivrednog tla.

Provedenom analizom mogućih utjecaja zaključeno je da je nekoliko koridora cestovne infrastrukture planirano na području osobito vrijednog (P1) i vrijednog obradivog tla (P2). Budući da je većinom riječ o planiranim brzim cestama za koje su potrebni veći radijusi zavoja, što ostavlja manje mogućnosti varijantnih rješenja i manjih korekcija trase, prilikom određivanja točne trase ceste potrebno je voditi računa da u što manjoj mjeri presijeca postojeće poljoprivredne površine u kategorijama P1 i P2.

Na mjestima i u kategorijama cesta gdje je to moguće treba razmotriti i varijantu izmještanja postojećih trasa na način da ne prolaze ovim dvjema kategorijama zemljišta (kao u slučaju županijske ceste br. 4 i spoja planirane brze ceste br. 2 i br. 4).

Budući da izgradnjom dalekovoda ne dolazi do zauzimanja većih površina poljoprivrednog zemljišta, osim manjeg dijela potrebnog za postavljanje dalekovodnih stupova, smatra se kako je izgradnja dalekovoda ili izmještanje postojećih dalekovoda *prihvatljivo* na sve tri kategorije poljoprivrednog zemljišta (P1, P2 i P3). Pri tome treba poštivati sljedeće mjera sprečavanja i ublažavanja negativnog utjecaja: noseće stupove nastojati postavljati što bliže rubovima parcela, radove na trasi izvoditi van razdoblja žetve glavnih poljoprivrednih kultura te privremenu gradilišnu bazu postaviti van područja P1.

Također, ne očekuje se veći utjecaj na poljoprivredna zemljišta izgradnjom telekomunikacijske infrastrukture budući da je riječ o infrastrukturnim objektima koji se u potpunosti ukapaju u zemlju. Utjecaj je moguć jedino u fazi izgradnje, nakon čega će se zemljište vratiti svojoj primarnoj funkciji. Polaganje kablova, odnosno izvođenje zahvata, svakako treba planirati van razdoblja zriobe/žetve glavnih ratarskih vrsta.

Provedenom analizom mogućih utjecaja izgradnje akumulacija/ retencija razvidno je kako postoji velika razlika između područja zavedenih pod kategorijama P1 i P2 te stanja na terenu, odnosno situacije prikazane na recentnijoj ortofoto snimci (DGU, 2011. godina) s koje je vidljivo da se velika većina retencija/akumulacija planira na području koje se ne

koristi u intenzivne poljoprivredne svrhe te se stoga može govoriti samo o *pozitivnom utjecaju* na poljoprivrednu djelatnost u smislu navodnjavanja.

Provedenom analizom mogućih utjecaja razvidno je kako su sva golf igrališta planirana na poljoprivrednom tlu u kategoriji P3 (ostalo obradivo tlo) ili na šumama i šumskom zemljištu te se može zaključiti kako predloženi zahvati *nisu konfliktni* u smislu zaštite poljoprivredne djelatnosti i poljoprivrednog tla.

Provedenom analizom mogućih utjecaja planiranih lokacija za ribnjake, razvidno je kako su gotovo sve planirane na poljoprivrednom tlu u kategoriji P3 (ostalo obradivo tlo) ili poljoprivredno-šumskom tlu te se može zaključiti kako predloženi zahvati *nisu konfliktni* u smislu zaštite poljoprivredne djelatnosti i poljoprivrednog tla. Jedino ribnjak Knezović pod rb. 6 se planira osnovati na području osobito vrijednog obradivog tla. Međutim, uvidom u ortofoto snimku razvidno je da se ribnjak planira osnovati na području koje se ne koristi u poljoprivredne svrhe (obraslo je drvenastom vegetacijom u procesu sukcesije), iako se u kartografskim prikazima vodi kao osobito vrijedno obradivo tlo (P1) te se može zaključiti kako neće biti negativnog utjecaja u smislu prenamjene površine.

S obzirom na kriterije za određivanje konfliktnih područja za sportsko- rekreacijske zone, postoji samo jedan potencijalno konfliktan zahvat: osnivanje izletničke zone "Turnić" na području osobito vrijednog obradivog tla (P1). Budući da je s ortofoto snimke razvidno kako se predmetno područje ne koristi u poljoprivredne svrhe, zahvat je *uvjetno prihvatljiv* uz poštivanje uvjeta koji će u najvećoj mogućoj mjeri reducirati kretanje i boravak posjetitelja na okolnom području vrijednog obradivog tla.

S aspekta zaštite poljoprivredne djelatnosti i poljoprivrednog tla, gospodarske zone su prihvatljive na poljoprivrednim područjima samo ukoliko se to nikako ne može izvesti na drugom pogodnom zemljištu zbog prevladavajućih razloga. Potencijalno konfliktni zahvati (vidi tablicu u Dodatku studije) uvjetno su prihvatljivi s aspekta poljoprivredne struke u slučaju da su predmetne gospodarske zone namijenjene isključivo unapređenju i povećanju poljoprivredne proizvodnje, kako je i definirano Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13, čl 20. st. 3. točka c). Realizacija gospodarske zone Lipik prihvatljiva je uz uvjet kompenzacije izgubljenog vrijednog obradivog tla (P2) koje će se prenamijeniti izgradnjom zone. Na okolnom zemljištu niže kategorije koje se ne koristi u poljoprivredne svrhe treba ukloniti drvenaste vrste u procesu sukcesije i privesti zemljište poljoprivrednoj namjeni na istoj površini koja će biti uklonjena izvedbom zahvata.

Provedenom analizom mogućih utjecaja zaključeno je da je potencijalno konfliktan samo zahvat uspostave ŽCGO. Iako se vodi kao vrijedno obradivo tlo, predviđena lokacija budućeg ŽCGO-a zapravo će se proširiti na područje postojeće šume koja će se u tu svrhu prenamijeniti, odnosno biti će uklonjena.

Budući da je osnovna funkcija UPOV-a ispuštanje obrađenih otpadnih voda u recipijent, odnosno vodotoke, jezera ili mora, već samom tom činjenicom jasno je da će se uvijek graditi u blizini vodotoka te da kao takvi ne mogu značajno utjecati na okolno poljoprivredno područje. S te strane, prihvatljiva je gradnja uređaja za pročišćavanje na svim kategorijama poljoprivrednog zemljišta, budući da njihovom izgradnjom neće doći do prenamjene poljoprivrednih površina, a utjecaj će općenito biti pozitivan budući da se pročišćavanjem popravlja kvaliteta, odnosno čistoća površinske vode, a samim time i poljoprivrednog tla.

Iako zone ugostiteljsko-turističko-rekreacijske namjene općenito imaju pozitivan utjecaj na lokalno stanovništvo, pri njihovom osnivanju svakako treba paziti da se što manje zadire u postojeće poljoprivredne površine namijenjene intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji koje ionako s ovoga aspekta nisu interesantne.

Provedenom analizom mogućih utjecaja zaključeno je da, s obzirom na zadane kriterije, ugostiteljsko - turističke zone u Kutjevu i Požegi (13 i 33) mogu biti uvjetno

prihvatljive jedino ako nisu u koliziji s čl. 20. st. 3 Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13).

Budući da se male hidroelektrane grade isključivo na vodotocima i drugim vodnim tijelima, njihovom izgradnjom općenito neće doći do utjecaja na poljoprivredno zemljište budući da neće doći do prenamjena poljoprivrednih površina, te ovaj tip zahvata *nije konfliktan* s aspekta poljoprivredne djelatnosti i zaštite poljoprivrednog tla.

6.3. ŠUMARSTVO I LOVSTVO

Prilikom planiranja bilo kakvih zahvata u prostoru, treba ih nastojati pozicionirati što je više moguće van šumskog područja, osobito područja šuma posebne namjene, zaštitnih šuma te komercijalno vrijednih gospodarskih šuma (šume stabilne dobne strukture visokog uzgojnog oblika, sortimentne strukture i vitalnosti). Za izvođenje svih zahvata s aspekta šumarske djelatnosti treba preferirati šumsko zemljište te šume niskog i srednjeg uzgojnog oblika, odnosno degradirane sastojine loše kvalitete i vitaliteta na području gospodarskih šuma (Š1), koliko je to moguće s obzirom na karakter svakog pojedinog zahvata.

Velika većina EP i istražnih prostora planira se na šumama i šumskom zemljištu te su s tog aspekta moguće konfliktne situacije sa šumarskom djelatnošću. Ovdje treba naglasiti kako se ovo prije svega odnosi na šume posebne namjene (Š3) i zaštitne šume (Š2), a ne toliko na gospodarske šume budući da će utjecaj prenamjene manjih površina šuma i šumskog zemljišta u eksploatacijska polja u gospodarskom smislu biti zanemariv, a treba naglasiti i glavni problem šumarstva PSŽ, odnosno slabu otvorenost šuma te će s tog aspekta osnivanje EP t-g kamena imati pozitivan učinak na šumarsku djelatnost u cjelini (dobavljanje t-g kamena za izgradnju šumskih prometnica po povoljnijim cijenama, s obzirom na reducirane cijene transporta). Provedenom analizom mogućih utjecaja razvidno je da se većina planiranih eksploatacijskih polja i istražnih prostora mineralnih sirovina na području PSŽ planira izvesti ili na području gospodarskih šuma, što je prihvatljivo, ili van šumskog područja. Za četiri zahvata dana je ocjena uvjetno prihvatljivo, budući da se djelomično ili u potpunosti nalaze na području zaštitnih šuma te je prilikom njihove izvedbe potrebno uvažiti razloge zbog kojih je zaštitna šuma proglašena zaštitnom- u ovim slučajevima, riječ je uglavnom o zaštiti od erozije i zaštiti obližnjih vodotoka.

Najveći okolišni problem pri izgradnji svih vrsta cesta kao linijskih infrastrukturnih zahvata je fragmentacija šumskog područja. Kad je riječ o negativnom utjecaju na šume, prvenstveno se misli na promjenu stanišnih uvjeta na novonastalim rubovima sastojina (veća insolacija, smanjena vlažnost, utjecaj polutanata s prometnica), što može prouzročiti slabiju vitalnost ili čak sušenje dijelova šume u blizini novih prometnica. Također, doći će do izdvajanja šuma i šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja, odnosno uklanjanja šuma na područjima na kojima trasa prometnice presijeca šumsko područje i to je utjecaj koji se ne može izbjeći, no riječ je o manjim površinama budući da većina planiranih prometnica ne presijeca šumsko područje ili je riječ o degradiranim sastojinama niskog uzgojnog oblika.

Provedenom analizom mogućih utjecaja razvidno je kako većina planiranih zahvata cestovne infrastrukture većinom ne prolazi šumskim područjem, prolazi područjem gospodarskih šuma ili je riječ o rekonstrukcijama postojećih prometnica u višu kategoriju te je kao takva prihvatljiva za okoliš s aspekta šumarske struke. Jedini konfliktan zahvat s aspekta šumarske struke kada je riječ o izgradnji cestovne infrastrukture predstavljaju tri varijante obilaznice Grada Požege. Pri tome je prihvatljiva jedino varijanta 1 budući da ne zahvaća područje zaštitnih šuma, iako prolazi većinom područjem gospodarskih šuma te će njezinom izvedbom doći do uklanjanja većih šumskih površina nego pri izvedbi varijante 2 ili 3. Zaštitne funkcije šume su u ovom slučaju, međutim, u prednosti pred gospodarskim te je

s aspekta šumarske struke bitnije spriječiti eroziju jugozapadnih padina brda Kozjak i posredno onečišćenje, eroziju ili promjenu stanišnih uvjeta vodotoka Bukovica.

Izgradnja prometnica imati će umjeren utjecaj na lovstvo i lovnu divljač, budući da će izgradnjom planiranih brzih cesta koje su ograđeni objekti doći do fragmentacije staništa i smanjenja bonitetne vrijednosti lovišta. Također, fragmentacijom staništa osim smanjenja površine iskoristivog biotopa dolazi i do sprečavanja migracija koje su bitne radi razmjene genetskog materijala i održavanja vitalnosti populacije te pristupa izvorima hrane i vode. Linijski infrastrukturni objekti tipa ceste i željezničke pruge koje nisu ograđeni objekti stvaraju mogućnost potencijalne kolizije divljači s vozilima, pri čemu može doći do šteta na divljači i od divljači. Izgradnjom linijskih infrastrukturnih objekata dolazi do daljnje fragmentacije staništa, budući da će se divljač povući dalje od izvora buke i svjetla koje će novi objekti generirati, čime se smanjuje lovno-produktivna površina što će se negativno odraziti na brojnost i vitalnost populacije.

Ne očekuje se veći utjecaj na šume i šumsko zemljište izgradnjom telekomunikacijske infrastrukture budući da je riječ o infrastrukturnim objektima koji se u potpunosti ukapaju u zemlju. Utjecaj je moguć jedino u fazi izgradnje, osim uklanjanja vegetacije iz radnog pojasa postavljanja kablova, nakon čega će se šuma vratiti u doprirodno stanje.

Formiranjem akumulacija općenito će doći do negativnog utjecaja na šumarstvo prvenstveno zbog izdvajanja šuma i šumskog zemljišta iz šumskogospodarskog područja, dok je formiranje retencija prihvatljivo na području poplavnih šuma (hrast lužnjak, joha, poljski jasen, vrbe i topole) i vodnih slivova koji do određene mjere podnose poplavu i dulje zadržavanje površinske vode. Prilikom uspostave ovih akumulacija treba svakako imati u vidu mjere ublažavanja na način da ih se, koliko je to moguće, izmjesti sa šumskog područja, smanji im se površina ili da se u potpunosti izbace iz plana ukoliko njihovo formiranje nije zaista neophodno zbog drugih prevladavajućih razloga. Tijekom uspostave akumulacija treba izbjegavati oplodne sječe na okolnom području, pogotovo dovršne sijekove, kako bi se maksimalno umanjila opasnost od erozije.

Uvidom u kartu šumskih površina i ortofoto snimku predmetnih planiranih lokacija, razvidno je kako su golf igrališta koja mogu imati potencijalni negativan utjecaj na šume planirana na području gospodarskih šuma (Š1) te na poljoprivrednom tlu u kategoriji P3 (ostalo obradivo tlo). Izgradnja igrališta imati će negativnog utjecaja na šume prvenstveno zbog izdvajanja veće površine šuma i šumskog zemljišta, pri čemu će doći do uklanjanja šume na navedenim površinama ili drastičnih promjena stanišnih uvjeta koji će u potpunosti promijeniti funkciju šume i učiniti ju nepogodnom kao stanište divljim životinjama koje će napustiti predmetno područje. Od predloženih lokacija za golf-igrališta, potencijalno su konfliktni zahvati br. 1 i 3.

Na očekuju se utjecaji formiranjem ribnjaka budući da je, uvidom u kartu šuma i šumskog zemljišta, zaključeno da se nijedna lokacija ne planira na šumama ili šumskom zemljištu.

Osnivanjem sportsko-rekreacijskih zona djelomično će doći do prenamjene šuma i šumskih površina, ali svakako i promjene korištenja što će do određene mjere umanjiti njihove općekorodne funkcije, osim naravno rekreacijske. Uvidom u kartu šuma i šumskog zemljišta razvidno je kako se većina sportsko-rekreacijskih zona planira van šumskog područja ili na području gospodarskih šuma, što je prihvatljivo. Jedina dva konfliktna zahvata su skijaška staza "Nevoljaš" za koju je već probijen koridor pa se prema tome može izvesti i sportsko-rekreacijska zona "Kutjevo" od koje bi trebalo odustati budući da se nalazi na izuzetno strmom području zaštitnih šuma koje sprečavaju eroziju i štite Kutjevačku rijeku od negativnih utjecaja erozije s okolnih brda.

S aspekta šumarske struke, gospodarske je zone nužno planirati van područja zaštitnih šuma i šuma posebne namjene kako se ne bi uništile vrijednosti šume zbog kojih su takvima proglašene, budući da bi svakako došlo do trajne prenamjene prostora i drugih

negativnih utjecaja. S obzirom na navedene kriterije, iz grafičkog je prikaza vidljivo kako se niti jedna od planiranih gospodarskih zona ne nalazi na području zaštitnih šuma i šuma posebne namjene, te se smatraju *prihvatljivim* s aspekta šumarske struke.

Provedenom analizom mogućih utjecaja zahvata vezanih za gospodarenje otpadom, potencijalno konfliktan je samo zahvat uspostave prostora navedenog kao svrha gospodarsko-uslužne namjene, odnosno odlagališta građevinskog otpada Vidovci na području gospodarske šume. Iako je s ortofoto snimke razvidno da se je praksa odlaganja otpada u šumi provodila i ranije, Zakonom o šumama to je eksplicitno zabranjeno, a nedvojbeno je da bi se uspostavom odlagališta isto vremenom proširilo i na područje okolne šume te je stoga zahvat br. 3 kao takav *neprihvatljiv* s aspekta šumarske struke.

Budući da je osnovna funkcija UPOV-a ispuštanje obrađenih otpadnih voda u recipijent, odnosno vodotoke, jezera ili mora, već samom tom činjenicom jasno je da će se uvijek graditi u blizini vodotoka te općenito imati pozitivan utjecaj na površinske vode te time posredno i na šume.

Iako ugostiteljsko-turističko-rekreacijske zone općenito imaju pozitivan utjecaj na lokalno stanovništvo, pri njihovom osnivanju svakako treba paziti da se što manje zadire u postojeće šumske površine zaštitnih šuma i šuma posebne namjene kako se ne bi obezvrijedile karakteristike zbog kojih su takvima proglašene. Svi zahvati osnivanja ugostiteljsko-turističko-rekreacijskih zona prihvatljivi su s aspekta šumarske struke, naravno uz poštivanje općih mjera zaštite šuma definiranih Zakonom o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13). Jedini konfliktan zahvat je zahvat pod r.b. 17 (sportsko-rekreacijska zona "Čaglin") koji je uvjetno prihvatljiv uz uvjet da se iz SR zone izbací dio zaštitne šume te da se u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš propišu adekvatne mjere zaštite i očuvanja područja zaštitne šume, a radi zaštite i očuvanja obližnjeg Sovskog jezera.

Budući da se male hidroelektrane grade isključivo na vodotocima i drugim vodnim tijelima, njihovom izgradnjom općenito neće doći do utjecaja na šume i šumsko zemljište, ali svakako treba obratiti pozornost pri gradnji MAHE na području zaštitnih šuma i šuma posebne namjene (Š2 i Š3). Provedenom analizom mogućih utjecaja razvidno je da nema konfliktnih zahvata, odnosno da niti jedna mala hidroelektrana nije planirana na području zaštitnih šuma ili šuma posebne namjene. Jedini potencijalno konfliktan zahvat su MAHE Brzaja 1 i Brzaja 2 (r.br. 1 i 2), budući da se vodotok na ovom području kreće uz sam rub zaštitne šume koja je i proglašena zaštitnom radi zaštite istog. No, budući da izgradnja MAHE neće ni na koji način utjecati na područje zaštitne šume, a time posredno ni na vodotok, zaključak je kako niti ova dva zahvata nisu konfliktna s aspekta šumarske struke.

6.4. POVRŠINSKE I PODZEMNE VODE

Kriteriji temeljem kojih su određena ograničenja, odnosno uvjetnost prihvatljivosti grupa zahvata određene namjene na području Požeško-slavonske županije su: zone sanitarne zaštite crpilišta/izvorišta te povezana ograničenja sukladno Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), te poplavna područja i ograničenja koja proizlaze iz Zakona o vodama (NN 153/09, 130/11, 56/13 i 14/14).

Sukladno navedenim ograničenjima određena je prihvatljivost zahvata planiranih na lokaciji određenoj Prostornim planom.

Planirana eksploatacijska polja Poljanska, Vranić, Brdo i Orľjavac, nalaze se u III.B zoni sanitarne zaštite izvorišta: Luke, Vidovci, Orľjavac, Zapadno polje, Stara lipa i Pljaštak. Planirano eksploatacijsko polje Jagma 6 djelomično se nalazi u zoni preventivne zaštite crpilišta. Prema članku 36. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), u III. zoni sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem podzemne vode iz vodonosnika s međuzrnskom poroznosti, moguća je eksploatacija mineralnih sirovina

uz uvjet da se provedu detaljni vodoistražni radovi, odnosno izradi Elaborat mikrozoniranja koji dokazuje neštetnost zahvata u prostoru mikrozone. Provedba navedenih vodoistražnih radova predstavlja uvjet za realizaciju zahvata na području na kojima su planirani.

Planirane gospodarske zone Brestovac i Velika/Trenkovo nalaze se na poplavnom području sliva rijeke Orljave, dok se planirana GZ Kusonje nalazi na poplavnom području sliva rijeke Ilove. Zahvati su prihvatljivi uz uvjet da se zaštite od poplava. Zaštitu je potrebno provesti izdizanjem iznad kote poplavlivanja (nivo 100 godišnjih velikih voda) i bez podrma, zaštitom nasipima ili nekim drugim zahvatom (akumulacija, retencija..). Gospodarske zone Resnik i Pleternica nalaze se na području Grada Pleternice na čijem području je uz već postojeću obranu od poplava potrebna i izgradnja dodatnih konceptijskih objekata zaštite od štetnog djelovanja voda, kako bi zahvati bili prihvatljivi na planiranim lokacijama.

Planirani zahvati ugostiteljsko-turističke namjene, „Vučjak kamenski“ na dvije lokacije i „Grad Kutjevo“, djelomično su planirani na poplavnom području sliva rijeke Orljave. Zahvati su prihvatljivi na planiranim lokacijama uz uvjet da je osigurana zaštita od poplava na razini Grada.

Od zona sportsko-rekreacijske namjene, jedino Izletnička zona Požega djelomično se nalazi na području I. zone sanitarne zaštite crpilišta „Luke“ (Luke 3, Luke 4), a djelomično na području II. i III. zone sanitarne zaštite izvorišta: Luke, Vidovci, Orljavac, Zapadno polje, Stara lipa i Pljaštak. Prema članku 16. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), u I. zoni sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem podzemne vode iz vodonosnika s međuzrnskom poroznosti, zabranjuju se sve aktivnosti osim onih koje su vezane za zahvaćanje, kondicioniranje i transport vode u vodoopskrbni sustav. Slijedom navedenoga, predlaže se da se iz planiranja sadržaja izletničke zone izuzme područje I. zone sanitarne zaštite.

Planirana akumulacija Bistra II manjim dijelom nalazi se na području I. zone sanitarne zaštite izvorišta Bistra Kaptol. Prema članku 34. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), u I. zoni sanitarne zaštite otvorenog vodotoka, zabranjuje se izvođenje radova, građenje i obavljanje gospodarskih i drugih djelatnosti osim potrebnih za zahvaćanje, kondicioniranje i transport vode u vodoopskrbni sustav. Temeljem podataka dobivenih od strane Hrvatskih voda, ovaj vodozahvat nije više uključen u vodoopskrbni sustav Požeštine (fizički je uklonjeno filtarsko postrojenje sa kloratorom, a uklonjen je i cjevovod) i prema tome ovo područje nij eviše u I. zoni sanitarne zaštite.

Planirani uređaj za pročišćavanje otpadnih voda D. Obrijež- Kapetanovo Polje nalazi blizu poplavnog područja rijeke Ilove; planirani uređaji: Kutjevo, Jakšić i Sesvete-Lakušija nalaze se u blizini poplavnog područja sliva rijeke Orljave. Planirani uređaji Zagrađe-Bučje-Drenovac, Boričevci, Knešci i Tenkovo nalaze se na poplavnom području sliva rijeke Orljave. Ukoliko se uređaji grade u poplavnom/inundacijskom području, uslijed plavljenja može doći do izlivanja nepročišćenih otpadnih voda, što za posljedicu može imat negativan utjecaj na kakvoću površinskih voda. Zahvati su na odabranim lokacijama prihvatljivi jedino uz uvjet da se zaštite od poplava. Zaštitu je potrebno provesti izdizanjem iznad kote poplavlivanja (nivo 100 godišnje velike vode) i bez podrma, zaštitom nasipima ili nekim drugim zahvatom (akumulacija, retencija..).

Od cestovne infrastrukture, dio planiranih županijskih cesti, sve brze ceste i obilaznice te jedna državna cesta nalaze se unutar III. A i III. B zone sanitarne zaštite izvorišta za piće Luke, Vidovci, Orljavac, Zapadno polje, Stara lipa i Pljaštak, i Pleternice. Jedna prometnica prolazi zonom preventivne zaštite crpilišta. Prema članku 11. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), u III. zoni sanitarne zaštite zabranjeno je građenje prometnica bez kontrolirane odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda prije ispuštanja u prirodni prijamnik, te su one prihvatljive ukoliko se ispoštuje taj uvjet. Dio planiranih županijskih i brzih cesti prolazi svojim dionicama

kroz poplavna područja sliva Orljave – Londže dok jedna brza cesta prolazi poplavnim područjem Ilove – Pakre što je prilikom projektiranja nužno uzeti u obzir.

Industrijski kolosjek željezničke pruge u Lipiku djelomično prolazi zonom preventivne zaštite crpilišta. Zahvat je prihvatljiv na lokaciji ukoliko se izgradi kontrolirana odvodnja oborinskih onečišćenih voda te pročišćavanje istih prije ispuštanja u prijemnik.

Od zahvata vezanih za gospodarenje otpadom, planirani ŽCGO u Požegi i planirano odlagalište građevinskog otpada Vidovci nalaze se u III.A zoni sanitarne zaštite izvorišta: Luke, Vidovci, Orljavac, Zapadno polje, Stara lipa i Pljaštak, dok se odlagalište građevinskog otpada Filipovac nalazi na području zone preventivne zaštite crpilišta.

Prema članku 12. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13), unutar III. zone sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s međuzrnskom poroznosti, zabranjeno je skladištenje i odlaganje otpada, gradnja odlagališta otpada osim sanacija postojećeg u cilju njegovog zatvaranja, građevina za zbrinjavanje otpada uključujući spalionice otpada te postrojenja za obradu, uporabu i zbrinjavanje opasnog otpada. Slijedom navedenoga, lokacija planiranog odlagališta građevinskog otpada Vidovci, koja se nalazi na području III.A zone sanitarne zaštite izvorišta i lokacija planiranog odlagališta građevinskog otpada Filipovac, koji se nalazi na području preventivne zaštite crpilišta, nisu prihvatljive te se predlaže njihovo izmještanje.

Planirana lokacija ŽCGO u Požegi prihvatljiva je uz poštivanje uvjeta iz čl. 12. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13). (Iznimno od stavka 1. alineje 2. članka 12., u III. zoni sanitarne zaštite izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s međuzrnskom poroznosti dopušta se izgradnja centra za gospodarenje otpadom (u daljnjem tekstu: centar), sukladno posebnim propisima o otpadu, pod određenim uvjetima).

Zaključak

Kao neprihvatljivi zahvati ocijenjena su odlagališta otpada, dok su ostali zahvati prihvatljivi uz određene uvjete ili bez ograničenja.

Izgradnjom i korištenjem većeg broja planiranih hidrotehničkih objekata očekuje se velik utjecaj na hidromorfološki režim utjecajnog područja. Većina hidrotehničkih objekata je višenamjenskog tipa te se utjecaj smatra prihvatljiv.

6.5. BIORAZNOLIKOST

Utjecaj na bioraznolikost analiziran je preko mogućih utjecaja na staništa te su ograničenja u prostoru postavljena prema Karti staništa Republike Hrvatske, što je uključivalo i točkaste stanišne lokalitete. Stanišni tipovi su razmatrani kroz skupine – jesu li ili nisu zaštićeni, odnosno ugroženi te ukoliko jesu koje je njihovo rasprostiranje na prostoru Županije (Tablica 11). Tako se dobilo nekoliko skupina:

1. antropogena staništa te stanišni tipovi koji se ne smatraju ugroženima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima
2. stanišni tipovi koji se smatraju ugroženima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima, a u Županiji se rasprostiru na više od 8% prostora
3. stanišni tipovi koji se smatraju ugroženima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima, a u Županiji se rasprostiru na manje od 2,5% prostora

4. staništa koja su zabilježena samo kao pojedinačni točkasti lokaliteti (zbog sigurnosti u prostornoj analizi na njih je korišten i buffer od 300 m).

Za svaku skupnu zahvata su se posebno određivali kriteriji, da li je takav tip zahvata *prihvatljiv / uvjetno prihvatljiv / neprihvatljiv* za pojedinu skupinu staništa. Temeljem GIS analize dobivene su pregledne karte, na kojima su obilježeni konfliktni zahvati. U dodatku Studije je prikazana detaljna analiza konflikata rađena na osnovu podataka iz Karte staništa Republike Hrvatske i ortofoto snimaka prostora. Ortofoto snimke su korištene zbog nesigurnosti koje postoje pri korištenju Karte staništa, jer je rađena u mjerilu 1:100 000 te ponekad stvarno stanje na terenu ne odgovara onom zabilježenom u Karti.

U nastavku su prikazani najvažniji rezultati analize.

Analiza planiranih eksploatacijskih polja i istražnih prostora je pokazala kako je većina planirana na prostoru stanišnih tipova koji se smatraju ugroženima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima, a u Županiji se rasprostiru na više od 8% prostora, i to pretežito u šumskim predjelima. Utjecaj EP-a na bioraznolikost se očituje kroz uklanjanje vegetacije, odnosno smanjenje rasprostiranja staništa. Na lokalno prisutne vrste flore imaju izravan utjecaj uklanjanjem jedinki na prostoru eksploatacije, dok na jedinke faune imaju negativan utjecaj plašenjem ili nehotičnim usmrćivanjem prilikom uklanjanja vegetacije, te kasnije narušavanjem kvalitete okolnih staništa za obitavanje ili korištenje prostora. Na strateškoj razini je ocijenjeno kako su sva EP ili IP na kojima je već započela eksploatacija prihvatljiva za planiranje zahvata kako bi se spriječilo uklanjanje površinskog pokrova na nekoj drugoj lokaciji (EP Poljanska, EP Jagma 6 i EP Orľjavac). Također, zahvati planirani na staništima, koja su lokalno raširena, koliko je moguće razabrati analizom ortofoto snimke, su također na strateškoj razini prihvatljiva (IP Šeovica, EP Šemanovica) Neka EP ili IP su uvjetno prihvatljiva, ovisno o analizi kumulativnog utjecaja s obližnjim planiranim ili postojećim EP/IP na razini zahvata (EP Branešci, EP Novo Selo, IP Duboka, EP Mokreš, EP Mirkovica, IP Jegrova livada, IP Mikolinac JL). Zbog velikog obuhvata na šumskom prostoru IP Duboka je uvjetno prihvatljivo se predlaže smanjenje obuhvata. EP Brdo je uvjetno prihvatljivo uz preporuku da se isključe travnjačkih površina iz obuhvata s obzirom na to da one nisu široko rasprostranjene u širem prostoru planiranog zahvata. EP Mokreš je na strateškoj razini uvjetno prihvatljivo jer zauzima značajne površine, koje uključuju i travnjačka staništa, čije izuzimanje se preporuča.

Gospodarske zone imaju negativan utjecaj na bioraznolikost kroz zauzimanje i prenamjenu prirodnih staništa. Pojedini sadržaji unutar gospodarskih zona također mogu imati negativan utjecaj na okolna staništa i na njima prisutne vrste, ali to u ovoj fazi i na ovoj razini procjene nije moguće utvrditi. Analiza prihvatljivosti pojedinih zona koje se na karti ograničenja nalaze u konfliktu je detaljno prikazana u Dodatku, no analiza je pokazala kako su *na strateškoj razini prihvatljive* (Gospodarska zona – Ploštine, Gospodarska namjena - Cerovac I, Gospodarska namjena – Velika/Trenkovo, Gospodarska namjena – Gaj) *ili uvjetno prihvatljive*. Uvjetno prihvatljive su one za koje postoji vjerojatnost kumulativnog utjecaja njenih sadržaja s drugim planiranim ili postojećim gospodarskim zonama (Gospodarska namjena – Kusonje, 11.Gospodarska namjena – Lipik, 38.Gospodarska zona _planirana – Lipik) te one koje imaju značajan obuhvat ili vrlo vjerojatno doista obuhvaća ugrožena i zaštićena staništa te se preporuča smanjenje obuhvata (Gospodarska zona – Kusonje, Gospodarska namjena - Pakrac 5). Kako se na prostoru Županije planira niz gospodarskih zona, a dobar dio postojećih nisu konzumirane, predlaže se ugradnja plana faznosti u PP, prema kojem bi se trebalo i postavljati infrastrukturu i uklanjati površinski pokrov, kako bi se prirodna staništa ili poljoprivredno zemljište pretvaralo u građevinsko područje sukladno stvarnim potrebama.

Zone ugostiteljsko-turističke namjene, odnosno budući sadržaji u njima planirani, imaju lokalne negativne utjecaje prenamjenom staništa, ali kako sve zone imaju, Odredbama

za provođenje PP PSŽ ograničene kapacitete, navedeni utjecaj je lokaliziran i slab. Zato su kao ograničenje postavljene samo stanišni tipovi koji se smatraju ugroženima prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima, a u Županiji se rasprostiru na manje od 2,5% prostora te staništa koja su zabilježena samo kao pojedinačni točkasti lokaliteti (zbog sigurnosti u prostornoj analizi na njih je korišten i buffer od 300 m). Temeljem tako postavljenih ograničenja i planiranih ugostiteljsko-turističkih zona nisu utvrđeni konflikti.

Analiza prostora namijenjenih za ribnjake je pokazala kako su u konfliktu s ograničenjima zahvati Kukunjevac I, Kukunjevac II i Kukunjevac III. Kukunjevac I zahvaća travnjačka staništa, vlažne travnjake koji su značajna i ugrožena staništa. Kako se radi o najvećim i najznačajnijim travnjačkim staništima u širem prostoru, zahvat je na strateškoj razini neprihvatljiv ili uvjetno prihvatljiv. Predlaže se njegovo isključivanje iz prostornog plana ili smanjenje obuhvata (ograničavanje na poljoprivredne površine locirane na sjeveru obuhvata ribnjaka) odnosno izuzimanje travnjačkih staništa kroz Odredbe za provođenje Plana. Kukunjevac II je uvjetno prihvatljiv zbog mogućeg negativnog utjecaja na prirodni tok rijeke, te riječna staništa i vrste koje u njoj obitavaju. Kukunjevac III je također uvjetno prihvatljiv zbog mogućeg utjecaja na travnjačka staništa te prirodni tok rijeke (uključujući prirodna riječna staništa i vrste). Za Kukunjevac II i III je navedeni utjecaj potrebno ocijeniti u sklopu postupka procjene utjecaja na okoliš. Kako su vodotoci izloženi raznim pritiscima predlaže se ribnjake planirati uz vodotoke, a ne na njima, kako bi se barem ublažio najjači negativni utjecaj ujezerenja tekućica.

Golf igrališta imaju negativan utjecaj na bioraznolikost ponajprije prenamjenom prirodnih staništa, uklanjanjem lokalnih jedinki autohtone flore te uklanjanjem ili uznemiravanjem životinja. Za vrijeme korištenja zahvata moguć je negativan utjecaj korištenja pesticida te iskorištavanja bližnjih akumulacija za navodnjavanje terena. Za golf igrališta analiza na strateškoj razini je pokazala kako su tereni u Kutjevu i Golf Velika uvjetno prihvatljivi, što ovisi o ocjeni mogućih kumulativnih utjecaja na lokalnu bioraznolikost, ali na razini procjene utjecaja pojedinačnih zahvata. Prijedlog izrađivačima plana je neka dodatno analiziraju postoji li stvarna korisnička potreba za dva golf terena u podnožju Papuka.

Jedini konflikt kod rekreacijskih zona ostale namjene te ograničenja određenih za bioraznolikost je za zonu Raminac. Dio planirane zone zauzima rijetka i ugrožena staništa: C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe i A.1.1. Stalne stajačice te sjeverno zalazi u stanišni tip C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe. Na ortofoto snimci je uočeno kako su vodene površine izdvojene iz zone, a je okolni prostor priveden korištenju kao poljoprivredno zemljište te je zahvat na strateškoj razini prihvatljiv. Utjecaji pojedinih zona na bioraznolikost će ovisiti o planiranom sadržaju unutar zone, što će biti potrebno procijeniti na razini pojedinačnih zahvata.

Predmetnim izmjenama i dopunama su predviđene brojne akumulacije i retencije na vodotocima, s ciljem zaštite od poplava te za navodnjavanje. Vodne građevine ovakvog tipa imaju velik utjecaj na bioraznolikost šireg prostora preko zauzimanja staništa, promjena stanišnih uvjeta vodnih tijela (stvaraju se ujezerenja na tekućicama, prekida se kontinuitet vodotoka), izravnog ugrožavanja jedinki faune, te promjena u poplavnim režimima vodotoka ili razina podzemnih voda, a o kojima su ovisni poplavni te vlažni stanišni tipovi. Utjecaj retencija se smatra manjim jer bi do plavljenja i zadržavanja voda dolazilo povremeno. Zbog šireg i kompleksnijeg utjecaja akumulacija analiza ortofoto snimki nije pomogla u analizi predmetnih zahvata već je korištena samo Karta staništa. Kako postoji nesigurnost pri određivanju ograničenja, a zahvati su potencijalno vrlo važni s aspekta zaštite ljudskih života i imovine sve akumulacije i retencije koje dolaze na staništima u kategoriji *neprihvatljivo* i *uvjetno prihvatljivo* su svi na ocijenjeni kao uvjetno prihvatljivi na strateškoj razini uz uvjet provedbe detaljnih istraživanja koja će pokazati da li su, i koji su, zahvati opravdani te kakav

utjecaj bi pojedinačno, ali i kumulativno imali na hidrološku situaciju prostora te izravno i posredno na bioraznolikost Županije. Također je predloženo planiranje faznosti u provedbi projekta kako bi se problematični zahvati stigli ocijeniti na razini plana zaštite od poplava i/ili navodnjavanja.

Uređaji za pročišćavanje mogu imati negativan utjecaj na bioraznolikost zauzimanjem staništa, uklanjanjem lokalnih jedinki flore, te uklanjanjem ili uznemiravanjem lokalnih jedinki faune, sve prilikom izgradnje uređaja. Analiza lokacija uređaja za pročišćavanje je pokazala kako su prihvatljivi, ako su smješteni na antropogenim staništima (UPOV – taložnica – Jakšić, 27.UPOV Toranj, UPOV Sesvete, UPOV Jezero) ili uvjetno prihvatljivi, uz preporuku izmicanja s prirodnih staništa (UPOV Dragović, UPOV Toranj, 19.UPOV Eminovci, 20. UPOV Eminovci, UPOV Turnić-Šeovci, UPOV Brezine, UPOV Omanovac, UPOV Majur – Batinjani, UPOV G. Šumetlica, UPOV Krčke, UPOV Branešci, UPOV Bučje-Kovačevac-Ožegovci, UPOV Poljanska, UPOV Jakšić, UPOV Požeški Milanovac, UPOV Granje – Cerovac). Kako je predmetnim izmjenama i dopunama predviđen znatan broj UPOV-a preporuča se izrađivačima plana da analiziraju postoji li potreba za tolikim brojem uređaja, te da se pri tome uzme u obzir opterećenje prirodnog vodotoka kao recipijenta.

Planirani infrastrukturni sustavi mogu imati negativan utjecaj na bioraznolikost kroz fragmentaciju staništa. Analiza je pokazala kako 2 kolektora otpadnih voda (u Velikoj i u Djedinoj Rijeci), telekomunikacijski vod u Novom Zvečevu mogu imati značajan negativan utjecaj na točkasta staništa, ali su svi nabrojani zahvati ocijenjeni kao uvjetno prihvatljivi uz uvjet da se infrastruktura postavlja u koridor postojećih prometnica, što je postavljeno kao uvjet i za sve ostale zahvate ovog tipa (plinookskrba, telekomunikacijski vodovi, sustavi vodoopskrbe i odvodnje). Planirane prometnice su analizirane te je zaključeno kako su prihvatljive na strateškoj razini, osim planirane brze ceste kroz Požegu koja je uvjetno prihvatljiva, uz prijedlog izbjegavanja šumskog staništa (stanišni tip E.4.1.) te ukoliko procjena utjecaja na bioraznolikost, odnosno staništa te lokalne vrste na razini zahvata nije značajan.

Nisu zabilježeni konflikti između planiranih dalekovoda i trafostanica te ograničenja određenih preko karte staništa.

Dalekovodi mogu imati negativan utjecaj na bioraznolikost manje preko zauzimanja staništa, a više preko utjecaja na ornitofaunu. Naime, zabilježeno je kako je moguć utjecaj na pojedine jedinke elektrokcijom. Zato se za ovaj tip zahvata predlaže da se prostornim planom osigura predviđanje tehničkog rješenja kojim bi se postigla zaštita ptica od strujnog udara.

Nisu zabilježeni konflikti između planiranih magistralnih plinovoda te ograničenja određenih za staništa. Na trasi magistralnih plinovoda potrebno je ukloniti površinski pokrov čime doprinose fragmentaciji staništa. Nakon njihova postavljanja, travnjačka staništa se mogu djelomično obnoviti, no drveće se mora uklanjati radi zaštite cjevovoda, tako da šumska staništa ostaju fragmentirana. Opća mjera zaštite bioraznolikosti za infrastrukturu-uklapanje u trase postojećih prometnica, nije u potpunosti primjenjiva jer magistralni plinovodi moraju biti planirani na sigurnosnoj udaljenosti od postojeće infrastrukture te građevinskih područja, ali se preporuča njihovo planiranje paralelno s postojećim prometnicama (unutar koridora).

Predmetnim prostornim planom samo je jedna gospodarska zona predviđena za energetski park i ona nije u konfliktu s kartom ograničenja. No, solarne elektrane mogu imati negativne utjecaje na bioraznolikost (postavljanje modula na velike površine može imati utjecaja na prirodno osvjetljenje prizemnog sloja vegetacije, te drenažu oborinskih voda; veliki paneli bez vizualnih ograničenja mogu stvoriti privid vodene površine te privući jedinke ptica ili vodenih kukaca, gdje su izloženi opasnostima zasljepljenja te visokim temperaturama, a jedinke vodenih kukaca mogu položiti jajašca na njih te na taj način dolazi

do ugrožavanja sljedeće generacije, odnosno do smanjenja njihovog reproduktivnog potencijala).

Izgradnja malih hidroelektrana, posebno u nizovima može uzrokovati promjene brzine toka, dovesti do fragmentacije vodotoka ili u slučaju zahvaćanja vode (ukoliko se dio vode odvodi iz korita) mogu ugroziti održavanje biološkog minimuma nizvodno od mjesta zahvaćanja. Svi utjecaji na promjene stanišnih uvjeta će se odraziti i na jedinke koje obitavaju u, ili su životnim ciklusom povezane s, vodotocima. Iz tog razloga se preporučuje planirati predmetne zahvate isključivo na mjestima postojećih pregradnih stepenica te je potrebno osigurati biološki minimum nizvodno od mjesta zahvaćanja vode za potrebe proizvodnje električne energije.

Objekti za gospodarenje otpadom mogu imati različite negativne utjecaje na bioraznolikost i lokalne vrste (prenamjena staništa, procjedne vode, privlačenje različitih životinja koje nalaze u hranu u otpadu). Na ovoj razini je sagledan utjecaj na staništa, odnosno njihovo zauzimanje i prenamjenu. Sukladno navedenom analiza je pokazala kako su lokacije planiranih zahvata prihvatljive jer se uglavnom radi o proširenju/uređenju postojećih lokacija. Samo je za izgradnju odlagališta građevnog otpada u Vidovcima predviđeno zauzimanje prirodnih staništa, no i ta je lokacija ocijenjena prihvatljivom jer se radi o rubnom pojasu prirodnih staništa (smješteno je u blizini naselja).

6.6. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE

Moguć utjecaj plana na zaštićena područja je analiziran korištenjem karte zaštićenih područja prirode, preuzete s WMS portala Državnog zavoda za zaštitu prirode. Dodatno se za svaki tip zahvata razmatrao moguć utjecaj ukoliko je zahvat smješten na nekoj udaljenosti od zaštićenog područja prirode (buffer). Za pojedina područja i buffere su se posebno određivali kriteriji da li je pojedini tip zahvata *prihvatljiv / uvjetno prihvatljiv / neprihvatljiv* za njih. Sagledavani su konflikti s postojećim zaštićenim područjima prirode, ali i planiranim botaničkim rezervatom (granica iz .shp datoteke prostornog plana). Temeljem GIS analize dobivene su pregledne karte, na kojima su obilježeni konfliktni zahvati. Za konfliktne zahvate unutar Parka prirode Papuk, dodatno je korištena karta zonacije iz Plana upravljanja Parkom prirode Papuk. Detaljna analiza konfliktnih zahvata je priložena u Dodatku Studije, a u nastavku su prikazani najvažniji rezultati analize.

Analiza nije ukazala na konflikte između eksploatacijskih ili istražnih polja te zaštićenih područja prirode.

Analiza nije izdvojila niti jedan konflikt između planiranih gospodarskih zona i zaštićenih područja prirode (postojeća i planirana) te su sve gospodarske zone iz ovog aspekta na strateškoj razini prihvatljive.

Pregledna karta je pokazala nekoliko konfliktata zaštićenih područja i planiranih zona ugostiteljsko-turističke namjene. Radi se o zonama planiranim unutar PP Papuk. S obzirom na to da točan utjecaj zone ovisi o pojedinim sadržajima na strateškoj razini je moguće analizirati samo ugostiteljsku infrastrukturu. Ona je za svaku zonu ograničena Odredbama za provođenje PP-a (na Papuku do 40 kreveta ili do 10 soba), a površine zona nisu značajne u odnosu na zaštićeno područje prirode u kom se nalaze. Zone UGT namjene koje se prema zonaciji PP Papuk nalaze unutar Zone korištenja su ocijenjene kao prihvatljive. Jedna od zona u Kutjevu (oznaka 17 na grafičkom prikazu u Dodatku Studije) djelomično se nalazi na prostoru Zone korištenja, a djelomično ulazi u Zonu aktivne zaštite te je ocijenjena uvjetno prihvatljivom. UGT zone Leštat i jedna od zona u Kutjevu (oznaka 23 na grafičkom prikazu u Dodatku Studije) se nalaze unutar Zone aktivne zaštite PP Pupuk. No, kako se radi o već djelomično izgrađenom prostoru ocijenjene su kao uvjetno prihvatljive, jer bi razgradnja objekata i obnova prirodnih staništa bili dugotrajni i financijski zahtjevni procesi, te je upitno bi li se proveli, a i sama njihova nužnost je upitna jer su okolno šumska staništa u dobrom

stanju i široko rasprostranjena.. Za svu izgradnju ugostiteljske infrastrukture potrebno je ishoditi uvjete zaštite prirode nadležnog tijela te je prilikom izgradnje zabranjeno zadirati u okolna prirodna staništa.

Pregledne karte ograničenja za planirane ribnjake nisu pokazale nikakve konflikte.

Analiza prostora planiranih za golf igrališta je pokazala kako je golf igralište u Kutjevu uvjetno prihvatljivo, dok drugo (Golf Velika) nije u konfliktu sa zaštićenim područjima prirode. Prema zonaciji Plana upravljanja PP Papuk, većina zahvata je planirana unutar zone korištenja 3a - Zona naselja i poljoprivrede, no šumsko stanište unutar planiranog obuhvata je dio Zone stroge zaštite. Uvjet prihvatljivosti na strateškoj razini je isključivanje šumskog staništa iz obuhvata golf igrališta ili kroz Odredbe za provođenje prostornog plana propisati njeno očuvanje i zaštitu (zabrana sječe). U studiji procjene utjecaja na okoliš potrebno je obraditi moguć utjecaj na temeljne vrijednosti PP Papuk, s posebnim naglaskom na kumulativni utjecaj s postojećim i planiranim obližnjim zahvatima. Također, prije izvedbe zahvata potrebno je ishoditi uvjete zaštite prirode od nadležnog tijela.

Četiri sportsko- rekreacijske zone ostale namjene su planirane unutar PP Papuk. Skijaške staze Nevoljaš i Zvečvo su ocijenjene kao uvjetno prihvatljive jer Plan upravljanja PP Papuk, navodi obnovu skijaških staza kao potrebne zahvate za produljenje turističke sezone. Uvjet za skijašku stazu Nevoljaš je zadržavanje postojećeg obuhvata te zabrana umjetnog zasnježivanja kao i izgradnje akumulacije za potrebe zasnježivanja. Dok je za stazu Zvečvo uvjet isto zabrana umjetnog zasnježivanja i izgradnje akumulacije za potrebe zasnježivanja, kao i analiza potreba i odabir najpovoljnije lokacije (i s aspekta okoliša i prirode) u sklopu izrade PPPPP PP Papuk. Zone sjeverno i istočno od Kutjeva ocijenjene su kao neprihvatljive, odnosno uvjetno prihvatljive ukoliko se ograniči način korištenja prostora u rekreacijske svrhe, tako da nema utjecaja na prirodne vrijednosti i prirodne procese (bez utjecaja na staništa, odnosno bez krčenja šume). Jedna zona je planirana na prostoru značajnog krajobrazca Sovsko jezero, koja je ocijenjena kao uvjetno prihvatljiva, uz uvjet da sadržaji neće narušiti krajobrazne vrijednosti prostora. Za sve zahvate je potrebno ishoditi uvjete zaštite prirode od nadležnog tijela.

Analiza planiranih akumulacija i retencija je pokazala kako se 4 planirane akumulacije (Orahovica, Zlostop, Bistra II, Venje) nalaze unutar obuhvata PP Papuk. Prema Planu upravljanja PP Papuk izvori i potoci sa zaštitnim pojasom su dio Zone stroge zaštite PP Papuk. Ona uključuje područja visoke prirodne vrijednosti i velike važnosti očuvanja u kojima nije nužna ili je nužna samo minimalna ljudska intervencija. U Zoni stroge zaštite su dozvoljena samo znanstvena istraživanja i mogućnost ograničenog pristupa posjetitelja, ali uz poštivanje strogih pravila ponašanja koja osiguravaju ciljeve primarne zaštite ove zone. Sukladno navedenom, sva četiri zahvata su ocijenjena neprihvatljivim te se predlaže njihovo isključivanje iz PP PSŽ.

Šest uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (Hrnovec – biološki uređaj, Kutjevo - mehaničko-biološki uređaj, Eminovci, Mitrovac, Kutjevo, Trenkovo) se nalazi unutar 2 km zaštitnog prostora (buffera) oko zaštićenih područja prirode. Analiza njihovog smještaja je ukazala na to da su svi predviđeni na dovoljnoj udaljenosti da neće utjecati na temeljne vrijednosti zbog kojih je područje proglašeno ili na doživljaj posjetitelja te se svi na strateškoj razini smatraju prihvatljivima.

Planirani sustavi odvodnje otpadnih voda, jedino su konfliktni na tri mjesta unutar PP Papuk (Velika, Doljanovci i Podgorje te Venja). Njihova izgradnja može imati lokalnog utjecaja kroz fragmentaciju staništa, no kako se svi nalaze unutar zone korištenja PP Papuk, ne očekuje se značajan utjecaj na temeljne osobitosti Parka, te se na strateškoj razini smatraju prihvatljivima. Uz prijedlog mjere zaštite ZP prirode da se kolektori postavljaju unutar koridora postojećih prometnica te također da se ishode uvjeti zaštite prirode nadležnog tijela.

Uočena su 4 konfliktna zahvata na području PP Papuk planiranja telekomunikacijskih vodova. Kako bi se smanjio utjecaj preporuča se postavljanje unutar koridora postojećih prometnica. Vod u Kamenskom Vučjaku nalazi se u Zoni korištenja PP Papuk te je prihvatljiv, a ostala 3 (Kutjevo, Velika i Novo Zvečevo) su uvjetno prihvatljivi isključivo kao usmjeravajući koridori. Prilikom izrade PPPPO PP Papuk potrebno je planirati predmetni zahvat u koridoru obližnjih postojećih prometnice ili staza (posebno vod u Velikoj, unutar budućeg obuhvata botaničkog rezervata).

Kod analize planiranih prometnica uočen je jedan konfliktni zahvat - brza cesta planirana do Velike. Planirana trasa prolazi Južnim dijelom PP Papuk te zalazi u prostor planiranog botaničkog rezervata. Prema planu upravljanja planirana je u Zoni aktivnog očuvanja te prolazi uz 4 geološka lokaliteta (takođe zona aktivnog očuvanja). Ipak, kako je cesta planirana na trasi postojeće prometnice na strateškoj razini je uvjetno prihvatljiva. Odredbama za provođenje potrebno je predvidjeti uređenje prometnice u trasi postojeće te je na taj način planirati prilikom izrade PPPPO PP Papuk.

Nisu zabilježeni konflikti između planiranih dalekovoda i trafostanica, energetske parkova te magistralnih plinoopskrbnih cjevovoda i zaštićenih područja prirode.

Na Brzaji, potoku unutar PP Papuk planirana je izgradnja 4 malih hidroelektrana. Prema planu upravljanja PP Papuk svi potoci su dio Zone stroge zaštite. Ona uključuje područja visoke prirodne vrijednosti i velike važnosti očuvanja u kojima nije nužna ili je nužna samo minimalna ljudska intervencija. Dozvoljena su znanstvena istraživanja i mogućnost ograničenog pristupa posjetitelja, ali uz poštivanje strogih pravila ponašanja koja osiguravaju ciljeve primarne zaštite zone. Iz navedenog se zaključuje kako su nabrojeni zahvati neprihvatljivi i ne može ih se planirati unutar PP Papuk te se predlaže njihovo isključivanje iz PP PSŽ.

Analiza objekata za gospodarenje otpadom je ukazala na 2 konflikta (ŽCGO te Odlagalište građevinskog otpada u Filipovcu), planirani su unutar 2 km buffera od Spomenika parkovne arhitekture, no na udaljenostima većima od 1,5 km te se ocjenjuje kako je udaljenost dovoljna da korištenje nema negativan utjecaj na posjetitelje parkova uslijed širenja neugodnih mirisa te su na strateškoj razini zahvati prihvatljivi.

6.7. KULTURNA BAŠTINA

Kriteriji za ograničenja uvjeta izgradnje i rada pojedinih zahvata je bio prostorni odnos spram elemenata kulturne baštine koji uvjetuje moguće izravne ili neizravne utjecaje nastale za vrijeme izgradnje ili rada zahvata. Zbog različitog karaktera zahvata i promjena koje oni uzrokuju nije definirana univerzalna udaljenost nego je svaki pojedini tip zahvata razmatran u odnosu na pojedini tip kulturne baštine.

Osnova za definiranje udaljenosti su važeći propisi iz područja zakonodavstva i važeće prostorne dokumentacije, procjena fizičkih manifestacija utjecaja građenja i korištenja zahvata te promjene koje će zahvat izazvati spram karaktera elementa kulturne baštine.

Gradacija zone je podijeljena na područje u kojem je blizina zahvata neprihvatljiva, područje u kojem je blizina zahvata prihvatljiva uz određene zaštitne uvjete i područje u kojem se očekuje da ne postoje značajni negativni utjecaji tj. područje prihvatljive udaljenosti.

Neprihvatljivi utjecaji i uvjetno prihvatljivi utjecaji su obrađeni tablično prilikom čega je opisan mogući utjecaj te su dani prijedlozi ublažavanja utjecaja.

Prema dostupnim podacima koje je moguće obraditi u GIS sučelju kulturna baština je podijeljena na sljedeće skupine:

→ Arheološki lokalitete

- Pojedinačni arheološke lokalitete
- Civilne građevine
- Etnološku baštinu
- Sakralne građevine
- Spomen objekte
- Povijesne gradske cjeline

Elemente nematerijalne baštine nije bilo moguće grafički prikazati ali su uzeti u obzir prilikom procjene utjecaja pojedinih zahvata.

Analitičkom obradom izdvojene su skupine zahvata koji neće, uz poštivanje zakonskih propisa, imati značajan negativni utjecaj na elemente kulturne baštine. Razlog tome je što se lokacije zahvata ne poklapaju s lokacijama elemenata kulturne baštine ali i u tome što se ne nalaze unutar udaljenosti na kojoj su mogući značajni negativni utjecaji.

Zahvati su: eksploatacijska polja i istražni prostori, ugostiteljsko- turističke zone, ribnjaci, uređaji za pročišćavanje, telekomunikacijska infrastruktura, solarne elektrane, male hidroelektrane.

Ako se tijekom izgradnje navedenih zahvata naiđe na neotkrivene elemente kulturne baštine potrebno je djelovati sukladno zakonskim odredbama te obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Požegi. Daljnje radnje izvode se u skladu s mjerama zaštite određene od strane konzervatora.

Alati zaštite kulturno-povijesne baštine integrirani su, osim zakonskim odredbama, i u sastav SUO koje su obvezne za određene tipove zahvata. U sastavu SUO će se detaljnije procjenjivati utjecaji određenih zahvata kao i kumulativni utjecaji koje oni uzrokuju.

Moguće negativne utjecaje će uzrokovati određeni zahvati koji se svojom planiranom površinom preklapaju s elementima kulturne baštine. U gotovo svim slučajevima zahvati se preklapaju s elementima arheološke baštine i to evidentiranim i zaštićenim arheološkim lokalitetima te pojedinim arheološkim nalazištima.

U takvim slučajevima vrijede obavezni zakonski i prostornoplanski propisi koji su navedeni i u II IID PSŽ:

(260f.) Za sve zahvate koji se poduzimaju na području preventivno i trajno zaštićenih kulturnih dobara (P, Z, R), čije su prostorne međe utvrđene rješenjem te određene katastarskim česticama, neophodno je ishoditi prethodno odobrenje nadležnog tijela, sukladno Zakonu.

Za radove za koje je temeljem Zakona potrebna lokacijska dozvola, a poduzimaju se na području preventivno ili trajno zaštićenih kulturnih dobara (P, Z, R), potrebno je ishoditi posebne konzervatorske uvjete, a prije početka radova i prethodno odobrenje nadležnog tijela, u skladu sa Zakonom.

(260g.) Za radove na području kulturnih dobara koja su u okviru Prostornog plana predložena za zaštitu (PR, L), potrebno je prethodno zatražiti stručno mišljenje nadležnog tijela, a nakon donošenja rješenja o preventivnoj zaštiti ili utvrđivanju svojstva kulturnog dobra za ista, potrebno je postupiti u skladu s rješenjem, odnosno ranije navedenim smjernicama koje se odnose na preventivno i trajno zaštićena kulturna dobra.

Pojedini zahvati koji se nalaze u konfliktinijim zonama i izloženiji su mogućim utjecajima prikazani su tablično u *Dodatak-Kulturna baština*.

Uz poštivanje konzervatorskih uvjeta negativni utjecaji planiranih zahvata će biti umanjeni i svedeni na minimum. Mogući utjecaji koji će se dogoditi izgradnjom i radom

zahvata bez poštivanja konzervatorskih uvjeta svedeni su na fizičko uništavanje nalazišta i samih elemenata kulturne baštine.

Na području Lipika i Pakraca nalaze se planirane gospodarske zone koje će vjerovatno uzrokovati djelomičnu degradaciju kulturnog konteksta zaštićenih graditeljskih cjelina. Uz primjenu ranije navedenih mjera i posebne mjere poput sadnje zelenih barijera i mikrolociranja pojedinih zahvata utjecaje je moguće umanjiti ili svesti na minimum.

Potrebno je naglasiti i pozitivne utjecaje zahvata ugostiteljsko-turističke namjene koji u koliziji s pojedinim elementima kulturne baštine mogu pridonijeti održivom korištenju kulturne baštine koje uključuje i financijske prihode od korištenja.

S obzirom na planirane zahvate ne prepoznaju se značajni kumulativni utjecaji na elemente kulturne baštine. Eventualno je potrebno naglasiti područje oko zaštićenih graditeljskih cjelina gradova Lipika i Pakraca gdje je velika koncentracija postojećih i planiranih industrijskih područja te infrastrukturnih zahvata što će rezultirati vjerovatnim kumulativnim utjecajem na kvalitete ambijentalnosti i kulturni kontekst.

6.8. STANOVNIŠTVO I ZDRAVLJE LJUDI

Zdrav okoliš temeljni je preduvjet dobrom zdravstvenom stanju lokalnog stanovništva. Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12) granične vrijednosti onečišćujućih tvari u zraku definira s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi i kvalitetu življenja, dok su granične vrijednosti buke zadane Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04). Oba pod zakonska akta definiraju granične vrijednosti s obzirom na zaštitu ljudi.

Kriteriji za određivanje konfliktnih zahvata ili zona zahvata temelji se na Uredbi o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12), Odredbama PP PSŽ, Pravilniku o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06) i Studije potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije, Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine, Zagreb, 2009. Na temelju ovih kriterija određena su područja za koja se smatra da bi mogla biti ugrožena onečišćenjem zraka i povećanjem razine buke što bi moglo narušiti kvalitetu života tamošnjeg stanovništva i utjecati na njihovo zdravlje.

Glavni kriteriji na temelju kojih su ocijenjeni utjecaji pojedinih aktivnosti na stanovništvo unutar Požeško-slavonske županije su udaljenost i povezanost s građevinskim područjima naselja. Pretpostavlja se da je unutar definiranih zona utjecaja pojedinih zahvata moguć utjecaj na stanovništvo. Utjecaj se uglavnom odnosi na povećanje razine buke i narušavanje kvalitete zraka što može ugroziti kvalitetu života stanovništva koje živi i radi u neposrednoj blizini.

Analizom svake pojedine aktivnosti došlo se do zaključka da bi pojedine aktivnosti mogle imati utjecaj na povećanje razine buke i povećanje koncentracija onečišćujućih tvari u zraku, a time i utjecaja na stanovništvo naselja u čijoj se neposrednoj blizini nalaze. Kao aktivnosti koje mogu jače utjecati na kvalitetu zraka i razinu buke izdvojene su aktivnosti vezane uz eksploatacijska polja, aktivnosti uključene u gospodarske zone, utjecaji vezani za uređaje za pročišćavanje otpadnih voda i odlagališta otpada (dodijavanje mirisima) i utjecaji cestovnog prometa.

Prema podacima iz Studije potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije, Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine, Zagreb, 2009., iz razmatranja potencijala određenog područja izuzeti su pojasevi zona oko naselja i planiranih građevinskih zona u krugu od 1000 m od stambenih građevina ili građevina u kojima se odvija poslovna djelatnost za eksploataciju koja uključuje miniranje i 200 m za aktivnost koja uključuje samo kopanje šljunka i gline. Prema tim podacima određene su zone potencijalnog utjecaja na građevinska područja naselja, a to se odnosi na

povećanje razine buke i pogoršanja kvalitete zraka unutar tih zona. Pojedina eksploatacijska polja/istražni prostori udaljena su od naselja manje od 1000 m od građevinskih područja naselja. Niti jedno eksploatacijsko polje ni istražni prostor ne nalaze se na manje od 200 m od građevinskih područja naselja. Konfliktni zahvati odnosno preklapanje planiranih eksploatacijskih polja sa zonama utjecaja na naselja navedeni su u tablici (tablica 6.9. – 1).

Prema PP PSŽ građevinske parcele proizvodnih objekata gospodarskih zona moraju biti udaljene od građevinskih parcela stambenih i javnih objekata najmanje 30 metara i odijeljene zelenim pojasom. Proizvodni objekti, kao i vanjski prostori na kojima će se odvijati djelatnosti koji opterećuju okolinu, moraju biti udaljeni od navedenih objekata najmanje 100 metara. Određene su konfliktne zone odnosno zone u kojima su udaljenosti naselja od predviđenih gospodarskih zona manje od 30 m odnosno 100 m. Analiza preklapanja pokazala je da postoji određeni broj gospodarskih zona koje se nalaze unutar zone utjecaja na stanovništvo. Utjecaj se prvenstveno odnosi na povećanje razine buke i narušavanje kvalitete zraka. Slijedom navedenoga, predlaže se poduzmu sve mjere zaštite od buke i očuvanja kvalitete zraka na području planiranih lokacija gospodarskih zona, a smještenih u zoni utjecaja na stanovništvo. Konfliktni zahvati odnosno preklapanje planiranih gospodarskih zona sa zonama utjecaja na naselja navedeni su u tablici (tablica 6.9. – 2).

Utjecaj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na kvalitetu zraka manifestira se kroz neugodne mirise koji nastaju na uređajima za pročišćavanje. Budući da nema zakonskih odredbi za minimalnu udaljenost uređaja za pročišćavanje od naseljenih područja, nije moguće postaviti egzaktnu uvjete prema kojima bi se odredili konfliktni zahvati. Nastanak neugodnih mirisa na uređajima za pročišćavanje vezan je prvenstveno uz mehaničku obradu, no može se pojaviti i tijekom biološke obrade. Korištenje filtera za otklanjanje neugodnih mirisa može bitno smanjiti intenzitet neugodnih mirisa. Stoga se pri planiranju uređaja za pročišćavanje preporuča razmatranje navedenih utjecaja na kvalitetu zraka i kvalitetu življenja.

Pravilnikom o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06) utvrđeno je da vlasnik nekretnine čija je udaljenost manja od 500 m od građevine namijenjene zbrinjavanju otpada imaju pravo na naknadu. Budući da su odlagališta otpada također izvor neugodnih mirisa udaljenost od 500 m može se primijeniti na uređaje za pročišćavanje. Budući da nema stvarne zakonske ili druge osnove po kojoj bi se odredila minimalna udaljenost uređaja za pročišćavanje od naselja, za većinu uređaja za pročišćavanje ostavlja se uvjetna prihvatljivost jer ih je većina u neposrednoj blizini naselja. Konfliktni zahvati odnosno preklapanje područja uređaja za pročišćavanje sa zonama utjecaja na naselja navedeni su u tablici (tablica 6.9. – 3).

Pravilnikom o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06) utvrđena je da vlasnik nekretnine čija je udaljenost manja od 500 m od građevine namijenjene zbrinjavanju otpada imaju pravo na naknadu. Prema navedenom odlagalište građevinskog otpada Filipovac te ŽCGO Požega se nalaze u zoni utjecaja na stanovništvo te je moguća konfliktna zona. Potencijalni utjecaj odlagališta otpada odnosi se na narušavanje kvalitete zraka i širenje neugodnih mirisa. Time se može narušiti kvaliteta života stanovnika koji žive u neposrednoj blizini te je potrebno sprečavanje ispuštanja neugodnih mirisa iz zatvorenih postrojenja. Konfliktni zahvati odnosno preklapanje područja odlagališta otpada sa zonama utjecaja na naselja navedeni su u tablici (tablica 6.9. – 4).

Utjecaj izgradnje cesta očituje se u povećanju razine buke i narušavanju kvalitete zraka u okolici planirane ceste. Taj utjecaj se očituje i u fazi izgradnje i u fazi korištenja. U fazi izgradnje buku stvaraju građevinski strojevi i eventualno miniranje, a u fazi korištenja promet i gustoća prometa na cesti. Utjecaj buke u fazi izgradnje je konstantan, ali privremen, najčešće ograničen na nekoliko mjeseci, dok je buka koju stvara promet na cesti

promjenjiva (ovisna o dobu dana), ali trajna i kontinuirana (24 sata na dan). Narušavanje kvalitete zraka prilikom gradnje očituje se u pojačanoj emisiji ispušnih plinova mehanizacije i strojeva, kao i emisija lebdećih čestica, što se prilikom radova ne može izbjeći. Ovaj utjecaj je ograničenog trajanja i ovisi o meteorološkim uvjetima (smjer i jačina vjetra). Značajan faktor utjecaja je i broj vozila na prometnicama. Prema Zakonu o javnim cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13 i 148/13) javne se ceste dijele prema njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju, a prema tome su određeni i koridori na planiranim prometnicama unutar kojeg se može očekivati utjecaj na stanovništvo i kvalitetu života. Pretpostavlja se da će izgradnja obilaznice Požege imati pozitivan utjecaj na stanovništvo obližnjeg područja jer će se prometni tokovi preusmjeriti izvan građevinskih područja naselja i na taj način smanjiti mogućnost zagađenja zraka i smanjenje buke.

Budući da nisu poznati detalji o svim aktivnostima, prijedlog ublažavanja utjecaja i praćenja stanja okoliša za sve konfliktne zone uključuje korištenje prepoznatih tehnika smanjivanja emisija onečišćujućih tvari i buke tijekom korištenja pojedinih zahvata te provedbu mjerenja tzv. „nultog stanja“ kvalitete zraka i buke. Na taj način moguće je ponovljenim mjerenjima ustanoviti koliki su doprinosi pojedinih aktivnosti smanjenju kvalitete života stanovništva okolnih naselja.

6.9. MOGUĆI KUMULATIVNI UTJECAJI

Prostor Požeško- slavonske županije

Pregledom svih aktivnosti koje se planiraju Planom, može se zaključiti da se najveći kumulativni utjecaj može očekivati izgradnjom akumulacija koje su uglavnom višenamjenske (vodozaštita, navodnjavanje, vodoopskrba). Područje PSŽ, a posebno požeštine karakteriziraju pojave velikih voda koje se pojavljuju i brzo otječu, te sušna razdoblja kada protok u vodotocima značajno pada, a manji vodotoci u ljetnim mjesecima i presušuju. Zbog ovakvih prilika na ovom prostoru u jedno doba godine prisutni su problemi s poplavama i zaštitom naselja i stanovništva, dok su u drugo doba godine, posebno u vegetacijskom razdoblju poljoprivrednih kultura, prisutni problemi s manjkom vode (sušama) i propadanjem poljoprivrednih kultura. Iz tog razloga, a temeljem studije koja je provedena 1980.g. (i uvršena je u Vodoprivrednu osnovu sliva rijeke Orljave), te temeljem Hidrološke analize sliva Orljave s novelacijom rješenja zaštite od poplava (Vodoprivredno-projektni biro d.d., Zagreb, 2012.g.), sa svrhom zaštite od poplava s jedne strane i stvaranja mogućnosti korištenja voda u sušnom razdoblju s druge strane, planirana je izgradnja akumulacija.

Akumulacije su objekti koji prekidaju kontinuitet vodotoka te mijenjaju njihovu morfologiju (širinu i dubinu), dinamiku vodenog toka i strukturu obalnog pojasa. Akumulacije općenito imaju značajke jezerskog slatkovodnog ekosustava (brzina strujanja vode bitno se smanji), što znači da dolazi do promjene fizikalno-kemijskih i biokemijskih procesa u odnosu na prvobitno stanje u vodotoku. Zagrijavanje i hlađenje vode slijedi zagrijavanje i hlađenje zraka uz temperaturnu razliku ovisnu o toplinskom kapacitetu akumulacije. Unutrašnji procesi kruženja tvari i protoka energije biti će sukladni jezerskim ekološkim sustavima. U akumulaciji će doći do taloženja organske i anorganske tvari.

Smanjenje cirkulacije vode, akumulacija onečišćujućih tvari, smanjenje količine otopljenog kisika, stratifikacija vodenog stupca i nakupljanje nanosa mogu narušiti kakvoću vode u akumulaciji. Nizvodno od takvih zahvata mijenja se hidrološki režim, te također može doći do narušavanja kakvoće voda, no kako se smanjuje pronos nanosa (zadržavaju suspendirane tvari u akumulaciji), situacija nizvodno može biti i povoljna za stanje kakvoće vode.

Iz akumulacije se voda ispušta u vodotok, a u odnosu na prvobitno stanje u vodotocima, voda će biti toplija (budući da se zagrijala u akumulaciji), a ovisno o brzini eutrofikacije akumulacije sadržavat će povećanu količinu nutrijenata. Količina suspendiranih

tvori u potoku biti će manja u odnosu na prvobitno stanje zbog taloženja anorganskih i organskih tvari u akumulaciji.

U slučaju da dođe do stanjenja nepropusnog površinskog pokrivača, a time i povećane propusnosti u vertikalnom smislu, može doći do blagog povećanja razine podzemnih voda u neposrednoj blizini akumulacija. Nizvodno od akumulacija, ukoliko se vodostaj velikih voda snizi u prevelikoj mjeri može doći do smanjenog punjenja podzemne vode. Izgradnjom i korištenjem planiranih akumulacija, tijekom hidroloških minimuma prihranjivat će se podzemne vode u određenoj količini, te na taj način imati pozitivan utjecaj na količinsko stanje podzemnih voda.

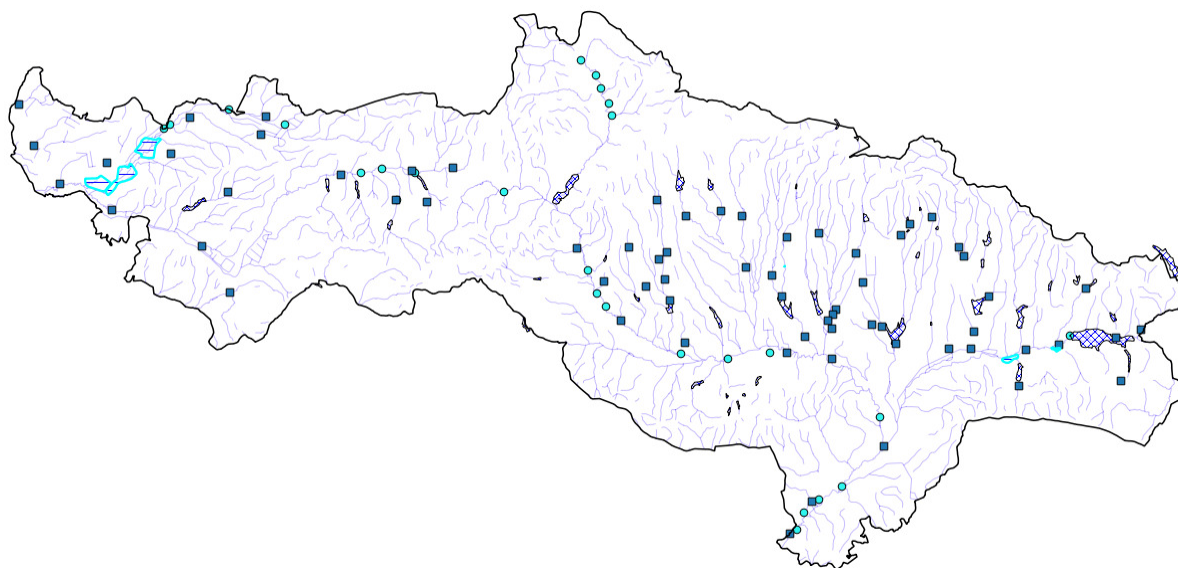
Sve ove promjene mogu se odraziti i na bioraznolikost prostora. Promjene u stanišnim uvjetima vodenih tijela izravno će uzrokovati promjene u sastavu vodene flore i faune te promjene prisutnih staništa vodotoka na kojima su planirane. Potencijalno nizvodno snižavanje razina podzemnih voda, ali i sprečavanje prirodno poplavnog režima vodotoka može ugroziti poplavne i valažne stanišne tipove šireg prostora. Također, izgradnja akumulacija imat će negativni utjecaj i na kopnena staništa prostora, zauzimanjem (uklanjanjem površinskog pokrivača te plavljenjem), čime će se izravno ugroziti i jedinke lokalne faune.

Osim akumulacija, dodatan pritisak na vodotoke ovog područja predstavljaju male hidroelektrane (iako pojedinačno ne predstavljaju značajan utjecaj, ne može se isključiti kumulativan utjecaj zbog većeg broja objekata na pojedinom vodotoku) i planirani ribnjaci.

Prostornim planom planira se izgradnja 45 akumulacija, 26 malih hidroelektrana i 6 ribnjaka³⁶ (Slika 24). Dio akumulacija će biti samo u funkciji retencija, odnosno koristit će se za pohranjivanje vode samo u vrijeme poplavnih voda, a koje će se nakon njihovog prolaska ispuštati. Zbog velikog broja zahvata na vodotocima, na ovoj razini procjene i prema dostupnim podacima, ne može se sa sigurnošću isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ukupnu hidrološku sliku ovog područja, a time posljedično i na stanje bioraznolikosti vodenih, ali i okolnih kopnenih staništa (posebno poplavne šume, ali i drugi tipovi staništa).

Zbog prepoznatih problema uzrokovanih poplavama i sušama, u ovoj fazi ne predlaže se brisanje akumulacija i retencija iz Plana budući da su lokacije određene Vodoprivrednom osnovom i kao takve predstavljaju rezervaciju prostora na temelju prethodno provedenih istraživanja. Temeljem provedene Hidrološke analize sliva Orpljave s novelacijom rješenja zaštite od poplava (Vodoprivredno-projektni biro d.d., Zagreb, 2012.g.) predložene su četiri hidrotehnička objekta za zaštitu od poplava (akumulacije Kamenska, Vrbova, Londža i Kaptolka), kao objekti koji imaju značajan utjecaj na smanjenje maksimalnih vodnih valova. S obzirom da je Prostornim planom uz navedenih četiri akumulacije, planirano još dodatnih 40 akumulacija/retencija te 26 malih hidroelektrana, smatra se da je neophodno napraviti hidrološku analizu cjelokupnog područja PSŽ (a po potrebi i šire) te preispitati opravdanost zahvata s aspekta zaštite ljudi, stvarne potrebe za navodnjavanjem (trend pokazuje zapuštanje poljoprivredne djelatnosti), ali i s aspekta zaštite cjelokupnog okoliša.

³⁶ Od toga, jedan ribnjak će biti izbrisan iz Plana zbog mogućeg značajnog utjecaja na ekološku mrežu.

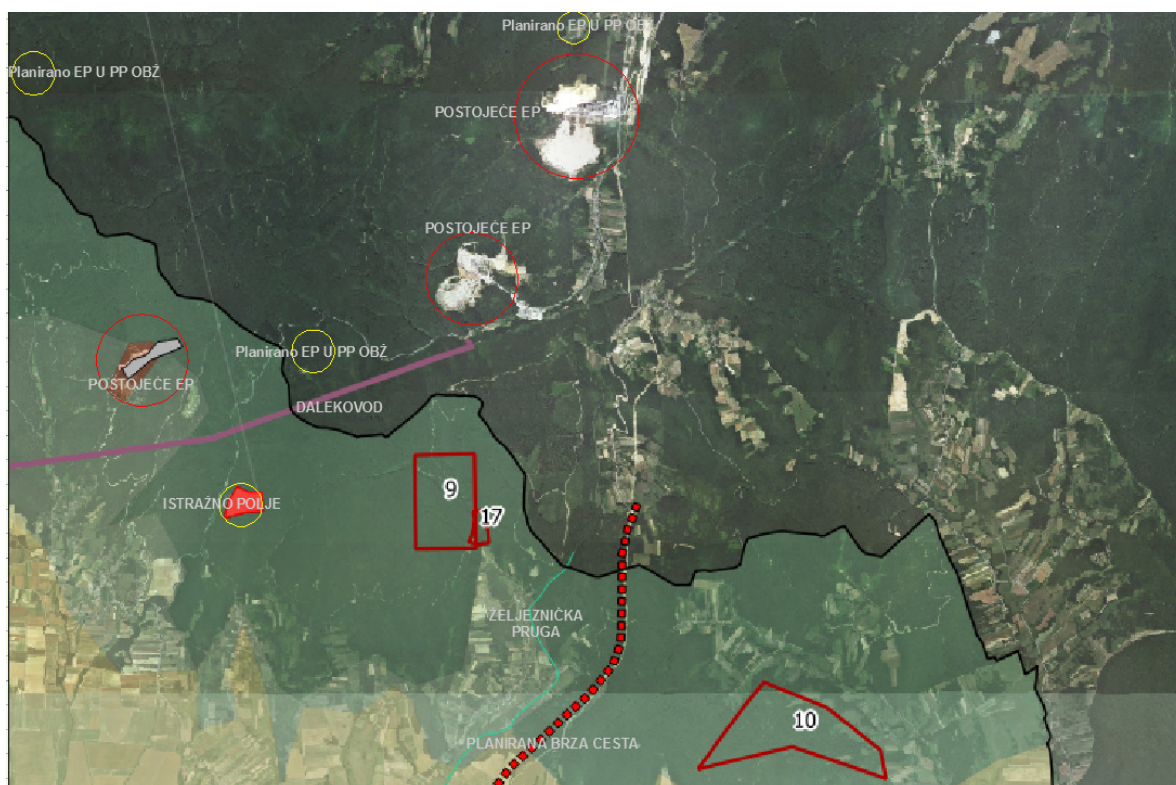
Slika 24. Pregled pritisaka na vodotoke (akumulacije, retencije, male hidroelektrane, ribnjaci, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda)

Okolica Stare Ljeskovice i Nove Ljeskovice

Eksploatacijska polja su zbog specifičnih zahtjeva i mogućnosti planirana ili već ranije locirana na brdskom reljefu u kojem dominira šumski pokrov ili pak mozaična struktura krajobrazna. Takva položenost uvjetuje smještaj u prostoru kojeg odlikuju vrijedne krajobrazne i vizualne značajke i stoga su konflikti neizbježni. Uz to se često nalaze na lokacijama koje su vizualno istaknute i otvorene velikoj frekvenciji pogleda. Budući da se tijekom izgradnje i rada eksploatacijska polja manifestiraju kao krajobrazne degradacije koje vizualno-bojom i oblikom te karakterno odskaču od okolice njihov utjecaj najznačajniji je na kvalitetu krajobrazna i vizualne značajke. Do kumulativnog utjecaja može doći na onim područjima većom gustoćom postojećih i planiranih EP-a, a koja su ujedno izložena i drugim krajobraznim degradacijama.

Provedenom analizom ustanovljeno je da se u okolini Stare Ljeskovice i Nove Ljeskovice već nalaze, ali se i planiraju novi zahvati koji mogu kumulativno negativno utjecati na krajobrazne i vizualne značajke. Pri tome dominiraju eksploatacijska polja. U središnjem dijelu područja nalazi se rezervirani prostor za istraživanje 'Duboka' (17 i 9), a u krugu od 3-4 km nalazi se više postojećih i planiranih eksploatacijskih polja. Na sjeveru se nalaze dva postojeća EP-a u okolini Gradca Našičkog (Osječko-baranjska županija), 4 km zapadno nalazi postojeće EP 'Čukur, Rezervirani prostor za istraživanje 'Krndija-Velika brazda' se nalazi oko 2 km zapadno a planirano EP 'Mokreš' (10) nalazi se oko 4 km jugozapadno. Također je u PP OBŽ definirano nekoliko potencijalnih lokacija za eksploataciju mineralne sirovine u blizini postojećih EP-a. Tim područjem protežu i postojeći (željeznica) i planirani (brza cesta) prometni pravci s velikom frekvencijom prolaska iz kojih se pružaju vizure na postojeća i planirana eksploatacijska polja. Na sjeveru se nalazi i trasa dalekovoda. (Slika 25)

Navedeni zahvati će uzrokovati kumulativni utjecaj koji će rezultirati sniženom vrijednošću inače vrijednog krajobrazna. Činjenica je da se lokacije eksploatacijskih polja definiraju prema ležištima mineralnih sirovina, međutim u ovom slučaju smatra se da će krajobrazne degradacije ovog područja biti prevelike te se predlaže brisanje zahvata iz Plana.

Slika 25. Pregled pritiska na krajobraz (okolica Stare Ljeskovice i Nove Ljeskovice)

Požeško vinogorje

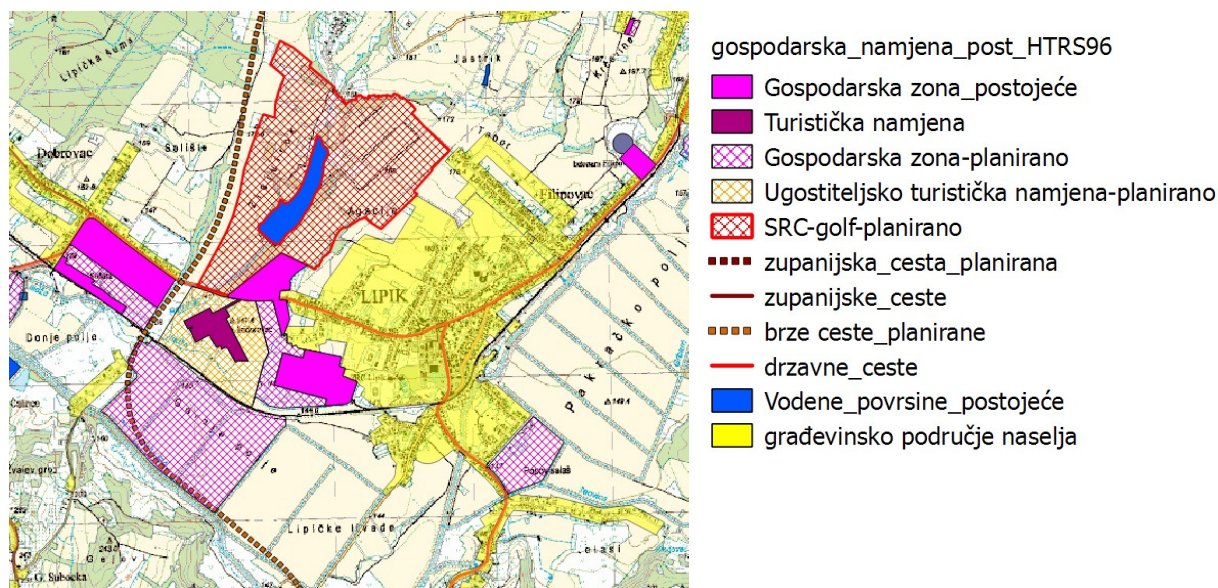
Eksplatacijska polja „Brdo“ i „Mirkovica“ i rezervirani prostor za istraživanje 'Jegerova livada' nalaze se na području ili u neposrednoj blizini Požeškog vinogorja koje kategorizirano kao vrlo vrijedan krajobrazni tip. Izgradnja svih zahvata uzrokovala bi sinergijski efekt te bi trajno bile narušene vizualne značajke i karakter krajobraza.

Slika 26. Pregled pritiska na krajobraz (Požeško vinogorje)

Lipik

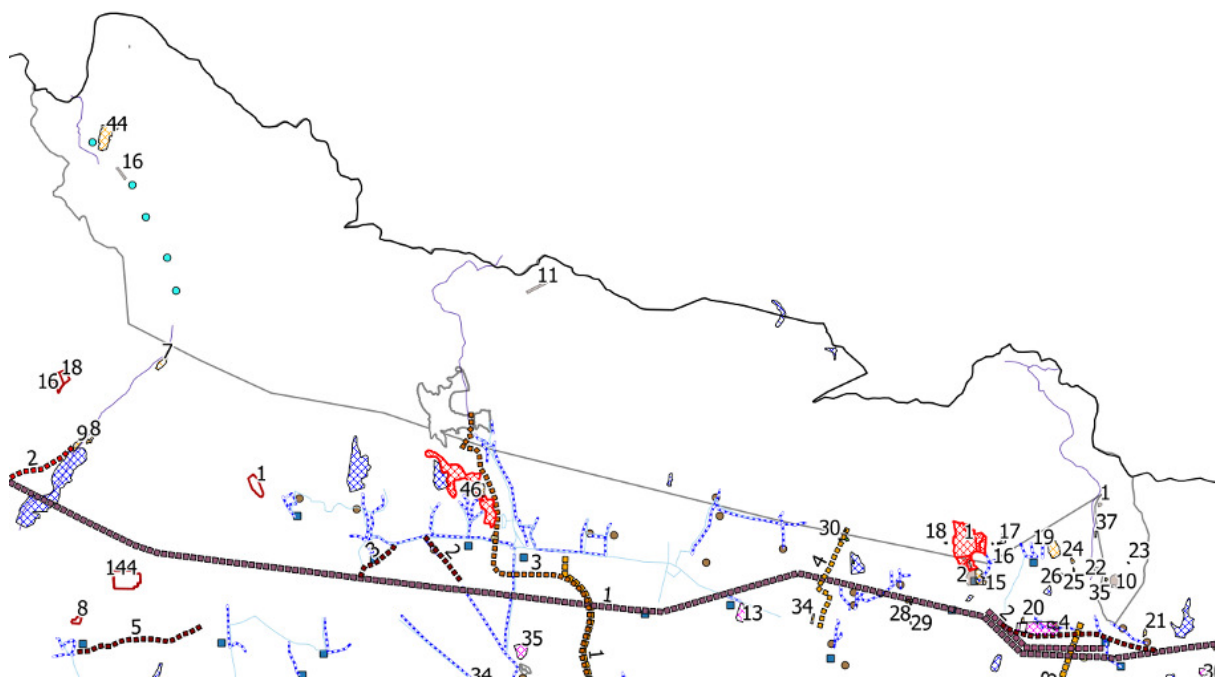
Kumulativni utjecaj planiranih aktivnosti može se očekivati i u područjima naselja, od kojih se izdvaja područje Lipika gdje se planiraju nove gospodarske zone, nove prometnice i sportsko rekreacijske zone koja se smještaju uz građevinsko područje naselja gdje je predviđeno stanovanje te uz Ergelu Lipik. Utjecaj predviđenih aktivnosti odrazit će se prvenstveno kroz narušavanje kulturnog konteksta povijesne gradske jezgre Lipika i ergele Lipik koje predstavljaju elemente kulturne baštine. Na osnovu dostupnih podataka nije poznato kakvo je stanje kvalitete zraka na ovom području i da li postoje opterećenja bukom. Međutim zbog koncentracije ovih aktivnosti pretpostavlja se da će doći do kumulativnog utjecaja na onečišćenje zraka i opterećenja bukom te se na nižim moraju predvidjeti mjere ublažavanja tog kumulativnog utjecaja.

Slika 27. Pregled planiranih aktivnosti na području Lipika

Park priode Papuk

Na zaštićena područja priode kumulativno zahvati razmatrani u predmetnoj Studiji mogu imati utjecaja na zaštićeno područje PP Papuk i to prostoru Velike i Kutjeva (Slika 28). Niz infrastrukturnih zahvata na prostoru Velike može imati kumulativni negativni utjecaj na planirani botanički rezervat. Na druga zaštićena područja ne očekuje se negativan utjecaj planiranih zahvata PP PSŽ.

Slika 28. Pregled pritisaka na područje Parka prirode Papuk (područje Velike i Kutjeva)

6.10. MOGUĆI PREKOGRANIČNI UTJECAJ

Požeško-slavonska županija ne nalazi se uz granicu Republike Hrvatske s drugim državama, a najkraća udaljenost do granice s Bosnom i Hercegovinom iznosi oko 10 km niti se očekuje da će utjecaji planiranih aktivnosti biti tolikog opsega da mogu uzrokovati prekogranične utjecaje.

7. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI PP PSŽ ZA EKOLOŠKU MREŽU

Ekološka mreža proglašena je Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN 124/13), a Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (NN 15/14) propisani su ciljevi očuvanja i osnovne mjere za očuvanje ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže te način provedbe mjera očuvanja.

Područja ekološke mreže podijeljena su na:

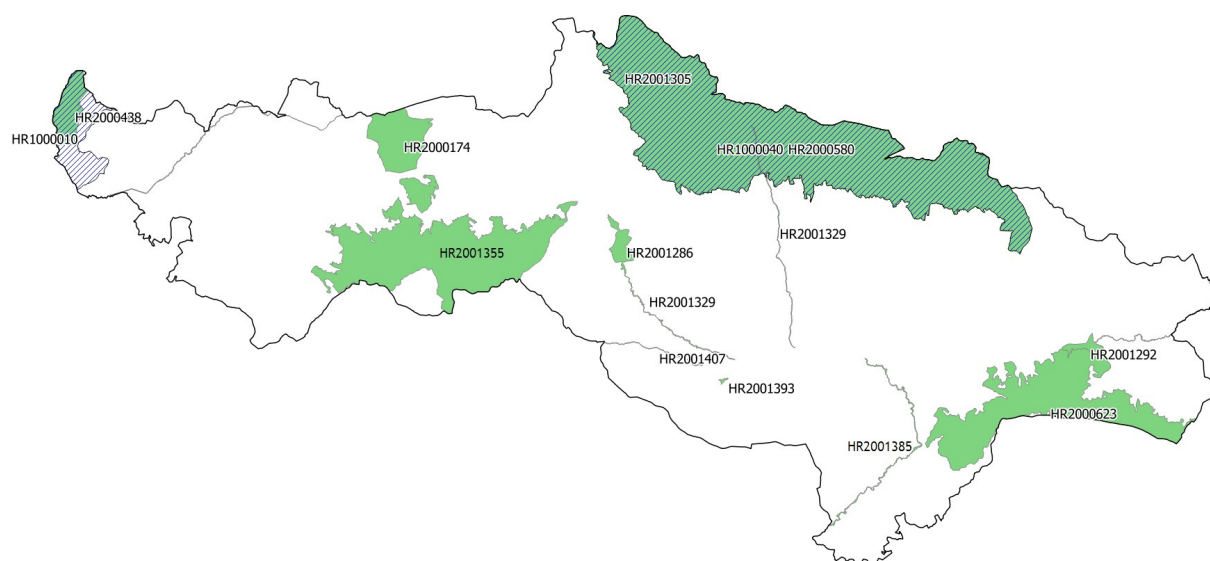
- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti (Područja očuvanja značajna za ptice- **POP**)
- područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju (Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove- **POVS**).

Način provedbe postupka ocjene prihvatljivosti PP PSŽ za ekološku mrežu propisan je Pravilnikom o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09).

Glavna ocjena za PP PSŽ provodi se temeljem Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode (Klasa: UP/I-612-07/13-60/65; Ur. broj: 517-07-2-2-14-5) od dana 27. siječnja 2014.g. Slijedom provedenog postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu planiranih Ciljanih izmjena i dopuna, uvažavajući i mišljenje DZZP-a, ocijenjeno je da nije moguće isključiti značajne negativne utjecaje provedbe predmetnog Plana.

7.1. OBILJEŽJA PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

Ekološka mreža zauzima oko 23% površine PSŽ. Prema karti ekološke mreže RH, na ovom prostoru nalaze se **2 POP i 15 POVS**. (Slika 29)

Slika 29. Područja ekološke mreže u Požeško- slavonskoj županiji

Tablica 18. Područja ekološke mreže u Požeško-slavonskoj županiji³⁷

POP/POVS	Oznaka	Naziv područja	Površina cijelog područja	Površina unutar PSŽ	Udio područja unutar PSŽ (%)
POP	HR1000010	Poilovlje s ribnjacima	13.514,45	2.336,18	17,28
POP	HR1000040	Papuk	37.429,17	21.197,15	56,63
POVS	HR2000174	Trbušnjak - Rastik	2.001,25	1.754,10	87,65
POVS	HR2000438	Ribnjaci Poljana	1.602,44	934,86	58,33
POVS	HR2000580	Papuk	37.429,17	21.197,15	56,63
POVS	HR2000623	Šume na Dilj gori	15.014,33	6.891,52	45,89
POVS	HR2001216	Ilova	805,06	24,92	3,09
POVS	HR2001286	Orljavac	401,56	401,56	100,00
POVS	HR2001292	Livade kod Čaglina	197,60	197,60	100,00
POVS	HR2001305	Zvečevo	11,34	11,34	100,00
POVS	HR2001328	Lonđa, Glogovica i Breznica	121,58	32,49	26,72
POVS	HR2001329	Potoci oko Papuka	432,25	151,88	35,13
POVS	HR2001355	Psunj	10.061,33	8.728,31	86,75
POVS	HR2001385	Orljava	128,65	128,13	99,59
POVS	HR2001393	Nurkovac	12,54	12,54	100,00
POVS	HR2001403	Bijela	83,17	74,21	89,23
POVS	HR2001407	Orljavica	29,95	29,95	100,00

Detaljni podaci o karakteristikama ovih područja mogu se preuzeti s internetske stranice <http://natura2000.dzrp.hr/natura/>, a popis ciljnih vrsta i staništa dan je u Dodatku strateške studije.

7.2. OBILJEŽJA UTJECAJA PROVEDBE PP PSŽ NA EKOLOŠKU MREŽU

Tijekom provedbe postupka određivanja sadržaja strateške studije, MZOIP UZP i DZZP očitivali su se svojim mišljenjima što je potrebno sagledati prilikom procjenjivanja mogućih utjecaja:

³⁷ Podaci preuzeti od JU za upravljanje zaštićenim područjem PSŽ, Prijedlog korekcija i novih područja za ekološku mrežu Natura 2000 u Požeško-slavonskoj županiji, Požega, 2013

Strateška studija treba sadržavati poglavlje Glavna ocjena prihvatljivosti Prostornog plana Požeško-slavonske županije za ekološku mrežu.

*U poglavlju treba sagledati mogući utjecaj provedbe plana na područja ekološke mreže odnosno ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, **treba utvrditi koji od planiranih zahvata ili grupe zahvata mogu imati značajan negativan utjecaj na pojedina područja ekološke mreže.***

*Poglavljem treba sagledati i **moguće kumulativne utjecaje** provedbe Prostornog plana na ekološku mrežu. Nadalje Poglavlje mora sadržavati i **prijedlog mjera ublažavanja utjecaja** provedbe Prostornog plana na ekološku mrežu **koje treba na odgovarajući način primijeniti prilikom izrade PP-a.***

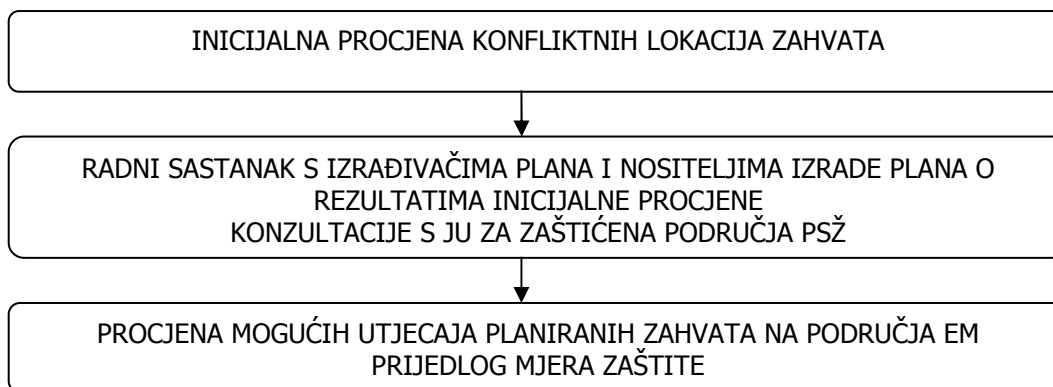
Posebice treba obratiti pažnju na slijedeće zahvate:

- *planiranje **akumulacije MA Bistra 2** na području Općine Kaptol (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk),*
- *formiranje **nove zone turističko-rekreacijske namjene „Leštat“** (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk),*
- *izgradnja **magistralnog plinovoda Omanovac-Daruvar DN 200/50** (POVS HR2001403),*
- ***korekcija obuhvata poplavnih područja u županiji** (POVS HR20001329 Potoci oko Papuka, HR2001407 Orljavica, HR2001286 Orljavac, HR2001385 Orjava, HR2001403 Londža, Glogovica i Breznica, HR2001286 Livade kod Čaglina)*
- ***akumulacija Kamenska** (iako se nova lokacija planirane akumulacije Kamenska (koja obuhvaća dolinu potoka Brzaja sjeveroistočno od naselja Kamenska) nalazi izvan područja ekološke mreže POVS HR2001286 Orljavac, zbog mogućnosti indirektnih utjecaja (potok Brzaja utječe u rijeku Orjavu oko 1350 metara uzvodno od navedenog područja ekološke mreže) na uvjete staništa uz rijeku Orjavu odnosno ugrožene leptire (kiseličin vatreni plavac i močvarna riča) koji su ciljne vrste područja HR2001286 Orljavac, navedenu planiranu akumulaciju je nužno obraditi u sklopu Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu)*
- ***nerealizirane gospodarske zone***
- ***veliki infrastrukturni projekti***

*Također, strateškom procjenom potrebno je obuhvatiti **sve zahvate predložene izmjenama plana** ali i **nerealizirane zahvate planirane važećim PP PZZ** koji mogu imati utjecaj na ciljne vrste, ciljna staništa i cjelovitost područja ekološke mreže.*

Navedena mišljenja uzeta su u obzir prilikom procjenjivanja mogućih utjecaja. U Glavnoj ocjeni sagledavao se utjecaj svih planiranih zahvata koji su kao takvi definirani Planom (važećim, kao i planiranim ciljanim izmjenama i dopunama). Korekcija obuhvata poplavnih područja napravljena je temeljem hidrološke analize sliva Orjava- Londža na osnovu novijih mjerodavnih podataka o maksimalnim protocima u odnosu na podatke iz vodoprovredne osnove koja se bazirala na teoretskim metodama definiranja vodnih valova. Korigirana poplavna područja predstavljaju podlogu prema kojoj su se u strateškoj studiji definirala ograničenja za realizaciju zahvata. Dakle, ona ne predstavlja tip aktivnosti koje bi mogle dovesti do bilo kakvih utjecaja na okoliš, pa tako ni na područja ekološke mreže. Smanjenje poplavnih područja omogućuje razvoj nekih djelatnosti na prostoru gdje prije nisu bile dozvoljene, a koje su obrađene u Glavnoj ocjeni.

Procjena mogućih utjecaja odvijala se u nekoliko faza:

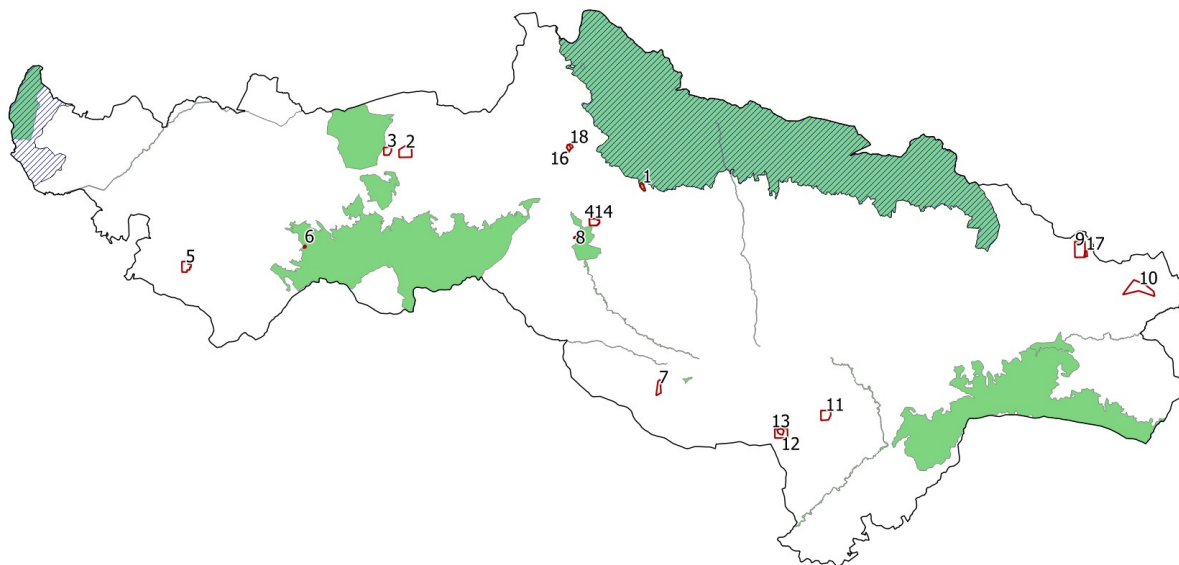
Tijekom inicijalne procjene konfliktnih lokacija zahvata izvršilo se preklapanje GIS slojeva područja EM i zahvata koji su planirani PP PSŽ (uključujući zahvate planirane ciljanim ID, kao i nerealizirane zahvate planirane važećim Planom). Na taj način dobiven je pregled aktivnosti koje se planiraju unutar ili u blizini područja ekološke mreže što je bio kriterij za određivanje konfliktnih lokacija. Nakon što su prepoznate konfliktne lokacije na radnom sastanku s izrađivačima Plana i nositeljima izrade Plana raspravljene, pristupilo se detaljnijoj procjeni mogućih utjecaja koja je uključivala i analizu mogućeg utjecaja na vrste i taništa-ciljeve očuvanja pojedinih područja EM. Radi lakše preglednosti analiza je napravljena po pojedinim tipovima zahvata, a na kraju je napravljena i procjena mogućih kumulativnih utjecaja na pojedina područja EM.

Značaj utjecaja ocjenjen je na sljedeći način:

-2	Značajan negativan utjecaj	Značajno uznemiravanje ili destruktivan utjecaj na staništa ili vrste, značajne promjene ekoloških uvjeta staništa ili vrsta, značajan utjecaj na staništa ili prirodni razvoj vrsta. Značajne negativne utjecaje potrebno je mjerama ublažavanja svesti na razinu ispod značajne, a ukoliko to nije moguće razmotriti izmjene zahvata (druga pogodna rješenja) ili zahvat odbaciti kao neprihvatljiv.
-1	Umjeren negativan utjecaj	Prihvatljiv negativan utjecaj na staništa ili vrste, umjerena promjena ekoloških uvjeta staništa ili vrsta, marginalan (lokanan i/ili kratkotrajan) utjecaj na staništa ili prirodni razvoj vrsta. Ovaj utjecaj je moguće prihvatiti.
0	Nema utjecaja	Zahvat nema utjecaj koji bi se mogao dokazati ili je taj utjecaj zanemariv. Vrsta ili tip staništa nisu niti stalno niti povremeno prisutni na dijelu ekološke mreže gdje se nalazi zahvat (uključujući područje utjecaja).
1	Umjeren pozitivan utjecaj	Umjereno pozitivan utjecaj na staništa ili populacije, umjereno poboljšanje ekoloških uvjeta staništa ili vrsta; umjereno pozitivan utjecaj na staništa ili prirodni razvoj vrsta.
2	Značajan pozitivan utjecaj	Značajno pozitivan utjecaj na staništa ili populacije, značajno poboljšanje ekoloških uvjeta staništa ili vrsta, značajno pozitivan utjecaj na staništa ili prirodni razvoj vrsta.
(?)	Značaj utjecaja ne može se sa sigurnošću procjeniti zbog nedostatka podataka o stanju područja ekološke mreže, zbog nedostatka podataka o planiranoj aktivnosti ili iz drugih razloga.	

Rezultati procjene prikazani su u nastavku.

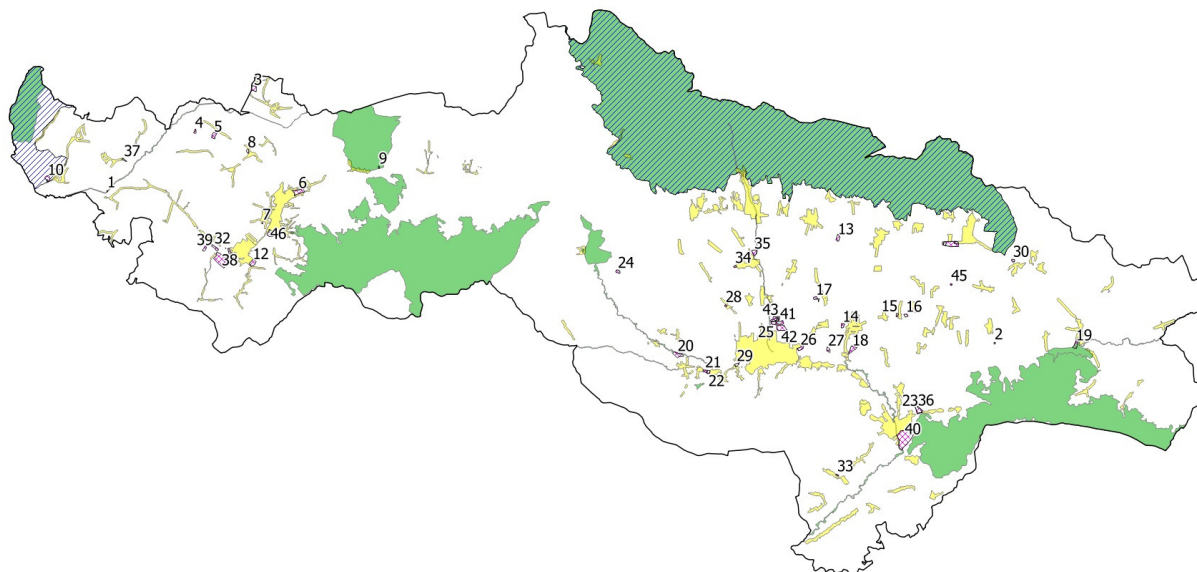
Eksploatacijska polja

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
1	EP „Poljanska“	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0	<p>EP se nalazi na rubnom području EM. Na ovoj lokaciji već je započela eksploatacija, a Planom se omogućuje proširenje. Na ovoj razini procjene, obzirom na malu površinu zahvata u odnosu na područje EM ne očekuju se značajni utjecaji.</p> <p>U okolici zahvata se ne planiraju drugi zahvati koji bi mogli dovesti do značajnog kumulativnog utjecaja, a za sam zahvat je obvezna provedba postupka PUO gdje će se na osnovu detaljnijih karakteristika zahvata propisati mjere zaštite.</p>
3	EP „Novo selo“	blizina HR2000174 Trbušnjak - Rastik	-1 (?)	<p>Novo EP planira se u blizini područja EM gdje su ciljevi očuvanja špilje i 3 vrste šišmiša.</p> <p>Utjecaj je moguć u vidu vibracija i uznemiravanja ciljnih vrsta ukoliko se u blizini nalaze špiljski lokaliteti i ukoliko ciljne vrste koriste ovaj prostor. Na ovoj razini nisu poznate karakteristike zahvata (metoda eksploatacije i dr.) niti su dostupni relevantni podaci o tome da li ciljne vrste koriste predmetni prostor.</p> <p>Kao mjera ublažavanja predlaže se da se prilikom provedbe PUO i ocjene prihvatljivosti za EM obave terenska istraživanja koja bi ukazala da li ciljne vrste koriste predmetni prostor ili ne, te da li se u blizini nalaze špiljski lokaliteti. Navedeno je potrebno u slučaju da do tada ne bude izrađen Plan upravljanja ovim područjem EM, odnosno ukoliko ne budu dostupni noviji mjerodavni podaci o stanju ciljnih vrsta na ovom području.</p>
6	Rezervirani prostor za istraživanje „Ševica“	HR2001355 Psunj	0	<p>Prostor za istraživanje nalazi se na rubnom području EM. U odnosu na površinu EM koja je proglašena zbog staništa na kojem je moguće obitavanje ciljne vrste- žutog mukača, ovaj prostor zauzima mali udio te se ne očekuje značajan utjecaj. U okolici zahvata ne postoje, niti</p>

				se planiraju drugi zahvati koji bi zajedno s ovim mogli dovesti do značajnog kumulativnog utjecaja, a za sam zahvat je obvezna provedba postupka PUO gdje će se na osnovu detaljnijih karakteristika zahvata propisati mjere zaštite.
8	EP „Orljavac“	blizina HR2001286 Orljavac	0	Ciljevi očuvanja ovog područja EM su leptiri vezani za livadna staništa. Obzirom da zahvati neće dovesti do zauzimanja i degradacije navedenih staništa ne očekuje se utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost EM.
14	EP „Vranić“	blizina HR2001286 Orljavac	0	

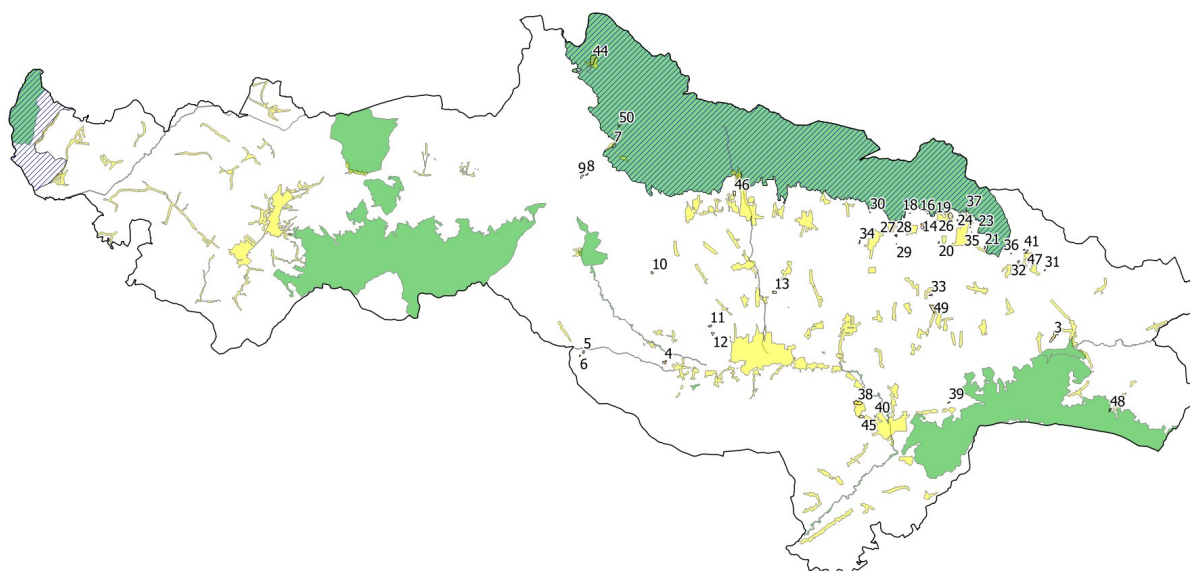
Gospodarske zone

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
1	Gospodarska zona	HR2001403 Bijela	0	GZ se planira na području uz vodotok Bijela na dijelu koji je kanaliziran i reguliran, te se ne očekuje prisutstvo ciljne vrste- obične lisanke na ovom dijelu. Kopneni dio već je djelomično izgrađen. Obzirom da se uz tu zonu nalazi mala vodena površina, te da se na istom području planira nova veća vodena površina (jezero Kukunjevac) smatra se da će ova zona biti u funkciji akvakulture ili slične djelatnosti i da svojim karakteristikama neće dovesti do ugrožavanja ciljne vrste.
9	Gospodarska namjena „Kusonje“	HR2000174 Trbušnjak-Rastik	0	GZ se planira u rubnom području EM, kao proširenje postojeće zone. Nalazi se uz postojeću državnu cestu. Okolno područje je izgrađeno. Ne očekuje se utjecaj na ciljne vrste- šišmiše, kao ni na špiljske lokalitete.
10	Gospodarska namjena- Poljana	HR1000010 Poilovlje s ribnjacima	0	GZ se planira na rubnom području EM, kao proširenje postojeće zone pri čemu će se dodatno zauzeti poljoprivredne površine. Nalazi se uz građevinsko područje naselja. Na lokaciji se ne očekuje prisutstvo ciljnih

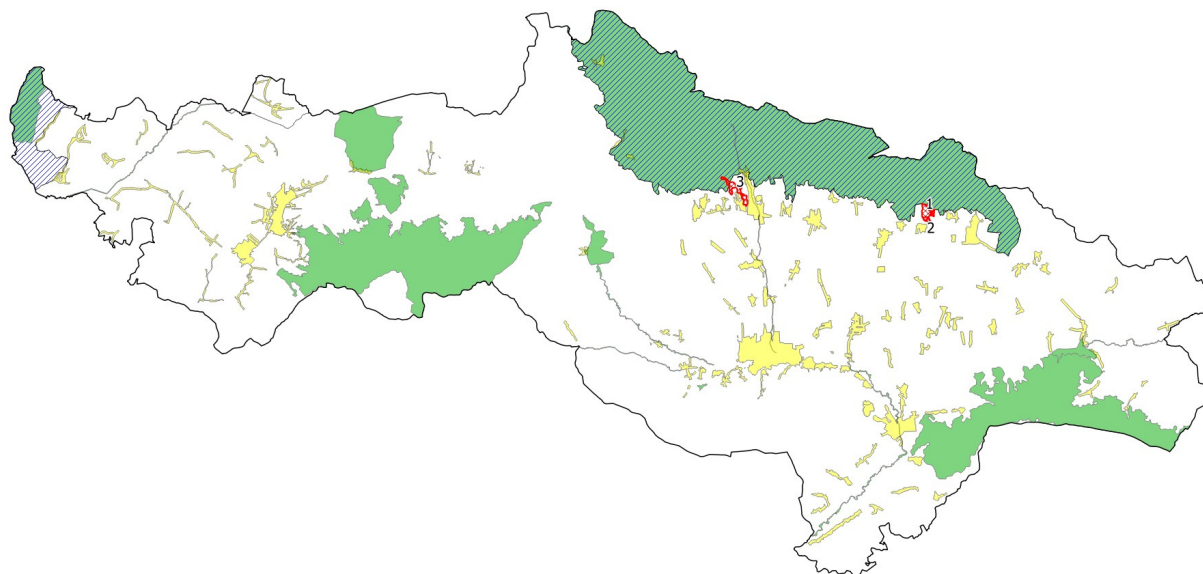
Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
				vrsta- ornitofaune.
20	Gospodarska namjena- Brestovac	HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	GZ se planira uz vodotok Orljava. Mogući negativan utjecaj ovisi o stvarnoj namjeni ovog područja i načinu ispuštanja otpadnih voda. Utjecaj se može očitovati kroz onečišćenje vodotoka, a time i na ciljne vrste- obična lisanka i potočni rak. Predlaže se razmatranje alternativne lokacije ili da se kroz uvjete zaštite prirode osigura zaštita ovog područja EM.
35	Gospodarska namjena- Velika, Trenkovo	blizina HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	GZ se planira uz vodotok Orljava. Mogući negativan utjecaj ovisi o stvarnoj namjeni ovog područja i načinu ispuštanja otpadnih voda. Utjecaj se može očitovati kroz onečišćenje vodotoka, a time i na ciljne vrste- obična lisanka i potočni rak. Predlaže se razmatranje alternativne lokacije ili da se kroz uvjete zaštite prirode osigura zaštita ovog područja EM.
40	Gospodarska namjena Pleternica	HR2001385 Orljava	-1 (?)	GZ se planira uz vodotok Orljava. Mogući negativan utjecaj ovisi o stvarnoj namjeni ovog područja i načinu ispuštanja otpadnih voda. Utjecaj se može očitovati kroz onečišćenje vodotoka, a time i na ciljne vrste- obična lisanka i potočni rak. Predlaže se razmatranje alternativne lokacije ili da se kroz uvjete zaštite prirode osigura zaštita ovog područja EM.

Ugostiteljsko- turističke zone

Redni broj	Zahvat ³⁸	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
7	Vučjak Kamenski (T5)	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0	Obzirom da se radi o vrlo maloj površini zahvata u odnosu na površinu EM, ne očekuje se značajan utjecaj na ciljeve očuvanja EM.
44	Novo Zvečevo (T1/T2)	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk blizina HR2001305 Zvečevo	0	Ovo područje već je djelomično izgrađeno, a realizacija ove turističke zone zapravo predstavlja „oživljavanje“ nekadašnjeg turističkog središta. Obzirom na malu površinu koju zauzima u odnosu na površinu EM te da se prostor već djelomično koristi ne očekuje se značajan utjecaj na EM.
48	Čaglin	HR2000623 Šume na Dilj gori	0	Obzirom da se radi o vrlo maloj površini zahvata u odnosu na površinu EM, ne očekuje se značajan utjecaj na ciljeve očuvanja EM.
50	Leštat	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0	S obzirom na to da je ovo područje već izgrađeno i koristi se te da zauzima malu površinu u odnosu na površinu EM ne očekuje se značajan utjecaj na ciljeve očuvanja EM.

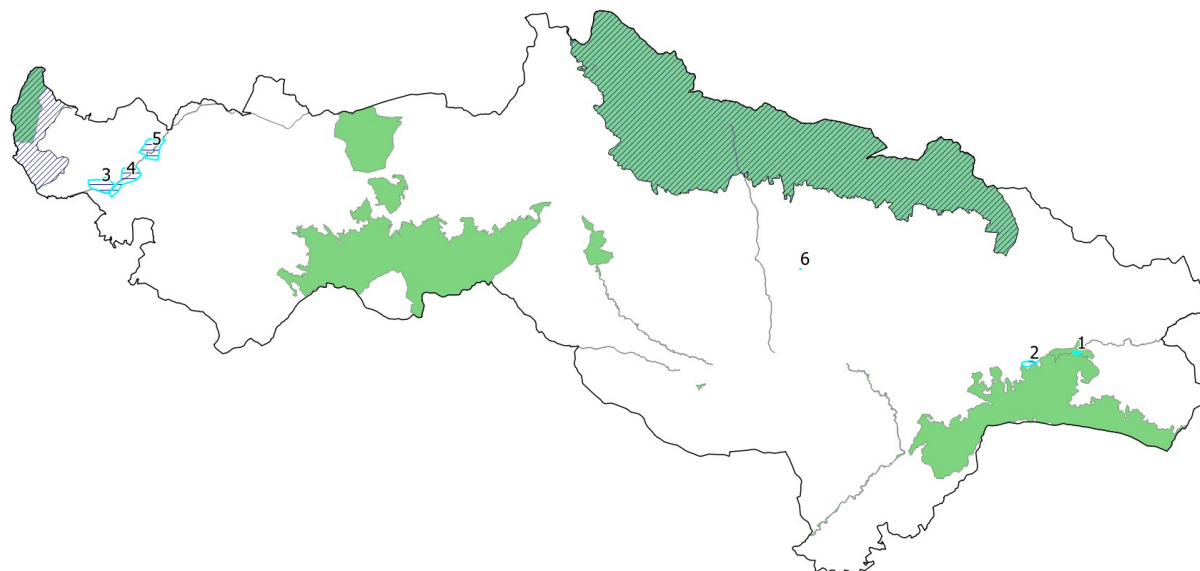
Golf igrališta

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
3	Golf igralište Velika	blizina HR1000040 Papuk blizina HR2000580 Papuk blizina HR2001329 Potoci oko Papuka	0	S obzirom na to da se radi o vrlo maloj površini zahvata u odnosu na površinu EM, ne očekuje se značajan utjecaj na ciljeve očuvanja EM.

³⁸ T1 (hoteli s najmanje 70% i više s najviše 30% smještajnog kapaciteta); T2 (turističko naselje u kojem će hoteli imati najmanje 30% i više najviše 70% smještajnog kapaciteta); T5 (ostala ugostiteljsko turistička područja)- ugostiteljsko-turističke zone smještajnih kapaciteta do najviše 10 soba vezane uz seoski turizam i/ili gospodarsku djelatnost vinarstva, podrumarstva, voćarstva, ribarstva i sl.

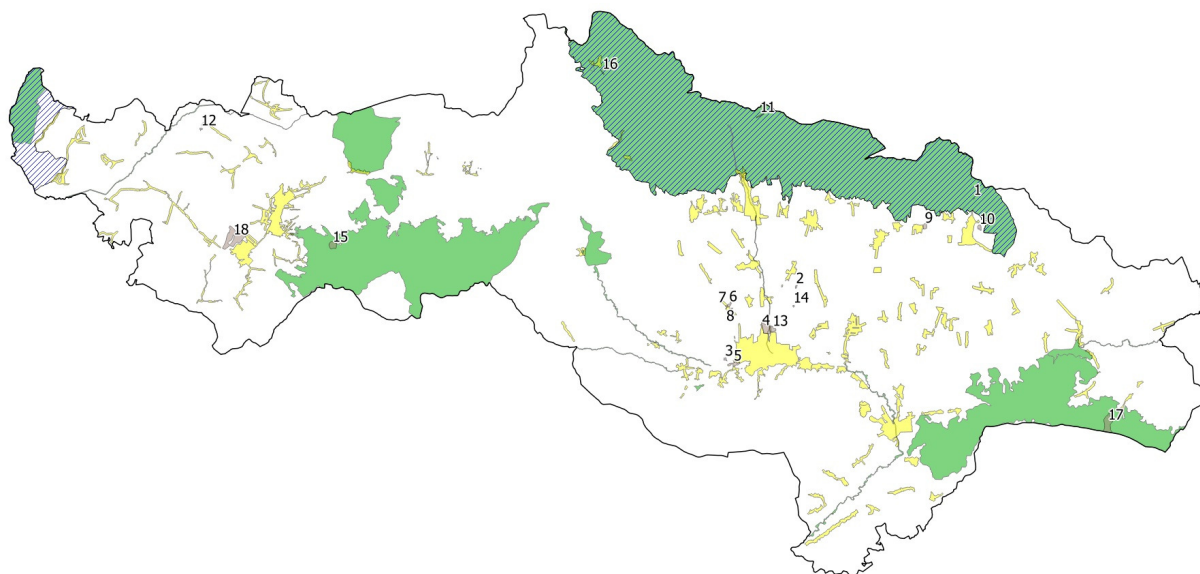
Ribnjaci

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
1	Ribnjak	HR2001292 Livade kod Čaglina	-2	Ribnjak se planira na relativno velikoj površini mezofilnih livada- staništa ciljnih vrsta ovog područja (leptira kiseličin vatreni plavac i močvarna riđa). Predlaže se brisanje iz plana. Na radnom sastanku s nositeljem izrade Plana i izrađivačima Plana ovaj prijedlog je uvažen te je ribnjak izuzet iz daljnje analize.
3	Ribnjak Kukunjevac 1	HR2001403 Bijela	-1 (?)	Ribnjak se planira sjeverno od već kanaliziranog dijela Bijele i njegovom realizacijom neće doći do prekidanja riječnog toka te se s tog aspekta ne očekuje utjecaj na ciljnu vrstu- običnu lisanku. Mali, lokalni utjecaj moguć je ukoliko se uspostavi veza između vodotoka i ribnjaka pri čemu može doći do promjene u kemizmu vode vodotoka. Utjecaj se procjenjuje kao mali i lokalni. Trenutno ne postoje jasni podaci o prisutnosti ciljne vrste na ovom području, te samim tim nije moguće sa sigurnošću utvrditi jačinu utjecaja.
4, 5	Ribnjaci Kukunjevac 2 i 3	HR2001403 Bijela	-2 (?)	Realizacija ovih ribnjaka dovest će do promjene stanišnih uvjeta na velikom dijelu vodotoka Bijela, što se posebno odnosi na ribnjak pod rednim brojem 5 i veći dio ribnjaka pod r. brojem 4. Ovi ribnjaci planiraju se na dijelu vodotoka koji je nereguliran. Ciljna vrsta- obična lisanka osjetljiva je na promjene u kemizmu vode do kojih će doći prekidanjem vodnog toka i stvaranjem jezera (stajačice) kao i uslijed aktivnosti koje bi se mogle provoditi na novonastalim jezerima (akvakultura, sportsko- rekreacijska namjena ili dr.). Na području ekološke mreže nije poznata veličina populacije te je kvaliteta podataka o populaciji nezadovoljavajuća. Smatra se da je na ovom područje prisutno 2-15% ukupne

	<p>nacionalne populacije ove vrste. Prema dostupnim podacima, stanje zaštite obične lisanke odnosno očuvanosti njenog staništa ocijenjeno je dobrim, a kao najizraženije prijetnje ističu se kanaliziranje i promjene toka vodotoka.³⁹ S obzirom na to da su površine jezera relativno velike, odnosno zauzimaju relativno značajan udio u odnosu na ukupnu dužinu vodotoka koji je pod područjem EM te na utvrđeno nalazište ciljne vrste u neposrednoj blizini planiranih ribnjaka⁴⁰, ne može se isključiti značajan utjecaj.</p> <p>Kako bi se ublažio mogući utjecaj predlažu se 3 opcije:</p> <ul style="list-style-type: none"> → ukidanje ribnjaka 5 i djelomično 4, → faznost realizacije, odnosno realizaciju ribnjaka 4 i 5 odgoditi dok se ne utvrdi stvarno stanje ciljne vrste na ovom području i mogući utjecaj → izmjene granice ribnjaka 4 i 5 na način da se ne utječe na tok vodotoka Bijela.
--	--

Sportsko- rekreacijske zone

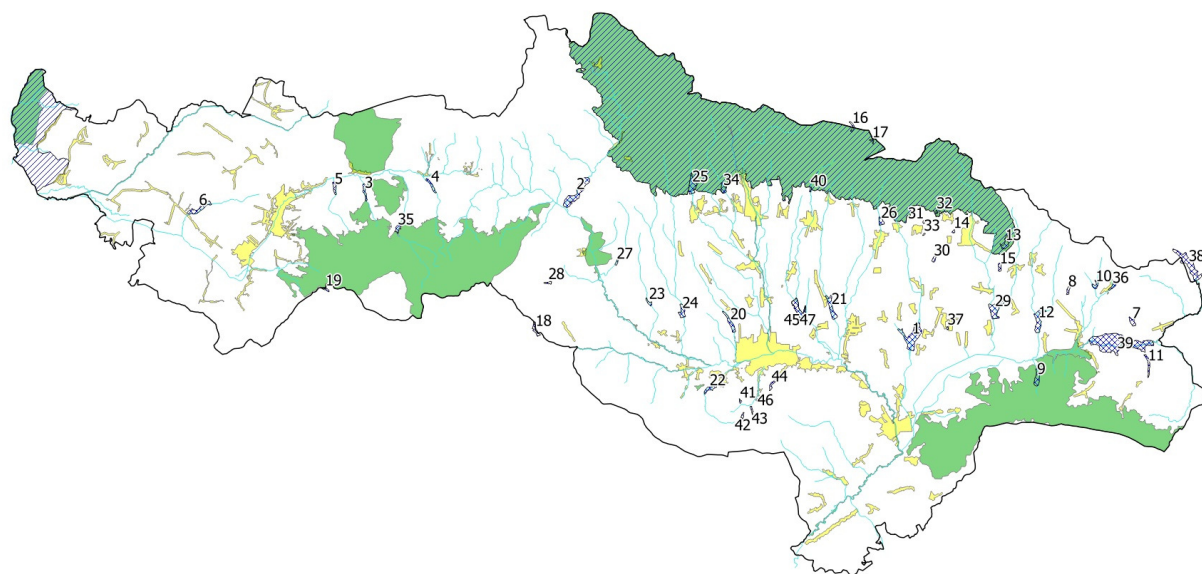
Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Obrazloženje
1	Rekreacijska zona, Kutjevo	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0	Sportsko- rekreacijske zone zauzimaju vrlo malu površinu u odnosu na površinu EM te se s tog aspekta ne očekuje značajan utjecaj.
4	Izletnička zona, Požega	HR2001329 Potoci oko Papuka	0	Skijaške staze na području Papuka već su izgrađene i planira se njihovo uređenje sa
11	Skijaška staza	HR1000040 Papuk	0	

³⁹ <http://natura2000.dzpz.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001403>

⁴⁰ podaci dobiveni od DZZP-a: kod mosta na cesti Gaj- Kukuljevac utvrđeno je značajno nalazište (80 jedinki na 10 m dužine obale) obične lisanke (*Unio crassus*) (Lajtner, J.; Klobučar, G.; Crnčan, P. & Kapetanović, I. (2009): NATURA 2000; Rasprostranjenost vrste *Unio crassus* u Hrvatskoj, Technical report, Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb. Lajtner, J.; Klobučar, G.; Jelić, M. & Crnčan, P. (2010): Natura 2000; Rasprostranjenost vrste *Unio crassus* u Hrvatskoj, istraživanja provedena tijekom 2010. godine, Technical report, Prirodoslovno matematički fakultet, Zagreb

	Nevoljaš	HR2000580 Papuk		svrhom budućeg korištenja. Ne planira se proširenje i/ili izgradnja novih staza i potrebne infrastrukture.
13	SRC zona Požega	HR2001329 Potoci oko Papuka	0	Ski centar na Omanovcu također je postojeći i planira se njegovo proširenje.
15	Ski centar Omanovac- planirano proširenje	HR2001355 Psunj	0	
16	Skijaška staza Zvečevo	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0	
17	SRC Sovski dol (T5)	HR2000623 Šume na Dilj gori	0	<p>Prostornim planom je određen maksimalni kapacitet ovog prostora koji iznosi 10 soba te gradnja ugostiteljsko- turističke namjene uređivanje izletničkog prostora, gospodarske građevine poljoprivredne namjene i dr.</p> <p>Od ciljnih vrsta ovog područja, utjecaj je eventualno moguć na vrstu leptira danja medonjica koja se može pojaviti na ovakvom tipu staništa (grmoliki rubovi šuma).</p> <p>Obzirom na mali broj kreveta, te da je ovaj prostor zaštićen i u kategoriji značajnog krajobraza ne očekuju se značajne promjene stanišnih uvjeta kojima bi se mogla ugroziti ova ciljna vrsta.</p>

Akumulacije i retencije

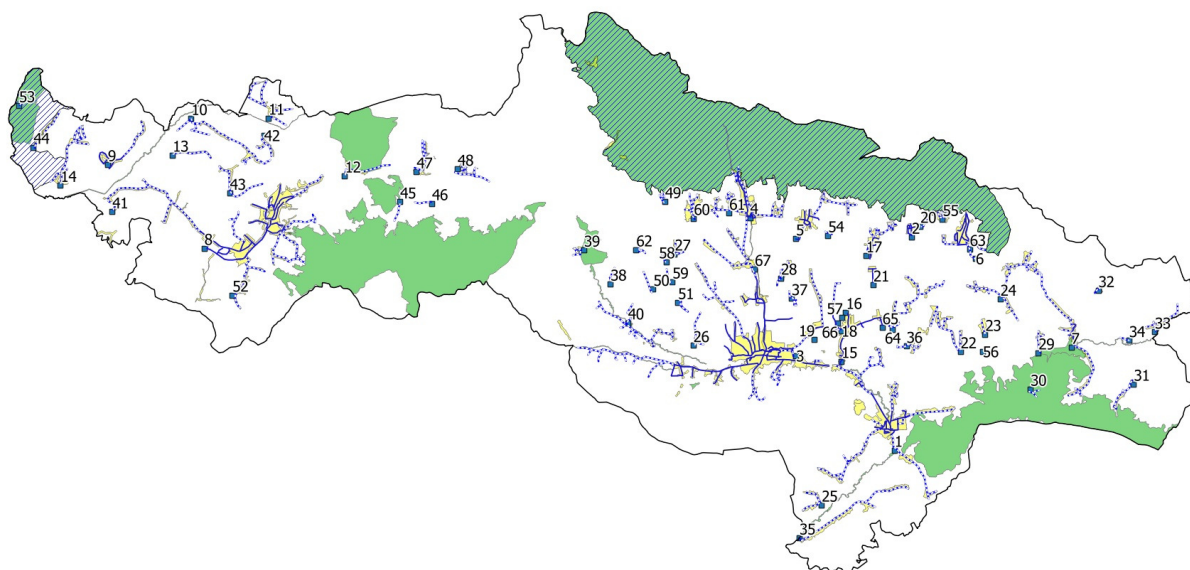

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
2	Akumulacija Kamenska	HR2001286 Orljavac HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	<p>Akumulacija se nalazi izvan područja EM. Međutim, mogući su indirektni utjecaji u smislu promjene vodnog režima nizvodnih vodotoka (Orljava), a time na ciljne vrste područja HR2001329 Potoci oko Papuka.</p> <p>Također, promjena vodnog režima može dovesti i do promjena u razini podzemnih voda, pa tako i na okolna staništa. Moguće su</p>

				<p>promjene stanišnih uvjeta mezofilnih livada na području EM HR2001286 Orljavac, a time i na ciljne vrste leptira tog područja. Obzirom da nije poznato stvarno stanje populacije ovih vrsta na rpedmetnom području ne može se sa sigurnošću utvrditi značaj utjecaja.</p> <p>Sa svrhom ublažavanja utjecaja predlaže se da se projektom dokumentacijom osigura ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata.</p>
3	Čaklovac	HR2001355 Psunj	0	<p>Akumulacije zauzimaju vrlo malu površinu u odnosu na područje EM i međusobno su dovoljno udaljene te se ne očekuje značajan utjecaj na ciljnu vrstu ovog područja- žutog mukača.</p> <p>Ipak, tijekom postupka procjene utjecaja na ekološku mrežu na razini zahvata potrebno je obraditi utjecaj na eventualno prisutnu lokalnu populaciju ovih područja.</p>
19	Rogoljica			
35	Šumetlica			
9	Rosinac	HR2000623 Šume na Dilj gori	0	<p>Akumulacija zauzima vrlo malu površinu u odnosu na područje EM te se ne očekuje značajan utjecaj na ciljne vrste i staništa ovog područja.</p>
13	Hajderovac	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0 (?)	<p>Ove akumulacije planirane su na rubnim dijelovima područja EM. Obzirom da se sve akumulacije planiraju na vodotocima, mogući su utjecaji na promjene stanišnih uvjeta vodotoka. Na ovoj razini procjene, koristeći kartu staništa, ne može se odrediti da li je na tim dijelovima vodotoka prisutna vegetacija <i>Ranunculion fluitans</i> i <i>Callitricho- Batrachion</i>, a postojeći podaci o ovim tipovima staništa na području EM baziraju se na gruboj procjeni. Iz tog razloga ne može se sa sigurnošću utvrditi značaj utjecaja na navedeno ciljno stanište. Ukoliko se gleda ukupan prostor područja EM, navedene akumulacije zauzimaju relativno mali udio u odnosu na ukupnu površinu vodotoka te se procjenjuje da bi utjecaj bio lokalnog karaktera.</p> <p>Akumulacije 25 i 34 planiraju se na vodotocima koji u konačnici utječu u vodotok Veličanka koji je dio EM HR2001329 Potoci oko Papuka, te se indirektno može očekivati utjecaj na to područje ukoliko dođe do promjena vodnog režima nizvodno od lokacija zahvata.</p> <p>Ne očekuje se značajan utjecaj na šumska ciljna staništa obzirom na malu površinu koju zauzimaju akumulacije u odnosu na površinu EM.</p> <p>Kako bi se ublažili mogući utjecaji predlaže se:</p> <ul style="list-style-type: none"> → prije realizacije zahvata 25 i 34 preispitati mogući kumulativni utjecaj na EM u odnosu na opravdanost zahvata → koristiti ove prostore kao retencije umjesto akumulacije sa svrhom zaštite od poplava.
16	Orahovica	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0 (?)	
17	Zlostop	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0 (?)	
25	Stražemanka	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	
32	Venje	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	0 (?)	
34	Radovanka	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	
40	Bistra 2	blizina HR1000040 Papuk blizina HR2000580 Papuk	0	

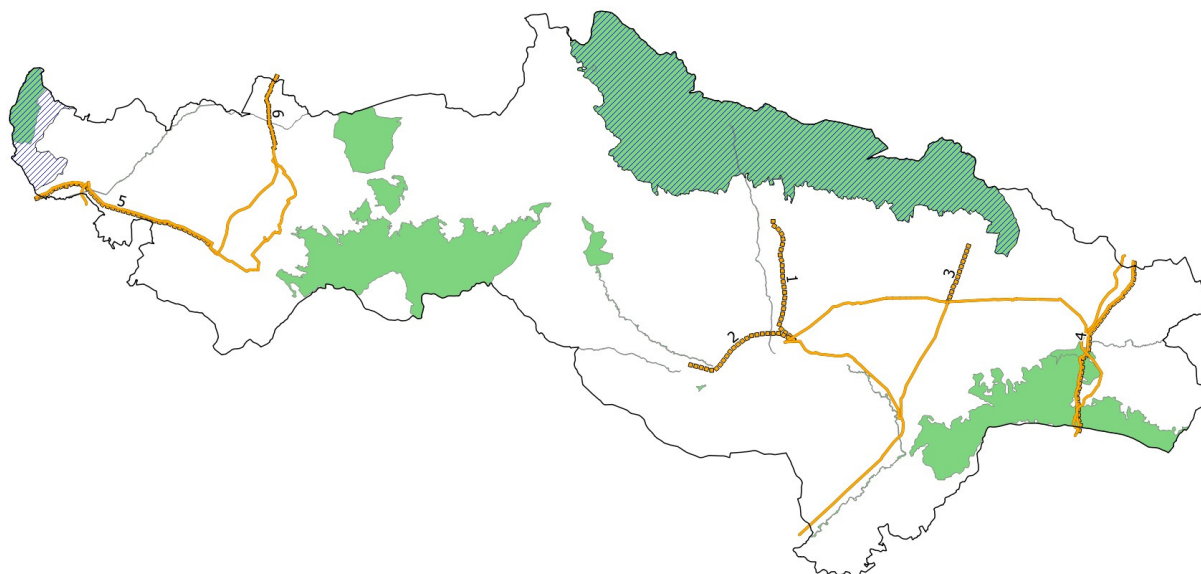
39	Lonđa	HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica	-1 (?)	<p>Izgradnjom ove akumulacije doći će do promjena stanišnih uvjeta na rijeci Lonđi uslijed prekidanja vodnog toka i stvaranjem jezera (stajačice). Utjecaj se najviše može odnositi na ciljnu vrstu- običnu lisanku obzirom da je ona osjetljiva na promjene u kemizmu vode do koje će sigurno doći. Trenutno ne postoje jasni podaci o prisutnosti ciljne vrste na ovom području. Međutim, obzirom na relativno veliku površinu akumulacije u odnosu na ukupnu dužinu vodotoka koji je pod područjem EM ne može se isključiti značajan utjecaj.</p> <p>Na čitavom poručju EM koja uključuje i druge dvije rijeke, veličina populacije vidre iznosi 9 parova. Prema podacima DZZP-a , kod mosta na Lonđi kod Kneževca, utvrđen je recentan nalaz vidre. Utjecaj na vidru moguć je ukoliko realizacijom zahvata dođe do stvaranja prepreka za kretanje vidre duž toka ili ukoliko dođe do smanjenja zaliha hrane (ribe). Obzirom na to, projektnom dokumentacijom moraju se sprječiti navedeni mogući utjecaji.</p> <p>Također nije poznato u kojoj mjeri su zastupljeni ciljni stanišni tipovi (<i>Ranunculion fluitans</i> i <i>Callitricho- Batrachion</i>) na ovom prostoru. Obzirom da se ova zajednica razvija u hladnim, razmjerno plitkim, malenim vodotocima ne očekuje se priutnost ovih stanišnih tipova na ovom područja, pa tako ni značajan utjecaj na ovaj cilj očuvanja.</p> <p>Kako bi se ublažio mogući utjecaj predlaže se sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> → ukoliko je moguće ugrožavanje populacije obične lisanke, potrebno je (u okolici zahvata) uspostaviti slične stanišne uvjete bitne za opstanak ove vrste → ukoliko je moguće ugrožavanje populacije vidre, potrebno je osigurati dovoljno zalihe hrane kao i omogućiti kretanje vidre duž toka.
----	-------	--	--------	--

Uređaji za pročišćavanje i sustav odvodnje

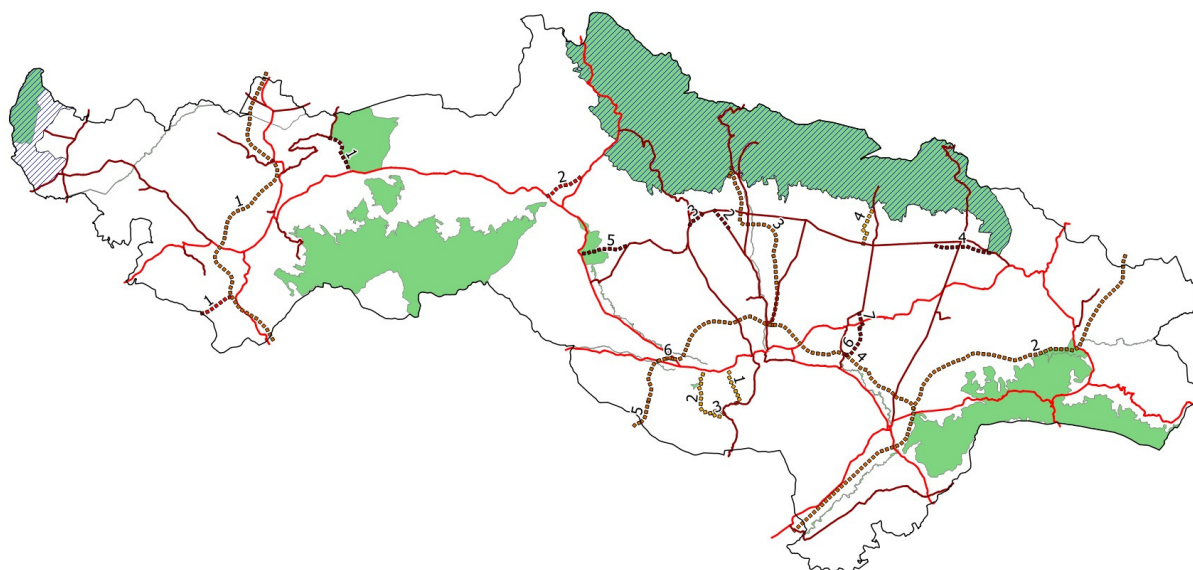
Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
1	UPOV, naselje Pleternica	HR2001385 Orljava	1	Izgradnjom UPOV-a očekuje se povoljnije stanje vodnih tijela, pa tako i poboljšanje uvjeta za ciljne vrste u vodotocima.
15	UPOV, naselje Jakšić	HR2001385 Orljava	1	
4	UPOV, naselje Velika	HR2001329 Potoci oko Papuka	1	
40	UPOV, naselje Boričevci	HR2001329 Potoci oko Papuka	1	
67	UPOV, naselje Tenkovo	HR2001329 Potoci oko Papuka	1	
34	UPOV, naselje Kneževac	HR2001328 Londa, Glogovica i Breznica	1	Zbog karakteristika zahvata, ne očekuje se utjecaj na ciljne vrste ovih područja.
7	UPOV, naselje Čaglin	HR2001292 Livade kod Čaglina	0	
30	UPOV, naselje Djedina Rijeka	HR2000623 Šume na Dilj gori	0	
39	UPOV, naselje Orljavac	HR2001286 Orljavac	0	
44	UPOV, naselje Marino SElo	HR1000010 Poilovlje s ribnjacima	0	
53	UPOV, naselje Jezero	HR1000010 Poilovlje s ribnjacima HR2000438 Ribnjaci Poljana	0	

Plinovodi

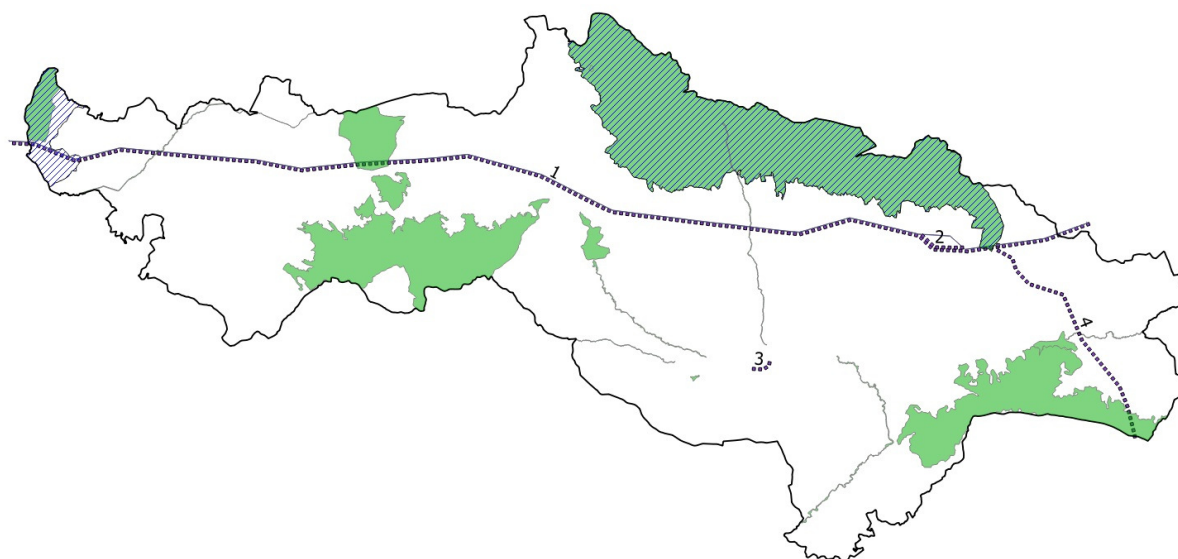
Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
2	Plinovod	HR2001329 Potoci oko Papuka	0	Navedeni plinovodi na određenim mjestima prelaze preko vodotoka te na tim mjestima može doći do određenih negativnih utjecaja u vidu gubitka staništa (obalne vegetacije) te na kontinuitet tečenja vodotokova tijekom izgradnje zahvata.
4	Plinovod Našice-Čaglin Sl. brod	HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica HR2001292 Livade kod Čaglina HR2000623 Šume na Dilj gori	0	Navedeni utjecaji mogu se spriječiti na razini procjene utjecaja na okoliš zahvata na način da se osigura najoptimalnije rješenje prelaska plinovoda preko vodotoka, a da se ne prekine tok vode i ne onemoguće migracije vodene faune.
5	Plinovod Kutina Dobrovac	HR2001403 Bijela	0	
6	Plinovod Omanovac-Daruvar	HR2001403 Bijela	0	Plinovod pod r. brojem 4 prati postojeću trasu plinovoda na područjima HR2001292 Livade kod Čaglina i HR2000623 Šume na Dilj gori čime je osigurano da ne dolazi do značajnijeg zauzimanja ciljnih stanišnih tipova i/ili fragmentacije staništa.

Ceste

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
5	Županijska cesta	HR2001286 Orljavac	0	Koridor ceste prolazi kroz područje EM. Međutim, obzirom da se radi o rekonstrukciji ceste u kategoriji ostale ceste za razinu županijske ceste, neće doći do dodatnog značajnog zauzimanja novih staništa.
1	Brza cesta	HR2001403 Bijela	0	Koridor ceste na jednom mjestu prelazi preko vodotoka. Mogući negativni utjecaji mogu se riješiti na projektnoj razini, odnosno razini PUO za zahvat.
2	Brza cesta	HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica HR2001292 Livade kod Čaglina	-1 (?)	Koridor ceste prolazi kroz područje EM HR2001292 Livade kod Čaglina. Mogući negativan utjecaj može se riješiti prilikom određivanja točne trase ceste- potrebno je osigurati da se ne ugrožavaju ciljna staništa područja. Koridor ceste na jednom mjestu prelazi preko vodotoka. Mogući negativni utjecaji mogu se riješiti na projektnoj razini, odnosno razini PUO za zahvat.
4	Brza cesta	HR2001385 Orljava	0	Koridor ceste na jednom mjestu prelazi preko vodotoka. Mogući negativni utjecaji mogu se riješiti na projektnoj razini, odnosno razini PUO za zahvat.
6	Brza cesta	HR2001407 Orljavica HR2001329 Potoci oko Papuka	0	Koridor ceste na jednom mjestu prelazi preko vodotoka. Mogući negativni utjecaji mogu se riješiti na projektnoj razini, odnosno razini PUO za zahvat.

Dalekovodi

Redni broj	Zahvat	Područje mreže	ekološke	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
1	Dalekovod 400 kV	HR1000010 Poilovlje s ribnjacima HR2000174 Trbušnjak - Rastik		0	Dalekovod se planira u koridoru postojećeg dalekovoda.
4	Dalekovod 400 kV	HR2000623 Šume na Dilj Gori		0	Područje ekološke mreže zauzima oko 15.014 ha te zahvat svojim karakteristikama može imati određeni utjecaj na šumska staništa koja predstavljaju ciljeve očuvanja. Utjecaj je lokalnog karaktera i može se riješiti na projektnoj razini, odnosno razini PUO za zahvat.

Solarne elektrane

Lokacije solarnih elektrana nisu prikazane grafički. U odredbama za provođenje dani su uvjeti za izgradnju solarnih elektrana kojima se omogućava da se PPUG/O-ovima osigurava dodatni prostor za iste. Pri tome,

„Jedinice, polja i postrojenja za iskorištavanje sunčeve energije (kao što su solarne elektrane, fotonaponske ćelije na stupovima i sl.) moguće je planirati u proizvodnim zonama unutar granica građevinskog područja ili u izdvojenim građevinskim područjima gospodarskih zona.

U svrhu iskorištavanja sunčeve energije na sve je, postojeće i planirane građevine drugih namjena (unutar i izvan granica građevinskog područja), moguće postavljati solarne kolektore i/ili fotonaponske ćelije te drugu potrebnu opremu – kako za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe, tako i u komercijalnu svrhu i dalju distribuciju.

Dozvoljeno je i postavljanje solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija te druge potrebne opreme na građevnu česticu uz glavnu građevinu kada se isti grade kao pomoćne građevine za potrebe te građevine.

Preporuka ovog Plana je da se kao rješenje za proizvodnju električne energije iz energije sunca koristi upravo rješenje postavljanja solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na krovove građevina iz stavka 4. ovog članka gdje god je to moguće.“

...

„U svrhu iskorištavanje sunčeve energije, izvan granica građevinskog područja, dozvoljeno je samo koristiti postojeće i planirane građevine drugih namjena na koje se može postavljati oprema potrebna za iskorištavanje obnovljive energije sunca.

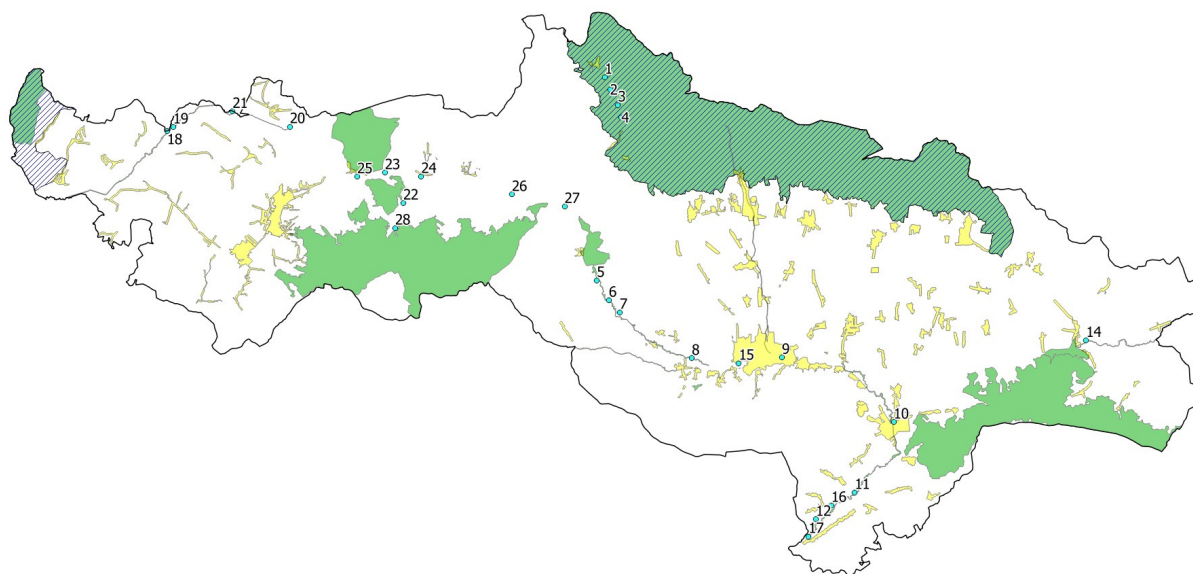
Samostalna postrojenja i građevine za iskorištavanje sunčeve energije, kao što su solarne elektrane i/ili fotonaponske ćelije na stupovima, nije dozvoljeno graditi izvan granica građevinskog područja.

...

„Sve građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije izvan građevinskog područja moraju se locirati na način da se uklupe u prirodni krajolik i da svojim položajem ne sprečavaju vrijedne vizure.“

Temeljem ovih uvjeta smatra se da neće biti značajnih negativnih utjecaja na područja ekološke mreže obzirom da se solarne elektrane dozvoljavaju graditi samo u građevinskim područjima naselja, a ukoliko se grade izvan njih- dozvoljava se postavljanje opreme samo na postojeće građevine na način da se uklupe u krajolik. Ukoliko će se na razini PPUG/O-a širiti ili „otvarati“ nova građevinska područja sa svrhom smještaja solarnih elektrana, ta područja ne smiju se planirati na način da se ugroze ciljevi očuvanja i cjelovitost područja EM.

Male hidroelektrane

Redni broj	Zahvat	Područje ekološke mreže	Značaj mogućeg utjecaja	Komentar
1, 2, 3 4, 13	MAHE na vodotoku Brzaja	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk	-1 (?)	Glavni utjecaj malih hidroelektrana očituje se u ometanju migracija riba zbog izgradnje brana. Od predstavnika ihtiofaune, jedino u području HR2000580 Papuk prisutne su ciljne vrste-potočna mrena i peš na koje je moguć utjecaj.
18, 19, 20, 21	MAHE na vodotoku Bijela	HR2001403 Bijela	-1 (?)	Međutim, obzirom da su za razmnožavanje obične lisanke također potrebne riblje vrste, utjecaj se indirektno može odraziti i na njih ukoliko dođe do stvaranja prepreka za migracije riba.
5, 6, 7, 8,	MAHE na vodotoku Orljava	HR2001329 Potoci oko Papuka	-1 (?)	
10, 11,	MAHE na vodotoku	HR2001385 Orljava	-1 (?)	S obzirom na to da se na svakom od ovih vodotoka planira po nekoliko malih hidroelektrana moguć je kumulativni

12, 16, 17	Orljava			negativnog utjecaj na protok vode i migracije riba. Kako bi se utjecaj ublažio, predlaže se sljedeće: → prvenstveno je potrebno planirati zahvate samo na mjestima postojećih pregradnih stepenica, bez povećanja gabarita → potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv protok nizvodno od lokacija zahvata, a prilikom njegovog određivanja potrebno je uzeti u obzir i ostale zahvate malih hidroelektrana koje se planiraju na pojedinom vodotoku → po mogućnosti koristiti „fish friendly” turbine, a kod projektiranja ribljih staza maksimalno težiti izgradnji „prirodnih ribljih staza”.
14	MAHE na vodotoku Lonča	HR2001328 Lonča, Glogovica i Breznica	0 (?)	Ova mala hidroelektrana planira se na objektu retencije/ akumulacije Lonča. Nakon izgradnje akumulacije vladat će drukčiji stanišni uvjeti nego što su sad. Ipak, za ublažavanje utjecaja bitno je osigurati ekološki prihvatljiv protok kao i uspostavu ribljih staza (kao i kod ostalih malih hidroelektrana)

Odlagališta otpada

Odlagališta otpada nalaze se izvan ekološke mreže te se njihovom realizacijom ne očekuje utjecaj na područja EM.

7.3. VARIJANTNA RJEŠENJA I NJIHOV MOGUĆI UTJECAJ NA EKOLOŠKU MREŽU

Varijantna rješenja razmatrana kroz stratešku studiju ne nalaze se unutar područja EM te nisu razmatrana u Glavnoj ocjeni. U strateškoj studiji su multikriterijskom analizom valorizirane varijante za koje su zatim bili razmatrani mogući utjecaji.

7.4. MJERE UBLAŽAVANJA ŠTETNIH POSLJEDICA PROVEDBE PP PSŽ

Zahvat	Oznaka	Područje EM	Mjera ublažavanja utjecaja
EP Novo Selo	3	blizina HR2000174 Trbušnjak - Rastik	Prilikom provedbe PUO i ocjene prihvatljivosti za EM potrebno je utvrditi koriste li ciljne vrste predmetni prostor te nalaze li se u blizini špiljski lokaliteti.
Gospodarska namjena- Brestovac	20	HR2001329 Potoci oko Papuka	Predlaže se razmatranje alternativne lokacije ili da se kroz mjere ublažavanja utjecaja osigura zaštita ovog područja EM.
Gospodarska namjena- Velika, Trenkovo	35	blizina HR2001329 Potoci oko Papuka	
Gospodarska namjena Pleternica	40	HR2001385 Orljava	

Zahvat	Oznaka	Područje EM	Mjera ublažavanja utjecaja
Ribnjaci Kukurjavec 2 i 3	4, 5	HR2001403 Bijela	<p>Kako bi se ublažio mogući utjecaj predlažu se 3 opcije:</p> <ul style="list-style-type: none"> → ukidanje ribnjaka 5 i djelomično 4, → faznost realizacije, odnosno realizaciju ribnjaka 4 i 5 odgoditi dok se ne utvrdi stvarno stanje ciljne vrste na ovom području i mogući utjecaj → izmjene granice ribnjaka 4 i 5 na način da se ne utječe na tok vodotoka Bijela. <p>Prilikom provedbe PUO i ocjene prihvatljivosti za EM potrebno je utvrditi koristi li ciljna vrsta predmetni prostor te na osnovu tih rezultata definirati točne granice ribnjaka unutar granica ucrtanih u županijski plan i na način da se ne prekida tok vodotoka Bijela.</p>
Akumulacija Kamenska	2	HR2001286 Orľjavac HR2001329 Potoci oko Papuka	Predlaže se da se projektom dokumentacijom osigura ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata.
Akumulacija Čaklovac	3	HR2001355 Psunj	Tijekom postupka procjene utjecaja na ekološku mrežu na razini zahvata potrebno je obraditi utjecaj na eventualno prisutnu lokalnu populaciju ovih područja
Akumulacija Rogljica	19	HR2001355 Psunj	
Akumulacija Šumetlica	35	HR2001355 Psunj	
Akumulacija Stražemanka	25	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk HR2001329 Potoci oko Papuka	Prije realizacije zahvata 25 i 34 preispitati mogući kumulativni utjecaj na područje EM HR2001329 Potoci oko Papuka u odnosu na opravdanost zahvata
Akumulacija Radovanka	34	HR1000040 Papuk HR2000580 Papuk HR2001329 Potoci oko Papuka	
Akumulacije-sve			Sa svrhom zaštite od poplava, lokacije predviđene za obranu od poplava maksimalno koristiti u funkciji retencija.
Akumulacija Lonđa	39	HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica	<p>Ukoliko je moguće ugrožavanje populacije obične lisanke, potrebno je (u okolici zahvata) uspostaviti slične stanišne uvjete bitne za opstanak ove vrste</p> <p>Ukoliko je moguće ugrožavanje populacije vidre, potrebno je osigurati dovoljno zalihe hrane kao i omogućiti kretanje vidre duž toka.</p>
Plinovodi			Na razini procjene utjecaja zahvata na okoliš na mjestima prelaska plinovoda preko vodotoka (područja EM) osigurati najoptimalnije rješenje prelaska plinovoda preko vodotoka da se ne prekine tok vode i ne onemoguće migracije vodene faune.
Brza cesta	2	HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica HR2001292 Livade kod Čaglina	Na razini procjene utjecaja zahvata na okoliš potrebno je osigurati da se ne ugrožavaju ciljna staništa područja.
Solarne elektrane			Ukoliko će se na razini PPUG/O-a širiti ili „otvarati“ nova građevinska područja sa svrhom smještaja solarnih elektrana, ta područja ne smiju se planirati na način da se ugroze ciljevi očuvanja i cjelovitost

Zahvat	Oznaka	Područje EM	Mjera ublažavanja utjecaja
			područja EM.
Male hidroelektrane			Prvenstveno je potrebno planirati zahvate samo na mjestima postojećih pregradnih stepenica, bez povećanja gabarita. Potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv protok nizvodno od lokacija zahvata, a prilikom njegovog određivanja potrebno je uzeti u obzir i ostale zahvate malih hidroelektrana koje se planiraju na pojedinom vodotoku Predlaže se gdje je moguće koristiti „fish friendly” turbine, a kod projektiranja ribljih staza maksimalno težiti izgradnji „prirodnih ribljih staza”.

7.5. ZAKLJUČAK O UTJECAJU PP PSŽ NA EKOLOŠKU MREŽU

Generalno gledajući, za većinu aktivnosti koje se planiraju PP PSŽ ustanovljeno je da se ne nalaze unutar ili da su na dovoljnoj udaljenosti da se može isključiti mogući negativan utjecaj na područja EM. Osim toga, za određene aktivnosti, kao što su plinovodi, ceste i eksploatacijska polja u ovoj fazi može se prepoznati mogući utjecaj na određena područja EM međutim ti se utjecaji mogu ublažiti tehničkim mjerama koje se u pravilu definiraju na detaljnijoj razini tijekom procjene utjecaja zahvata na okoliš ili ishođenja okolišnih uvjeta kada su poznati tehnički detalji pojedinog zahvata.

Provedenom analizom mogućih utjecaja aktivnosti planiranih PP PSŽ-om ustanovljeno je da se najveći pritisak na područja EM može očekivati realizacijom akumulacija, ribnjaka i malih hidroelektrana i to na područja:

HR2001403 Bijela

- realizacijom ribnjaka Kukunjevac 2 i 3, te izgradnjom 4 male hidroelektrane vrši se pritisak na hidromorfološke promjene vodotoka i moguće sprječavanje migracija ribljih vrsta koje su bitne u ciklusu razmnožavanja obične lisanke te do promjena u kemizmu vode u gotovo čitavoj dužini vodotoka Bijela. Školjka obična lisanka koja je cilj očuvanja ovog područja osjetljiva je na takve vrste promjena te može doći do značajnog ugrožavanja populacije u ovom vodotoku. Određena neizvjesnost u valorizaciji utjecaja je činjenica da nije poznata veličina populacije na ovom području te da je kvaliteta podataka o populaciji nezadovoljavajuća (ne može se dati niti gruba procjena).⁴¹ Međutim, prema podacima DZZP-a kod mosta na cesti Gaj- Kukunjevac utvrđeno (Lajtner, J., 2009. i 2010.) je značajno nalazište (80 jedinki na 10 m dužine obale) obične lisanke te je stoga je potrebno provesti predložene preventivne mjere ublažavanja utjecaja.

HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica

- ciljne vrste ovog područja potencijalno su ugrožene izgradnjom akumulacije čime će doći do promjena stanišnih uvjeta na rijeci Lonđi uslijed prekidanja vodnog toka i stvaranjem jezera (stajaćice). Utjecaj se najviše može odnositi na ciljnu vrstu- običnu lisanku obzirom da je ona osjetljiva na promjene u kemizmu vode do kojih će sigurno doći. I u ovom slučaju postoji neizvjesnost u valorizaciji utjecaja zbog nezadovoljavajućih podataka o veličini populacije na ovom području (ne može se dati niti gruba procjena).⁴² Prema podacima DZZP-a utvrđeno je (Lajtner, J., 2009. i 2010.) kod mosta na Lonđi u Čaglinu značajno nalazište (20 jedinki na 5 m dužine obale) obične lisanke što je oko 1 km nizvodno od planirane akumulacije.

⁴¹ <http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001403>

⁴² <http://natura2000.dzzp.hr/reportpublish/reportproxy.aspx?paramSITECODE=HR2001403>

- manji utjecaj očekuje se na vidru obzirom da bi se ona lakše prilagodila novonastalim promjenama ukoliko se negativni utjecaji neće odraziti na zalihu hrane (ribe) i ukoliko se ne stvori prepreka za kretanje vidre duž toka.
- obzirom da se vodena vegetacija koja predstavlja cilj očuvanja uglavnom razvija u hladnim, razmjerno plitkim, malenim vodotocima ne očekuje se prisutnost na ovom područja, pa tako ni značajan utjecaj na ovaj cilj očuvanja.

Na ostala područja EM utjecaj je moguć, međutim uglavnom lokalnog karaktera i ne predstavlja značajnu prijetnju za ugrožavanje ciljnih vrsta i cjelovitost pojedinog područja.

Predloženim mjerama ublažavanja svi prepoznati utjecaji mogu se ublažiti i provedba Plana može biti prihvatljiva za ekološku mrežu.

8. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Mjere zaštite okoliša predložene su na tri razine:

- mjere zaštite koje se mogu osigurati prostornim planom županije (bilo kroz korekcije plana ili odredbe za provođenje)
- smjernice za izradu planova nižeg reda (PPUO/G), te Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Papuk (PPPPPO PP Papuk)
- smjernice koje je potrebno uzeti u obzir prilikom realizacije zahvata na projektnoj razini, bilo kroz lokacijske uvjete ili procjenu utjecaja na okoliš, kako bi se našlo rješenje koje je najpovoljnije za okoliš.

8.1. PRIJEDLOZI MJERA/ SMJERNICA ZA UBLAŽAVANJE UTJECAJA NA OKOLIŠ

U nastavku je dan prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja za pojedine tipove zahvata koji se planiraju PP PSŽ uz naznaku na koju se sastavnicu okoliša odnose te uz komentar na koji način su mjere uklopljene u Plan odnosno da li predstavljaju smjernice za daljnje faze planiranja i projektiranja (uključujući i procjenu utjecaja na okoliš).

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
Eksploatacijska polja			
1.	Zbog mogućeg značajnog kumulativnog utjecaja na krajobrazne vrijednosti s ostalim zahvatima u široj okolini predlaže se planirano EP i rezervirani prostor za istraživanje 'Duboka' brisati iz Plana.	Krajobraz	Rezervirani prostor za istraživanje Duboka briše se iz Plana. Kako bi se utjecaj ublažio u najvećoj mogućoj mjeri u Plan je unesena odredba da se EP planira u fazama na namjane moguće istaknutom području, na način da se ne degradiraju vrijedne vizure. Odredba pod rednim brojem 86.
2.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se eksploatacijska polja lociraju na vizualno najmanje moguće istaknutom području te uz minimalno zadiranje u okolni prostor.	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 136.
3.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se tijekom i nakon eksploatacije provede tehnička i biološka sanacija ili privođenje prostora drugoj namjeni.	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 137.
4.	Na projektnoj razini potrebno je riješiti zaštitu od erozije i zaštitu vodotoka te definirati uvjete kojima će se očuvati karakteristike zaštitnih šuma na eksploatacijskim poljima "Šamanovica" i "Duboka" te eksploatacijskom polju "Brdo" na način da se ne umanjuju zaštitne vrijednosti šuma, prvenstveno u smislu prevencija erozije, štetnog djelovanja voda i štetnog utjecaja na vode.	Šume	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.
5.	Na projektnoj razini za eksploatacijsko polje "Brdo" potrebno je utvrditi kakva je rasprostranjenost stanišnih tipova, odnosno šumskih sastojina te u	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
	studiji utjecaja na okoliš predvidjeti mjere ublažavanja utjecaja (po mogućnosti izbjeći stanišni tip 4.1. te travnjake na sjeveru eksploatacijskog polja).		
6.	Predlaže se izbjegavanje eksploatacije na području sjeveroistočnog travnjačkog prostora na eksploatacijskom polju Mokreš.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.
7.	Predlaže se izbjegavanje istraživanja/ eksploatacije na području rasprostranjenosti travnjačkih staništa na eksploatacijskom polju "Mirkovica".	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.
8.	Prostornim planom potrebno je osigurati izradu projekta sanacije za sva eksploatacijska polja, kao i provedbu tehničke i biološke sanacije te obnovu staništa nalik onom koje je bilo na tom prostoru prije početka eksploatacije.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 137.
9.	Prostornim planom potrebno je osigurati da drugi zahvati potrebni za funkcioniranje eksploatacijskih polja (npr. pristupne prometnice) u najmanjoj mogućoj mjeri uzrokuju prenamjenu ili fragmentaciju staništa. U tu svrhu, prilikom planiranja potrebne infrastrukture za funkcioniranje EP/IP potrebno je prvenstveno koristiti postojeće prometnice i ostalu šumsku infrastrukturu	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 137.
10.	Prostornim planom potrebno je osigurati korištenje prepoznatih tehnika smanjivanja emisija onečišćujućih tvari i buke tijekom eksploatacije .	Stanovništvo i zdravlje ljudi	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 335.
11.	Prostornim planom potrebno je osigurati provedbu vodoistražnih radova na mikrolokacijama eksploatacijskih polja "Poljanska", "Jagma 6" "Vranić", "Brdo" i "Orljavac" koji moraju dokazati da zahvat neće imati negativnih utjecaja na podzemne vode.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.
12.	Prilikom procjene utjecaja na okoliš i ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat eksploatacijskog polja Novo Selo potrebno je utvrditi koriste li ciljne vrste predmetni prostor te nalaze li se u blizini špiljski lokaliteti.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 86, tablica 2a.
Gospodarska namjena			
13.	Osigurati da se građevine unutar gospodarskih zona, koje su smještene na poplavnom području (vidi Dodatak-Površinske i podzemne vode, gospodarska namjena), grade na način da se zaštite od poplava.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124d. Odredba pod rednim brojem 297.
14.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se gospodarske zone na području P1 i P2 zemljišta koriste isključivo u poljoprivredne svrhe, odnosno u skladu s člankom 20. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13). ⁴³	Tlo i poljoprivreda	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 64. Odredbe pod rednim brojem 131. i 131a.

⁴³ Zakon o poljoprivrednom zemljištu, čl. 20., st. 3. Osobito vrijedno obradivo (P1) i vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište ne može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe osim:

- a) kad nema niže vrijednoga poljoprivrednog zemljišta u neposrednoj blizini ili kada bi troškovi dislokacije na niže vrijedno poljoprivredno zemljište premašivali opravdanost nepoljoprivredne investicije,
- b) kada je utvrđen interes Republike Hrvatske za izgradnju objekata koji se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja,
- c) pri gradnji gospodarskih građevina namijenjenih isključivo za poljoprivrednu djelatnost i preradu poljoprivrednih proizvoda,
- d) za korištenje građevina koje su ozakonjene temeljem posebnog zakona.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
15.	Obzirom da će realizacijom gospodarske zone u Lipiku (tvornica stakla) doći do značajne prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta (P2) prostornim planom potrebno je osigurati kompenzacijske mjere privođenja poljoprivrednoj namjeni zemljišta koje se trenutno ne koristi u poljoprivredne svrhe u istoj površini koja je zauzeta ovom gospodarskom zonom. Predlaže se zamjensko zemljište osigurati na području Grada Lipika. Međutim, ukoliko postoje ograničavajući faktori za to, zamjensku površinu osigurati na području Požeško- slavonske županije. Također, obavezno izvršiti komasaciju (okrupnjavanje) poljoprivrednih čestica kojima će se nadomjestiti gubitak poljoprivrednog tla predviđenog za izgradnju gospodarske zone.	Tlo i poljoprivreda	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124g.
16.	Prilikom definiranja točne granice gospodarske zone- Kusonje (r. br. 9) na razini PPUO/G predlaže se izvidjeti stvarno stanje na terenu te po potrebi izmijeniti granice (smanjiti površinu zone).	Bioraznolikost	Smjernica za PPUO/G. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124g.
17.	Prilikom definiranja točne granice gospodarske zone- Pakrac 5 na razini PPUO/G predlaže se smanjenje obuhvata s isključivanjem prirodnih travnjačkih staništa	Bioraznolikost	Smjernica za PPUO/G. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124g.
18.	Prostornim planom osigurati planiranje faznosti izgradnje pojedinih gospodarskih zona unutar jedinica lokalne samouprave (kako bi se prirodna staništa ili poljoprivredno zemljište pretvaralo u građevinsko područje sukladno stvarnim potrebama).	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124g
19.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se zelenim barijerama i mikrolociranjem elemenata industrijske namjene unutar gospodarskih zona u okolici grada Lipika (r. br. 11, 12, 32 i 38) spriječe nepovoljne vizure koje utječu na narušavanje kulturnog konteksta zaštićene povijesne gradske cjeline Lipik i ostalih elemenata kulturne baštine.	Kulturna baština	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 260g.
20.	Predlaže se razmatranje alternativnih lokacija za gospodarske zone Brestovac (r. br. 20), Velika, Trenkovo (r. br. 35) i Pleternica (r. br. 40) ili kroz mjere ublažavanja utjecaja treba osigurati zaštitu ovog područja ekološke mreže.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 124g
Ugostiteljsko- turistička namjena			
21.	Prostornim planom potrebno je osigurati da građevine ugostiteljsko- turističke namjene koje se nalaze unutar područja vrlo visoke i visoke vrijednosti krajobraza svojim oblikom, visinom i materijalima gradnje odgovaraju lokalnom kontekstu i ne smiju biti vizualna dominantna u okolici. Okolicu objekata i parcele potrebno je krajobrazno urediti u skladu s lokalnim kontekstom i pravilima struke.	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119b.
22.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se zone ugostiteljsko- turističke namjene koje se nalaze na vrijedno obradivom tlu (P1 i P2) koriste u poljoprivredne svrhe, odnosno u skladu s čl. 20 st. 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13).	Tlo i poljoprivreda	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 64. Odredba pod rednim brojem 119b.
23.	Prostornim planom osigurati zabranu gradnje novih objekata i povećanje gabarita postojećih objekata na području ugostiteljsko- turističke zone Leštat.	Zaštićena područja prirode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 251a.
24.	Sva izgradnja ugostiteljsko- turističkih zona unutar Parka prirode Papuk mora odgovarati uvjetima zaštite prirode od nadležnog tijela. Prilikom izgradnje infrastrukture te korištenja prostora ne zadirati u	Zaštićena područja prirode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 247. Odredba pod rednim brojem 251.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
	okolna prirodna staništa.		
25.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se građevine unutar zona ugostiteljsko- turističkih namjena, koje su smještene na poplavnom području grade na način da se zaštite od poplava.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119b. Odredba pod rednim brojem 297.
Ribnjaci			
26.	Predlaže se brisanje ribnjaka Kukunjevac I (r. br. 3) iz prostornog plana, ili je prostornim planom potrebno osigurati ograničavanje obuhvata ribnjaka Kukunjevac 1 na način da se izuzmu travnjačka staništa (NKS C.2.2.). Tijekom izrade projektne dokumentacije potrebno je utvrditi stvarno zauzimanje navedenih travnjačkih staništa i spriječiti mogući negativan utjecaj na iste. Prije realizacije utvrditi zadovoljavaju li količine vode potrebe ribnjaka i biološkog minimuma nizvodno od točke zahvaćanja za potrebe ribnjaka.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 30. Odredba pod rednim brojem 74.
27.	Tijekom procjene utjecaja na okoliš za ribnjake Kukunjevac II i Kukunjevac III potrebno je obraditi utjecaj promjena na prirodnom toku rijeke na bioraznolikost šireg prostora te kontinuitet riječnog toka. Prije realizacije utvrditi zadovoljavaju li količine vode potrebe ribnjaka i biološkog minimuma nizvodno od točke zahvaćanja za potrebe ribnjaka.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 30. Odredba pod rednim brojem 74.
28.	Kako bi se izbjegle promjene na prirodnim tokovima vodotoka i time negativno utjecalo na bioraznolikost vodenih ekosustava, predlaže se ribnjake planirati uz vodotoke, a ne na njima.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 30. Odredba pod rednim brojem 74.
29.	Za Ribnjake Kukunjevac II i III (r. br. 4 i 5) predlažu se 3 opcije: → ukidanje ribnjaka 5 i djelomično 4, → faznost realizacije, odnosno realizaciju ribnjaka 4 i 5 odgoditi dok se ne utvrdi stvarno stanje ciljne vrste na ovom području i mogući utjecaj → izmjene granice ribnjaka 4 i 5 na način da se ne utječe na tok vodotoka Bijela. Prilikom procjene utjecaja na okoliš i ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu potrebno je utvrditi koristi li ciljna vrsta predmetni prostor te na osnovu tih rezultata definirati točne granice ribnjaka unutar granica ucrtanih u županijski plan i na način da se ne prekida tok vodotoka Bijela.	Ekološka mreža	Uvažena. Odredba pod rednim brojem 30. Odredba pod rednim brojem 74.
Golf igrališta			
30.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se izgradnja zona sportsko- rekreacijske namjene- golf igrališta koja se nalaze unutar područja vrlo visoke, visoke i umjerene vrijednosti krajobraza kontekstualno prilagodi okolici i ograniči samo na servisne objekte za potrebe golfa. Oblikovanje područja golf igrališta mora pratiti krajobrazne uzorke neposredne okolice.	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119c.
31.	Prilikom realizacije golf igrališta, na projektnoj razini, potrebno je osigurati da ne dođe do onečišćenja okolnog šumskog područja.	Šume	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119c.
32.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se šuma unutar obuhvata zone sportsko- rekreacijske namjene- golf igrališta Kutjevo ili isključi iz obuhvata golf igrališta ili da se propiše njeno očuvanje i zaštita (zabrana sječe).	Zaštićena područja prirode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119c

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
33.	Prilikom izrade PPPPO PP Papuk šumu unutar obuhvata golf igrališta Kutjevo ili isključiti iz obuhvata golf igrališta ili propisati njeno očuvanje i zaštitu (zabrana sječe).	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPPPO PP Papuk. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 119c.
Sportsko- rekreacijske zone- ostale			
34.	Prilikom realizacije zahvata, odnosno osnivanja izletničke zone Turnić (r. br. 2) potrebno je regulirati promet, pristupne putove i kretanje posjetitelja na način kojim će se najmanje zaposjedati okolno osobito vrijedno obradivo tlo, tj. ograničiti kretanje posjetitelja na način da se ne kreću tim površinama.	Tlo i poljoprivreda	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 313c.
35.	Potrebno je smanjiti obuhvat planirane zone SRC Čaglin (Sovski dol) na način da ne obuhvaća područje vrijednih šumskih ekosustava ili da se aktivnosti unutar ove zone ne planiraju na šumskom području.	Šume	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 251c.
36.	Prilikom realizacije skijaške staze "Nevoljaš" na projektnoj razini treba osigurati zaštitu šuma u vidu uspostave rubnog zaštitnog vjetrobrano-svietlobranog pojasa na rubovima sastojina uz skijašku stazu te da se kroz određenu infrastrukturu zauzima manje šume, a više šumska zemljišta.	Šume	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Odredba pod rednim brojem 251b.
37.	Predlaže se, prilikom izrade PPUO/G, ograničiti moguće sadržaje u predmetnoj zoni – prostor se može koristiti za rekreacijske svrhe, no sadržaji ne smiju imati utjecaja na prirodne vrijednosti i prirodne procese (bez utjecaja na staništa, odnosno bez krčenja šume).	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPUO/G. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 251a
38.	Prilikom izrade PPPPO PP Papuk valorizirati predmetni prostor te dozvoliti samo sadržaje koji neće imati utjecaja na prirodne vrijednosti i prirodne procese (bez utjecaja na staništa, odnosno bez krčenja šume).	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPPPO PP Papuk. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 251a.
39.	Prilikom određivanja točnog obuhvata skijaške staze "Nevoljaš" potrebno je osigurati da staza zadrži postojeće gabarite.	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPUO/G. Odredba pod rednim brojem 251b.
40.	Tijekom izrade PPPPO PP Papuk potrebno je analizirati stvarnu potrebu za izgradnjom skijaških staza „Nevoljaš“ i „Zvečevo“, kao i opravdanost i stvarne mogućnosti obzirom na klimatske uvjete. Pri tome treba uzeti u obzir maksimalno iskorištavanje prirodnih uvjeta te izbjegavanje korištenja umjetnog zasnježivanja kao i izgradnje akumulacije za potrebe zasnježivanja. S obzirom na rezultate analize, treba odabrati najpovoljniju lokaciju (i s aspekta zaštite okoliša i zaštite prirode).U dokumentaciji iz područja zaštite okoliša za predmetni zahvat potrebno je ocijeniti kumulativni utjecaj skijaške staze i okolnih zahvata na bioraznolikost i temeljne vrijednosti PP Papuk.	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPPPO PP Papuk. Odredba pod rednim brojem 251b.
41.	Prilikom određivanja točne granice SRC Čaglin (Sovsko jezero), na razini PPUO/G, predlaže se ograničiti način korištenja i izgradnju potrebne infrastrukture ove zone.	Zaštićena područja prirode	Smjernice za izradu PPUO/G. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 251c
Akumulacije i retencije			
42.	Prostornim planom potrebno je osigurati oblikovanje obala i nasipa u skladu s krajobraznim uzorcima iz neposredne okoline. Na obali je potrebno izvršiti sadnju stablašica i grmlja u svrhu stabilizacije obale te povećanja vrijednosti krajobrazne slike. Vanjska obloga vizualno istaknutih dijelova građevina mora	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 229b.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
	materijalom odgovarati lokalnom kontekstu. Planirane zahvate poželjno je iskoristiti za stvaranje atraktivnih prostora namijenjenih boravku posjetitelja u svrhu odmora i rekreacije.		
43.	Zbog prepoznatih problema uzrokovanih poplavama i sušama, u ovoj fazi ne predlaže se brisanje akumulacija i retencija iz Plana budući da su lokacije određene Vodoprivrednom osnovom sliva rijeke Orljave i kao takve predstavljaju rezervaciju prostora na temelju prethodno provedenih istraživanja. Međutim, smatra se da je neophodno preispitati opravdanost zahvata s aspekta zaštite ljudi, stvarne potrebe za navodnjavanjem (trend pokazuje zapuštanje poljoprivredne djelatnosti), ali i s aspekta zaštite cjelokupnog okoliša. Pri tome u razmatranje uzeti i druge metode zaštite od poplava. Posebno je potrebno obratiti pažnju na lokacije mikroakumulacija Rosinac, Hajderovac, Orahovića, Zlostop, Rogoljica, Stražemanka, Saračevac, Venje, Radovanka i Šumetlica.	Sve sastavnice okoliša	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 198.
44.	Predlaže se planirati faznost izgradnje akumulacija prema utvrđenim potrebama i prioritetima. Kada je moguće planirati retencije umjesto akumulacija na prostoru prirodnih poplavnih područja.	Sve sastavnice okoliša	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 198.
45.	U suradnji s nadležnom podružnicom "Hrvatskih šuma" d.o.o. odrediti mjere za sprečavanje većih krčenja šuma te izgradnju akumulacija uskladiti sa šumskogospodarskim planovima na način da se tijekom uspostave akumulacija ne provode oplodne sječe, pogotovo dovršni sijekovi, kako bi se mogućnost erozije okolnog područja spriječila u najvećoj mogućoj mjeri.	Šume	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 199.
46.	Zbog ograničenja koja proizlaze iz Plana upravljanja Parkom prirode Papuk (svi vodotoci spadaju u 1b zonu stroge zaštite u kojoj su dopuštena znanstvena istraživanja i mogućnost ograničenog pristupa posjetitelja, ali uz poštivanje strogih pravila ponašanja koja osiguravaju ciljeve primarne zaštite ove zone), akumulacije koje se planiraju unutar PP Papuk predlaže se brisati iz Plana.	Zaštićena područja prirode	
47.	Sa svrhom zaštite od poplava, lokacije predviđene za obranu od poplava maksimalno koristiti u funkciji retencija.	Ekološka mreža	Uvaženo 198.
48.	Projektom dokumentacijom potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata, s osobitim naglaskom na akumulaciju Kamenska.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.
49.	Tijekom postupka procjene utjecaja na ekološku mrežu na razini zahvata potrebno je obraditi utjecaj na eventualno prisutnu lokalnu populaciju područja akumulacija Čaklovac, Rogoljica i Šumetlica	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.
50.	Prije izgradnje akumulacija Stražemanka i Radovanka potrebno je preispitati mogući kumulativni utjecaj na područje EM HR2001329 Potoci oko Papuka u odnosu na opravdanost zahvata	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.
51.	Ukoliko je izgradnjom akumulacije Londža moguće ugrožavanje populacije obične lisanke, potrebno je (u okolici zahvata) uspostaviti slične stanišne uvjete bitne za opstanak ove vrste.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
	Ukoliko je izgradnjom akumulacije Londža moguće ugrožavanje populacije vidre, potrebno je osigurati dovoljno zalihe hrane kao i omogućiti kretanje vidre duž toka.		
Ceste			
52.	<p>Prostornim planom potrebno je osigurati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minimalno zadiranje u prirodni pokrov • sprječavanje negativnih vizulanih utjecaja sadnjom zelenih barijera • izbjegavanje korištenja mlaznog betona za sanaciju strmina • sadnju autohtonih biljkaka i korištenje lokalnih materijala prilikom krajobraznog uređenja • izbjegavanje pravolinijske sječe šumskog ruba te obveznu sanaciju šumskog ruba nakon izgradnje. • da se iskoriste pogodna mjesta za izgradnju odmorišta i vidikovaca • da se prilikom definiranja točne trase ceste maksimalno iskoriste postojeće ceste 	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 229c.
53.	Zbog prolaska kroz vrlo visoko vrijedno krajobrazno područje predlaže se, prilikom definiranja točne trase, planiranje trase planirane državne ceste (r. br.2) južnije od predloženog koridora prema akumulaciji Kamenska	Krajobraz	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f
54.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se prilikom određivanja trasa cesta vodi računa da u što manjoj mjeri presijecaju vrijedne obradive (P2) poljoprivredne površine i osobito vrijedne obradive (P1) odnosno da se iste polažu po granicama parcela ili koristeći postojeće poljske putove.	Tlo i poljoprivreda	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 313b.
55.	Na projektnoj razini potrebno je, u suradnji s lovoovlaštenicima, adekvatno riješiti problem fragmentacije lovišta izgradnjom primjerenih prijelaza za divljač tijekom projektiranja infrastrukturnih zahvata (prometnica) koje se ograđuju, a za neograđene treba na mjestima migracijskih putova postaviti odgovarajuće vizualno-akustičke repelente radi izbjegavanja šteta na divljači i od divljač.	Divljač	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 300f.
56.	Zbog prolaska kroz vrijedno šumsko stanište (NKS E.4.1.) predlaže se, prilikom definiranja točne trase, planirati trasu planirane brze ceste (r. br. 4) na način da se izbjegne navedeno šumsko stanište.	Bioraznolikost	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f
57.	Zbog prolaska u blizini geoloških lokaliteta unutar Parka prirode Papuk predlaže se, prilikom definiranja točne trase, planirati trasu planirane brze ceste (r. br. 3) na način da se u najvećoj mogućoj mjeri smanji utjecaj na geološke lokalitete pokraj kojih prolazi.	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f
58.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se, za prometnice koje se nalaze unutar zona sanitarne zaštite izvorišta/ cpilišta ili preventivne zaštite planira izgradnja kontrolirane odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda prije ispuštanja u prirodni prijamnik.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 213a.
59.	Za brzu cestu Našice- Lužani potrebno je osigurati da se ne ugrožavaju ciljna staništa područja ekološke mreže HR2001328 Londža, Glogovica i Breznica i HR2001292 Livade kod Čaglina.	Ekološka mreža	Uvaženo. odredba pod rednim brojem 258f.
Željeznice			

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
60.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se, za industrijski kolosijek za gospodarsku zonu Lipik (tvornica stakla) planira izgradnja kontrolirane odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda prije ispuštanja u prirodni prijamnik.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 213a.
Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda			
61.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se, prilikom definiranja točne lokacije UPOV-a, gdje je moguće, izbjegne gradnja na vrijednim stanišnim tipovima.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 244c. Kako bi se navedena odredba lakše provela, PP PSŽ-om je određen radijus od 500 m od načelne lokacije za smještaj UPOV-a prikazan na kartografskim prikazima Plana (Odredba pod rednim brojem 139.).
62.	Kako bi se smanjio kumulativni pritisak na pojedine vodotoke na kojima se planira veći broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, predlaže se odrediti faznost izgradnje prema utvrđenim potrebama i prioritetima te preispitati stvarnu potrebu.	Bioraznolikost	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 212.
63.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se, prilikom određivanja točne lokacije UPOV-a, gdje je moguće, izbjegne gradnja na udaljenosti manjoj od 500 m od prvih stambenih objekata.	Stanovništvo i zdravlje ljudi	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 335.
64.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se građevine UPOV-a, koje su smještene na poplavnom području grade na način da se zaštite od poplava.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 290.
65.	Prostornim planom potrebno je osigurati korištenje prepoznatih tehnika smanjivanja emisija onečišćujućih tvari i buke tijekom rada.	Stanovništvo i zdravlje ljudi	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 335.
Sustavi vodoopskrbe i odvodnje			
66.	Tijekom definiranja točnih trasa vodoopskrbnih cjevovoda i cjevovoda za odvodnju otpadnih voda, predlaže se u najvećoj mogućoj mjeri koristiti postojeće koridore prometnica kako zahvati ne bi dodatno doprinosili fragmentaciji staništa.	Bioraznolikost Zaštićena područja prirode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.
Telekomunikacijski vodovi			
67.	Tijekom definiranja točnih trasa telekomunikacijskih vodova, predlaže se u najvećoj mogućoj mjeri koristiti postojeće koridore prometnica kako zahvati ne bi dodatno doprinosili fragmentaciji staništa.	Bioraznolikost Zaštićena područja prirode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f.
68.	Prilikom izrade PPPPO PP Papuk potrebno je planirati predmetni zahvat u koridoru postojeće prometnice ili staza.	Zaštićena područja prirode	Smjernica za izradu PPPPO PP Papuk. Uvaženo 258f
Plinovodi			
69.	Na razini procjene utjecaja zahvata na okoliš na mjestima prelaska plinovoda preko vodotoka (područja ekološke mreže) osigurati najoptimalnije rješenje prelaska plinovoda preko vodotoka da se ne prekine tok vode i ne onemoguće migracije vodene faune.	Ekološka mreža	Smjernica za izradu projektne dokumentacije. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 258f
Male hidroelektrane			
70.	Prostornim planom potrebno je osigurati oblikovanje objekata i ostalih elemenata zahvata na način da se vizualno ne ističu i ne dominiraju okolicom. U blizini vizualno najistaknutijih elemenata zahvata potrebno je zasaditi zelene barijere. Prilikom sadnje upotrebljavati isključivo autohtoni biljni materijal	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 229a.

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
	karakterističan za neposrednu okolicu.		
71.	Zbog ograničenja koja proizlaze iz Plana upravljanja Parkom prirode Papuk (svi vodotoci spadaju u 1b zonu stroge zaštite u kojoj su dopuštena znanstvena istraživanja i mogućnost ograničenog pristupa posjetitelja, ali uz poštivanje strogih pravila ponašanja koja osiguravaju ciljeve primarne zaštite ove zone), male hidroelektrane koje se planiraju unutar PP Papuk predlaže se brisati iz Plana.	Zaštićena područja prirode	
72.	Prvenstveno je potrebno planirati male hidroelektrane samo na mjestima postojećih pregradnih stepenica, bez povećanja gabarita.	Bioraznolikost Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 170.
73.	Potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv protok nizvodno od lokacija zahvata, a prilikom njegovog određivanja potrebno je uzeti u obzir i ostale zahvate malih hidroelektrana koje se planiraju na pojedinom vodotoku.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 170.
74.	Predlaže se gdje je moguće koristiti „fish friendly” turbine, a kod projektiranja ribljih staza maksimalno težiti izgradnji „prirodnih ribljih staza”.	Ekološka mreža	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 171.
Odlagališta otpada			
75.	Prostornim planom potrebno je osigurati da se, prilikom izgradnje, u najmanjoj mogućoj mjeri zadire u okolni šumski pokrov, u najvećoj mogućoj mjeri izbjegava linijska sječa stabala te da se sadnjom sanira šumski rub. Nakon završetka rada zahvata ili pojedinih etapa zahvata područje je potrebno biotehnički sanirati.	Krajobraz	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 229d.
76.	Pri izvedbi zahvata, odnosno osnivanja ŽCGO-a potrebno je na projektnoj razini prilikom provedbe postupka procjene utjecaja zahvata za okoliš detaljno razraditi mjere za zaštitu okolnog vrijednog obradivog tla od potencijalnih negativnih utjecaja otpada ŽCGO-a.	Tlo i poljoprivreda	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 313a.
77.	S obzirom na to da je odlagalište građevinskog otpada Vidovci planirano u III.A zoni sanitarne zaštite izvorišta, u kojoj je zabranjeno skladištenje i odlaganje otpada te gradnja odlagališta otpada, predlaže se njegovo izmještanje.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 15.
78.	S obzirom na to da je odlagalište građevinskog otpada Filipovac planirano u zoni sanitarne zaštite crpilišta, u kojoj je zabranjeno skladištenje i odlaganje otpada te gradnja odlagališta otpada, predlaže se njegovo izmještanje.	Vode	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 15.
79.	Prostornim planom potrebno je osigurati korištenje prepoznatih tehnika smanjivanja emisija onečišćujućih tvari i buke tijekom rada. Tijekom korištenja količine emisija onečišćujućih tvari ne smije prelaziti zakonom dozvoljene granice. Prevencija prekoračenja dozvoljenih vrijednosti uključuje npr. sprečavanje ispuštanja neugodnih mirisa iz zatvorenih postrojenja, pročišćavanje takvih plinova biofilterima i po potrebi vrećastim filterima, iskorištavanje proizvedenog bioplina.	Stanovništvo i zdravlje ljudi	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 335.
Dalekovodi			

R. br.	Prijedlog mjera/ smjernica za ublažavanje utjecaja	Sastavnica okoliša	Komentar
80.	Pri izgradnji planiranog 400 kV dalekovoda u koridoru postojećeg potrebno je obratiti pažnju na uređenje zaštitnog vjetrobranog/ suncobranog pojasa na novostvorenim rubovima sastojina sadnjom autohtonih vrsta drveća i grmlja te pristupne putove održavati upotrebljivim i redovito čistiti radi učinkovite zaštite od požara, a također iz istog razloga i koridor dalekovoda.	Šume	Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 172.
Solarne elektrane			
81.	Ukoliko će se na razini PPUG/O-a širiti ili „otvarati“ nova građevinska područja sa svrhom smještaja solarnih elektrana, ta područja ne smiju se planirati na način da se ugroze ciljevi očuvanja i cjelovitost područja EM.	Ekološka mreža	Smjernica za izradu PPUO/G. Uvaženo. Odredba pod rednim brojem 195b.

8.2. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Ne predlaže se praćenje stanja okoliša.

9. OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJEG VARIJANTNOG RJEŠENJA PP PSŽ NA OKOLIŠ I OPIS PROVEDENE PROCJENE

Prostorni plan Požeško- slavonske županije donesen je 2002. godine objavom u Požeško - slavonskom Službenom glasniku (PSSG br. 5/02 i 5A/02) nakon čega su donesene Izmjene i dopune Plana 2011.g. (PSSG 4/11). Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško- slavonske županije započeo je u prosincu 2012. g. postupak izrade i donošenja ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško- slavonske županije donošenjem *Odluke o izradi ciljanih Izmjena i dopuna Prostornog plana požeško- slavonske županije* (PSSG 6/12) i njenih izmjena i dopuna (PSSG 1/13, 7/13 i 3/14).

Prostorni plan je osnovni dokument uređenja prostora za Požeško- slavonsku županiju, kojim se utvrđuju osnove za obnovu i budući razvitak u prostoru, ciljevi prostornog uređenja i namjena prostora, te smjernice, mjere i uvjeti za korištenje, zaštitu i uređenje prostora. Prostorni obuhvat Plana je cjelokupni prostor Županije.

Prostornim planom se, obzirom na mjerilo u kojem se radi, razgraničenje površina vrši načelno, a odredbama za provođenje propisuju se uvjeti prema kojima se detaljno razgraničenje površina vrši u planovima nižeg reda (PPUO/G) te uvjeti za realizaciju ostalih zahvata.

Važeći Plan predvidio je određene aktivnosti u prostoru koje do sada nisu realizirane, a ciljanim izmjenama i dopunama predviđaju se novi zahvati u prostoru. Strateškom studijom su analizirani svi ti zahvati, na temelju podloga koje su dobivene od strane izrađivača Plana.

Na temelju utvrđenih kriterija za određivanje prihvatljivosti područja za pojedine tipove zahvata napravljene su karte konfliktnih područja kako bi se dobio pregled aktivnosti koji se planiraju u zonama gdje su moguća određena ograničenja u realizaciji zahvata.

Generalni zaključak je da se većina aktivnosti planira u područjima bez posebnih ograničenja (područjima prihvatljivim za realizaciju zahvata) i područjima uvjetne prihvatljivosti (područjima gdje postoje određena ograničenja ovisno o pojedinoj sastavnici okoliša). Ipak, postoje određeni zahvati za koje se smatra da, bilo po ograničenjima koji proizlaze iz zakonskih okvira ili po prepoznatom mogućem kumulativnom utjecaju s drugim istim ili različitim tipovima zahvata, nisu prihvatljivi za realizaciju.

Pregledom svih aktivnosti koje se planiraju Planom, strateškom procjenom zaključeno je da se najveći kumulativni utjecaj može očekivati izgradnjom akumulacija/ retencija koje su uglavnom višenamjenske (vodozaštita, navodnjavanje, vodoopskrba), ali i drugim zahvatima na vodotocima (male hidroelektrane, ribnjaci). Lokacije akumulacija/ retencija određene su Vodoprivrednom osnovom sliva rijeke Orljave i kao takve predstavljaju rezervaciju prostora na temelju prethodno provedenih istraživanja. Strateškom procjenom zaključeno je da bi se ove lokacije, zbog prepoznatih problema uzrokovanih poplavama i sušama, trebale i dalje zadržati u Planu, ali isključivo kao rezervacija prostora. Smatra se da je potrebno preispitati opravdanost svih planiranih akumulacija/ retencija s aspekta zaštite ljudi, stvarne potrebe za navodnjavanjem (trend pokazuje zapuštanje poljoprivredne djelatnosti), ali i s aspekta zaštite cjelokupnog okoliša na osnovu čega je potrebno napraviti plan faznosti izgradnje navedenih zahvata prema potrebama i prioritetima. Pri tome u razmatranje treba uzeti i druge metode zaštite od poplava. Na temelju ovih rezultata može se planirati daljnju realizaciju zahvata.

Prostornim planom uvažena je ova preporuka te je odredbama za provođenje propisano preispitivanje opravdanosti zahvata te davanje prednosti izvođenja retencija u prvj fazi dok se akumulacije izvode u sljedećoj fazi kada se to ocjeni potrebnim.

Osim toga, strateškom procjenom utvrđen je značajniji kumulativni utjecaj na području okolice Stare i Nove Ljeskovice gdje se planiraju novi zahvati koji mogu kumulativno negativno utjecati na krajobrazne i vizualne značajke. Pri tome dominiraju eksploatacijska polja. Kako bi se spriječio značajan negativan utjecaj, strateškom procjenom predloženo je brisanje istražnog prostora „Duboka“ iz Plana koji zauzima relativno veliku površinu što je i učinjeno.

S obzirom na ekološku mrežu, prepoznat je moguć značajan negativan utjecaj realizacijom ribnjaka na području ekološke mreže HR2001292 Livade kod Čaglina koji bi zauzimao značajne površine travnjaka- ciljeva očuvanja ovog područja. Navedeni ribnjak izbrisan je iz Plana.

Kao konfliktno područje prepoznata je lokacija gospodarske zone u Lipiku za realizaciju „tvornice float stakla Lipik“ zbog prenamjene veće površine vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta. Za ovu zonu valorizirano je 6 varijanti zahvata od kojih su četiri varijante procijenjene kao najprihvatljivije, s tim da su sve razmatrane varijante smještene na vrijedno obradivom poljoprivrednom zemljištu (P2). Za odabranu varijantu je strateškom procjenom predloženo da se, zbog toga što će doći do prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta (P2), na području Grada Lipika ili na području županije osiguraju kompenzacijske mjere privođenja poljoprivrednoj namjeni zemljišta koje se trenutno ne koristi u poljoprivredne svrhe u istoj površini i kvaliteti koja je zauzeta ovom gospodarskom zonom. Navedeno je u skladu s mišljenjem Ministarstva poljoprivrede dobivenog u postupku određivanja sadržaja strateške studije. Mjera kompenzacije je uvažena i sastavni je dio odredbi za provođenje Plana.

Strateškom procjenom utvrđeni su i drugi mogući negativni utjecaji do kojih može doći provedbom Plana koji su uglavnom lokalnog karaktera te se mogu spriječiti ili ublažiti predloženim mjerama zaštite. Mjere zaštite većim dijelom su usvojene te su sastavni dio Plana, a dio mjera predstavlja smjernice koje je potrebno uzeti u obzir prilikom realizacije zahvata kako bi se našlo rješenje koje je najpovoljnije za okoliš.

Iako su strateškom studijom prepoznati mogući utjecaji provedbe određenih aktivnosti planiranih ovim Planom, predloženim mjerama zaštite okoliša utjecaji se mogu svesti na razinu prihvatljivu za okoliš.

Mjere zaštite okoliša predložene su na tri razine:

- mjere zaštite koje se mogu osigurati prostornim planom županije (bilo kroz korekcije plana ili odredbe za provođenje)
- smjernice za izradu planova nižeg reda (PPUO/G), te Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Papuk (PPPPPO PP Papuk)
- smjernice koje je potrebno uzeti u obzir prilikom realizacije zahvata na projektnoj razini, bilo kroz lokacijske uvjete ili procjenu utjecaja na okoliš, kako bi se našlo rješenje koje je najpovoljnije za okoliš.

Većina predloženih mjera ugrađena je u Odredbe Prostornog plana požeško-slavonske županije.

10. OSTALI PODACI I ZAHTJEVI

Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško- slavonske županije dao je *Informaciju o provedbi postupka određivanja sadržaja strateške studije o utjecaju Prostornog plana Požeško- slavonske županije na okoliš* u ožujku 2014.g. U ovom postupku zatražena su mišljenja tijela o sadržaju Strateške studije na osnovu kojih je određen sadržaj Studije i donesena *Odluka o sadržaju strateške studije* (Klasa: 351-03/13-01/03; Ur. broj: 2177/1-01-01-14-19, 24. ožujka 2014.g.). U nastavku su prikazana mišljenja nadležnih tijela, te komentar izrađivača strateške studije.

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
<p>MZOIP Uprava za zaštitu prirode (Klasa: 612-07/14-58/01, Urbroj: 517-07-2-2-14-2, Zagreb, 11. veljače 2014.)</p>	<p>Strateška studija treba sadržavati poglavlje Glavna ocjena prihvatljivosti Prostornog plana Požeško-slavonske županije za ekološku mrežu.</p> <p>U poglavlju treba sagledati mogući utjecaj provedbe plana na područja ekološke mreže odnosno ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže, treba utvrditi koji od planiranih zahvata ili grupe zahvata mogu imati značajan negativan utjecaj na pojedina područja ekološke mreže.</p> <p>Poglavljem treba sagledati i moguće kumulativne utjecaje provedbe Prostornog plana na ekološku mrežu. Nadalje Poglavlje mora sadržavati i prijedlog mjera ublažavanja utjecaja provedbe Prostornog plana na ekološku mrežu koje treba na odgovarajući način primijeniti prilikom izrade PP-a.</p> <p>Posebice treba obratiti pažnju na slijedeće zahvate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planiranje akumulacije MA Bistra 2 na području Općine Kaptol (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk), - formiranje nove zone turističko-rekreacijske namjene „Leštat“ (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk), - izgradnja magistralnog plinovoda Omanovac-Daruvar DN 200/50 (POVS HR2001403), - korekcija obuhvata poplavnih područja u županije (POVS HR20001329 Potoci oko Papuka, HR2001407 Orljavica, HR2001286 Orljavac, HR2001385 Orljava, HR2001403 Lonđa, Glogovica i Breznica, HR2001286 Livade kod Čaglina) <p>Nadalje smo mišljenja da Strateškom studijom treba analizirati i ocijeniti utjecaje provedbe PP-a na biološku raznolikost (posebice zaštićene svojte, ugrožene i rijetke stanišne tipove, biljni i životinjski svijet općenito) i zaštićena područja prema Zakonu o zaštiti prirode</p> <p>Smatramo da se značajni negativni utjecaji mogu očekivati za zahvate koji predstavljaju linijske infrastrukturne objekte koji mogu uzrokovati fragmentaciju staništa i onemogućiti prirodno kretanje zaštićenih svojti, zatim za zahvate i namjene prostora koje predstavljaju trajno zauzimanje i uklanjanje pojedinih ugroženih pojedinih ugroženih i rijetkih stanišni tipova, za zahvate i namjene prostora koji mogu utjecati na promjenu stanišnih uvjeta u okruženju i na taj način indirektno utjecati na pojedine vrste i stanišne tipove i dr.</p> <p>Strateška studija treba sadržavati mjere sprječavanja i smanjenja nepovoljnih utjecaja provedbe Prostornog plana, ukoliko se utvrdi da nepovoljni utjecaji na biološku raznolikost i zaštićena područja postoje. Navedene mjere također treba na odgovarajući način primijeniti prilikom izrade Prostornog plana odnosno njegovih izmjena i dopuna.</p>	<p>Strateška studija sadrži poglavlje Glavne ocjene.</p>
<p>Ministarstvo gospodarstva (Klasa:350-01/14-01/03, Urbroj:526-02-02-01/6-14-2, Zagreb, 24. siječnja</p>	<p>Nema primjedbi.</p>	<p>-</p>

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
2014.)		
Ministarstvo poduzetništva i obrta (Klasa: 350-041/14-01/02, Urbroj: 516-01/4-14-2, Zagreb, 19. veljače 2014.)	Nema primjedbi.	-
Ministarstvo poljoprivrede, Uprava vodnoga gospodarstva (Klasa: 351-03/14-01/10, Urbroj: 525-12/0904-14-4, Zagreb, 24. veljače 2014.)	Nema dodatnih zahtjeva pored obveznog sadržaja strateške studije koji je propisan Prilogom I. Uredbe..	
Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za poljoprivredno zemljište (Klasa: 351-03/14-14-01/12, Urbroj:525-07/0367-14-2, Zagreb, 10. ožujka 2014.)	<p>Sastavnicu okoliša „tlo“ potrebno je obraditi u predmetnoj strateškoj studiji, po kriteriju mogućeg oštećenja tla (degradacije, onečišćenja, erozije, prenamjene...) zahvata u prostoru. Temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", br. 39/2013.) prostorno planskoj dokumentaciji ograničava se lociranje zahvata na najvrjednije površine poljoprivrednog zemljišta, osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta, kao i potrebe izbjegavanja područja pod uzgojem ili pogodna za uzgoj višegodišnjih kultura (voćnjaka i vinograda).</p> <p>S obzirom da navedena Strateška studija procjenjuje i nerealizirane zahvate, koji su već prije planirani prostorno planskom dokumentacijom, ti isti trebaju biti zasebno naznačeni i obrađeni u odnosu na novo planirane zahvate. Odnosno na navedene Ciljane izmjene i dopune kojima se planira nova gospodarska zona Grada Lipika za proizvodnju lijevanog i flot stakla, planirane na uređenom, okrupnjenom poljoprivrednom zemljištu površine 55,8 ha u državnom vlasništvu, bonitetno vrednovanom kao vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište. Navedena lokacija je dvojbena zbog zauzimanja veće površine vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu. Te bi shodno navedenom trebalo razraditi kompenzacijske mjere zbog umanjenja resursa vrijednog obradivog poljoprivrednog zemljišta, kao i razraditi varijantna rješenja za odabir i drugih lokacija za navedenu gospodarsku zonu.</p>	<p>Sastavnica okoliša Tlo je obrađena u strateškoj studiji uzimajući u obzir ograničenja prema kategorijama poljoprivrednog zemljišta.</p> <p>Strateškom studijom obrađuju se i nerealizirani zahvati iz važećeg Plana.</p> <p>Analizirane su varijante za smještaj tvornice stakla Lipik.</p> <p>Predložene su kompenzacijske mjere zbog zauzimanja P2 poljoprivrednog zemljišta za potrebe izgradnje tvornice.</p>
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (Klasa: 350-05/14-01/19, Urbroj: 530-08-2-3-2-14-2/AB, Zagreb, 18. veljače 2014.)	Nema dodatnih zahtjeva vezanih uz sadržaj strateške studije, osim onih određenih Prilogom I. Uredbe o strateškoj procjeni plana i programa na okoliš.	

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša (Klasa: 350-02/13-01/36, Urbroj: 512M3-020201-14-11, Zagreb, 24. ožujka 2014.)	<p>Temeljem odredbi članka 92. Zakona o obrani („Narodne novine“ broj 73/13) i Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN 175/03), prilikom izrade dokumenata prostornog uređenja za područje Požeško-slavonske županije utvrđene su zone posebne namjene sa zaštitnim i sigurnosnim zonama za vojne objekte: vojarna „123. brigade HV“ Požega, vojno skladište „Barutana“, vojno streljište „Novo Selo“, vježbalište „Glavica“, OUP „Papuk“, vojni objekt „Kapavač“ te zaštitne i sigurnosne zone za OUP „Degman“.</p> <p>Napominjemo da je u postupku određivanja sadržaja strateške studije o utjecaja na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije vezano za zaštitu interesa obrane na područjima zona posebne namjene u odnosu na zaštitu okoliša i okoliša potrebno je postupiti u skladu s člankom 123., stavak 5. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/2013)⁴⁴.</p> <p>Tijekom daljnjeg postupka izrade predmetne strateške studije istu je potrebno dostaviti na uvid i mišljenje.</p>	<p>Prilikom izrade Prostornog plana uzeta su u obzir ograničenja koja proizlaze iz članka 123., stavak 5. Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13)</p>
Ministarstvo zdravlja (Klasa: 540-01/14-01/24, Urbroj: 534-09-1-1-1/2-14-2, Zagreb, 12. veljače 2014.)	<p>U dokumentu „Izmjene i dopune Prostornog plana Požeško-slavonske županije“ u dijelu Popis sektorskih dokumenata i propisa koji su poštivani u izradi Plana, navodi se Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“ br.30/09), međutim u 2013. godini objavljene su izmjene i dopune Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“ br.55/13, 153/13) koje treba uključiti u stratešku studiju.</p> <p>U dokumentu Polazišta (str. 150) navodi se: „Ugroženost od buke na području Županije vezano za točkaste izvore, ali razvoj gospodarstva, industrije kao i prometnica takvo stanje može promijeniti u negativnom smislu. Stoga je potrebno unutar izrade planova na nižoj razini (PPUO/G), u urbanim područjima, na području prometnice, većih gospodarskih objekata kao i dijelova naselja utvrditi postojeću razinu buke i propisati dozvoljenu, kao i sanirati negativno utjecanje postojećih izvora buke na okoliš (prvenstveno kamenolomi i prometnice te industrijski pogoni)“</p> <p>Slijedom navedenog upućujemo Vas da mjerenje razina buke mora biti izvedeno od strane pravne osobe ovlaštene za obavljanje stručnih poslova zaštita od buke.</p>	<p>-</p>
Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine (Klasa: 612-08/14-11/0002, Urbroj: 532-04-01-01/9-14-2, Zagreb, 12. veljače 2014.)	<p>Sadržaj predmetne strateške procjene utjecaja na okoliš, koji se temelji na obveznom sadržaju određenom Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš ("Narodne novine", broj 64/2008) treba obuhvatiti i odnos prema kulturnoj baštini u odgovarajućim potpoglavljima. Sadržaj i razina obuhvata dijela studije koji se odnosi na kulturnu baštinu treba biti sljedeći:</p> <p>- Polazišta i metodološki pristup strateške procjene utjecaja Prostornog plana na kulturnu</p>	<p>U studiji je dio koji se odnosi na kulturnu baštinu obrađen u opsegu koji zahtjeva strateška razina obrade utjecaja i obzirom na razinu mjerila Plana (1:100.000). Kulturna baština obrađena je u svim poglavljima prema Prilogu I. Uredbe o strateškoj procjeni</p>

⁴⁴ članak 123, st. 5. Zakona o zaštiti prirode navodi da nije dopušteno proglašavanje zaštićenog područja unutar prostora koji je posebnim propisima definiran kao područje od posebnog interesa za obranu.

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
	<p>baštinu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provjera implementacije ciljeva zaštite kulturne baštine koje proizlaze iz međunarodnih konvencija i povelja čija je potpisnica RH - analiza relevantnih međunarodnih dokumenata kulturne baštine (konvencije, povelje, direktive, deklaracije, preporuke i si.); polazišta i ciljevi Prostornog plana koji se odnose na kulturnu baštinu; usklađenost Prostornog plana s međunarodnim dokumentima o zaštiti kulturne baštine; - Značajke područja: povijesna i kulturološka obilježja prostora (kratak pregled kulturno-povijesnog razvitka - s težištem na razdobljima/zbivanjima, koja su uvjetovala nastanak i formiranje kulturne baštine u prostoru): analiza stanja kulturne baštine na koju provedba Prostornog plana može značajno utjecati - pregled stanja kulturne baštine prema vrstama, statusu zaštite i kulturnom značenju (međunarodno, nacionalno, regionalno, lokalno); detaljnija analiza stanja kulturne baštine na područjima planiranih zahvata; - Ocjena utjecaja provedbe Prostornog plana na kulturnu baštinu: analiza i prikaz vjerojatno značajnih utjecaja na pojedine vrste kulturne baštine (kumulativnih, sinergijskih, sekundarnih, kratkoročnih); - Mjere zaštite kulturne baštine, uključujući mjere sprječavanja, smanjenja i ublažavanja procijenjenih štetnih utjecaja provedbe Prostornog plana na kulturnu baštinu te prijedlog alternativnih rješenja; - Opis predviđenih mjera praćenja stanja kulturne baštine. <p>Osim tekstualnog dijela, Strateška procjena utjecaja na kulturnu baštinu treba sadržavati i odgovarajuće kartografske prikaze kulturne baštine u odnosu na planirane zahvate.</p> <p>Valja naglasiti da u skladu s čl. 12. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, br. 64/2008) poglavlja u strateškoj studiji koja se odnose na kulturnu baštinu moraju izrađivati mjerodavni stručnjaci za to područje. Preporuča se da to budu konzervatori s referentnim radovima iz područja prostornog i strateškog planiranja vezanog za zaštitu kulturne baštine.</p>	<p>plana i programa na okoliš.</p>
<p>Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi (Klasa: 612-08/13-10/0219, Urbroj: 532-04-02-07/3-14-4, Požega, 30. siječnja 2014.)</p>	<p>Svi posebni zahtjevi Konzervatorskog odjela navedeni su u konzervatorskim smjernicama koje su dostavljene 18. ožujka 2013.g. (klasa: 612-08/13-10/0102, urbroj: 532-04-08/3-13-2). Nema nikakvih novih zahtjeva.</p>	<p>-</p>
<p>Državni zavod za zaštitu prirode (Klasa: 612-07/14-42/01, Urbroj: 366-07-4-</p>	<p>Glavnom ocjenom prihvatljivosti plana za ekološku mrežu u sklopu strateške procjene utjecaja na okoliš potrebno je obuhvatiti sve zahvate predložene izmjenama plana ali i nerealizirane zahvate planirane važećim PP Požeško-slavonske županije koji mogu imati</p>	<p>Vidi poglavlje 7.2.</p>

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
<p>13-2, Zagreb, 14. veljače 2014.)</p>	<p>utjecaj na ciljne vrste, ciljna staništa i cjelovitost područja ekološke mreže (Područja očuvanja značajne za ptice-POP i Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove-POVS) proglašeni Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13), te sagledati njihove neposredne, posredne i skupne utjecaje.</p> <p>S obzirom na moguće značajne utjecaje u Glavnoj ocjeni prihvatljivosti na ekološku mrežu posebice treba analizirati sljedeće planirane zahvate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planiranje akumulacije MA Bistra 2 na području Općine Kaptol (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk), • formiranje nove zone turističko-rekreacijske namjene „Leštat“ (POP HR1000040 Papuk, POVS HR20000580 Papuk), • korekcija obuhvata poplavnih područja u županije koja bi mogla imati značajne negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Pri tome napominjemo da je potrebno razmotriti utjecaje na područja ekološke mreže na koje korekcije mogu imati utjecaja bez obzira na sam smještaj u odnosu na područje(POVS HR20001329 Potoci oko Papuka, HR2001407 Orljavica, HR2001286 Orljavac, HR2001385 Orljava, HR2001403 Lonđa, Glogovica i Breznica, HR2001286 Livade kod Čaglina) • izgradnja magistralnog plinovoda Omanovac-Daruvar DN 200/50 (POVS HR2001403), • akumulacija Kamenska (POVS hr2001286 Orljavac) • nerealizirane gospodarske zone i veliki infrastrukturni projekti (utjecaj moguć na više područja ekološke mreže) i dr. <p>Uz zahvate planirane ciljanim izmjenama i dopunama predmetnog plana, navesti i sve nerealizirane zahvate koji su planirani važećim PP Požeško-slavonske županije, kako bi se mogao kompletirati popis svih zahvata koje je nužno detaljno analizirati u smislu njihovih pojedinačnih i kumulativnih utjecaja na ekološku mrežu ali i na ukupnu bioraznolikost, georaznolikost i krajobraznu raznolikost Požeško-slavonske županije.</p> <p>Osim područja ekološke mreže odnosno provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, Strateška studija treba analizirati i sljedeće sastavnice bitne za očuvanje biološke, geološke i krajobrazne raznolikosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaštićena područja (temeljem Zakona o zaštiti prirode) –temeljne vrijednosti • evidentirana područja • ugrožena i rijetka staništa (šumska, travnjačka, vodena, podzemna i dr.) – važni lokaliteti i/ili zone • ugrožene i strogo zaštićene vrste (flora, fauna, gljive) – važni lokaliteti i/ili zone nalazišta/obitavanja 	

NADLEŽNO TIJELO	MIŠLJENJE O SADRŽAJU STRATEŠKE STUDIJE	KOMENTAR IZRAĐIVAČA SPUO
	<ul style="list-style-type: none"> • geološka obilježja – važni lokaliteti i/ili zone • krajobrazne vrijednosti – područja iznimno vrijednih krajobraznih obilježja 	
Državni zavod za zaštitu prirode (Klasa 612-07/14-42/01, Urbroj:366-07-4-13-4, Zagreb, 19. ožujak 2014.) – naknadno očitovanje	<p>U Glavnoj ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (uz zahvate koji su navedeni u mišljenju od 14.veljače 2014. godine) nužno je analizirati formiranje novih poplavnih područja odnosno smanjenje obuhvata postojećih poplavnih područja u županiji koja bi mogla imati značajne negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (POVS HR2001216 Ilova, HR2001403 Bijela, HR20001329 Potoci oko Papuka, HR2001407 Orljavica, HR2001286 Orljavac, HR2001385 Orljava, HR2001328 Lonđa, Glogovica i Breznica, HR2001292 Livade kod Čaglina) iz razloga što smanjenje poplavnih područja može uzrokovati približavanje i pojačavanje utjecaja okolnih prostora čija namjena nije definirana kao zaštitna.</p> <p>Nadalje, iako se nova lokacija planirane akumulacije Kamenska (koja obuhvaća dolinu potoka Brzaja sjeveroistočno od naselja Kamenska) nalazi izvan područja ekološke mreže POVS HR2001286 Orljavac, zbog mogućnosti indirektnih utjecaja (potok Brzaja utječe u rijeku Orljavu oko 1350 metara uzvodno od navedenog područja ekološke mreže) na uvjete staništa uz rijeku Orljavu odnosno ugrožene leptire (kiseličin vatreni plavac i močvarna riđa) koji su ciljne vrste područja HR2001286 Orljavac, navedenu planiranu akumulaciju je nužno obraditi u sklopu Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.</p>	Vidi poglavlje 7.2.
Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za srednju i donju Savu (Klasa:351-03/14-01/0000007, Urbroj: 374-21-1-14-5, Zagreb, 17. veljače 2014.)	Nema dodatnih primjedbi na obvezni sadržaj strateške studije iz Prilog I. Uredbe.	-
Grad Lipik (Klasa 351-03/14-01/1, Urbroj: 2162/02-03-04/1-14-2, Lipik 10. veljače 2014.)	Grad Lipik podržava izradu Studiju strateške procjene te nema dodatnih zahtjeva što se tiče sadržaja i razine obuhvata podataka koji se moraju odraditi u strateškoj studiji.	-

11. SAŽETAK

Strateška studija o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije izrađuje se kao stručna podloga za provedbu postupka SPUO.

Tijekom inicijalne faze izrade strateške studije provedena je inicijalna procjena postojećeg stanja i okolišnih problema čija je svrha bila prepoznati kakvo je stanje okoliša na području PSŽ po pojedinim sastavnicama: klimatske promjene, zrak, krajobraz, tlo, šume, vode, biološka raznolikost, zaštićena područja prirode, kulturna baština, stanovništvo i zdravlje ljudi te gdje su glavni pritisci i problemi kako bi se odredio fokus strateške studije i pristup procjeni mogućih utjecaja na okoliš. Inicijalnom procjenom je zaključeno da je u strateškoj studiji potrebno obraditi sve gore navedene sastavnice okoliša.

Procjena mogućih utjecaja vršila se preklapanjem GIS slojeva zahvata koji su planirani PP PSŽ i slojeva ograničenja s različitim aspektima zaštite okoliša kako bi se dobio pregled aktivnosti koje se planiraju u zonama gdje su moguća određena ograničenja u realizaciji zahvata. Pri tome su u analizu bili uključeni svi zahvati planirani ciljanim ID, kao i nerealizirani zahvati planirani važećim Planom. Karte konfliktnih područja napravljene su za sljedeće grupe planiranih aktivnosti:

- eksploatacijska polja i istražni prostori
- gospodarske zone
- ugostiteljsko- turističke zone
- sportsko- rekreacijske zone- golf igrališta
- sportsko- rekreacijske zone- ribnjaci
- sportsko- rekreacijske zone- ostalo
- akumulacije i retencije
- uređaji za pročišćavanje otpadnih voda
- sustavi vodoopskrbe i odvodnje
- telekomunikacijska infrastruktura
- plinovodi i produktovodi
- ceste
- dalekovodi
- solarne elektrane
- male hidroelektrane
- odlagališta otpada.

Generalni zaključak je da se većina aktivnosti planira u područjima bez posebnih ograničenja (područjima prihvatljivim za realizaciju zahvata) i područjima uvjetne prihvatljivosti (područjima gdje postoje određena ograničenja ovisno o pojedinoj sastavnici okoliša). Ipak, postoje određeni zahvati za koje se smatra da, bilo po ograničenjima koji proizlaze iz zakonskih okvira ili po prepoznatom mogućem kumulativnom utjecaju s drugim istim ili različitim tipovima zahvata, nisu prihvatljivi za realizaciju.

Pregledom svih aktivnosti koje se planiraju Planom može se zaključiti da se najveći kumulativni utjecaj može očekivati izgradnjom akumulacija koje su uglavnom višenamjenske (vodozaštita, navodnjavanje, vodoopskrba), ali i drugim zahvatima na vodotocima (male hidroelektrane, ribnjaci). Obzirom na prepoznate probleme uzrokovane poplavama i sušama, u ovoj fazi ne predlaže se brisanje akumulacija i retencija iz Plana budući da su lokacije određene Vodoprivrednom osnovom i kao takve predstavljaju rezervaciju prostora na temelju prethodno provedenih istraživanja. Međutim, smatra se da je neophodno napraviti plan faznosti izgradnje navedenih zahvata prema potrebama i prioritetima, te pristupiti izradi

hidrološke analize cjelokupnog područja PSŽ (a po potrebi i šire) te preispitati opravdanost zahvata s aspekta zaštite ljudi, stvarne potrebe za navodnjavanjem (trend pokazuje zapuštanje poljoprivredne djelatnosti), ali i s aspekta zaštite cjelokupnog okoliša. Pri tome u razmatranje uzeti i druge metode zaštite od poplava. Na temelju ovih rezultata planirati daljnju realizaciju zahvata.

Značajniji kumulativni utjecaj se očekuje i na području okolice Stare Ljeskovice i Nove Ljeskovice gdje pritisak na krajobrazne vrijednosti ovog prostora mogu predstavljati planirana eksploatacijska polja u kombinaciji s ostalim eksploatacijskim poljima i drugim zahvatima u okolici. Činjenica je da se lokacije eksploatacijskih polja definiraju prema ležištima mineralnih sirovina, međutim u ovom slučaju smatra se da će krajobrazne degradacije ovog područja biti prevelike te se predlaže brisanje zahvata iz Plana.

Zbog prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta (P2) za potrebe realizacije gospodarske zone u Lipiku (tvornica stakla) potrebno je na području Grada Lipika, ili na području županije osigurati kompenzacijske mjere privođenja poljoprivrednoj namjeni zemljišta koje se trenutno ne koristi u poljoprivredne svrhe u istoj površini koja je zauzeta ovom gospodarskom zonom.

Iako su strateškom studijom prepoznati mogući utjecaji provedbe određenih aktivnosti planiranih ovim Planom, predloženim mjerama zaštite okoliša utjecaji se mogu svesti na razinu prihvatljivu za okoliš. Mjere su predložene na tri razine:

- mjere zaštite koje se mogu osigurati prostornim planom županije (bilo kroz korekcije plana ili odredbe za provođenje)
- smjernice za izradu planova nižeg reda (PPUO/G), te Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Papuk (PPPPPO PP Papuk)
- smjernice koje je potrebno uzeti u obzir prilikom realizacije zahvata na projektnoj razini, bilo kroz lokacijske uvjete ili procjenu utjecaja na okoliš, kako bi se našlo rješenje koje je najpovoljnije za okoliš.

Temeljem Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Uprave za zaštitu prirode, u strateškoj studiji obrađen je i utjecaj na ekološku mrežu u poglavlju 7. Glavna ocjena. Ekološka mreža zauzima oko 23% površine PSŽ. Prema karti ekološke mreže RH, na ovom prostoru nalaze se 2 POP i 15 POVS. Za većinu aktivnosti koje se planiraju PP PSŽ ustanovljeno je da se ne nalaze unutar ili da su na dovoljnoj udaljenosti da se može isključiti mogući negativan utjecaj na područja EM. Osim toga, za određene aktivnosti, kao što su plinovodi, ceste i eksploatacijska polja u ovoj fazi može se prepoznati mogući utjecaj na određena područja EM međutim ti se utjecaji mogu ublažiti tehničkim mjerama koje se u pravilu definiraju na detaljnijoj razini tijekom procjene utjecaja zahvata na okoliš ili ishođenja okolišnih uvjeta kada su poznati tehnički detalji pojedinog zahvata.

Najveći pritisak na područja EM može se očekivati realizacijom akumulacija, ribnjaka i malih hidroelektrana i to na područja HR2001403 Bijela i HR2001328 Lonča, Glogovica i Breznica. Na ostala područja EM utjecaj je moguć, međutim uglavnom lokalnog karaktera i ne predstavlja značajnu prijetnju za ugrožavanje ciljnih vrsta i cjelovitost pojedinog područja.

Predloženim mjerama ublažavanja svi prepoznati utjecaji mogu se ublažiti i provedba Plana može biti prihvatljiva za ekološku mrežu.

12. IZVORI PODATAKA

1. DZZP: Podaci o vrstama, staništima, zaštićenim i evidentiranim područjima, područjima Ekološke mreže RH i potencijalnim područjima europske ekološke mreže Natura 2000 s prijedlogom mjera zaštite za potrebe izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Požeško-slavonske županije, Zagreb 2013.
2. Godišnje izvješće o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za 2012. godinu, AZO, listopad 2013.
3. Hidrološka analiza sliva Orljave s novelacijom rješenja zaštite od poplava (Vodoprivredno- projektni biro d.d., Zagreb, 2012.g).
4. <http://natura2000.dzzp.hr/natura/>
5. <http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Census2001/Popis/Hdefault.html>
6. <http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabshtm.htm>
7. Izvješće o stanju okoliša na prostoru Požeško- slavonske županije za razdoblje 2008.- 2012. (Požeško- slavonski službeni glasnik 8/13)
8. J. Topić, L.J. Ilijanić, N. Tvrtković i T. Nikolić: Staništa - priručnik za inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb 2006
9. JU Park prirode Papuk: Plan upravljanja Parka prirode Papuk, 2010.
10. Karta staništa Republike Hrvatske, OIKON, 2004. (ustupio DZZP)
11. Karta zaštićenih područja prirode Republike Hrvatske, WMS servis DZZP-a
12. Nejašmić, I. 2005., Demogeografija, stanovništvo u prostornim odnosima i procesima, Školska knjiga, Zagreb
13. Nejašmić, I., 2000., Razmještaj stanovništva u Republici Hrvatskoj - dio općih demografskih i društveno-gospodarskih procesa, Geoadria, Vol. 5, str 93-104
14. Plan upravljanja vodnim područjima (Hrvatske vode, 2013.)
15. Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske (NN 130/09)
16. Studija zaštite voda Požeško- slavonske županije (Hidroprojekt – ing, Zagreb, 2008.)
17. Web stranice Državnog zavoda za statistiku, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine
18. Županijska razvojna strategija Požeško- slavonske županije za razdoblje 2011.-2013., Požega, 2011.)

13. POPIS PROPISA

PODZAKONSKI PROPISI

1. Zakon o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13 i 148/13)
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)
3. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13)
4. Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12 i 148/13)
5. Zakon o vodama (NN 153/09, 130/11, 56/13 i 14/14)
6. Zakon o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13)
7. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13)
8. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
9. Zakon o zaštiti zraka (NN 130/2011, NN 47/14)
10. Zakon o željeznici (NN 94/13 i 148/13)

PODZAKONSKI PROPISI

1. Odluka o granicama vodnim područjima (NN 79/10)
2. Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 66/13 i 13/14)
3. Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14)
4. Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13)
5. Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08)
6. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 111/07, 23/14, 51/14)
7. Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobitno vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta (NN 151/13)
8. Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06)
9. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07, 111/11, 17/13, 62/13)
10. Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)
11. Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (NN 118/09)
12. Pravilnik o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN Narodne novine broj 99/09)
13. Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13)
14. Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11 i 47/13)
15. Pravilnik o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN 7/06 i 119/09)
16. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2013. do 2016. godine (NN 1/14)
17. Uredba o ekološkoj mreži (NN 124/13)
18. Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)
19. Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12)
20. Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (NN 64/08)
21. Uredba o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 22/14)